

4t

Congrés Nacional de la **Gent Gran**

Catalunya **2002**

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social

4t
Congrés Nacional
de la Gent Gran

4t

Congrés Nacional de la **Gent Gran**

Catalunya 2002

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social

Biblioteca de Catalunya. Dades CIP:

Congrés Nacional de la Gent Gran (*4t : 2002 : Barcelona*)

4t Congrés Nacional de la Gent Gran: Catalunya 2002

Text en català, castellà, anglès i francès

I. Catalunya. Departament de Benestar Social II. Títol: 4t Congrés Nacional de la Gent Gran III. Títol: Quart Congrés Nacional de la Gent Gran

1. Vells - Condicions socials - Congressos

316.346.32-053.9(061.3)

© Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social
1a. edició: octubre de 2002
Tiratge: 3.500 exemplars
Dipòsit legal: B. 39.072-02
Disseny i fotocomposició: gama, sl
Impressió: THAU, SL

Presentació	7
Convocatòria del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran	9
Acte de presentació del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran i Constitució de la Mesa del 4t Congrés	12
Acte d'inauguració	15
PONÈNCIA A	
Un país per a tothom. Aportació de la gent gran en la perspectiva del nou mil·lenni	31
Acta de la comissió	33
Ponència.	37
Conclusions.	44
PONÈNCIA B	
La qualitat de vida en el marc de la societat del benestar. La qualitat de vida de la gent gran. L'atenció a la gent gran	47
Acta de la comissió	49
Ponència.	53
Conclusions.	66
PONÈNCIA C	
Civisme i participació. El paper actiu de les persones grans en la societat	69
Acta de la comissió	71
Ponència.	75
Conclusions.	83
Comunicacions	85
Acta de la Sessió del Ple del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran.	91

Manifest del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran	95
Acte de cloenda	99
ANNEX 1	
Membres del Consell de la Gent Gran de Catalunya - Assistents al Congrés	113
ANNEX 2	
Reglament	139
ANNEX 3	
Diaris del Congrés	151
TRADUCCIONS	181
<i>Versión castellana</i>	<i>183</i>
<i>English version.</i>	<i>203</i>
<i>Version française</i>	<i>223</i>

El nostre compromís amb la gent gran

El 4t Congrés Nacional de la Gent Gran celebrat el 23 i 24 de maig ha obert una nova etapa. Els 1.400 delegats que hi van assistir representant institucions i entitats d'arreu de Catalunya van estudiar i debatre els problemes propis del col·lectiu de les persones grans i també, amb profunditat i extensament, qüestions que afecten la totalitat del país. Aquest 4t Congrés suposa, doncs, un considerable pas endavant. A partir de l'experiència adquirida, la gent gran va donar el seu parer sobre la Catalunya que estem construint.

Qüestions com la integració de la nova immigració, l'enfortiment de la identitat i la cultura catalanes davant la globalització o la sostenibilitat van ser presents en els debats del Congrés al costat d'altres, més immediates, com les pensions, la qualitat de vida de les persones grans o la incorporació a la societat de la informació. Les conclusions aprovades són importants perquè representen la veu del conjunt de la gent gran de Catalunya i per la repercussió que tindran. Orientaran l'actuació del Govern de la Generalitat en polítiques adreçades a la gent gran, de la mateixa manera que vam adoptar com a pròpies les conclusions aprovades en el 3r Congrés, fa quatre anys.

D'aleshores ençà hem millorat l'atenció socio sanitària, hem donat suport a l'associacionisme i al voluntariat, hem potenciat els casals de gent gran i els equipaments cívics, hem reforçat i potenciat la família perquè la gent gran estigui més temps al seu domicili i s'incrementin les relacions intergeneracionals i estem fent un esforç considerable per a augmentar el nombre de places d'atenció assistencial.

En general, hem contribuït a millorar les condicions de vida del conjunt de la gent gran i especialment d'aquelles persones amb dependència que necessiten alguna mena d'ajut per a mantenir la seva qualitat de vida. Ara hem d'aprofundir en el procés de la plena incorporació de la gent gran a la societat catalana com a ciutadans en ple ús dels seus drets i deures. I donarem suport a la reclamació, davant del Govern central, d'una millora de les pensions, especialment de les pensions de viduïtat.

A la Catalunya que estem construint cal que hi participi tothom. Volem un país per a totes les edats, i per a això cal que cadascú hi faci la seva aportació, i especialment el

sector de la gent gran de Catalunya. Caldrà, doncs, trobar noves fórmules de compromís social de la gent gran que promoguin la seva participació activa.

Hem elaborat el *Llibre blanc de la gent gran amb dependència* i el *Llibre blanc de la gent gran activa*. Aquests estudis analitzen l'estat actual del col·lectiu de les persones de més de 65 anys al nostre país i constituïran el pla estratègic de futur en aquest àmbit. També ens indicaran quins són els canvis que es donaran en el futur, i que ens permetran anticipar una resposta de l'Administració i del conjunt de la societat als reptes presents i futurs.

El diàleg fluid entre les institucions i la societat, exemplificat en els successius congressos que s'han celebrat del 1990 ençà, constitueix la millor garantia per avançar cap a la resolució dels reptes que es presentaran per al col·lectiu de la gent gran.

Irene Rigau i Oliver

Consellera de Benestar Social

El Consell de la Gent Gran es constitueix el dia 2 d'octubre de 2001, coincidint amb la celebració del Dia Internacional de la Gent Gran. En aquest mateix acte, i a la vista del document d'avaluació dels acords del 3r Congrés Nacional de la Gent Gran, aquest Consell acorda proposar la seva convocatòria.

El 4t Congrés Nacional de la Gent Gran, el convoca l'Hble. Sra. Irene Rigau, consellera de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya, a proposta del Consell de la Gent Gran de Catalunya.

El Reglament del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran

El Consell de la Gent Gran de Catalunya aprova, el dia 11 de gener de 2002, el Reglament del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran.

Ponències

A continuació es detallen les tres ponències que es tractaran en aquest 4t Congrés.

- Ponència A: Un país per a tothom. Aportació de la gent gran en la perspectiva del nou mil·lenni
- Ponència B: La qualitat de vida en el marc de la societat del benestar. Qualitat de vida de la gent gran. L'atenció a la gent gran
- Ponència C: Civisme i participació. El paper actiu de les persones grans en la societat

Nomenament del president del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran

El Consell de la Gent Gran de Catalunya acorda proposar per al nomenament, el dia 11 de gener de 2001, el Sr. Josep Maria Ainaud de Lasarte

El M. Hble. Sr. Jordi Pujol, president de la Generalitat de Catalunya accepta la proposta i nomena el Sr. Josep Maria Ainaud de Lasarte com a president del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran

La Mesa del Congrés i les meses de les ponències

Per acord del Ple del Consell de la Gent Gran de Catalunya, el dia 13 de febrer de 2002 es constitueixen en funcions la Mesa del Congrés i les meses de les ponències.

A continuació es relacionen les persones que en formen part:

Mesa del ple del Congrés (11 membres)

- President: Sr. Josep Maria Ainaud de Lasarte
- Vicepresident primer: Sr. Màrius Rodríguez
- Vicepresident segon: Sr. Josep Maria Bosch
- Secretària: Sra. Amàlia Coma
- Vocals: Sr. Ferran Ariño, Sr. Conrad Enseñat, Sra. Maria Furriol, Sra. Mercè Mas, Sr. Jaume Mestre, Sra. Neus Molins, Sra. Cànida Nevado

Meses de les comissions

■ Mesa A: Un país per a tothom. Aportació de la gent gran en la perspectiva del nou mil·lenni

- President: Sr. Juan Manuel Velasco
- Vicepresident: Sr. Ferran Ariño
- Secretària: Sra. Josefina Ribé

- Ponent: Sra. Montserrat Pastallé
- Secretària adjunta: Sra. Conxita Balcells
- Supervisor de sala: Sr. Lluís Fernández
- 2 supervisors de vots: Sr. Joan Josa i Sr. Miquel Salrach
- Vocal d'intervenció: Sr. Josep Bassols
- Tècnica: Sra. Maite Boldú

■ **Mesa B: La qualitat de vida en el marc de la societat del benestar. Qualitat de vida de la gent gran. L'atenció a la gent gran**

- President: Sr. Narcís Oliveres
- Vicepresidenta: Sra. Cànida Nevado
- Secretari: Sr. Robert Rivera
- Ponent: Sr. Llorenç Padró
- Secretari adjunt: Sr. Miquel Mariano
- Supervisor de sala: Sr. Emili Ribot
- 2 supervisors de vots: Sr. Francesc Vilaplana i Sr. Carles Batlle
- Vocal d'intervenció: Sr. Jesús Morta
- Tècnica: Sra. Maite Marzo

■ **Mesa C: Civisme i participació. El paper actiu de les persones grans en la societat**

- Presidenta: Sra. Mercè Mas
- Vicepresident: Sr. Jaume Guindulain
- Secretari: Sr. Jordi Reyes
- Ponent: Sr. Conrad Enseñat
- Secretària adjunta: Sra. Avelina Gisbert
- Supervisor de sala: Sr. Manel Ferré
- 2 supervisors de vots: Sr. Josep Muñoz i Sr. Ramon Torramadé
- Vocal d'intervenció: Sr. Joan Gratacós
- Tècnic: Sr. Francesc Mañós

1. Presentació del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran

El Sr. Josep Lluís Cleries i González, director general d'Acció Cívica i vicepresident primer del Consell de la Gent Gran de Catalunya, dóna la benvinguda a tothom al 4t Congrés Nacional de la Gent Gran.

Informa que arribem al 4t Congrés després d'uns mesos d'intens treball d'organització, de debat, d'elaboració de les ponències, d'elaboració de les esmenes i, això, ha estat gràcies a totes les persones a qui els delegats i delegades representen.

El Sr. Cleries posa en relleu que la Generalitat de Catalunya *«ja va ser pionera, l'any 89, posant en marxa aquest sistema de participació de la gent gran –perquè creiem en la gent gran– organitzant el 1r Congrés Nacional l'any 90, i després hem anat fent altres congressos els anys 1993 i 1998»*.

Continua dient que en tot aquest procés hi va haver, també, una data destacada, el dia 2 d'octubre, a l'Auditori de Barcelona, l'any passat, quan es presentava el Consell de la Gent Gran de Catalunya i, alhora, també es posava en marxa aquest 4t Congrés. *«Des del dia 2 d'octubre treballem per aquest Congrés, per tant, no hi ha hagut improvisació, hi ha hagut un treball a fons que, com deia abans, s'ha d'agrair»*.

Destaca també la tasca que abans del 2 d'octubre, des del 3r Congrés, es va portar a terme la Comissió Permanent Intercongressos, Comissió que, precisament, per un acord del 3r Congrés es va ampliar i, continuant també amb aquests acords, va fer, precisament, que el Govern de la Generalitat –a través d'un decret– creés aquest Consell de la Gent Gran de Catalunya. I que, per tant, tot aquest treball s'ha portat a terme amb el Consell, amb 65 representants de totes les comarques, de les associacions, de les entitats, dels sindicats i amb persones de reconegut prestigi en l'àmbit de la gent gran. S'ha fet un bon equip, un gran equip, perquè ha estat això, una tasca d'equip, cadascú aportant-hi les seves idees, les seves il·lusions i les seves esperances.

Per això, enguany, en el moment de la inauguració d'aquest 4t Congrés Nacional de la Gent Gran, el Sr. Cleries diu que qui ha de presidir –juntament amb les nostres autoritats de la Generalitat de Catalunya– aquest Congrés són les persones que durant aquests

mesos han fet la proposta de convocar el 4t Congrés Nacional de la Gent Gran, que són els membres del Consell de la Gent Gran de Catalunya.

A continuació s'anomena, un per un, tots els seus membres perquè pugin a l'escenari.

2. Constitució de la Mesa del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran

A continuació es constitueix la Mesa d'aquest 4t Congrés Nacional de la Gent Gran, formada per membres que també ho són del Consell de la Gent Gran de Catalunya. Les persones que s'anomenen tot seguit es van constituir en funcions el dia 13 de febrer de 2002. La Mesa del Congrés ha de presidir els plenaris d'aquest 4t. Congrés i coordinar el treball de les meses de les comissions.

Es dona per constituïda la Mesa del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran .

Tot seguit el Sr. Cleries, per finalitzar la presentació, diu textualment *«que en tots aquests mesos he tingut el goig de compartir el bon treball d'aquest Consell de la Gent Gran, un bon treball en el balanç del compliment dels acords que es van fer des del 3r Congrés. Tothom ha rebut aquest balanç, perquè vam dir que volíem que tothom sabés ben clarament què s'havia aconseguit i què no s'havia aconseguit. Sempre, quan es fa balanç hi ha coses a les quals s'arriba i hi ha coses a les quals no s'arriba. Ha estat un balanç realista. Els puc assegurar que les persones que estan aquí dalt de l'escenari formen –com he dit abans– un magnífic equip, evidentment, cadascuna aportant les seves idees. I també els puc dir, que és segur que han aportat una gran dedicació, aquests dies, organitzant reunions amb les persones que han confeccionat esmenes per presentar els textos de les ponències, i facilitant una altra cosa molt important d'aquest Congrés, que ha estat la participació. Per exemple, hi va haver més de sis-centes esmenes. Això és bo, perquè vol dir que les persones que hi participeu us heu llegit les ponències, els textos, i això, per tant, respon a una bona feina.*

Jo crec que hem i heu de sentir-vos orgullosos dels vostres representants, jo crec que estem en molt bones mans. Fa mesos que aquest estel del Congrés, aquest estel que

també presideix aquest acte, s'ha anat passejant per tot Catalunya, per totes les comarques, per tots els pobles, per totes les ciutats, perquè ens interessava conèixer l'opinió de tothom. Avui, aquest estel, el tenim aturat aquí, al Palau de Congressos, perquè tots plegats, cadascú des de la seva responsabilitat, dibuixem un futur millor per a la gent gran i per al conjunt del nostre país. Perquè, com hem dit, no és un Congrés de la Gent Gran per a la gent gran, sinó que és un Congrés de la Gent Gran per al conjunt de Catalunya, per al conjunt de ciutadans i ciutadanes, perquè la vostra experiència, vivències i il·lusions són vàlides per a tothom. Ben segur que ho aconseguirem, que farem això, un Congrés en positiu, com l'estel que assenyala cap amunt, per avançar, per anar endavant. Un Congrés per construir futur, segur que ho aconseguirem amb tots vosaltres.

Moltes gràcies «

Sr. Josep Maria Ainaud de Lasarte

Benvolgut conseller en cap, benvolguda consellera, benvolguts amigues i amics tots d'aquest 4t Congrés Nacional de la Gent Gran.

L'acte d'avui és un acte que, aparentment, és un acte final d'un Congrés, però no és un final, és el començament d'un altre. Fa molts anys que vosaltres treballeu en aquesta feina tan important que és el reconeixement del que ha fet, del que fa i del que farà la gent gran a Catalunya.

Cada vegada som més les persones que, per sort, podem tenir la il·lusió que encara mantenim a través dels anys, i els congressos serveixen, bàsicament, per retrobar-se, per retrobar-se per fer una feina en conjunt, per fer una feina a través d'un sistema organitzat, d'un reglament, d'unes ponències, d'uns objectius, i és el que estem aconseguint ara.

Però, fixem-nos bé que totes les feines ben fetes necessiten tres àmbits. El primer és un àmbit de reflexió que és conèixer a fons el tema que volem tractar. Aquest és l'àmbit de reflexió, que és el que ha fet durant tots aquests anys preparar-se per a aquest Congrés.

El segon àmbit és el de debat o de diàleg, que és enormement important per no quedar-nos tancats en nosaltres mateixos. El diàleg és el que hem tingut durant tots aquests mesos, però, a més a més, el que tindrem especial avui i demà.

A més a més, però, hi ha un altre àmbit que és el d'actuació. Totes aquestes activitats no tindrien gaire valor si nosaltres no volguéssim dur-les a la realitat, quedarien purament en uns debats, en unes teories, en unes reflexions, a vegades en unes frustracions. I, en canvi, nosaltres el que volem és que aquesta reflexió, aquest diàleg, siguin realitat a través d'una actuació.

Hi ha una cosa que ho voldria dir molt concretament per a les persones que amb tanta il·lusió heu presentat esmenes o heu debatut aquestes ponències, aquestes tres ponències que nosaltres presentem en el Congrés. Jo us voldria dir que no hi ha cap esforç inútil, perquè fins i tot aquelles esmenes que no seran aprovades queden recollides, perquè durant aquests quatre anys que hi ha entre els congressos queden a disposició del Consell de la Gent Gran, precisament perquè l'experiència de cadascú de vosaltres, que ha fet possible aquests centenars d'esmenes que hi ha, no sigui inútil, sinó que sigui utilitzada per millorar la situació nostra, la situació de la gent gran.

Això, ho vull remarcar, perquè a vegades, a primer cop de vista, pot semblar que una esmena no ha estat acceptada, no ha estat aprovada i, per tant, feina inútil. Feina inútil no n'hi ha mai, quan una cosa es fa amb esforç i és fa amb il·lusió segur que serveix per als altres, i en aquest cas ho tenim claríssim, tot aquest esforç que s'ha fet, nosaltres, al final, ho podem posar a la disposició de tots.

També hi ha una cosa que la vull aclarir. A vegades es diu: «Trigueu molt a fer un congrés.» Les coses, per ser ben fetes, necessiten el seu temps, un congrés fet cada any no seria el congrés ben fet, seria fer una trobada, una reunió, una manera, diguem-ne, d'omplir uns dies, però no seria un treball ben fet. Un treball ben fet necessita una preparació, una reflexió, un debat i després l'actuació.

L'actuació ara la tindrà, sobretot, el Consell de la Gent Gran. Fixeu-vos que abans, entre congrés i congrés, hi havia un temps que podia semblar perdut. Ara no, perquè ara el Consell de la Gent, que és una gran aportació de la Generalitat en aquesta consciència del pes, del valor, de la importància que té la gent gran per al futur del nostre país, ho tindrem aquests dies.

I l'altra cosa que voldria remarcar, és que vosaltres, en aquesta feina, no us heu limitat en els temes de la gent gran, específicament i especialment són els temes de la gent gran, però és que la visió que té ara, la gent gran és més oberta, més àmplia de la que es tenia abans. No és solament el tema de les residències, el tema de les pensions, tot això continua sent important, alerta, però, hi ha una visió més clara, que és que la gent gran formem part d'un col·lectiu que passa per damunt de la gent gran i arriba a la gent en estat d'actuació laboral normal, a la gent jove i a la infància, és a dir, no hi ha res que en sigui aliè, tots som solidaris de tots. I aquest és un pas extraordinàriament important que s'ha fet en altres països, però en el nostre encara no s'havia fet, semblava que la gent gran era un col·lectiu que estava una mica, podríem dir-ne, marginat dels altres, com volent dir: «Aquests ja no hi ha res a fer, aquests no tenen res a fer.»

Doncs no, la gent gran vol dir persones que hem madurat, que hem crescut al voltant d'uns altres, que venim d'un passat, que creem un present, però, sobretot, tenim davant nostre un futur. Un futur que hi arribarem uns, i els altres no, això no té res a veure, però que nosaltres hi posem les bases, els fonaments perquè sigui millor que el que nosaltres vam rebre.

I en dir que nosaltres el trobarem millor, vull agrair públicament i sincerament tot l'esforç que heu fet durant tants anys, no solament ara, les congressistes i els congressistes, si nosaltres tenim un país ara fort, un país important, un país que val la pena, és en gran part gràcies a l'esforç i la il·lusió que hi han posat totes les persones que ens han precedit, totes aquestes persones mereixen el reconeixement dels que ara collim aquests fruits.

Vosaltres vau semblar, vosaltres vau treballar, vosaltres vau posar les bases perquè el nostre país ho sigui, i sabeu millor que ningú amb quines dificultats ho heu hagut de fer, a vegades amb quina incomprensió, a vegades amb quines frustracions, però vosaltres heu cregut sempre en una cosa fonamental, en les persones, vosaltres creieu que el capital més important que té Catalunya, que té el nostre país, és la gent. Nosaltres som un país que potser no té riqueses naturals, conforme, no tenim les riqueses d'altres països, però la qualitat humana dels homes i les dones de Catalunya és de primer ordre, i això ho reconeixen tots, i vosaltres que hi heu treballat durant temps podeu proclamar-ho ben clarament, totes les persones que heu fet possible que aquest país nostre sigui la realitat esplèndida, i la que ha de ser encara millor en moltes coses, és gràcies a l'esforç dels homes i les dones que ho han fet possible.

Per tant, un congrés com aquest és un moment de reflexió, un moment de balanç, però un moment, sobretot, de mirar cap al futur. El que s'ha fet està molt bé, però el que falta per fer encara és molt. Per tant, jo, sincerament, com a president d'aquest Congrés, que vol dir purament i simplement el representant vostre, jo, aquí, les meves opinions particulars no compten. Fins i tot, us vull aclarir una cosa: que no s'estranyi ningú, vindrà ara el moment de votacions, jo no votaré perquè us represento a tots, per tant, no tindria gaire sentit que jo prengués partit per una cosa o una altra. Assistiré a les deliberacions, estaré a la vostra disposició, però en el moment de votar, que és el moment important de les coses, jo, en aquest cas, no és que m'abstingui, estic amb tots vosaltres, amb cadascú, el que voteu és també el meu vot, és a dir, jo em sumo al vot de la majoria, ja ho dic des d'ara, perquè vosaltres em representeu a mi i jo us represento a vosaltres.

Moltes, gràcies, per tant, a tots vosaltres, bon Congrés i fins sempre i a cada una de les sessions. Gràcies.

Sr. Joan Josep Pintó – vicepresident de La Fundació La Caixa

Senyor conseller en cap, senyora consellera, autoritats, congressistes.

Nosaltres som un poble de veritats, de veritats senzilles i profundes, que toquem de peus a terra i que tenim una especial capacitat per observar i adonar-nos del que realment passa. I encara que no m'estigui bé dir-ho, perquè jo sóc tan gran com vosaltres –tinc setanta-cinc anys–, he de dir que nosaltres som una peça importantíssima per la nostra edat i per la nostra experiència en la societat catalana d'avui.

I en tant que la societat catalana d'avui s'adoni d'aquesta realitat, la societat catalana anirà endavant. Perquè, en adonar-se del que nosaltres som i representem, està respectant la tradició, i la tradició no és el record arqueològic de les gestes dels nostres avant-passats. La tradició és un vector dinàmic que uneix tot el que té de bo, totes les experiències del passat les contrasta amb les presents i dirigeix el vector cap al camí que correspon, amb més garanties d'encert que aquell vector que va boig i que no té on recolzar-se.

Mireu, vosaltres, des de la vostra joventut heu estat vivint profundes experiències, heu vist el món, heu vist la realitat, l'heu sentit i, amb les vostres accions i les vostres decisions l'heu modificat, heu incidit en ell. Som, cadascun de nosaltres, com un petit rierol que, amb la nostra conducta, desemboca en un riu que cada vegada es fa més gros, però la nostra petitesa sí que, en conjunt, té una influència decisiva.

Al mateix temps, però, quan nosaltres començàvem a actuar, quan començàvem a tenir consciència, el que els nostres més grans que nosaltres ens deien influïa, influïa en nosaltres, per acció o per reacció, influïa de vegades dient: «Que en té de raó el pare!» «Què diu el pare!», o per reacció. I gràcies que hi ha aquesta acció i aquesta reacció conjunta, el món avança. Si en el món no hi hagués joventut, el món quedaria anquilosat, però si només hi hagués joventut, sense la reflexió que nosaltres hem representat de vegades, potser aniria boig. És el conjunt de les dues coses, aquesta dualitat entre la mirada cap endavant forta i el record del passat.

Però nosaltres hem sigut joves i hem adquirit experiències, i aquestes experiències les hem comunicat i les hem compartit a poc a poc, a mesura que ens anàvem fent grans amb

els que també eren joves. I hem sofert el fred i la reacció i hem polit els conceptes, i, llavors, hem tingut una formació que l'hem de transmetre. Totes les decisions de l'home són resultat de consciència i voluntat, i consciència vol dir coneixement, i renoi!, els anys que hem passat! Quants coneixements tenim, i no coneixements que puguin ser elucubracions, sinó coneixements forjats en la realitat física de l'experiència! No hem pensat que podria passar això, hem vist que passava i ho hem sentit en la nostra sang. Moltes vegades hem sentit l'esgarrapada de la injustícia, coses que no ens han agradat, altres vegades la satisfacció del triomf, com el treball, que sempre dóna bons resultats. I ara tots, tots –com ha dit el president del Congrés– teniu plena consciència que no hi ha treball que es perdi, no hi ha fet que quedi desaprofitat. Sempre, en aquest rierol que vessa cap al riu, que és la marxa d'un poble, sempre més enllà cada fet es conserva i es manté.

Mireu, el que ha dit el vostre president, i el que us dic jo, no és una cosa, una elucubració mental, és una realitat. El dret privat més íntim, que és el dret civil, el que regula la vida de l'home i els seus avatars, fins i tot abans de néixer, amb el *nasciturus*, durant la vida, amb els contractes, i quan tothom s'oblida de tothom, encara, amb el dret successori, vol que es compleixi la seva voluntat. Aquest dret tan íntim, tan personal, està representat en el nostre poble per la compilació del dret civil, i l'article primer diu una cosa, fixeuvos-hi bé: «Per interpretar i integrar –que vol dir afegir el que no té– les lleis, es tindrà en compte la tradició jurídica catalana.» Nosaltres som el fil conductor, repeteixo, que uneix el passat amb el present i el futur, som una peça important, aquesta realitat està reconeguda germinalment en l'article, en el primer de tots de la compilació. Les lleis, el que ara és vigent, s'han d'interpretar i integrar, vol dir que, si cal, s'hi ha d'afegir alguna cosa, que és el que l'experiència, la realitat exigeix. Perquè som un poble de realitats, de veritats, per això vosaltres, tots nosaltres, tenim una tasca molt important, la de vessar els valors que portem dintre, l'experiència que tenim, la influència que hem rebut de tots els que han tractat amb nosaltres i la que rebrem. Perquè som quelcom important a la societat. Quan la societat pot organitzar actes com aquest, no és que us faci un favor, eh?, sou vosaltres que heu de prendre consciència que la societat continua necessitant de futur, necessitant de vosaltres. Moltes gràcies.

Irene Rigau – consellera de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya

Honorable conseller en cap, il·lustríssim senyor president del 4t Congrés, autoritats, membres del Consell de la Gent Gran, Mesa del Congrés, senyores delegades, senyors delegats.

Viure més anys és, a la vegada, un èxit i un desafiament, un desafiament per aconseguir una millor qualitat de vida per a les persones grans, perquè puguin gaudir de la seva independència, tenir accés als serveis de salut, a tenir relacions socials i a tenir participació comunitària. I aquest és el reclam que ens reuneix avui en aquest 4t Congrés Nacional de la Gent Gran.

Aquest Congrés és un esdeveniment que mereix assenyalar-lo com una fita assolida a favor de la gent gran de Catalunya. El simple fet de celebrar-ne una quarta edició posa de manifest la voluntat de ser presents i de fer sentir la seva veu a la resta de la societat catalana.

Vull insistir en la importància de celebrar el 4t Congrés. Des que el 1990 fou celebrat el primer, hem anat consolidant els congressos com una eina d'expressió i participació social de les persones grans. Potser és el fet més remarcable com a símbol de la participació activa de la gent gran, el total de representants en aquest Congrés de delegats ho posa de manifest, 1.400. Però també és important la temàtica que es tracta i també per la gran quantitat de feina, prèvia en aquest debat, que s'ha fet.

Per això vull agrair-los el treball que han realitzat aquests darrers mesos amb les aportacions prèvies que han fet per a la redacció de les ponències, els debats sobre el seu contingut i la posterior presentació d'esmenes a la seva redacció, fins a arribar a aquests dos dies de recta final en què s'acabarà de perfilar els documents i les conclusions finals, tot plegat, una feina que incidirà en la millora de la qualitat de vida de la gent gran del nostre país. Perquè, finalment, l'objectiu d'aquest Congrés és posar al dia totes aquelles qüestions que afecten les persones grans de casa nostra, i amb el debat democràtic i participatiu de tothom, marcar les línies de treball que tots plegats –tots plegats– hem de seguir per a la millora de la qualitat de vida.

Quines són aquestes línies de treball? Quines són aquestes actuacions que hem d'ampliar i promoure? Doncs volem continuar ampliant i promovent més activitats i més actuacions per incidir en el conjunt de les persones grans i, especialment, en aquelles persones

amb dependència que necessiten alguna mena d'ajut, en definitiva, garantir la continuïtat del model europeu i català de l'Estat del benestar, però tot millorant-ne aspectes que el facin més efectiu i en garanteixin la seva perdurabilitat.

També volem continuar aprofundint en el procés de la plena incorporació de la gent gran a la societat catalana com a ciutadans en ple ús dels seus drets i deures, trobar fórmules de compromís, de compromís social, un compromís que, com diu una de les ponències, permetrà avançar en el «ser» més que en el «tenir», perquè hem de trobar fórmules que, mitjançant aquest compromís social, promoguin la participació activa de tothom, perquè el país de qualitat que estem construint cal que sigui participat per tothom i, a més a més, Catalunya necessita tothom. Volem construir un país per a totes les edats i per això cal que cadascú hi faci i hi continuï fent la seva aportació.

En una de les ponències, també en els documents, s'expressa que: «L'experiència de les persones grans és la memòria del país.» He volgut recollir aquesta frase perquè la trobo bonica, i també s'assenyala que «L'experiència no es jubila.» Per això, és a partir de la seva experiència adquirida al llarg de la vida i els seus consells que es contribuirà –d'una manera significativa, en aquest Congrés– a donar resposta als reptes que té plantejats el país. Els reptes que tenim plantejats la societat catalana actual necessiten la seva experiència, necessiten dels seus consells.

I tots vostès els saben, quins són aquests reptes: la incorporació a la societat de la informació, el suport a les famílies, la integració de la nova immigració, l'enfortiment de la identitat i la cultura catalana davant de la globalització, la sostenibilitat, etcètera.

En una altra ponència també es diu que «participar en la societat és ser productiu», és cert, és per això que són tots aquí els delegats i delegades d'aquest Congrés, per continuar produint. És mitjançant aquesta participació, de què abans parlava, que podran fer les seves aportacions, tenint en compte que el país actual, com molt bé s'ha dit, és el fruit del seu treball, del treball de dia a dia durant tants anys, del treball realitzat en les últimes dècades per tots vostès i totes les persones que vostès representen, però, també per afrontar el futur immediat i el futur a mitjà termini de Catalunya, també per a aquest futur, els reclamem la seva implicació.

D'altra banda, també vull destacar la importància de les conclusions que, ben segur, s'extrauran del debat d'aquestes ponències. Perquè la feina que portaran a terme aquests dos dies té transcendència pel fet que representa la veu del conjunt de la gent gran de Catalunya, però també és important per la repercussió que tindrà, perquè les conclusions que es presentin i s'elaborin marcaran les línies d'actuació del Govern de la Generalitat en les polítiques adreçades a la gent gran. Així, doncs, la importància d'aquest Congrés serà també determinada per la feina que posteriorment, entre tots, Govern i societat civil, fem per aplicar aquestes conclusions.

De la mateixa manera que, com s'ha dit, en el 3r Congrés es van aprovar unes conclusions que, des del Govern de la Generalitat, vàrem prendre com a compromisos en favor de la gent gran, avui celebrem aquest nou Congrés després d'haver donat compliment a una part molt important de les conclusions aprovades aleshores.

Voldria repassar amb tots vostès les principals fites assolides en aquest temps. L'any 1999 vàrem celebrar l'Any Internacional de la Gent Gran, en què es va organitzar tot un conjunt d'activitats on hi van participar milers de persones; el missatge central de totes aquelles actuacions va ser «Una societat per a totes les edats», que explica la nostra determinació de fer un país, com hem dit, per a tots i per a totes.

S'ha donat, durant aquests anys també, suport a l'associacionisme i al voluntariat, amb la realització de les Jornades de Dinamització Territorial, que molts de vostès hi han participat, adreçades a les associacions de gent gran i amb l'increment, també, s'ha col·laborat en els ajuts que s'atorguen anualment a les entitats, i s'ha iniciat el programa «Persones grans, grans persones» que pretén incrementar el nombre de persones grans que participen en projectes i entitats de voluntariat.

Hem potenciat, des del Govern, els casals de gent gran i els equipaments cívics com a espais de creixement i realització personal, posant a l'abast dels usuaris un ampli ventall d'activitats, tot introduint novetats importants en la seva programació.

Hem ampliat l'oferta residencial per a persones assistides, un reclam, una necessitat i ho hem fet i ho estem fent en compliment de l'objectiu d'aquesta legislatura d'ampliar en 7.000 places públiques la cobertura assistencial.

Hem pres una decisió també important, que vol respondre a un desig majoritari, el d'envellir a casa. El programa «Viure en Família», que fins ara s'adreçava a famílies amb pocs recursos, s'amplia a un nombre molt més important de famílies, perquè el límit de renda es fixa en els sis milions per tal que sigui molt més ampli el nombre de persones i famílies que puguin rebre el suport econòmic pertinent.

Garantir la formació al llarg de la vida és també un objectiu permanent del Govern, per això el suport a les aules universitàries per a la gent gran, la formació d'adults i els programes de formació en noves tecnologies en són una mostra.

Per poder marcar les línies futures en la política d'atenció a les persones grans dependents, vam encomanar a més de trenta-cinc experts l'elaboració d'un llibre blanc titulat *Repensar l'atenció a la gent gran amb dependència* que ens ha permès constatar la necessitat de desenvolupar un conjunt integrat de polítiques intersectorials enfocades a prevenir l'aparició i adaptar-se a les conseqüències de la dependència.

Però, també, conscients que actualment vivim en una societat gran, i que la immensa majoria de les persones grans tenen un dia a dia actiu i participatiu, hem encarregat, un *Llibre blanc de la gent gran activa*, per tal d'afavorir les estratègies participatives que ho facilitin, i per tal que els diversos sectors i organitzacions desenvolupin la seva pròpia adaptació a la composició d'edats reals de la nostra societat.

Honorable conseller en cap, en aquest Palau de Congressos avui és present la confiança que les persones grans de Catalunya tenen en si mateixes, la confiança que tenen amb les seves responsabilitats, i és també present la seva llibertat d'acció i la seva disponibilitat i el respecte a les opinions dels altres i el debat comunitari. Amb aquest Congrés es fa palesa la voluntat participativa i activa de les persones grans en la construcció d'una Catalunya per a aquest nou segle XXI que, com hem dit, ha de ser per a totes les persones i per a totes les edats.

Com a presidenta del Consell de la Gent Gran de Catalunya, òrgan que convoca aquest Congrés, manifesto amb goig la meva satisfacció per l'èxit de la convocatòria i els agraeixo de tot cor la seva participació.

Artur Mas – conseller en cap de la Generalitat de Catalunya

Senyora consellera de Benestar Social, senyor president del Congrés, membres de la Mesa, senyores delegades, senyors delegats.

En primer lloc, molt bon dia a tothom, molt bon dia a totes les persones que, a més a més, em sembla que heu vingut –com s’ha dit abans– de tots els punts de Catalunya, per tant aquesta salutació és per a totes les persones grans del nostre país que estan tan ben representades per la munió de delegades que avui son en aquest Palau de Congressos de la ciutat de Barcelona.

En segon lloc, em sembla que el que us he de dir és..., em sembla que us he de felicitar, és així o no? Em sembla que sí, perquè, com abans es deia, ho deia em sembla en Cleries, aquí s’ha fet molta feina i ara és un bon moment per reconèixer-ho, per dir-ho públicament. El Congrés en si, també és per treballar, ara vostès no treballen encara, però just després, quan jo acabi, tothom a treballar. Però el Congrés, de fet, és per reunir-se, i d’una forma o d’una altra el Congrés recull tota la feina dels mesos anteriors, i aquí n’hi ha molta, de feina.

Jo ara, que he estat repassant una mica el programa d’aquests dos dies i tota la feina que heu estat fent abans d’avui, la prèvia a aquest IV Congrés, que ha estat intensa, i tota la que ja s’ha fet a partir dels congressos anteriors, puc assegurar que tots els qui sou en aquest Palau, hi heu vingut ben disposats i ben preparats per seguir aquesta feina que heu estat fent durant molt temps, i que estic segur que continuareu amb vista al futur. Ja sabeu aquella dita catalana que diu: «Els cansats fan la feina». És així o no? «Els cansats fan la feina», doncs, una mica, això, ens ho podem aplicar tots nosaltres, sobretot la gent que en podríem dir més implicada en el conjunt de la societat, la gent que, en lloc de quedar-se, diguem-ne, còmodament a casa, que també és una opció, el que decideix és implicar-se a fons en el que passa en el seu entorn. En lloc d’inhibir-se, s’implica, i aquesta és una actitud que el nostre país necessita molt, i com que vostès la representen molt bé, perquè és clar que són gent implicada, si no, no estarien aquí, jo també, en aquest sentit, els volia felicitar.

Una vegada, una persona que alguns de vostès deuen recordar, el senyor Viñas, Joan Viñas, que ens va deixar ara fa poc, passejant, vostès saben que el senyor Viñas en els

últims anys de la seva vida –una persona molt implicada– era diputat al Parlament de Catalunya, i una vegada passejant pels passadissos del Parlament em va dir: «Escolta'm, escolta'm, Mas, vine aquí, jo ara et donaré un consell» –i em va dir– «sempre que t'adrecis a les persones grans tu parla de problemes, perquè els problemes hi són, i no se'ls pot donar l'esquena, en els problemes, però també parla d'oportunitats, no parlis només de problemes, parla sempre d'oportunitats, parla de projectes, parla, en definitiva, d'esperança.»

Bé, doncs aquest consell, això que em va dir en Viñas una vegada, jo ho he tingut sempre present, i, per tant, avui, encara que sigui molt ràpidament, jo lògicament els parlaré d'alguns problemes, que hi són, no podem donar l'esquena en aquests problemes, la nostra responsabilitat afrontar-los, però també hem de parlar d'oportunitats, de projectes i d'esperança.

De fet, totes les edats tenen problemes, totes, quantes vegades a casa nostra no hem sentit, en alguna ocasió, a una persona jove, per exemple, dir: «Escolta'm, que difícil, que complicat ha estat arribar a trobar una feina o quan l'he trobada, que complicat que ha estat conservar-la.» Quantes vegades no hem sentit això, o quantes vegades en una persona jove no li hem sentit a dir «escolta'm, em costa molt d'arribar a trobar un pis, d'arribar a trobar un habitatge, una casa», quantes vegades ens hi hem trobat tots plegats en el nostre entorn.

O les dones, per exemple, de totes les edats, sobretot aquelles dones que tenen criatures petites i que han de fer compatible una feina fora de casa –que cada vegada són més– i, al mateix temps, ocupar-se moltes vegades de la família. Quantes vegades això es dona i quants problemes això, de fet, i quanta càrrega suposa per a molta gent.

O simplement, gent de mitjana edat, gent com jo, de quaranta-cinc anys, de cinquanta anys, aquesta gent que han estat treballant durant vint, vint-i-cinc anys en la seva vida i que arriba un moment en què perden la seva feina. Quantes complicacions arriben a tenir per trobar-ne una de nova! Quantes en tenen! Moltes! Hi ha molta gent que en aquestes edats es queda sense feina i no pot tornar a trobar una altra feina perquè ningú no els vol, no els volen llogar, no volen els seus serveis, i són gent jove, gent jove que poden aportar molt.

Per tant, fixeuvos, tothom té problemes, totes les edats tenen els seus, i, òbviament, la gent gran també té els seus propis problemes, i aquests problemes han d'afrontar-los.

Ara, la consellera Rigau ens explicava una mica, en aquest balanç, totes aquelles coses que s'han anat fent per acarar algun d'aquests problemes. Per exemple, ens parlava de la gent gran que en tenen més, de problemes, que són la gent que tenen dependències, aquesta gent són els que necessiten més atenció per part de la nostra societat. Bé, aquí estem fent una feina cada vegada més forta, amb aquest programa «Viure en Família», amb el tema de les residències, els centres de dia, cada vegada anem a més en aquest sentit i això és bo.

Altres problemes que té la gent gran, com, per exemple, jo què sé, les estretors econòmiques, gent que estan acostumats a viure d'una forma determinada amb un ritme determinat, i que, en el moment en què han de deixar de treballar es troben en una situació econòmica que, moltes vegades, crea una angoixa, això ho hem de saber i, per tant, allò que en podríem dir viure amb dignitat, ha de ser un objectiu del conjunt de la nostra societat, no només una reclamació de la gent gran, ha de ser un objectiu del conjunt de la nostra societat.

I aquí, lògicament, hi entra el tema de les pensions, i dintre de les pensions –moltes vegades ens hi hem referit– les pensions de viduïtat. Mireu, aquest és un tema que encara no està ben resolt en el conjunt d'Espanya, desgraciadament no depèn de les institucions catalanes, hi podem fer el que hi podem fer, depèn una mica del conjunt del que passi a l'Estat espanyol. Però, el que sí que hem de saber, és que resoldre, millorar, més ben dit –resoldre no es resoldrà mai del tot–, però millorar d'una forma substancial el tema de les pensions, no és només un problema polític o no és només un problema social, és un repte ètic, és un repte ètic del conjunt de la societat, i tothom ha d'empènyer en aquest sentit.

Quantes vegades sentim també, durant els últims temps, que cada vegada anem millor des del punt de vista del nostre progrés econòmic? Quantes vegades ho sentim? Moltes. Escolteu, no pot ser que anem millor cada vegada més i que no aconseguim, entre tots, resoldre un problema, un repte ètic com és el de viure amb dignitat per part de moltes persones grans. No pot ser, i, per tant, aquest és un repte que l'hem de situar en la primera

línia de la nostra actuació, no només política, sinó també social, del conjunt de la nostra societat.

Moltes vegades d'això se'n parla en el carrer, potser segur que vostès en parlaran aquí i n'han parlat els darrers mesos— problemes com per exemple, aquell que és molt comú en algunes persones grans, que és simplement de sentir-se sol, aquest no és un problema material, però és un problema espiritual, és un problema anímic, i és molt important. A vegades, simplement el fet de poder tenir companyia ja és un fet molt important.

Aquest matí, quan m'he llevat, he posat un moment les notícies, les notícies de les vuit, i he vist allà un reportatge d'una persona jove, en aquest cas devia tenir vint-i-cinc o trenta anys, que utilitzava, feia servir totes les seves tardes, que les tenia lliures, treballava el matí, totes les tardes les feia servir per anar a acompanyar gent gran d'un lloc a un altre perquè es poguessin moure. Un reportatge que sortia avui en el *Bon dia* de TV3.

Bé, escolteu, hi ha gent, afortunadament, a la nostra societat que té aquesta, diguem-ne, voluntat de servei en els altres, i que pot, amb el seu gra de sorra, fer que una persona gran, una persona gran que es pot sentir sola, s'hi senti una mica menys. Això també és molt important des d'un punt de vista de la moral col·lectiva del nostre país. O simplement sentir-se útil, quantes vegades, també, hem sentit, en algunes cases: «Escolta,» —la persona gran que hi ha allà, l'avia, l'avi— «tinc la sensació que destorbo.» Quantes vegades ho hem sentit, això? Això tampoc no és gens bo, també és molt negatiu, aquesta sensació de no sentir-se plenament útil en el conjunt de la societat.

Bé, tots aquests són problemes, i hem d'acabar-los a tots de diferents maneres, vostès hi poden ajudar, hi poden contribuir a través de la feina que fan, que és una feina que, després, ha d'arribar en el conjunt de la societat i, per això és bo que avui fem un acte d'aquestes característiques.

Ara bé, com deia en Viñas, al costat de tot això, al costat de tots aquests problemes, hem de parlar també de les oportunitats, que són tantes o més que els problemes, i que són, finalment, les que poden donar, diguem-ne, aquest alè de força, aquest alè d'il·lusió, aquest alè d'intentar fer realment coses que signifiquin oportunitats per a tota la societat i, d'una forma especial, per a la gent gran.

Una oportunitat és fer el que vostès fan en aquest Congrés, per exemple. Vol dir una oportunitat de treballar per als altres, per a vostès, però, sobretot també per als altres. Aquesta és una oportunitat gran de participació. Una altra gran oportunitat és allò que ens deia abans la consellera Rigau, ens parlava de l'associacionisme i del voluntariat. Cada vegada hi ha més gent de totes les edats, però sobretot gent gran, implicada a través d'associacions o de voluntariat. Em deien, per exemple, que, en aquest moment, d'associacions de gent gran a Catalunya n'hi ha 1.200. Són moltes, i el nombre va creixent, i segur que vostès, amb el seu exemple, hi contribueixen que la gent es vagi associant.

De voluntaris, de voluntaris que són gent gran, més de 100.000. També va creixent. Què vol dir això? El que dèiem al començament, que cada vegada hi ha més gent gran que s'implica en el conjunt del que passa en el seu entorn, que no simplement es queda tancada a casa, fent la seva videta de cada dia, sinó que s'implica realment a fons.

Una altra oportunitat, cada vegada més important, l'oportunitat de formar-se, d'aprofitar uns anys de la vida en què teòricament –teòricament– hi ha més temps. Quantes vegades jo també he parlat amb algunes persones jubilades i dic: «Bé, escolta'm, ara tindràs una mica de temps, no?» I em diu: «No, escolta, ara en tinc menys que abans, no sé per què, però ara en tinc menys que abans.» Gent lògicament implicada, gent d'aquella que realment es vol ocupar a fons. Però bé, en tot cas, és veritat, aquests anys, moltes vegades, són uns anys en què amb més tranquil·litat, potser, es pot ajudar a formar-se a la mateixa gent gran, a descobrir coses noves, simplement, a tenir nous coneixements, coses que potser no hi havia hagut l'oportunitat d'arribar a aprendre. Les aules universitàries, que també se'ns deia abans, els cursos que es fan en els casals, etcètera.

Una altra gran oportunitat, i en aquesta li vull donar una gran, gran importància. Una altra gran oportunitat de la gent gran és contribuir a vertebrar les famílies del nostre país. Les famílies, la família és l'element clau de funcionament de la nostra societat, i a la família tothom hi té el seu lloc, i tothom hi té la seva responsabilitat, ningú no la pot defugir, absolutament ningú, ni la gent jove, ni la gent de mitjana edat, ni tampoc la gent gran.

Doncs, bé, la gent gran, en aquest àmbit de la família, hi pot fer una gran contribució, una gran contribució a la seva cohesió interna. I una gran contribució al fet que la família

pugui funcionar bé, i a través del bon funcionament de la família, que funcioni bé el conjunt de la nostra societat i el conjunt del nostre país, donar suport a la família i, lògicament, demanar suport de la família, quan aquest suport sigui necessari.

Què vull dir, en definitiva, a través de totes aquestes oportunitats? Simplement, el que vull dir és que és molt, molt decisiu que la gent gran del nostre país sigui gent activa, i això també, cada vegada ho tenim més. La consellera em sembla que ens parlava abans del *Llibre blanc de la gent gran activa*. Bé, aquest és un altre dels reptes importants que tenim a casa nostra.

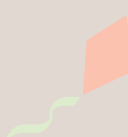
Fixeu-vos, el que hem d'intentar trencar són aquells motlles que a vegades existeixen a la societat, algunes vegades es diu, quan es pensa en la gent jove, els nois de disset, divuit, vint, vint-i-dos anys, quan es parla d'aquesta gent, automàticament la gent diu: «Problemes, accidents de trànsit, les pastilles, les drogues, els horaris, etcètera.» És veritat això, però no és tota la veritat, hi ha molta gent jove del nostre país que fa una gran feina, que no té res a veure amb tot això que forma part de l'estereotip, del clixé.

Un altre clixé: «Gent gran, gent que no fa res.» Això també existeix, també existeix. Mentida també, falsedat, això no és veritat! Per tant, és molt important que, a través de la gent gran activa i de coses com aquestes, es trenquin aquests clixés, perquè no corresponen a la realitat, i és bo que tota la gent ho sàpiga, que tot el conjunt del nostre país sàpiga que joves no vol dir problemes, i que gent gran no vol dir simplement no fer res. És molt important que això se sàpiga en el conjunt, insisteixo, de la nostra societat.

Bé, l'última cosa que els volia dir. Tots vostès, durant molt temps, i espero que ho continuaran fent també en el futur, s'han implicat en la solució, aportant idees, aportant reflexions, el que ens deia abans en Josep Maria Ainaud, a través de la reflexió, a través del debat, a través de la participació, vostès han aportat tota una sèrie de materials, d'idees que, finalment, són útils, que finalment es poden fer servir per a després aplicar, en els que en tenim la responsabilitat, moltes de les coses que ajudaran a millorar el conjunt, també de la nostra societat i de la gent gran en concret. Per tant, vostès contribueixen a millorar l'estat de les coses.

Jo, només els demano una altra cosa, una última cosa, posats a demanar. I és que, quan vostès treballin en tot això, no només s'ocupin d'intentar arreglar l'estat de les

coses, que ja és molt important, sinó que també s'ocupin de fomentar ideals en el conjunt de la nostra societat. Una societat no viu només ni principalment dels béns materials, per importants que siguin, els béns materials, l'estat de les coses no es pot oblidar, atenció; ens n'hem d'ocupar, i vostès se n'ocupen d'una forma important, a través d'aquest Congrés i a través de la seva feina, però no és tot això, també hi ha unes altres coses, i aquestes altres coses, que d'una forma o d'una altra, a vegades falten una mica en el nostre país, entre la gent del nostre país, són, concretament els ideals, i pels ideals hi pot treballar tothom, sense excepció.

Això dels ideals no està reservat a un sector de la nostra població, els intel·lectuals, els polítics, no, pels ideals hi pot treballar absolutament tothom, tothom pot ser exemple i tothom pot ser altaveu del que han de ser els ideals col·lectius d'un país, el que jo, algunes vegades, potser una mica poèticament, si vostès volen, en dic les flors de l'ànima. Quantes vegades la gent el que necessita de veritat és simplement que li portem una flor per a la seva ànima!

Això és responsabilitat de tots, dels polítics també, però, sobretot, del conjunt de la societat, i si algú pot defensar amb més credibilitat i amb més energia i amb més testimoniats aquests ideals, aquestes flors per a l'ànima són aquella gent que poden explicar quina ha estat la trajectòria de tota una vida, és a dir, la gent gran del nostre país.

Moltes gràcies

PONÈNCIA

Un país per a tot-
hom. Aportació de
la gent gran en
la perspectiva
del nou mil·lenni

1a SESSIÓ

En el Palau de Congressos de Catalunya, a les 12.10 hores del dia 23 de maig de 2002, es reuneix la Mesa de la ponència A sobre «Un país per a tothom. L'aportació de la gent gran en la perspectiva del nou mil·lenni», del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran, amb l'assistència dels delegats i les delegades que havien elegit la seva adscripció a aquesta ponència, per tractar l'ordre del dia següent:

1. Constitució de la Mesa de la ponència
2. Presentació de la ponència
3. Lectura i votació de les esmenes acceptades
4. Lectura i votació de les esmenes no acceptades
5. Intervenció dels delegats i de les delegades
6. Lectura i votació de les conclusions
7. Lectura comunicacions
8. Finalització de la sessió

1. Constitució de la Mesa de la ponència

Es procedeix a la constitució de la Mesa, que queda formada per les persones següents:

President: Sr. Joan Manuel Velasco

Vicepresident: Sr. Ferran Ariño

Secretària: Sra. Josefina Ribé

Secretària adjunta: Sra. Conxita Balcells

Ponent: Sra. Montserrat Pastallé

Supervisor de la sala: Sr. Lluís Fernández

Supervisors de vots: Sr. Joan Josa i Miquel Salrach

Vocal d'intervenció: Sr. Josep Bassols

Tècnica: Sra. Maite Boldú

2. Presentació de la ponència

Per delegació del president, la ponent, Sra. Montserrat Pastallé, presenta i llegeix el text bàsic de la ponència.

3. Lectura i votació de les esmenes acceptades

La ponent, Sra. Montserrat Pastallé, dóna lectura de les esmenes acceptades per la Mesa. A continuació, es posen a votació el conjunt d'esmenes presentades, i s'incorporen al text bàsic de la ponència, ja que s'aproven totes.

S'aixeca la sessió a les 14.05 hores.

Es reprèn la sessió a les 16.15 hores

4. Lectura i votació de les esmenes no acceptades

A continuació, les persones que es relacionen presenten les esmenes no acceptades per la Mesa.

Sr. Carlos Romero Carretero

Sr. Àngel Marcos Martín

Sr. Miquel Mateu Murt

Del total d'esmenes presentades, 3 s'incorporen al text bàsic de la ponència, perquè s'aproven majoritàriament. En 3 més, es donen la circumstàncies que s'indiquen a l'article 11.4 del Reglament del 4t Congrés, per la qual cosa s'acorda sotmetre aquestes esmenes a la votació del Ple.

5. Intervenció dels delegats i de les delegades

A continuació, les persones que es relacionen manifesten la seva opinió sobre les temàtiques referides als continguts de la ponència.

Sr. Narcís Artau Valls
Sr. José Cámara de la Horz
Sra. Margarida Llorc
Sra. Maria Valls
Sr. Manuel Figueres Vidal

6. Lectura i votació de les conclusions de la ponència A

A continuació, la ponent de la Mesa llegeix la proposta de les conclusions. El president de la Mesa obre el procés de la votació i s'aproven per unanimitat.

7. Lectura comunicacions

A continuació les persones que es relacionen presenten les comunicacions.

Sr. Pere Bayé
Sr. Francesc Huguet
Sr. Martí Buscató
Sr. Juan Navarro
Sr. Aureli Porta
Sra. Imma Pons
Sr. Carlos Romero
Sr. Josep Valverdú
Sra. M. Carmen Vidal
Sr. Miquel Vilaplana.

Es tanca la sessió a les 19.40 hores.
Com a secretària n'estenc l'acta, amb el vistiplau del president.

Joan Manuel Velasco
President

Josefina Ribé
Secretària

Un país per a tothom

Un país per a tothom és el país que desitgem, un país basat en el respecte i en la convivència de tots els seus ciutadans i les seves ciutadanes, independentment de l'edat de cada persona, de la situació econòmica, del lloc de procedència o de la manera de ser, de pensar i de creure. Es considera la seguretat ciutadana com un factor clau per construir un país basat en el respecte i la convivència, i en aquest sentit l'autoritat competent ha d'actuar davant de l'incompliment de les normes en els espais públics i d'altres infraccions (robatori, agressions...). Cal una vigilància més propera i accessible per al ciutadà (patrolles a peu, increment de la vigilància nocturna...).

Un país per a tothom basat en el respecte i la convivència suposa que, entre d'altres qüestions, en el sistema educatiu s'ensenyi el respecte pel mobiliari públic, per l'entorn i per les persones.

Un país per a tothom, on la pràctica de la democràcia exigeixi una alta responsabilitat als representants polítics i també a cadascú de nosaltres. Que l'exercici de la llibertat i el compromís cívic ens ajudi a tirar endavant, a les nostres famílies, al nostre barri, al nostre poble, a la nostra ciutat i al conjunt del país.

Un país per a tothom és un país que s'ha d'anar fent a diari, s'ha d'anar construint, i aquesta feina no acaba mai. Ha d'anar creixent, però no sols econòmicament, sinó en capital humà. No hi ha dubte que serà la qualitat de la seva gent i els seus valors el factor determinant pel qual es distingirà.

Un país per a tothom i de qualitat és un país fet per les persones que, sense sortir als diaris, contribueixen a construir la societat en què vivim i convivim, a la vegada que donen testimoni de solidaritat, de civisme, de justícia, de respecte, de tolerància, de diàleg i de pau.

Per fer un país com el que volem cal la implicació i l'esforç de tothom. Per això cal assumir un paper crític i autocrític, vivint activament el present per viure amb esperança el seu futur.

Considerem, doncs, que som davant d'un gran projecte obert a tothom i des del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran us convidem a compartir amb nosaltres reflexions i accions.

Els reptes de la Catalunya d'avui

Catalunya és un país plural i capdavanter. Com a d'altres països d'occident, comparteix situacions comunes i es planteja també nous reptes que s'han d'analitzar mirant cap endins i, avui més que mai, també mirant cap enfora.

A Catalunya s'han produït canvis substancials de caire demogràfic, reduint-se el nombre de naixements i incrementant-se el nombre de persones més grans de 60 anys. Creiem que és conseqüència d'una manera diferent de viure, molt marcada per la incorporació de la dona al mercat de treball, que ha de comportar la necessitat de conciliar la vida familiar amb la laboral, i també conseqüència d'una millor qualitat de vida que contribueix que es visqui més anys.

Catalunya ha assolit altes cotes de benestar. Però a la vegada que hem de preservar aquest alt grau de benestar de la ciutadania, ens hem de preocupar d'eliminar les causes que provoquen qualsevol tipus d'exclusió social i així assegurar que aquest benestar pugui arribar a tothom, sense renunciar a reivindicar el grau de benestar dels països avançats d'Europa. Pensem en les dificultats que tenen moltes persones per tenir accés al treball i a un habitatge digne. Pensem en les dificultats que tenen encara les dones per gaudir de la igualtat d'oportunitats en tots els camps i, especialment, en l'accés a llocs de responsabilitat i de decisió.

Referent al benestar de les persones, es creu molt important que es facin més campanyes de prevenció per a la salut dirigides a les persones grans i a les persones joves. Es considera una bona estratègia, promoure la salut d'una manera grupal i comunitària. És convenient que l'accés a la xarxa sanitària pública dels països membres de la Unió Europea, sigui àgil, senzill i amb protocols comuns.

Catalunya tampoc queda al marge de les decisions que es prenen en l'àmbit internacional. Hem sentit sovint a parlar de la **globalització**, que es defineix com la intensificació dels intercanvis entre persones, d'informació, de béns i serveis i la interdependència econòmica a escala mundial. La globalització és un fenomen creixent i imparabile, però hem de vigilar l'ús que es fa d'aquest concepte. No podem tolerar que un món globalitzat sigui

més desigual i serveixi per enriquir els ja rics i empobrir més els ja pobres. La globalització no ens ha de portar a un pensament únic, controlat, sinó que hem de preservar els matisos del nostre país i no permetre que es globalitzi el pensament ni que s'homogeïtzin les idees, respectant el ser de cada persona si volem un país per a tothom on veritablement es respectin les diferències. Hem d'avançar en cotes d'autonomia sense que això signifiqui aïllament, ans al contrari, es tracta de reforçar l'esperit crític, de no perdre la nostra identitat a la vegada que l'hem de saber posar al servei dels altres per avançar en un món cada vegada més just i solidari.

Catalunya ha estat històricament terra d'acollida i també de migració. La immigració és un altre aspecte molt important que tenim sobre la taula. Els fenòmens migratoris formen part de la història dels pobles d'arreu del món. Actualment assistim a una arribada massiva de persones d'altres indrets que arriben a casa nostra en busca d'una vida més digna. Catalunya té un bagatge lingüístic, cultural i de tradicions importantíssim que hem de saber preservar i transmetre, i fer-ne coneixedores les persones novingudes. Aquest flux migratori produeix un intercanvi que pot ser molt enriquidor, si som capaços d'entomar-lo com una cosa positiva i no viure'l com un fet negatiu i amenaçador per a la nostra cultura i identitat.

Tanmateix, els drets i les lleis del país d'acollida també cal que siguin respectats. Com diuen Juan Goytisolo i Sami Naïr en *El peatge de la vida*:

«El respecte a les normes i els valors, usos i costums del país d'acollida constitueixen la base de les lleis elementals de l'hospitalitat. La igualtat home/dona, l'autonomia de l'individu, la llibertat confessional són unes conquestes civilitzadores, que cap suposada especificitat cultural no pot, ni ha de qüestionar. Per a l'immigrant és un deure acceptar-les perquè són uns drets, íntimament adquirits, dels ciutadans del país d'acollida».

Catalunya i el medi ambient. Volem avançar a fer un país sostenible on la indústria segueixi desenvolupant-se i, a la vegada, sigui cada vegada més respectuosa amb el medi. Hem d'aconseguir el respecte i la preservació dels recursos naturals promovent les energies alternatives, i trobar un equilibri entre la forma moderna de viure i aquest respecte per l'entorn. Volem que els nostres néts puguin gaudir d'un aire net, de boscos i d'aigua pura, i que

hagin après a tenir-ne cura i així ho transmetin a les futures generacions. La preservació del medi ambient és important i patrimoni de tots. S'ha de ser coresponsable tant a nivell individual com a nivell polític. Cal que des de les administracions no es prioritzin motius econòmics per davant dels mediambientals. També caldrien mesures més severes per a les empreses que contaminen i exigir-los més i millors mesures de seguretat davant de possibles accidents, sobretot a les empreses que treballen amb materials potencialment contaminants.

Però un país sostenible també necessita preservar altres aspectes més enllà dels recursos naturals. **La nostra generació ha compartit uns valors** i, en l'actualitat, ens preocupa la seva permanència atès que n'hi ha d'altres que imperen sovint. Creiem que és un gran repte de present i de futur l'alternativa de valors que ja hem citat fent referència a com entenem un país per a tothom, sobretot en el moment que calguin nous ancoratges per a una societat que s'adonarà de la trivialitat en què viu i que reconeixerà la necessitat de reorientar-se en allò que és realment important. Cal tenir en compte que s'ha de treballar aquesta reorientació, perquè no pot sorgir per generació espontània.

L'aportació de la gent gran en la perspectiva del nou mil·lenni

És, doncs, evident que en aquest calidoscopi tan complex la gent gran té molt a dir-hi, no només pel fet de ser persones grans, sinó pel fet de ser persones. Recordem una de les constatacions més importants del 3r Congrés Nacional de la Gent Gran:

les persones grans, en primer lloc, som persones, formem part de la societat i tenim els mateixos drets i deures que qualsevol altre ciutadà.

El concepte que es té de les persones grans ha canviat en els últims temps. Fa uns anys ser gran equivalia a ser improductiu, a estar fora dels cercles de la vida activa. Sortosament, aquesta idea ha variat molt en l'actualitat i ha de continuar variant. La productivitat s'ha d'entendre més enllà de l'ocupació laboral, s'ha d'entendre com una forma de participació en la societat. Amb la jubilació s'inicia una nova etapa del cicle vital, diferent, amb

menys exigències laborals, però amb exigències d'altres tipus. Cal continuar sent actius en altres àmbits, perquè **«ser actius és ser productius»**.

Algunes interpretacions molt simplistes ubiquen les persones grans únicament com a receptores de recursos, les cataloguen com a persones amb un únic interès reivindicatiu. Aquesta és una visió reduccionista, i per tant falsa, de la gent gran. Cal lluitar perquè la gent gran tingui una vida digna, pensions dignes, serveis al seu abast i recursos per pal·liar les dificultats que comporta fer-se grans. **Només des de la cobertura de les necessitats bàsiques es pot demanar una implicació real en la societat.** Però, si bé aquest ha de ser un repte que hem de tenir sempre present, **no ha de ser pas l'únic al qual la gent gran i tota la societat ha de donar resposta.**

Una fita important és **positivar l'etapa de fer-se gran**, viure-la des de la maduresa i el reconeixement de la feina feta i no des de la mancança. Fer-se gran implica aprendre a viure des d'unes altres prioritats, des de la plenitud que comporta tenir per endavant uns anys que poden ser, i han de ser, intensos.

Un altre dels reptes que cal assolir és el de la participació. No podem oblidar que un país que valgui la pena ha de comptar amb la participació de tots els ciutadans i les ciutadanes. Cal que, conjuntament amb els responsables polítics, aconseguim un país de qualitat. **Això només serà possible amb una major presència de la gent gran en tots els àmbits: familiar, polític, cívic, social, cultural, en els mitjans de comunicació,** i en els espais que correspongui com a transmissors de les necessitats del propi col·lectiu. Demanem que es busquin i es trobin mecanismes per fer-ho realitat.

L'associacionisme és un mitjà idoni per impulsar iniciatives personals i transformar-les en projectes col·lectius. Cal crear, doncs, i potenciar consells de participació.

Per donar respostes a la Catalunya d'avui i orientar-la cap a la Catalunya del demà pensem que els canvis socials que hem citat han de trobar, necessàriament, resposta en unes **polítiques adreçades a la família**, tant per a les famílies amb infants com per a les famílies amb una persona gran amb dependència de la qual s'han de fer càrrec. Això s'ha de traduir en polítiques concretes i en recursos i serveis, com ara més places de llars d'infants de 0-3 anys; més suport econòmic a les famílies amb fills; extensió i dotació sufi-

cient dels programes «**Viure en Família**» i «**Vida als Anys**» a tot el territori català, i l'increment de serveis i equipaments necessaris per a la gent gran, així com altres tipus de suport necessaris perquè la família es consolidi com a nucli de suport al creixement dels seus membres.

La convivència intergeneracional és del tot imprescindible perquè només així podrem passar el testimoni dels valors. Cal una actitud d'obertura per la nostra part i la voluntat de compartir. No ens podem tancar en espais que ens aïllin del conjunt de la societat i barrar una veritable comunicació. Les persones amb edats diferents hauríem de convida i compartir activitats i experiències. Els casals no han de ser llocs tancats i impermeables, sinó que haurien de ser veritables punts de trobada i d'intercanvi, i amb continguts culturals.

Ja hem apuntat la necessitat de **lluitar contra l'exclusió social**. La nostra societat genera sovint desigualtats socials entre els seus ciutadans i les seves ciutadanes que no podem permetre en un país com el nostre. Per això, cal anar pal·liant aquestes desigualtats amb l'increment d'actuacions que permetin un enfocament global de les causes de l'exclusió i se centrin en les arrels del problema.

Hem parlat **de la immigració** i creiem que només la convivència serena i ordenada ens ha de fer avançar cap a un país permeable i obert. Si partim d'un punt de vista flexible ens adonarem que «l'altre» és diferent, però no inferior, i ens sorprendrem, sense dubte, de tots els aspectes positius que pot tenir l'intercanvi.

D'altra banda, les **desigualtats socials** i econòmiques que es produeixen entre els països del Primer Món i els del Tercer Món, **sovint conseqüència de la globalització** comentada, ens han de fer pensar en quina ha de ser la nostra actitud envers els països més desfavorits. El valor de la solidaritat comença en l'espai més proper, en els nostres pobles, barris i ciutats i s'estén més enllà de les fronteres. Els països dels continents «rics» acumulem un 80 % de la riquesa mundial, en contra dels països dels continents mal anomenats «pobres», que tenen greus dificultats per sortir-se'n malgrat que alguns són països rics en recursos naturals.

La idea de **sostenibilitat** ens hauria d'ajudar a defensar el nostre planeta. Aquest des-

envolupament sostenible només serà possible si som conscients que la terra és limitada i cal respectar-la. Cal anar plegats, governs i societat civil cap a unes actuacions responsables amb el nostre entorn natural; els ciutadans, creant una nova relació amb l'entorn, més respectuosa i que permeti compatibilitzar el creixement amb l'ús responsable, i els governs amb polítiques clares de prevenció i de control de tots aquells que malmeten el bé més preuat, la Terra. No podem posar en perill el futur dels nostres descendents sota cap justificació.

Per finalitzar, esperem que les aportacions contribueixin des del seny a assolir els reptes que la nostra Catalunya ens exigeix. L'experiència de les persones grans és la memòria d'un país i aquesta és cabdal per avançar cap al futur, aquest futur que ja és present. Aquest repte, l'hem d'afrontar junts i només així aconseguirem el país que volem: **un país per a tothom.**

DES DE LA PERSPECTIVA que les persones grans en primer lloc som persones, formem part de la societat i tenim els mateixos drets i deures que qualsevol altre ciutadà, entenem que **un país per a tothom** ha de comptar i ha de tenir en compte també les persones grans i, des d'aquesta voluntat manifesta, considerem en primer lloc que un país per a tothom **ha d'estar basat en el respecte i la convivència. PER CONSTRUIR UN PAÍS** lliure, solidari, sostenible i de pau **cal també la implicació de tothom**. Les riqueses naturals, el funcionament de l'economia, la pràctica de la democràcia són molt importants per fer créixer un país, però nosaltres pensem que **el més important és el seu capital humà**.

CATALUNYA ÉS UN PAÍS que ha d'assumir amb força els reptes que se li plantegen. Després de reflexionar sobre aquests reptes, entre d'altres, volem posar en relleu la necessitat d'avançar en el benestar de la ciutadania, la igualtat d'oportunitats i el medi ambient, i de situar-se davant de la globalització i de la immigració .

EL BENESTAR DE LA CIUTADANIA I EL SUPORT A LA FAMÍLIA. S'ha de treballar molt ferm per assolir el benestar de la ciutadania, eliminant les causes que provoquen l'exclusió social i que impedeixen **que la igualtat d'oportunitats sigui inqüestionable**. Que les administracions preservin la família aportant els recursos que calgui, ja que durant molts anys ha contribuït a vertebrar el nostre país i ho ha de seguir fent, tot i els múltiples canvis socials que s'estan produint en l'actualitat. La família és un **punt de referència intergeneracional**, és **l'eix de transmissió de valors**, és la **unitat bàsica de l'orientació**, i contribueix eficaçment a establir un lligam amb el territori on vivim **i ens ajuda a descobrir com estimar el nostre país**. Nosaltres hi podem aportar i rebre molt de la nostra família. **Cal reconèixer la importància de la família i entendre-la en totes les seves dimensions**.

HEM DE VETLLAR PELS PERILLS DE LA GLOBALITZACIÓ a fi que no contribueixi a fer un món més desigual. No podem tolerar que la riquesa es reparteixi de forma tan desigual. No acceptarem un pensament unificat i únic. Per contra, observem que la globalització ens pot aportar igualtat d'oportunitats pel que fa a l'accés a la informació, i compartir qual-

sevol experiència positiva que esdevingui en qualsevol lloc del món. Sabrem estar en el lloc que ens pertoca, si amb esperit crític i des de la nostra identitat donem resposta al desenvolupament de les nostres societats. **Volem que és globalitzi especialment la solidaritat, la llibertat i la justícia.**

LA IMMIGRACIÓ és un dels gran reptes que té el nostre país. Catalunya ha de seguir sent un país d'acollida. Hem de saber transmetre, a les persones nouvingudes, la nostra identitat i la nostra cultura, i **establir una convivència de respecte**. Demanem que s'atengui des de les administracions sota aquests paràmetres, i que sigui, també, l'actitud de la ciutadania.

QUANT AL MEDI AMBIENT I LA SOSTENIBILITAT, considerem que hem de preservar la Terra tractant de trobar un equilibri entre la moderna forma de viure i el respecte a l'entorn. Volem avançar a fer un país sostenible. Més enllà de la preservació dels recursos naturals, també volem fer un país sostenible en el valors.

L'APORTACIÓ DE LA GENT GRAN EN LA PERSPECTIVA DEL NOU MIL·LENNI, cal considerar-la en tots els àmbits. Podem aportar la nostra opinió i treballar conjuntament amb i per la societat, amb voluntat de compartir, sense aïllar-nos entre la gent d'edats o maneres de pensar afins. Fer-se gran s'ha de viure en positiu, des de la maduresa i des del reconeixement d'una feina feta i d'una nova feina a fer per tal de poder valorar la nostra trajectòria com una vida plena. Per això, amb aquesta **voluntat participativa**, avançarem per **canviar la imatge que en l'actualitat encara té la societat de la gent gran**, més centrada a mostrar que som persones receptores de recursos i serveis que en les possibilitats que tenim de seguir aportant. Com a conjunt de **persones, tenim el dret de ser receptors però també el deure de seguir aportant**.

Finalment, **VOLEM DEMANAR** a totes les persones grans del nostre país que, **de forma individual**, mantinguem una actitud d'obertura, que ens pronunciem mitjançant la crítica

constructiva partint de les nostres experiències, i que siguem els primers de predicar amb l'exemple. **De forma col·lectiva**, proposem que el **Consell de la Gent Gran de Catalunya** esdevingui un òrgan de participació que, a més a més de tractar temàtiques relacionades amb la gent gran, **faci aportacions i un seguiment amb relació als reptes que té la Catalunya d'avui**, reptes que hem desenvolupat en aquesta ponència i hem destacat en aquestes conclusions. D'aquesta manera, entre tots farem la Catalunya del demà, des de la participació i el compromís, i des de l'intercanvi i la convivència.

PONÈNCIA

B

La qualitat de vida en el marc de la societat del benestar. La qualitat de vida de la gent gran. L'atenció a la gent gran

1a Sessió

En el Palau de Congressos de Catalunya, a les 12.10 hores del dia 23 de maig de 2002, es reuneix la Mesa de la ponència B sobre «La qualitat de vida en el marc de la societat del benestar. Qualitat de vida de la gent gran. L'atenció a la gent gran.», del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran, amb l'assistència dels delegats i les delegades que havien elegit la seva adscripció a aquesta ponència, per tractar l'ordre del dia següent:

1. Constitució de la Mesa de la ponència
2. Presentació de la ponència
3. Lectura i votació de les esmenes acceptades
4. Lectura i votació de les esmenes no acceptades
5. Lectura i votació de les esmenes transaccionals
6. Intervencions dels delegats i de les delegades
7. Lectura i aprovació de les conclusions
8. Lectura de les comunicacions
9. Finalització de la sessió

1. Constitució de la Mesa de la ponència

Es procedeix a la constitució de la Mesa, que queda formada per les persones següents:

President: Sr. Narcís Oliveres
Vicepresidenta: Sra. Cànida Nevado
Secretari: Sr. Robert Rivera
Ponent: Sr. Llorenç Padró
Secretari adjunt: Sr. Miquel Mariano

Supervisor de sala: Sr. Emili Ribot
Supervisors de vots: Sr. Francesc Vilaplana i Sr. Carles Batlle
Vocal d'intervenció: Sr. Jesús Morta
Tècnica: Sra. Maite Marzo

2. Presentació de la ponència

El president de la Mesa, Sr. Narcís Oliveres, presenta resumidament la ponència.

3. Lectura i votació de les esmenes acceptades

El ponent de la Mesa, Sr. Llorenç Padró, presenta el nombre d'esmenes presentades, detalla les acceptades i les no acceptades i argumenta aquesta decisió.

A continuació, les persones que es relacionen presenten les esmenes al text bàsic de la ponència

Sr. Josep Aracil
Sr. Josep Bertran
Sr. Domingo Bronchalo
Sra. Maria Creu
Sr. Apolo Giménez
Sr. Agustí Gómez
Sr. Josep Massip
Sr. Josep Muixench
Sr. Antonio Navarro
Sra. Adela Pascual
Sr. Albert Pons
Sr. Josep Prats
Sra. Montserrat Riu
Sr. Joaquim Sánchez

Sr. Àngel Tafalla
Sr. Joan Trullàs
Sr. Agustí Vernet
Sr. José Luís Yécora

Es posen a votació totes les esmenes presentades i s'incorporen al text de la ponència, ja que s'aproven totes.

S'aixeca la sessió a les 14.00 hores. Es reprèn la sessió a les 16.00 hores.

4. Lectura i votació de les esmenes no acceptades

A continuació, les persones que es relacionen presenten les esmenes no acceptades per la comissió.

Sr. Juan Isidro Calderón
Sr. Apolo Giménez
Sr. Juan Martínez
Sr. Josep Massip
Sr. Josep Prats
Sr. Joaquim Sánchez
Sra. Carme Vergés

Es posen a votació les esmenes presentades. S'aproven un total de 20 esmenes, que s'incorporen al text de la ponència.

5. Lectura i aprovació de les esmenes transaccionals

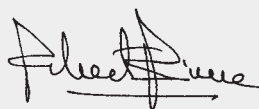
A continuació, les persones que es relacionen presenten les esmenes transaccionals, en representació de tots els delegats i les delegades que les han acordat.

Sr. Joan Cals
Sra. Maria Furriol
Sr. Antoni Parés
Sr. Josep Prats
Sr. Artur Sans
Sra. Dolores Solís

Es posen a votació les esmenes presentades i s'incorporen al text de la ponència, ja que s'aproven en la seva totalitat. S'acorda finalitzar la sessió atès que són les 21.00 hores. S'aixeca, doncs la sessió, que es dóna per finalitzada, i com a secretari n'estenc l'acta amb el vistiplau del president

Narcís Oliveres
President de la Mesa

Robert Rivera
Secretari de la Mesa

Aproximació al concepte de qualitat de vida

En la **Declaració Universal dels Drets Humans**, queda recollit en l'article 25 el concepte de Benestar Social, que s'associa amb la qualitat de vida, i que ens pot servir de referent per emmarcar les qüestions que d'ara en endavant tractarem.

«tota persona té dret a un nivell de vida que asseguri la seva salut, el seu benestar i el de la seva família, especialment quant a alimentació, a vestit, a habitatge, a atenció mèdica i als necessaris serveis socials; tota persona té dret a la seguretat en cas d'atur, malaltia, invalidesa, viduitat, vellesa o, en d'altres casos, de pèrdua dels mitjans de subsistència a causa de circumstàncies alienes de la seva voluntat».

El concepte **qualitat de vida** és molt utilitzat pels tècnics que dissenyen les polítiques socials, pels professionals de les ciències ambientals, socials i de la salut. Els ciutadans també l'utilitzem perquè és una fita molt preuada que ens esforcem a assolir.

Podem considerar que, entre altres, els fets que han impulsat i recuperat la importància i riquesa d'aquest concepte són:

L'evolució de l'Estat del Benestar, que té com a objectiu satisfer les necessitats i les demandes socials avançant cap una qualitat de vida, entesa com a:

«un valor social que estableix com a finalitat que tots els membres de la societat han de disposar dels mitjans precisos per satisfer aquelles demandes comunament acceptades com a necessitats» (Redondo, 1987)¹.

La definició de salut establerta per la l'Organització Mundial de la Salut (OMS) considera igual d'important la salut en els seus diferents àmbits: físic, psíquic i social. En aquest sentit, es posa de manifest la necessitat de recollir informació que permeti valorar les actuacions en el camp de la salut tenint en compte **una atenció personalitzada amb la finalitat d'assolir una bona qualitat de vida.**

La qualitat de vida de les persones grans, en termes generals, pot ser similar a la del

1. Redondo A. y col. (1987); Conceptos básicos del bienestar social. Seminario taxonómico. Madrid, Colegio de Drs. y Ldos. en CC Políticas y Sociología.

conjunt de la població, tot i que existeixen algunes particularitats a destacar. Una vegada entrats en l'etapa de la jubilació, i després de decidir destinar el nostre temps en tasques no remunerades, entenem per qualitat de vida **poder fer moltes altres coses que les ocupacions laborals abans no ho havien permès** i, en el cas de les persones molt grans, és també especialment important el manteniment de les habilitats funcionals per gaudir d'una bona qualitat de vida. Cal tenir especialment en compte que un important nombre de persones grans es troba en situació de dependència, i això requereix una atenció especial per garantir la seva qualitat de vida en funció de les seves circumstàncies.

Es consideren **factors personals** relacionats amb la qualitat de vida: la salut, les relacions socials i la satisfacció per l'activitat que realitzem a diari.

Quant a **factors socioambientals**: els serveis de salut i els serveis socials, les condicions econòmiques, el recolzament social, els factors culturals i la qualitat ambiental. Tots aquests factors són **objectius** quan es poden mesurar, i **subjectius** quan tenen a veure amb la percepció que cada persona té de la seva qualitat de vida. Per tot això, la qualitat de vida, l'hem de definir tenint en compte que **és el resultat de la relació que s'estableix entre la visió objectiva i la visió subjectiva**.

Volem destacar, entre d'altres, el lloc de residència de la persona com una referència important que s'ha de tenir en consideració en la definició del concepte de qualitat de vida; viure en una zona rural o en una zona urbana, viure en una residència o a casa, sols o en família.

Fins aquí hem fet una aproximació teòrica dels conceptes de qualitat de vida i d'atenció a la persona. D'ara endavant analitzarem i reflexionarem entorn de les opinions de les persones que han participat en l'elaboració d'aquesta ponència.

Els ciutadans opinen i proposen

Tres grans àrees recullen les diferents aproximacions al concepte de qualitat de vida: la personal, la de serveis i l'econòmica.

A nivell personal: Sentir-nos escoltats, sentir-nos apreciats, sentir-nos respectats, sen-

tir-nos membres actius, participatius i útils dins de la societat són els trets que més volem destacar. **Som persones vives amb desigs** de continuar aportant a la societat tot aquell bagatge vital que enriqueix les relacions entre les persones,

«tot allò que hi ha de valors positius en la persona, en el seu interior i que aflora de dins a fora, i que la fa participar, amb els altres, del món en què vivim».

L'autonomia en el propi entorn, la salut i les relacions familiars i amb les persones que ens envolten són factors que incideixen i tenen un important pes en la nostra qualitat de vida. Cal que es reguli al més aviat possible la «dependència». Per això, proposem que des del Parlament de Catalunya es desenvolupin actuacions necessàries per assolir aquest objectiu. Així mateix, demanem que s'informi i es tinguin en compte els suggeriments que pugui fer, en aquest sentit, el Consell de la Gent Gran de Catalunya. També és important millorar l'accessibilitat i no limitar els desplaçaments, per això es creu convenient facilitar la mobilitat. En aquest sentit, s'haurien de proposar mesures com ara que els abonaments de transport de gent gran siguin vàlids independentment del lloc d'empadronament. Considerem que la qualitat de vida també ve determinada per l'adequació i l'accessibilitat als serveis sanitaris, socials i culturals. També es demana que s'unifiqui un carnet de la gent gran, d'acord amb les administracions competents, que permeti l'accés a tots els dispositius de la xarxa sociocultural del país. Els avantatges han de ser iguals per a tothom al marge d'on es visqui. Tant el nombre, com les característiques del servei són indicadors que ens permeten valorar el nivell de vida de la població. Les persones grans, en tant que consumidores i usuàries d'aquests serveis, **demanem i entenem per atenció a la persona** tenir garantit un tracte professional qualificat, fiable i personalitzat que ens sàpiga donar resposta i satisfer les necessitats específiques que es plantegen, així com la continuïtat del servei i la coordinació entre equips professionals i entre administracions. És necessari fer extensiva la cobertura de la sanitat pública als serveis integrals d'odontologia, podologia, proveïment de pròtesis, ulleres, etc.

Quant a la tercera àrea, l'**econòmica**, volem fer esment que l'objectiu és tenir assegurada la pensió, i, en conseqüència, un poder adquisitiu determinat que ens **permeti cobrir les necessitats bàsiques i viure amb dignitat**.

No podem deixar de banda que actualment tots els estudis fets apunten que existeix a Catalunya una important bossa de pobresa i exclusió i que aquesta afecta especialment la gent gran i amb més intensitat les dones grans.

Destaquem i apreciem com una gran proveïdora de qualitat de vida l'oferta de serveis educatius, de lleure, de serveis socials i de salut. Proposem que el disseny, la promoció i el pressupost d'aquests serveis es programi atenent les nostres circumstàncies i necessitats específiques per garantir que se'ns estan oferint serveis de qualitat amb la finalitat de garantir la pràctica esportiva adaptada a tota la nostra població, cal establir una xarxa de serveis d'activitat física de qualitat entre els centres i els casals de gent gran, i millorar la coordinació entre els serveis esportius i la xarxa institucional sanitària i social d'atenció a la gent gran. **Considerem que la gestió d'aquests serveis s'hauria d'apropar a la ciutadania** i ser iguals per a tothom, independentment del municipi on es resideixi. En aquest sentit, els programes de termalisme social i de vacances per a persones grans que gestiona actualment l'IMSERSO haurien d'estar planificats i gestionats per la Generalitat de Catalunya comptant amb la col·laboració de les administracions locals i el Consell de la Gent Gran de Catalunya, especialment en el moment de definir la planificació i com s'ha d'orientar la gestió.

Caldrà establir uns nous barems i més transparència en la concessió de les places, i vetllar per prioritzar en cada adjudicació les persones que no n'hagin estat beneficiàries fins al moment i les que hagin tingut menys accés. Les persones que tinguin uns ingressos inferiors a 6.000 € l'any rebran un ajut equivalent al 40% del cost del servei de lleure adjudicat, com s'està duent a terme en alguns ajuntaments, aportant-hi la documentació acreditativa (còpia de les declaracions dels impostos sobre la renda i el patrimoni).

Ens exigim i no renunciem a participar obertament amb els polítics i els tècnics que orienten i planifiquen els serveis, a col·laborar i participar en els espais de debat que han de perfilar les prestacions dels serveis, d'aquesta manera estem segurs que obtindran més qualitat, ja que augmentarà el grau de coincidència entre el que els ciutadans esperem dels serveis i el que rebem en tant que usuaris i consumidors d'aquests.

Considerem que tot i que s'estan fent els esforços per incrementar el nombre d'equipaments i la qualitat en el servei, **l'Administració ha de destinar més partides pressupostà-**

ries tant a poblacions petites com a grans, donat que el nombre de persones grans amb petites o grans necessitats està augmentant, i aquesta serà la tendència en el futur. Cal aprofundir en la coordinació entre els diferents nivells d'Administració (Estat, Generalitat de Catalunya i ajuntaments) per garantir l'eficàcia i l'equitat dels recursos destinats a la gent gran.

Què esperem rebre quan utilitzem un servei?

Quant a la **utilització de serveis**, siguin aquests gratuïts per a l'usuari i/o els consumidors o bé s'hagin de pagar, tots ells han de reunir unes característiques òptimes per satisfer les expectatives dels ciutadans i les ciutadanes. Les nostres expectatives de les prestacions del servei a **nivell humà** són les mateixes a què té dret qualsevol ciutadà, tingui l'edat que tingui. Les persones volem ser ateses de forma personalitzada, amable, efectiva i inspiradora de confiança, amb respecte i educació. Volem que se'ns dediqui el temps necessari en tant que també som persones usuàries i consumidores de serveis.

Quant al consum de serveis públics per a la gent gran, en el vessant econòmic, s'hauria de controlar des de l'Administració el patrimoni real de la família demandant (entesa no només com la persona afectada), beneficiant, així, qui realment li manquen més recursos econòmics i tingui una situació sociofamiliar greu. Es considera que els/les fills/es han de contribuir, en cas que sigui possible, al pagament d'aquests equipaments, quan es requereixi.

Entenem que les prestacions a **nivell d'estructura i procediment** haurien de suprimir les barreres arquitectòniques a nivell urbanístic; adequar els espais, vetllar per la lluminositat i la neteja de les instal·lacions, així com procurar la seva ubicació accessible i ben comunicada, sobretot pel que fa a les persones dependents; simplificar els tràmits burocràtics; informar clarament i amb precisió i flexibilitzar els horaris.

Es planteja que, en tots els centres bàsics de salut de la xarxa pública, s'ampliï l'horari d'atenció mèdica per atendre els casos de caràcter urgent. També es veu la necessitat que el servei del 061 funcioni a totes les poblacions.

Del **projecte institucional** esperem competència dels professionals, atenció d'equips d'experts; continuïtat del servei; prestació del servei segons les condicions establertes; constitució de canals de comunicació que permetin expressar les nostres demandes.

Per la nostra banda, aquella dita que diu «per rebre cal abans donar», l'hem de tenir molt en compte. Volem dir que la nostra actitud vers els professionals dels serveis, ha de contribuir perquè es produeixi un bon tracte i una bona relació. No sempre assolim la qualitat desitjada perquè esperem, dels serveis, unes prestacions per a les quals no han estat dissenyats.

Per tant, considerem que **entre les condicions indispensables per gaudir d'una bona atenció** volem destacar el fet de disposar d'una informació veraç, suficient, comprensible i oportuna dels productes i serveis a la nostra disposició, perquè les expectatives que hi dipositem siguin les adequades. Això ens permetrà poder triar el servei, aquell que més s'ajusti a les nostres necessitats. La tendència del futur ha de ser que **el ciutadà passi de ser un usuari**, al qual s'imposa un servei estandarditzat a partir d'uns paràmetres genèrics, **a ser un client**, que és aquella persona per a qui és busca una oferta específica més adequada a les seves necessitats i se l'integra en el propi desenvolupament del servei. Proposem la **necessitat de consens d'uns mínims òptims en la prestació dels serveis**, perquè apreciem diferències entre els serveis que gestiona l'Administració i els gestionats per entitats col·laboradores i privades. En aquest sentit es creu convenient establir, amb la participació de la gent gran, mecanismes de control respecte a les residències, tenint en compte que per una banda som usuaris/àries d'aquests serveis i que per l'altra, atesos els dèficits en moltes d'elles (cosa que suposa una alternativa poc desitjable per a moltes persones).

Volem destacar i **reconèixer la nostra satisfacció** més positiva per l'atenció rebuda en els serveis dependents de l'Administració, especialment els que s'ofereixen per a les persones grans, ens referim **a les residències, els habitatges, els centres de dia, el Programa «Viure en Família» i el Programa Vida als Anys**. Observem que s'exerceix un control de qualitat que contribueix a la bona organització i al correcte funcionament. Cal, també, reconèixer el treball realitzat per totes les entitats sense afany de lucre, mogudes per valors

cívics com l'altruisme i la generositat, dediquen esforços i temps per gestionar amb la màxima qualitat, professionalitat i humanitat els seus equipaments. Demanem a les empreses que són titulars de serveis similars que tinguin com a referència aquesta valoració per millorar la seva actuació.

No només des de l'àmbit sociosanitari públic s'ha de donar unes garanties de qualitat, sinó que també les empreses privades del camp de la sanitat haurien d'oferir uns serveis adequats i accessibles (ajustats en els preus...) per a les persones grans, tenint com a patró de referència la sanitat pública.

Tot i que **s'ha incrementat el nombre d'equipaments** que donen resposta a les persones grans amb necessitats específiques, aquests no són encara suficients per cobrir la demanda actual existent. Reconeixem la sensibilitat de les administracions per assolir l'objectiu de comptar amb el nombre de recursos necessaris per atendre les necessitats reals. Demanem que la gestió de l'accés als recursos es faci atenent als principis de la màxima eficàcia i eficiència. S'ha de preveure que l'augment de l'esperança de vida incidirà directament en el grau de dependència de les persones grans, per la qual cosa cal que la societat civil i l'Administració tinguin molt present aquesta nova realitat, i que s'avancin al futur, com en la previsió i les condicions de la prestació dels serveis, i en els ajuts a les famílies, buscant i provant noves solucions. Aquestes previsions fan imprescindible augmentar els recursos econòmics destinats per les administracions per incrementar el grau de cobertura dels serveis, tendint a la seva universalització, i augmentar els ajuts a les famílies, insuficients avui en dia. Tot això, tenint en compte que ens hem d'apropar a la mitjana que s'estableix a la Unió Europea (en el cas de les residències, la mitjana europea se situa entre 5-6 places per cada 100 persones).

La participació en el disseny del servei i les noves tecnologies

Existeixen espais i fòrums de comunicació que permeten intercanviar i proposar millores en la prestació dels serveis i cobertura de noves necessitats. Aquest 4t. Congrés n'és un

exemple, però caldria preparar i sensibilitzar els interlocutors (campanyes publicitàries, fullets, serveis de reclamacions, polítics, tècnics...). Es tracta de saber arribar també a **les necessitats més específiques que tenim les persones grans**. Insistim que es compti amb nosaltres perquè ens **sentim amb la responsabilitat de donar-les a conèixer perquè es tinguin en compte en la planificació de les polítiques públiques**.

Quant a les **noves tecnologies**, reconeixem que, per part nostra, hi ha molta feina a fer. Som els primers que hem d'estar més oberts i receptius als beneficis de la recent i espectacular rapidesa de la societat de la informació. Ens comprometem a fer-ho, però volem rebre més informació i formació, necessitem temps i dedicació de professionals/voluntaris ben preparats amb didàctiques adequades als nostres processos i ritmes d'aprenentatge.

Sabem que les noves tecnologies ens han aportat i **ens aportaran millores en la nostra qualitat de vida** (tecnologia sanitària, telefonia mòbil, detectors individuals, accés a informació via Internet...) i no ens podem tancar en banda justificant-nos en el fet de pertànyer a una altra generació.

Contribucions de la societat civil, de l'Administració i del sector privat i mercantil en la millora de la qualitat de vida

Cal intensificar la col·laboració entre les administracions, la societat civil i el sector privat mercantil, perquè la qualitat de vida de les persones grans millori. Cadascun d'aquests agents té unes responsabilitats determinades que el caracteritzen i, al nostre entendre, són les següents:

La **societat civil** pot contribuir al benestar de les persones grans promovent: l'adaptació dels serveis i les infraestructures a les condicions i limitacions de les persones grans; la solidaritat i la cooperació, que eviti la nostra marginació; la relació entre generacions; la cultura de l'estalvi i de les assegurances, la demanda de serveis, activitats i espais adreçats al col·lectiu de persones grans, i la família, com a nucli i entorn pròxim a la persona.

També l'**Administració** ha de dirigir-se a mantenir i contemplar que les persones grans gaudeixin del mateix tracte i atenció que el conjunt de la població i d'una atenció específica, en els casos que es requereixi un tractament diferenciat; que es promoguin mesures de protecció per a les moltes persones grans que són maltractades (en cas que existeixi la funció de tutela per a aquestes persones maltractades s'hauria de vetllar per retirar-la als qui la detentin); que també es promoguin mesures de protecció davant de la publicitat i d'altres formes de pressió del consumisme; que es reduixin progressivament les llistes d'espera tant en serveis socials com sanitaris, i també reduir les llistes d'espera per a les intervencions quirúrgiques, perquè no només afecten la salut de la persona malalta, sinó que dilatar en el temps de l'atenció necessària encareix el cost de la sanitat, en l'agreujar el problema. Malgrat creure que la xarxa de salut ha de ser pública, es podrien concertar, des de la pública, més places a la privada per tal de cobrir millor les necessitats de les persones malaltes. Malgrat tot, es creu que és fonamental l'obligació de l'Administració d'incrementar places a la xarxa pública. S'ha de posar també especial èmfasi en la necessitat d'augmentar els centres per a persones amb situació terminal. Cal que es faci un control rigorós dels serveis prestats pel sector privat per tal que la qualitat d'aquests sigui la mateixa que l'ofertada per l'Administració. D'altra banda s'han d'incrementar les partides pressupostàries destinades a cobrir les necessitats de les persones grans; que es creïn uns estudis de formació específics en gerontologia i geriatria, i es constitueixin equips professionals especialitzats en l'atenció a les necessitats específiques de les persones grans. En tots els casos, vetllant per la igualació dels nostre país respecte als nivells d'aplicació de l'Estat del Benestar d'altres països europeus, invertint més en l'àmbit del benestar social. S'han d'esmerçar esforços per a les persones grans d'avui i per a les persones grans del demà.

Al sector privat i mercantil, li demanen que contribueixi: ajustant els seus productes i serveis a les necessitats i especificitats del nostre perfil de client, fent detecció directa dels nostres interessos i motivacions; promovent campanyes informatives i de promoció dels serveis oferts identificant les característiques pròpies de les persones grans com a receptors i consumidors directes i únics d'aquests productes; destinant part dels benefi-

cis anuals al manteniment o creació de serveis adreçats a les persones grans; adequant el cost als diferents perfils de clients; formant els seus professionals perquè proporcionin als seus clients un tracte respectuós i amable.

Pensant en un futur no gaire llunyà

De cara al futur, hem de preveure, donat que les xifres així ens ho diuen, que les persones grans serem clients, usuaris i consumidors majoritaris de serveis, en termes generals, pel pes demogràfic del col·lectiu que representem. Per això, és important que tant l'Administració com el sector privat i mercantil tinguin en compte aquestes xifres en el moment de dissenyar i planificar els futurs serveis, per la qual cosa insistim que és absolutament necessari i imprescindible **comptar amb la col·laboració i participació de representants de la gent gran**.

No es pot garantir que els serveis cobreixin i donin satisfacció a les persones grans si aquestes no participen activament en el procés de disseny i, posteriorment, en el seu seguiment.

Les relacions i estructures familiars han variat tant, i tan ràpidament, que ens cal plantejar polítiques d'ajuda a la família, en el sentit més ampli. Les reduccions en les cotitzacions, la flexibilització de jornades laborals, l'increment dels serveis a domicili i els centres de dia, programes de respir i suport a famílies, són unes vies per potenciar des de l'Administració. Poder continuar la vida al costat del nostres, en els nostres domicilis o en el nostre entorn ens proporcionarà una elevada qualitat de vida si tenim família, i reconeixent el dret a formar part d'una altra nova família (família de fet) als que no en tenen.

Instem la Generalitat de Catalunya que aprovi la disposició normativa que reguli el Registre de voluntats anticipades, amb la finalitat de desplegar la Llei de drets d'informació relatiu a la salut, a l'autonomia del pacient i a la documentació clínica.

Cal revisar les conseqüències que pot produir l'aplicació de la LAU (Llei d'arrendaments urbans) i també l'execució de desnonaments. En aquestes dues situacions, cal preveure mesures alternatives per compensar el seu efecte sobre les persones amb menys recursos.

Convé portar una vida saludable en totes les seves dimensions (prenent com a referència els paràmetres que estableix l'OMS), ja que és una garantia de qualitat de vida en el futur. És recomanable que des de la xarxa de serveis sanitaris així es promogui; d'aquesta manera farem realitat el concepte de «**vida als anys**».

Se'ns fa difícil pensar a gaudir d'una bona qualitat de vida i no parlar del **tema de les pensions a les quals totes les persones grans tenim dret**. Considerem que nosaltres hem col·laborat, al llarg de la nostra vida laboral, en les cotitzacions establertes per la constitució de l'Estat del Benestar, i és ara, que vivim una nova etapa de la vida, quan ens correspon beneficiar-nos de les prestacions que l'Estat ha de garantir per mandat constitucional en forma de serveis d'atenció a les persones i/o en forma d'unes pensions adequades, actualitzades, que permetin una suficiència econòmica digna, independentment de la ideologia del govern.

En aquest sentit, considerem que hem d'aprofitar aquesta ponència del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran per fer propostes amb la finalitat que els òrgans competents les estudiïn i les facin possibles. Aquestes propostes, les fem des de la responsabilitat, tenint en compte les característiques del sistema i amb esperit solidari, perquè entenem que s'ha de tenir una sensibilitat especial davant de les situacions de més necessitat. Per això proposem:

Increment anual lineal de les pensions, tenint en compte diferents trams, amb la finalitat de fer un repartiment solidari. En el cas de les pensions mínimes, cal equiparar-les al salari mínim interprofessional tenint en compte la seva revisió, atès que considerem que aquest salari està molt per sota del SMI mitjà de la Unió Europea i hauria de tendir a la seva igualació.

Considerem que s'ha de revisar la prejubilació, especialment quan afecta negativament les persones. Creiem que cal aplicar diferents coeficients reductors en funció de si la jubilació anticipada és voluntària o involuntària. Entenem que s'han de valorar les aportacions que han de fer les empreses, especialment quan aquestes obtinguin beneficis. Que s'ha de valorar, també, com s'aplica el Fons de garantia salarial, les possibilitats reals de poder continuar treballant i els ingressos en cada cas.

Assignar una bonificació del 2% en la base reguladora a les persones que tenen 65 anys, per cada any que superi els 35 anys cotitzats.

Calcular la base reguladora per calcular les pensions resultants, tenint en compte el que sigui més beneficiós en cada cas i que es tingui en compte la diferència del cost de la vida a Catalunya en relació amb la resta de l'Estat espanyol.

Revisar l'aplicació de l'IRPF, especialment en aquells casos en què aquest impost redueixi els augments anuals per a les pensions.

Increment de les pensions del SOVI per equiparar-les a les pensions mínimes del sistema contributiu de la Seguretat Social. Fer-les compatibles amb la pensió de viduïtat tenint en compte que la quantia resultant d'aquesta compatibilitat, dintre de la garantia de mínims, no superi l'import de la pensió única als 65 anys.

Augmentar la pensió mínima de viduïtat com a mínim del 75% de la base reguladora de la pensió del cònjuge quan es percep pensió única i no es tenen altres ingressos.

Manteniment i dotació anual del Fons de garantia de les jubilacions en base als superàvits, sense limitació de la Seguretat Social, i inclusió dels possibles superàvits dels Pressupostos generals de l'Estat. Així mateix, dotar aquest Fons de normes legals que impedeixin, si es dóna el cas, que en els moments de dèficit pressupostari es pugui disposar d'aquests, o que puguin servir per avalar o garantir altres compromisos de l'Estat.

Increment de les pensions no contributives i millora de les condicions per accedir-hi, elevat els barems indicatius dels ingressos mensuals en les taules dels límits de recursos econòmics que s'apliquen per determinar l'accés, especialment en el cas que la unitat familiar estigui formada per dos membres.

Separació definitiva, a l'any 2004, de les fonts de finançament, de manera que la cobertura de les prestacions de naturalesa contributiva depenguin, bàsicament, de les cotitzacions socials, i que el finançament de les no contributives i universals (sanitat i serveis socials, entre d'altres), i el complement a mínims, vagin a càrrec dels Pressupostos generals de l'Estat.

Impulsar el Fòrum econòmic 2001 aprovat pel Congrés de Diputats per debatre la millora de la situació de les persones que estan jubilades i de les que ho estaran en un futur,

tenint en compte que es prengui la renda mitjana individualitzada a cada territori autonòmic en lloc del Salari mínim interprofessional.

Demaneu que des del Consell de la Gent Gran de Catalunya és creï una comissió per fer un seguiment detallat dels acords de pensions que s'assoleixin en el 4t Congrés Nacional de la Gent Gran. Instem el Parlament de Catalunya a exercir la iniciativa legislativa que atorga l'article 87.2 de la Constitució per tal d'adequar el marc normatiu amb la finalitat de poder fer possibles aquests acords. Ens reservem fer ús de la iniciativa legislativa popular contemplada també en l'article 87.3 de la mateixa Constitució.

Per finalitzar aquesta ponència, volem citar tres articles de la Constitució espanyola que entenem que posen en relleu el marc de referència del qual s'ha de partir per justificar aquest plantejament.

L'article 41 diu textualment «els poders públics mantindran un règim públic de Seguretat Social per a tots els ciutadans, que garanteixi l'assistència i les prestacions socials suficients davant de situacions de necessitat, especialment, en el cas d'atur. L'assistència i prestacions complementàries seran lliures.»

L'article 50 de la Constitució espanyola diu que «els poders públics garantiran, mitjançant pensions adequades i periòdicament actualitzades, la suficiència econòmica als ciutadans durant la tercera edat. Així mateix, i amb independència de les obligacions familiars, promouran el seu benestar mitjançant un sistema de serveis socials que atengui els seus problemes específics de salut, habitatge i oci».

L'article 10.1 de la Constitució espanyola, que recull l'essència de la qualitat de vida per la qual és imprescindible « treballar », i diu així:

«La dignitat de la persona, els drets inviolables que li són inherents, el lliure desenvolupament de la personalitat, el respecte a la llei i els drets dels altres són fonament de l'ordre polític i de la pau social «

**La qualitat de vida en el marc de la societat del benestar.
La qualitat de vida de la gent gran. L'atenció a la gent gran**

Després d'haver treballat la ponència «La qualitat de vida en el marc de la societat del benestar. La qualitat de vida de la gent gran. L'atenció a la gent gran», **VOLEM DESTACAR** l'article 25 de la Declaració Universal de Drets Humans, perquè entenem que recull tota l'essència d'aquest concepte. Per això insistim a transcriure'l com a primer punt d'aquests acords:

«Tota persona té dret a un nivell de vida que asseguri la seva salut, el seu benestar i el de la seva família, especialment quant a l'alimentació, a vestit, a habitatge, a atenció mèdica i als necessaris serveis socials; tota persona té dret a la seguretat en cas d'atur, malaltia, invalidesa, viduitat, vellesa, o en d'altres casos de pèrdua dels mitjans de subsistència a causa de circumstàncies alienes de la seva voluntat «

TOTES LES PERSONES, independentment de la nostra edat, tenim una manera pròpia de valorar el nostre entorn i nosaltres mateixos. Coincidim que una part de la qualitat de vida es dóna quan **rebem** una bona atenció professional i personalitzada amb el suport d'uns serveis de qualitat. Esperem respostes adequades a les nostres necessitats. **Per això, demanem** a les administracions que vetllin perquè **puguem accedir** als recursos disponibles, que s'esforcin per **mantenir la qualitat** dels serveis que ens ofereixen, que **incrementin els recursos** que s'hi destinen i que s'exigeixin, **progressar en l'atenció personalitzada**.

EN L'ÀMBIT DE LES PERSONES GRANS cal tenir present l'evolució demogràfica, que apunta a un nombre cada vegada més important de persones grans, amb unes necessitats molt específiques. Des d'aquest 4t Congrés Nacional de la Gent Gran encoratgem i animem totes les iniciatives que sorgeixen de la societat civil i de la iniciativa privada mercantil que considerin **l'oferta pública com a referent de qualitat**. Suggestim la necessitat de **consens d'uns mínims òptims** en la prestació dels serveis.

TAMBÉ COINCIDIM que la qualitat de vida no només té a veure amb allò que esperem rebre, sinó que **també ens cal posar de la nostra part**. Per això, creiem que hem de par-

ticipar en el disseny dels serveis i, així, fer-los més oberts i participatius al conjunt de la ciutadania. Ens exigim, en tant que consumidors i usuaris utilitzar-los correctament, essent respectuosos amb els professionals i l'organització.

APOSTEM perquè les persones grans **puguem viure el màxim de temps possible a casa nostra**, amb la nostra família, ja que estem segurs que això equival a gaudir de la màxima qualitat de vida. D'una banda, estem segurs que podem arribar a «**ser el pal de paller**» per a les nostres famílies, sobretot en moments difícils, aportant el nostre bagatge i els valors necessaris per enfortir-la. De l'altra, quan l'atenció la necessitem nosaltres, estem també segurs que **la nostra família serà el nostre millor punt de referència i d'acollida**. Per això, demanem a les administracions que destinin més recursos per ajudar la família, especialment per atendre les persones grans amb dependència. En cas que no sigui possible viure a casa, s'haurà d'atendre aquestes persones mitjançant els recursos més idonis en cada cas. Cal també considerar totes les iniciatives que, en aquest sentit, estan sorgint des de la societat civil per donar resposta a les noves formes d'entendre la família i donar el suport necessari perquè també puguin consolidar-se.

VIURE AMB DIGNITAT requereix tenir cobertes les necessitats bàsiques, disposar d'uns ingressos suficients i tenir també accés a l'oferta cultural i educativa que promou el nostre país. En aquesta ponència, hem tractat també a fons el tema de les pensions. Hem acordat, sent respectuosos amb el sistema, una opció solidària i una significativa reivindicació per trobar **una solució definitiva a les pensions més baixes, especialment les de viduïtat**, sense deixar de fer referència a la nostra posició, que entenem que queda perfectament reflectida en el text de la ponència. En aquest punt, volem ressaltar la necessària creació d'una comissió específica, en el marc del Consell de la Gent Gran de Catalunya, per fer el seguiment d'aquests acords. Així mateix, hem demanat mesures legislatives per fer possibles les nostres propostes reservant-nos, si cal, la iniciativa popular.

Per finalitzar, INSISTIM que cal fomentar les relacions entre Administració, societat civil i sector privat, amb la finalitat de treballar plegats per assolir una bona atenció i una bona qualitat de vida de tota la societat de la qual les persones grans també formem part. Així mateix, cal prendre Europa com a referent més immediat, perquè som a Europa i perquè, a la vegada, hem de tendir a assolir les cotes de benestar de què gaudeixen molts dels països que formen part de la Unió Europea. Mirar Europa no ha de voler dir deixar de mirar el món, un món del qual també formem part, que ens exigeix també ser solidaris. Hem de considerar que la nostra qualitat de vida no ha de comportar el detriment de la qualitat de vida de ningú. Tothom, independentment de la seva nacionalitat i en tant que ciutadà del món, té dret a gaudir d'una bona qualitat de vida.

PONÈNCIA

C

Civisme i parti-
cipació. El pa-
per actiu de les
persones grans
en la societat

1a SESSIÓ

En el Palau de Congressos de Catalunya, a les 12.10 hores del dia 23 de maig de 2002, es reuneix la Mesa de la ponència C sobre «Civisme i participació: el paper actiu de les persones grans en la societat», del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran, amb l'assistència dels delegats i les delegades que havien elegit la seva adscripció a aquesta ponència, per tractar l'ordre del dia següent:

1. Constitució de la Mesa de la ponència
2. Presentació de la ponència
3. Lectura i votació de les esmenes acceptades
4. Lectura i votació de les esmenes no acceptades
5. Lectura i votació de les esmenes transaccionals
6. Intervencions dels delegats i de les delegades
7. Lectura i aprovació de les conclusions
8. Lectura de les comunicacions
9. Finalització de la sessió

1. Constitució de la Mesa de la ponència

Es procedeix a la constitució de la Mesa, que queda formada per les persones següents:

Presidenta: Sra. Mercè Mas Quintana
Vicepresident: Sr. Jaume Guindulain Bosch
Secretari: Sr. Jordi Reyes Planas
Secretària adjunta: Sra. Avelina Gisbert Boix
Ponent: Sr. Conrad Enseñat Sacristán
Supervisor de sala: Sr. Manel Ferrer Masia

Supervisors de vots: Sr. Josep Muñoz Puerta i Sr. Ramon Torramadé Garcia

Vocal d'intervenció: Sr. Joan Gratacós Fernández

Tècnic: Sr. Francesc Maños Balanzó

2. Presentació de la ponència

La presidenta de la Mesa, la Sra. Mercè Mas Quintana, fa una breu presentació de la ponència.

3. Lectura i votació de les esmenes acceptades

El ponent de la Mesa, el Sr. Conrad Enseñat, presenta el nombre d'esmenes presentades, detalla les acceptades i les no acceptades i argumenta aquesta decisió.

A continuació, les persones que es relacionen presenten les esmenes acceptades al text bàsic de la ponència.

Sra. Montserrat Graner Codina

Sr. Salvador Llibre Angulo

Sr. Manuel Marín i Marín

Sr. Ramon Martínez Callent

Sr. Josep Muñoz i Puerta

Sr. Francisco Padilla i Caraballo

Sra. Maria Jesús Ramos

Sr. Josep Lluís Rueda i Latasa

Sr. Josep Serra Navares

Es posen a votació totes les esmenes presentades i s'incorporen al text de la ponència, ja que s'aproven en la seva totalitat.

S'aixeca la sessió a les 14.00 hores. Es reprèn la sessió a les 16.00 hores

4. Lectura i votació de les esmenes no acceptades.

A continuació les persones que es relacionen presenten les esmenes no acceptades per la comissió.

Sr. Pedro Alcaraz
Sr. Antonio Bendala
Sra. Ramona Bruch
Sra. Rosa Maria Lunas
Sr. Salvador Llibre
Sr. Josep Puigdemont
Sr. Carles Rius
Sr. Josep Lluís Rueda
Sr. Miquel Sánchez
Sr. Joan Trullàs

Del total d'esmenes presentades a votació, se n'aproven 8, que s'incorporen al text de la ponència, i una esmena obté el 30% de vots positius i, per tant, la Mesa proposa que passi al Ple.

5. Lectura i aprovació de les esmenes transaccionals

A continuació, el Sr. Àngel Gràcia, delegat del Congrés, presenta una esmena transaccional en representació de tots els delegats i les delegades que l'han acordat. Se sotmet a votació i s'aprova i s'incorpora en el text de la ponència.

6. Intervencions dels delegats i de les delegades

A continuació les persones que es relacionen manifesten la seva opinió en relació amb les temàtiques relacionades amb el contingut de la ponència.

Sr. Josep Benaiges
Sra. Margarita Coll
Sra. Núria Munárriz
Sr. Leonard Ramírez

7. Lectura i votació de les conclusions

La presidenta de la Mesa, la Sra. Mercè Mas, fa la lectura de la proposta de les conclusions. Seguidament, s'obre el procés de la votació i s'aproven per unanimitat.

8. Lectura de comunicacions

Atès que no es disposa de temps per procedir a la lectura de les comunicacions, s'acorda demanar al president del Congrés, que totes les comunicacions siguin tingudes en compte i que, tal i com s'indica en el reglament del Congrés, quedin totes aquestes registrades com un annex a la ponència.

S'aixeca la sessió a les 20.00 hores i el secretari n'estén l'acta amb el vistiplau del president.

Mercè Mas
Presidenta de la Mesa

Jordi Reyes
Secretari de la Mesa

Civisme i participació

Per apropar-nos al **civisme** cal que considerem el concepte de formar part de la ciutadania de ple dret, el civisme com a valor i actitud, els drets i deures de les persones en relació amb la societat i el comportament de cadascú, en coherència amb els conceptes abans esmentats.

Entenem el **civisme** com una **ètica mínima**, com allò que fa possible la convivència (respectuosa, participativa i solidària). Aquestes qualitats no vénen donades per imposició administrativa, sinó que es concreten en la manera de fer de les persones, que tenen en compte que no viuen soles i que, per tant, estan obligades a pensar en els altres amb delicadesa i amb respecte. Hem de començar per veure quina solidaritat i quina companyonia hi ha entre la mateixa gent gran que freqüenta uns espais compartits, com poden ser els esplais, casals... La companyonia és un concepte que està dins del civisme, i hauríem de ser nosaltres els primers a aplicar-lo a la vida quotidiana. Això es podria traduir en un exemple, en el muntatge de dispositius d'ajuda mútua entre les persones que estem als esplais, casals... (acompanyament a persones, portar receptes mèdiques...). Totes aquestes qüestions no han de quedar dites únicament, sinó que haurien de ser treballades en profunditat, segons la realitat de cada entitat, vers un compromís per tothom.

Participar és el resultat de posar en pràctica el civisme en la vida quotidiana i en la nostra relació amb els altres. Participar comporta actuar i comprometre's. Parlar de **participació** ens fa pensar en **drets i deures** ciutadans, d'ordre:

- **cívic** (que comporten el concepte de la no discriminació per raons d'edat, gènere, raça, de discapacitat etc.)
- **polític** (el desenvolupament de la democràcia participativa)
- **social** (accés als serveis socials, als recursos de la Societat del benestar: treball, habitatge, sanitat, formació permanent, etc.)

En qüestionar-nos quins són els drets i els deures que tenim i hem de desenvolupar **com a persones grans, es fa necessari partir del fet que les persones grans no som un món a part**. Els drets cívics han de ser iguals per a tothom. Considerem que, en una societat que

ha de ser per a totes les edats, **les persones grans, en tant que persones, hem de tenir els mateixos drets que tothom.**

Considerem com a **DRETS** a assolir, entre d'altres:

- El dret a **la no discriminació** per raons **d'edat, gènere, discapacitat, raça, creença...**
- El **dret** de la persona gran a ser **consultada i escoltada** tant per les administracions com per la societat civil i, pel fet que és part implicada en aquesta societat, també el **dret a decidir.**
- El **dret** a la **informació** i a la **formació permanent**
- El **dret** que els **valors i referents propis** que la gent gran hem anat construint durant la nostra història de vida siguin **reconeguts.**
- El **dret** a la **protecció social i jurídica immediata** en la detecció dels processos neurodegeneratius propis de la vellesa, davant la presumpció d'una possible incapacitació legal i posterior tutela.

Reconeixem com a **DEURES** cívics a desenvolupar:

- El **deure** de **fer un ús responsable dels drets** des de la coresponsabilitat
- El **deure** de **respectar altres punts de vista** diferents (culturals, per edat, de creences...).
- El **deure** de **predicar amb l'exemple.** Només aportarem bones pràctiques de civisme des d'una **actitud personal cívica basada en el diàleg, la comprensió i la tolerància mútua i la coherència.**
- El **deure** de transmetre **coneixements i experiència** (política, laboral, de compromís, etc.).
- El **deure** de **crear vincles de col·laboració i acció social** amb les administracions i institucions tutelars (tant públiques com privades sense afany de lucre) per potenciar la qualitat de l'atenció integral de la vellesa assistida.

Drets i deures van sempre lligats. Exercir els drets només pot ser entès des del compliment responsable i cívic dels deures. Ens refermem en una de les constatacions més importants del 3r Congrés Nacional de la Gent Gran «**les persones grans en primer lloc som persones i formem part de la societat, i tenim els mateixos drets i deures que qual-sevol altre ciutadà**».

Cal insistir a seguir treballant en aquesta línia, evitant **caure en mesures proteccionistes o assistencialistes generalitzades a totes les persones grans**, ja que el seu efecte pot no contribuir a l'exercici de la ciutadania i pot provocar l'aïllament i la fragmentació de la societat, en lloc d'afavorir la relació multigeneracional. En aquest sentit, cal evitar caure en el parany de crear o fonamentar aquest tipus de mesures.

Considerem que la ciutadania s'ha de promoure mitjançant **una defensa dels drets de totes les persones**, reforçant entre d'altres, si cal, la sindicatura de greuges en lloc de crear la figura d'un «síndic de la gent gran». El fet que en la gent gran hi hagi denominadors comuns no justifica l'aplicació d'actuacions específiques, llevat de clares necessitats.

Les persones grans som ciutadans de ple dret. La ciutadania està construïda des dels drets, i des dels deures, i des de la coresponsabilitat de fer bon ús dels mateixos drets i deures. La ciutadania és un procés de creixement i educació cultural i social.

SER o tenir

Davant d'una societat basada en el consum que ens empeny a preocupar-nos pel «**Tenir**», la participació cívica i implicada ens ha de permetre, abans de tot, «**Ser**».

Aquesta reflexió ens porta a repensar quin és, i quin ha de ser, el paper de les persones grans en la societat. La nostra participació activa i implicada ha de fomentar actituds i comportaments cívics centrats més en el **SER**, des del civisme, que en el **TENIR**. Hauríem de potenciar un consum responsable i positiu, sense caure en el materialisme del tenir per tenir.

L'**aportació cívica des del SER** comporta alguns aspectes que creiem que han de ser tinguts en compte:

- **SER** és important, però per **poder SER cal TENIR allò que és mínim per a viure amb qualitat i dignitat**.
- L'educació del **SER, l'educació en el concepte de ciutadania**, ha de partir de les escoles i del propi entorn familiar. Les persones grans hem de contribuir a educar els fills,

els néts, els amics o els veïns des de l'exemple dels nostres comportaments cívics, especialment en els nostres entorns més propers.

Un altre element de reflexió es refereix a **la manipulació de la imatge de la persona gran**. Cal trencar amb els estereotips. Cal valorar les actituds positives dels mitjans de comunicació entorn de la gent gran, així com advertir, a aquells mitjans que no les tenen en compte, del perjudici social que representen.

Finalment, pensem que la participació cívica de les persones grans ha de basar-se en el diàleg multigeneracional. **Hem de saber escoltar i hem de ser escoltats**. Ens cal conèixer les inquietuds de les altres generacions i intentar comprendre-les. Creiem que des d'actituds d'escolta i respecte també serem escoltats. Una societat per a totes les edats ens ha de comportar també una pluralitat de visions.

Per un paper actiu de les persones grans en la societat

Ens cal dissenyar unes estratègies específiques encaminades a fer possibles i realitzables les propostes de civisme. Aquestes han de ser desenvolupades conjuntament des de la coresponsabilitat entre administracions i les pròpies persones, siguin joves, adultes o grans. **Només des de la coresponsabilitat podrem assolir una participació implicada en un civisme construït entre totes les edats.**

Les persones grans, en tant que part activa de la societat civil, ens trobem amb moltes possibilitats per contribuir a fer una societat més participativa des del civisme.

Creiem que la **societat civil** té un paper important en aquesta proposta cívica i és responsable de:

- **Demanar als mitjans de comunicació que facin un esforç per ser un instrument educatiu i de cultura del país**, defugint aquelles accions que fomenten el consum poc crític, tant de bens materials, com de programes centrats en actituds i continguts incívics. Cal donar valor a les bones pràctiques que es facin des dels mitjans de comunicació.
- **Demanem als mitjans de comunicació que donin una imatge plural i objectiva de la**

diversitat de les persones grans en la Catalunya d'avui, fugint de tòpics i estereotips, i potenciant una imatge real de les persones grans i de les seves aportacions positives a la societat. En aquest sentit, proposem que es pugui debatre el tema en els mitjans de comunicació, talment es recomana a la **indicació 3^a**, de la **2ª Assemblea Mundial de l'Envel·liment**.

Els mitjans de comunicació **haurien de potenciar i generar espais de participació per a les persones grans** (espais escrits, radiofònics, televisius on es doni veu a les necessitats i suggeriments de les persones grans implicades en la societat).

Així mateix, la societat civil hauria de:

- **Denunciar fets que atemptin contra la dignitat humana i proposar accions per corregir-los**, així com mantenir una actitud vigilant davant les pràctiques incíviques, tant de la societat com de les administracions.

És important que des de la societat civil es **reconeguin les actuacions del voluntariat i de l'associacionisme**. També és important motivar, promoure el voluntariat a tots els nivells, ja que es detecta que cada vegada hi ha menys persones que donen suport a la comunitat. S'ha de tenir en compte, però, que el voluntariat no ha de suplir l'actuació professional.

La societat civil ha de reconèixer la responsabilitat i el paper actiu que les persones grans juguen en la societat actual i potenciar el respecte mutu que, en una societat per a totes les edats, hi ha d'haver entre totes les persones.

En definitiva, **la societat civil ha d'educar** a partir de sis qüestions bàsiques per a ser més cívics:

- **Els drets humans**
- **El sentit de la responsabilitat**
- **El coneixement d'un mateix**
- **El respecte a les diferències i a la pluralitat**
- **L'ètica de la ciència i la tecnologia**
- **Els valors de la convivència.**

Les administracions tenen també el seu paper cabdal en la construcció del civisme social:

Les administracions han de vetllar, treballar i trobar els mitjans que facin falta perquè totes les persones grans tinguin una renda mínima que els asseguri una qualitat de vida digna, per tal de poder participar activament i de forma implicada.

Valorem **molt positivament la implicació i l'impuls que, des de la Generalitat de Catalunya, s'ha donat a la xarxa de casals de gent gran** que depenen del Departament de Benestar Social, tant pel que fa a les activitats que s'hi desenvolupen i als recursos que s'hi dediquen, com al fet de ser fomentadors de l'associacionisme i del voluntariat de la gent gran. És convenient que se segueixi endavant en aquesta línia de suport i col·laboració, **promovent** la constitució d'aquests casals en centres de recursos territorials i **la modernització dels equipaments** mitjançant la dotació i la integració de les noves tecnologies. Per aquesta raó, cal promoure una conscienciació, per part de les administracions i les empreses públiques i privades, de l'aprofitament del material informàtic i ofimàtic procedent de desafectació. També volem reconèixer l'esforç que fan altres administracions, institucions i associacions de gent gran, per disposar, mantenir i dinamitzar tots els casals de gent gran de Catalunya. Els casals han de ser espais cívics i de participació activa que donin cabuda a idees creatives i no només a les activitats convencionals. Ens cal potenciar aquelles activitats que tinguin el voluntariat com a element de participació cívica i ciutadana.

Considerem **convenient, segons les necessitats de cada territori, que a cada comarca hi hagi almenys un casal de gent gran de la xarxa de la Generalitat de Catalunya**, i un nombre major en les ciutats i nuclis de població extensos facilitant als petits nuclis rurals on no hi ha casals i en tot cas molt limitats de serveis que se'n facin de descentralitzats o itinerants.

Pensem que és cabdal **el suport que les administracions donen a les associacions, específicament en els àmbits de la formació i la gestió associativa**. En aquest sentit, és interessant que la participació no es defineixi només en l'àmbit local. **Les persones grans podem aprofitar l'experiència per combatre els problemes que existeixen en el tercer i quart món**. Des del voluntariat podem incidir en aquestes realitats, com ja es fa en determinades entitats. Hi ha diverses propostes per a una participació cívica envers el compromís amb altres països i cultures.

Valorem molt positivament el desenvolupament de jornades, programes i informacions adreçades a les persones grans per fomentar la reflexió sobre l'associacionisme i el seu paper en la societat civil. Considerem necessari anar més enllà de la reflexió i passar a accions en tots els territoris. Ens cal, doncs, el suport i l'assessorament de l'Administració per a seguir treballant en aquest línia.

Creiem que cal fomentar un programa, coordinat pel Consell de la Gent Gran de Catalunya, que ens permeti **dur a terme intercanvis entre associacions i casals del propi país, així com promoure intercanvis internacionals.** Per fer-ho, cal comptar amb els consells consultius de la gent gran dels consells comarcals i locals.

Pensem que és necessària **una formació permanent** en el camp del voluntariat i una **preparació per a la jubilació activa**, per tal d'aprofundir en les actituds de civisme i participació activa de les persones grans en la societat d'avui. **La participació implicada** en els casals, des de la dinàmica del voluntariat, **l'hem de fer possible nosaltres mateixos**, els grans. Proposem els temes següents:

- **Formació inicial i especialitzada** de voluntaris
- **Suport a les associacions i federacions**
- **Seguir en la línia de participació mitjançant congressos** que posin especial èmfasi en el **paper actiu del voluntariat de gent gran a Catalunya.**

És de vital importància que se segueixi impulsant el Consell de la Gent Gran de Catalunya en el desenvolupament de totes les seves funcions. Aquest organisme ha d'estar sotmès a la renovació dels seus membres després de cada congrés.

Els consells consultius de la gent gran aporten elements bàsics per a una reflexió, així com propostes específiques a partir del que pensa la gent gran de Catalunya. Cal seguir fent esforços perquè aquestes aportacions es tinguin en compte en la concreció de mesures i polítiques que corresponen a l'àmbit de la gestió política. **Pensem que hem de seguir millorant els mecanismes d'informació entre consells consultius de la gent gran, el Consell de Gent Gran de Catalunya i les instàncies polítiques del país.** En el cas d'algunes administracions, el disseny de polítiques ha de tenir en més consideració els diversos consells consultius de la gent gran.

En darrer terme, volem manifestar que som conscients que els esforços de la societat civil i de les administracions no arribaran a bon port si no hi ha una actitud decidida i implicada per part de les **persones grans**.

Les persones grans tenim el deure i la responsabilitat de:

Donar a conèixer les situacions de poc respecte i de manca de dignitat que trobem en la vida quotidiana, així com les males pràctiques **que puguin aparèixer en els mitjans de comunicació**.

Tenim la responsabilitat d'aportar experiència i coneixement. **L'experiència no es jubila**, per tant, hem de potenciar-los perquè puguin servir per ajudar els altres.

Fomentar una participació implicada a través **dels mecanismes que existeixen**: casals, voluntariat, associacions de veïns, federacions, etc. i d'altres formes possibles de participació

Educar el civisme en els entorns més propers (família, amics, xarxa de relació)

Practicar actituds cíviques des de l'exemple (des de la no discriminació, des d'una participació activa, etc.).

Per fer-ho possible ens cal donar valor a la següent dita:

«Estima el que fas, per senzill que sigui, és la riquesa concreta en un món de vaguetats. Només des del compromís i la implicació podrem SER més que tenir.»

ENTENEM EL CIVISME com un conjunt de **valors** i **actituds**, com els **drets** i els **deures** de les persones en relació amb la societat. Aquestes qualitats no vénen donades per imposició administrativa, sinó que es concreten en maneres de fer de les persones de totes les edats. **Participar** és el resultat de posar en pràctica el civisme en la vida quotidiana i en la nostra relació amb els altres, comporta actuar i comprometre's. La participació es basa en els **drets i els deures de les persones**. En una societat per a totes les edats, les persones grans, en tant que persones, hem de tenir els mateixos drets i deures que tothom. **Les persones grans som ciutadans i ciutadanes de ple dret.**

CONSIDEREM COM A DRETS DE LES PERSONES, entre d'altres, el dret a la **no discriminació** per raons d'edat, discapacitat, raça, creença..., el dret a ser **consultades i escoltades** i, per tant, el **dret a decidir**; el dret a la **informació** i a la **formació permanent**; en conclusió, el dret a ser reconegudes des dels valors i des dels referents propis. **CONSIDEREM COM A DEURES DE LES PERSONES**, entre d'altres, **fer un ús responsable dels drets** des de la coresponsabilitat; el **deure de respectar** la diversitat; el **deure de participar activament** en la societat des **d'actituds cíviques** basades en el diàleg, la comprensió, la tolerància mútua i la coherència, així com el **deure de transmetre coneixements i experiència** en els diversos àmbits de participació.

PER FOMENTAR EL CIVISME I LA PARTICIPACIÓ EN LA CATALUNYA D'AVUI, les **persones grans hem de tenir un paper actiu en la societat**. Només des de la coresponsabilitat podem assolir una participació implicada en un civisme construït entre totes les edats. La nostra participació activa i implicada ha de fomentar actituds i comportaments cívics centrats més en el **SER**, des del civisme, que en el **TENIR**. **SER** és important, però **per poder SER cal TENIR allò que és mínim per viure amb qualitat i dignitat**.

PER FOMENTAR EL CIVISME I LA PARTICIPACIÓ EN LA CATALUNYA D'AVUI, la **societat civil és responsable de**: demanar que els mitjans de comunicació ofereixin la imatge, plural i objectiva de la diversitat de les persones grans; denunciar fets que atemptin contra la

dignitat humana proposant accions per corregir-los, així com també reconèixer les actuacions que es promouen des del voluntariat i de des l'associacionisme.

PER FOMENTAR EL CIVISME I LA PARTICIPACIÓ EN LA CATALUNYA D'AVUI, les administracions han de seguir generant recursos perquè les persones grans puguin continuar creixent com a persones en tots els àmbits, sobretot en el de la **formació permanent, i especialment amb la promoció d' aules per a la gent gran. Cal seguir impulsant la xarxa de casals**, assegurant que, a totes les comarques, hi hagi centres d'aquesta tipologia. Les administracions han de seguir donant **suport a les associacions** a través de programes de **formació, gestió associativa, jornades i intercanvis** entre associacions, tant del propi país com d'àmbit internacional.

ÉS DE VITAL IMPORTÀNCIA que se **segueixi impulsant el Consell de la Gent Gran de Catalunya**, desenvolupant les seves funcions i sent sotmès a la renovació dels seus membres després de cada Congrés. Pensem que hem de seguir millorant els mecanismes d'informació entre consells consultius de la gent gran de l'àmbit de l'Administració local, el Consell de la Gent Gran de Catalunya i les instàncies polítiques del país. L'experiència i el coneixement de la gent gran no es jubilen, per tant, volem fer nostra la cita següent:

«Estima el que fas, per senzill que sigui, és la riquesa concreta en un món de vaguetats. Només des del compromís i la implicació podrem SER més que tenir.»

Els delegats i delegades del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran van presentar esmenes als textos de les ponències i també comunicacions que tenien l'objectiu d'aprofundir i complementar els temes tractats en cada ponència.

Es van presentar un nombre de **106** comunicacions distribuïdes de la manera següent:

- **Ponència A:** Un país per a tothom. L'aportació de la gent gran en la perspectiva del nou mil·lenni.

Total de comunicacions presentades: 34

- **Ponència B:** La qualitat de vida en el marc de la societat del benestar. La qualitat de vida de la gent gran. L'atenció a la gent gran.

Total de comunicacions presentades: 51

- **Ponència C :** Civisme i participació. El paper actiu de les persones grans en la societat.

Total de comunicacions presentades: 21

Tal com s'indica en el Reglament del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran, les comunicacions que van ser presentades pels delegats i les delegades corresponents en les comissions de cada ponència han estat registrades com un annex a la ponència respectiva juntament amb tots els documents originals.

S'informa sobre aquesta qüestió amb la finalitat de facilitar la consulta de les persones que ho desitgin.

Comunicacions a la ponència A

«Un país per a tothom. Aportació de la gent gran en la perspectiva del nou mil·lenni»

Cognom	Cognom	Nom	Títol de la comunicació
Armengol	Betriu	Lluís	
Artau	Valls	Narcís	
Asensi	García	Francisco	Un país para todos
Bayé	Ollé	Pere	La preservació del medi ambient

Cognom	Cognom	Nom	Títol de la comunicació
Boix	Monzón	Josep	
Buscato	Novoa	Martí	
Cámara	De La Hoz	José	
Colomer	Parés	Eliseu	
Compte	Cervera	Francesc	Aportació a la ponència A
Dalmau	Martret	Pere	
De la Cruz	Alonso	Ana Maria	
Domingo	Ortega	Maria	
		Teresa	
Font	Estrada	José	
García	Franco	Jorge	Un país per a tothom
Garreta	Mallafré	Josep	Sostenibilitat
Gómez	Salazar	Miguel	Un país para todos
Huguet	Cabestany	Francisco	
Jodar	Leal	Martín	Incentivar la participación
Marcos	Martin	Angel	Reflexió
Mateu	Murt	Miquel	
Morros	Canalda	Teresa	
Navarro	Laso	Juan	Un país para todos
Parés	Casals	Antoni	Per a un nou mil·lenni
Pons	Olivares	Inma	
Porta	Sanabras	Aureli	
Portella	Vilanova	Sebastia	Consideracions envers el logotip del 4t Congrés
Querol	Llop	Àngel	Un país per a tothom
Romero	Carretero	Carlos	
Rovira	Giró	Francisco	
Tutusaus	Augé	Marià	Aportacions a la ponència A

Cognom	Cognom	Nom	Títol de la comunicació
Verdú	Duro	Josep	
Vernet	Herrera	Agustí	
Vidal	Foix	M. Carme	
Vilaplana	Monclús	Miguel	

Comunicacions a la Ponència B

**«La qualitat de vida en el marc de la societat del benestar.
Qualitat de vida de la gent gran. L'atenció a la gent gran»**

Cognom	Cognom	Nom	Títol de la comunicació
Alcázar	Redondo	José	
Andreu	Cocera	Luís	
Aracil	Xarrie	Josep	El problema de l'envelliment
Badebey	Aran	Antoni	Vers una autonomia econòmica
Bronchalo	Del Moral	Domingo	Noves tecnologies, una millora en la nostra qualitat de vida
Camarero	Garcia	Eugeni	
Carbonell	Fita	Pere	Un millor consum per a una millor qualitat de vida
Castelló	Mateu	Josep M	
Cerdán	Francés	Esteban	
Corrons	Graells	Baltasar	Salut i qualitat de vida
Cuevas	Velasco	Francisco	Crear el teléfono de protección a las personas mayores
Dachs	Llongarriu	Amèlia	Unió de jubilats i pensionistes projecte de plataforma reivindicativa
Danís	Bofill	Lluís	Per una bona qualitat de vida de la ciutadania
De Guzmán	Gómez-Lanzas	Manuel	L'ésser i l'estar

Cognom	Cognom	Nom	Títol de la comunicació
De Pagès	Pi	Isabel	Control i seguiment de les residències privades
Diez	Merino	Benita	
Domènech	Folch	Pepita	
Domingo	Ribas	Antonio	
Escofet	Guasch	Salvador	Aportacions a la ponència B del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran
Estrella	Romero	Francisco	
Fraga	Castro	Jesús	Las personas mayores continuan siendo útiles
Garcia	Trabanca	Alvaro	
Gómez	Passolas	Agustí	Llars compartides
Gómez	Salazar	Miguel	Los retos de la Cataluña de hoy
Gordo	Guarinos	Francesc	
Grané	Vilaseca	Romuald	Residències
Griño	Teixido	Josep M.	
Lunas	Masnou	M. Rosa	Supressió de l'IVA per a les places geriàtriques assistides
Mañez	Paredes	Enrique	Referent al sistema actual de pensions
Marín	Martí	Manuel	
Martin	Vidal	Marta	
Massip	Buxó	Josep	
Miquel	Leal	Adria	Aportació al concepte de la qualitat de vida
Montanya	Tarres	Josep	Fem memòria, la gent gran i els joves
Morta	Montanyà	Jesús	
Navarro	García	Juan	
Navarro	Monteys	Antoni	
Ortiga	Farré	Jordi	Discriminació en l'impost sobre la renda als pensionistes amb minusvalia

Cognom	Cognom	Nom	Títol de la comunicació
Pahissa	Siscart	Antoni	
Pi	Cabanes	Pere	L'enganyifa de l'IRPF a les pensions
Playà	Pérez	Ramon	
Ponce	Castillón	Jordi	
Prats	Pico	Josep	
Pros	Fortuny	Natividad	
Puig	Pala	Elvira	
Ribot	Cerqueda	Emili	L'Alzheimer i altres demències
Ripoll	Pujol	Ramon	
Romero	Carretero	Carlos	
Sánchez	Serrano	Domingo	
Solé	Corbella	Isidre	
Solé	Ribalta	Josep Maria	

Comunicacions a la ponència C

«Civisme i participació. El paper actiu de les persones grans en la societat»

Cognom	Cognom	Nom	Títol de la comunicació
Adserias	Palau	Anton	
Alcaraz	Victoria	Pedro	
Argerich	Cabús	M. Rosa	
Barrau	Cariñena	Antoni	
Batalla	Corbera	Rosa	Organització de la gent gran
Boleda	Cases	Ramon	
Casanovas	Via	Josep	Aportacions a la ponència C
Cortel	Ollé	Domingo	
Fernández	Rivas	Salvador	
Izquierdo	Lozano	Ramon	Reflexiones y pensamientos

<i>Cognom</i>	<i>Cognom</i>	<i>Nom</i>	<i>Títol de la comunicació</i>
Juanpere	Salvat	Anna Maria	A propòsit del tamany de les lletres en els cartells informatius
Llibre	Angulo	Salvador	
Lunas	Masnou	M. Rosa	Asamblea mundial del envejecimiento
Marín	Martí	Manuel	
Padilla	Caraballo	Francisco	
Ramírez	Viadé	Lleonard	
Reyes	Planas	Jordi	Propostes de l'ONG Tercera Edat per al Tercer Món
Rocamora	Olivella	Amadeu	
Sanjuan	Vieiro	Antonia	
Serra	Navares	Josep	Creu Roja i la participació activa de les persones grans
Torrent	Coderch	Núria	

S'inicia la sessió del Ple del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran a les 9.30 hores del dia 24 de maig de 2002 al Palau de Congressos de Catalunya amb el següent ordre del dia:

1. Valoració del treball fet per les comissions de les ponències del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran
2. Lectura i votació de les esmenes, que indica l'article 11.5 del Reglament del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran
3. Votació de les ponències
4. Lectura i votació de les conclusions
5. Lectura i votació del Manifest
6. Tancament de la sessió

Presideix la sessió el Sr. Josep Maria Ainaud de Lasarte

1. Valoració del treball fet per les comissions de les ponències del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran

El president del Congrés, de forma breu, fa una valoració positiva del treball dut a terme en les comissions. Informa que les esmenes aprovades en cada comissió s'han incorporat al text de la ponència, llevat de 4 que s'han de sotmetre a l'aprovació del Ple, atès que s'ha produït el que preveu l'article 11.5 del Reglament del Congrés.

El president informa també que, com ja s'havia indicat a l'inici del treball de cada comissió, totes les esmenes que no s'han aprovat, i per tant no s'han incorporat en els textos de les ponències, seran considerades també pel Consell de la Gent Gran de Catalunya, perquè poden ser de molta utilitat en el seguiment dels acords del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran.

El president dóna la paraula al Sr. Màrius Rodríguez, vicepre-

sident primer del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran perquè procedeixi a fer lectura dels següents punts de l'ordre del dia.

El Sr. Màrius Rodríguez fa lectura del següent punt de l'ordre del dia:

2. Lectura i votació de les esmenes que indica l'article 11.5 del Reglament del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran

El Sr. Joan Manel Velasco, president de la Mesa de la ponència A, informa que hi ha 3 esmenes que s'han d'aprovar en el Ple, les presenten ell mateix i un delegat, el Sr. Romero Carretero. S'aprova una esmena, la qual s'incorpora al text de la ponència.

La Sra. Mercè Mas, presidenta de la Mesa de la ponència C, informa que l'esmena que en el treball de la comissió va tenir la consideració especificada de l'article 11.5, el delegat que la va presentar ha manifestat el seu desig de retirar-la.

3. Votació de les ponències

Se sotmeten a votació les tres ponències i s'obté el resultat següent:

- Ponència A: Un país per a tothom. Aportació de la gent gran en la perspectiva del nou mil·lenni.

Vots a favor: 835

Vots en contra: 6

Vots en blanc: 18

- Ponència B: La qualitat de vida en el marc de la societat del benestar. La qualitat de vida de les persones grans. L'atenció a les persones grans.

Vots a favor: 887

Vots en contra: 11

Vots en blanc: 20

- Ponència C: Civisme i participació. El paper actiu de les persones grans en la societat.

Vots a favor: 925

Vots en contra: 3

Vots en blanc: 24

4. Lectura i votació de les conclusions

El Sr. Màrius Rodríguez demana a cada president o presidenta de Mesa que faci lectura de les conclusions. A continuació se sotmeten a votació i obtenen el resultat següent:

- Conclusions de la ponència A: Un país per a tothom. Aportació de la gent gran en la perspectiva del nou mil·lenni.

Vots a favor: 932

Vots en contra: 0

Vots en blanc: 4

- Conclusions de la ponència B: La qualitat de vida en el marc de la societat del benestar. La qualitat de vida de les persones grans. L'atenció a les persones grans.

Vots a favor: 977

Vots en contra: 3

Vots en blanc: 13

- Conclusions de la ponència C: Civisme i participació. El paper actiu de les persones grans en la societat.

Vots a favor: 977

Vots en contra: 1

Vots en blanc: 1

5. Lectura i votació del Manifest

El Sr. Màrius Rodríguez llegeix el Manifest del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran i el sotmet a votació obtenint el resultat següent:

Vots a favor: 976

Vots en contra: 1

Vots en blanc: 2

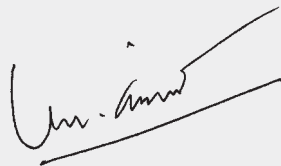
6. Tancament de la sessió

El Sr. Josep Maria Ainaud de Lasarte tanca la sessió agraint a tothom la seva participació i felicita a tots els delegats i les delegades pel bon treball que han fet el qual es veu clarament reflectit en els resultats obtinguts en les votacions.

A les 12.30 hores del dia 24 de maig de 2002, finalitza la sessió del Ple del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran i, com a secretària, n'estenc aquesta acta amb el vistiplau del president.

Josep Maria Ainaud de Lasarte
President

Amàlia Coma
Secretària

Reunits en el Palau de Congressos de Catalunya, i com a síntesi del treball realitzat en les tres ponències del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran, DECLAREM:

- QUE la **gran participació** ha estat la base en què s'ha fonamentat aquest 4t Congrés. Cal destacar les més de 300 aportacions de persones i entitats que han servit per elaborar les tres ponències, i que creiem que han fet possible donar a conèixer el pensament de la majoria de les persones grans del nostre país.
- QUE aquesta gran participació, la retrobem en les més de 600 esmenes que han contribuït a reflexionar sobre aquests textos i, alhora, els han enriquit amb abundància i contundència.
- QUE el 4t Congrés **s'ha celebrat** després d'haver fet un treball molt intens de seguiment dels acords del 3r Congrés Nacional de la Gent Gran i de valorar satisfactòriament el nivell d'acompliment assolit.
- QUE **El Consell de la Gent Gran de Catalunya**, òrgan consultiu de la Generalitat de Catalunya i de representació de les persones grans del nostre país ha estat la peça clau de l'organització i **ha marcat un estil i una manera de fer** que hem de potenciar i millorar.

Per tot això, avui, les persones grans de Catalunya MANIFESTEM:

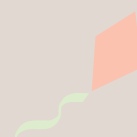
- **Un país per a tothom** ha d'estar basat en el respecte i la convivència. Per construir un país lliure, solidari, sostenible i de pau, cal la implicació de tothom. El més important per fer créixer un país és el seu capital humà. Catalunya és un país que ha d'assumir amb força els seus reptes.
- Així mateix, **cal que, com a país, ens situem davant de la globalització, la immigració i el medi ambient**. Des de la nostra pròpia identitat hem de vetllar, críticament, pels

perills de la globalització a la vegada que animem que es globalitzi, especialment, la solidaritat, la llibertat i la justícia. Des de la nostra cultura hem d'acollir la immigració basant-nos en el respecte i la convivència que defineix un país per a tothom. Des de la nostra terra, hem de saber preservar tot el que ens ofereix, de forma sostenible, i sempre tenint present les futures generacions.

- Entenem que **s'ha d'avançar en el benestar i la qualitat de vida de la ciutadania**, i això s'ha de fer eliminant de soca-rel les causes que provoquen l'exclusió social i que impedeixen que la igualtat d'oportunitats sigui inqüestionable. Cal protegir les persones que es troben en una situació de dependència i també **donar un gran suport a la família** en totes les seves dimensions, perquè la considerem punt de referència intergeneracional, eix de la transmissió de valors, unitat bàsica d'orientació i la clau que obre la porta a estimar el nostre país.
- Considerem que l'article 25 de la **Declaració Universal dels Drets Humans** recull molt bé el que compartim i entenem per qualitat de vida. Per això el citem a continuació: «Tota persona té dret a un nivell de vida que asseguri la seva salut, el seu benestar i el de la seva família, especialment quant a l'alimentació, al vestit, a l'habitatge, a l'atenció mèdica i als necessaris serveis socials; tota persona té dret a la seguretat en cas d'atur, malaltia, invalidesa, viduïtat, vellesa o, en altres casos de pèrdua dels mitjans de subsistència a causa de circumstàncies alienes a la seva voluntat.»
- Considerem que el benestar desitjat es pot assolir sempre que es doni **La implicació de tothom: de la ciutadania, de l'Administració i del sector privat mercantil tant com del sense afany de lucre**. Hi ha tres objectius que s'haurien d'assolir a curt termini i que volem destacar: incrementar els recursos culturals, educatius i socials, mitjançant una forta inversió; progressar en l'atenció personalitzada de qualitat consensuant uns mínims òptims en la prestació dels serveis, i procurar, per la nostra part, utilitzar-los correctament fent assumible la fita de la coresponsabilitat. Si reprenem els reptes que

té el nostre país, observem com, de forma estretament lligada amb el benestar, **Catalunya té també el repte d'integrar-se en la Unió Europea. Catalunya també ha de mirar el món.** Defensar la nostra qualitat de vida no ha d'anar en detriment de la qualitat de vida de qualsevol altre ciutadà del món.

- Existeix un tema comú a les persones grans, que en molts casos pot ser clau perquè la nostra vida sigui una vida digna. Ens referim a les **pensions**. Aquest 4t Congrés ha abordat el tema amb molta rigorositat i ha tractat de trobar l'equilibri entre la **responsabilitat** que requereix el propi sistema i la necessitat d'un **posicionament solidari**, especialment, en les pensions més baixes, en les de viduïtat i en les prejubilacions. Amb la confiança que s'han posat bons fonaments, ens reservem, si cal, la iniciativa legislativa popular. Però, abans, demanem a les institucions, que també en tenen la potestat, que l'exerceixin per fer possible aquests acords.
- Entenem el **civisme** con un conjunt de valors i actituds, com a drets i deures de les persones en relació amb la societat. Participar és el resultat de posar en pràctica el civisme en la vida quotidiana. Les persones grans som ciutadans i ciutadanes de ple dret i, per tant, amb plena capacitat per exercir el civisme.
- **Per fomentar el civisme i la participació en la Catalunya d'avui**, les persones grans hem de tenir un paper actiu en la nostra societat, **la societat civil** ha d'ajustar la imatge de la gent gran i reconèixer i valorar el paper del voluntariat i l'associacionisme, **les administracions** han de seguir aportant recursos perquè les persones grans puguin continuar creixent com a persones en tots els àmbits i han de donar recolzament a les iniciatives que sorgeixen des de la ciutadania: l'associacionisme, el voluntariat, les aules de formació permanent, els casals...
- Tots els delegats i les delegades, ens retem mútuament agraïment i ens felicitem per la gran participació que hi ha hagut en el 4t Congrés, la qual cosa ens demostra que hem

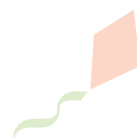
avançat molt des d'aquell primer que vam celebrar al nostre país, a l'any 1990. Han passat dotze anys, i ara disposem d'un Consell de la Gent Gran d'àmbit nacional i tractem temàtiques que indiquen una clara evolució, i també comptem amb moltes actuacions realitzades de les quals ens hem de felicitar. Però hi ha molta feina per fer encara, i assolirem bons resultats si sabem fer un seguiment acurat dels acords d'aquest Congrés.

- La gent gran tenim el deure de seguir fent aportacions i ens exigim la participació. Això es fa predicant amb l'exemple. Aquest 4t Congrés ha estat, potser, un gran exemple, el primer d'aquesta nova etapa que ara comença.
- És per això que volem introduir un nou lema: «**DES DE LA GENT GRAN PER A TOTHOM**». Això és el que hem intentat fer en aquest 4t Congrés, introduir una nova sensibilitat que ha consistit a tractar temes que afecten la societat en general tenint cura, també, de tot allò que interessa especialment a les persones grans.
- Per això demanem el **compromís del Govern de la Generalitat de Catalunya** d'impulsar els acords del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran. No cal dir que pot comptar amb tots nosaltres.
- Com a comiat, fem nostra, i per tant de tots i de totes, una de les grans cites d'aquest 4t Congrés Nacional de la Gent Gran.
- «**Estima el que fas, per senzill que sigui: és la riquesa concreta en un món de vaguetats. Només des del compromís i la implicació podrem SER més que tenir.**»

Palau de Congressos de Catalunya, 24 de maig de 2002

ACTE DE CLOENDA

Parlaments

Josep Maria Ainaud de Lasarte

Molt honorable senyor president de la Generalitat, honorable consellera de Benestar Social, companys de les meses i de les ponències, benvolgudes congressistes, benvolguts congressistes, delegats arribats d'arreu de Catalunya.

Hem arribat a la recta final d'aquest 4t Congrés Nacional de la Gent Gran. Ara seria el moment de fer un balanç, però jo, més que un balanç, el que vull fer és un breu capítol d'agraïment a totes aquelles persones que ho heu fet possible, totes aquelles persones que avui sou aquí, però també tots aquells altres que, arreu de les comarques de Catalunya, han treballat durant tot aquest temps perquè poguéssim fer aquest Congrés, un Congrés que hem de valorar sense cap triomfalisme ni cofoisme, sinó una gran voluntat d'esperança i de futur. Vol dir que quan la gent gran, com nosaltres, ens proposem treballar a fons algun tema, ens en podem sortir.

Per tant, en primer lloc, en aquest capítol d'agraïments, agrair-nos tots, els uns als altres, haver fet possible aquest 4t Congrés Nacional de la Gent Gran. Aquest és un fet positiu, és un fet important, sobretot, per mirar endavant, perquè la peça que hem col·locat en el nostre joc és precisament el Consell de la Gent Gran.

Entre congrés i congrés no hi haurà un buit, sinó que hi haurà un element fonamental per a la continuïtat, per tant, enhorabona a tots els que formeu part d'aquest Congrés, enhorabona als que formeu part del Consell i enhorabona, també, i agraïment a totes aquelles persones que han fet possible –amb el seu treball del dia a dia– que avui ens trobem aquí.

És important celebrar un congrés, i és cert, per això ho hem fet, però jo us diria que tant important o més és la feina de cada dia, que és la que fa possible aquest nivell d'experiència, aquest conjunt de realitat que nosaltres, avui, podem posar en comú. Per tant, gràcies a vosaltres, gràcies al vostre esforç, gràcies a la vostra paciència i la vostra capacitat de sofriment que es va posar en prova ahir treballant més de dotze hores seguides que, em sembla, que, com a mínim, és inconstitucional i potser contrari als drets humans, però una vegada cada quatre anys ho podem fer.

Jo us demano també una cosa, quan torneu als llocs d'on veniu, d'on us han enviat,

digueu a totes les persones que us preguntaran com ha anat, vosaltres digueu: «Ha anat bé i cada vegada hauria d'anar millor.»

Hem de tenir voluntat d'esforç, voluntat de superació, perquè ens hem fet grans no podem caure en cofoisme ni en triomfalisme. Hem d'estar contents del que hem fet, però encara no podem estar satisfets. Falten moltes coses perquè siguem un país amb plena justícia i amb plena solidaritat, i moltes persones miren envers nosaltres per si som capaços de fer-ho.

Aquests treballs, que ara queden ja recollits en les ponències, el Manifest que hem fet, que és el que surt fora d'aquestes parets i que arribarà a tot arreu, és, no el final d'un congrés, sinó el començament d'un altre. Jo sé que us trobareu persones que us diran: «I com és que trigueu quatre anys a fer un congrés?» Vosaltres contesteu sempre que per fer una cosa ben feta necessita el seu temps. No podem improvisar les coses, un congrés fet cada any, seria un congrés que no seria ben fet, i quatre anys és una etapa en la vida de les persones, de les institucions i de les entitats que ens permet dir realment que aquest 4t Congrés hem procurat posar un llistó més alt que en els tres que ens van precedir.

Jo he de dir, també, que agraeixo moltíssim l'experiència de les persones que ens van precedir, en el meu cas, en la presidència. Jo voldria recordar a l'autor Lluís Folch, que ara no és entre nosaltres, però que ens va donar aquell exemple d'il·lusió, de persona que els anys no li passaven, i que tots nosaltres recordem amb un gran afecte. Igualment, també, al doctor Nadal, i no cal dir-ho, també a l'estimat doctor Laporte. Per tant, jo us agraeixo –i m'heu posat molt difícil el llistó– que jo pugui succeir, encara que sigui per aquests dies, a unes persones d'aquesta qualitat humana que he volgut recordar.

També voldria recordar unes persones que no tenen, a vegades, aquest nom i que no ens acostumem a agrair, que són tota aquesta gent que fa possible, des de la base, des de la infraestructura, que no ens fallin les coses, que funcionin, que són tots aquests nois i noies que ens han ajudat durant tots aquests dies, tota aquesta gent dels tècnics, que han tingut totes les coses a punt i, sobretot, tota aquesta gent exemplar de la Direcció General d'Acció Cívica que han funcionat com una gran orquestra, sense cap mena de dis-

sonància, potser també, perquè com una bona orquestra té un bon director. Per a tots ells, jo us demanaria un aplaudiment per agrair-los a tots.

Per part meua, no he de dir res més, gràcies a tots, fins al proper congrés, i els que som del Consell de la Gent Gran fins, em sembla, la setmana que ve, perquè vol dir que nosaltres no ens aturarem i vosaltres, quan torneu a cada un dels indrets que us han delegat la confiança per venir aquí, no ho perdreu mai.

I una altra cosa, que amb això acabo, el tracte entre les persones és el més important, no us ho cregueu quan us diguin que els propers congressos es faran per Internet. No sabeu el que ens perdríem. Poder veure la gent dir «com estàs?», recordar una cara de fa tants anys que no la veies, és molt més positiu, purament, que un missatge d'aquests impersonals. Tots els nous sistemes ens han d'ajudar a ser cada vegada més persones.

Per tant, a tots vosaltres moltíssimes gràcies i fins a sempre. Gràcies.

Jordi Pujol – President de la Generalitat de Catalunya

Bé, la primera cosa que vull dir és que estic content de ser aquí, perquè és una cosa, és un espectacle, aquest, el que veig ara, i que fa goig, són d'aquelles coses que són refrigerants, animen, no? Fa que tinguem confiança, veure que el nostre país és capaç de fer coses com aquesta, que vosaltres heu estat capaços de fer el que heu fet.

Fa molt de goig, físicament, de veure tanta i tanta gent, i fa molt de goig, també, perquè darrere d'això hi ha molta feina, molt de treball amb molta il·lusió, amb molt d'esforç, molt posar-hi el coll per part de gent gran, per part de la nostra edat. Hi ha una gran feina, és a dir, no és una cosa que cau, així, de l'arbre tota sola, sinó que és una planta que s'ha hagut de regar, que s'ha hagut de podar, que s'hi ha hagut de dedicar temps, esforç, il·lusió, tot això fa molt de goig.

I és que –com ara mateix s'ha dit– aquest Congrés es distingeix per això, per la participació, per la participació física de la gent, s'ha dit abans, la participació en forma d'esmenes. I, a més, a darrere d'això hi ha tot el Consell de la Gent Gran de Catalunya, aquest òrgan consultiu del Govern de Catalunya i òrgan de representació de les persones grans del nostre país, que ha marcat un estil, que ha marcat una manera de ser positius que hem de potenciar. Tot això fa, realment, molt de goig.

Perquè, realment, el que tot això significa és que la gent gran no s'està a la vora del foc, ni està al marge de tot, ni se sent marginada, sinó que participa, i no solament participa, sinó que influencia, és a dir, no solament participa, diguem-ne, d'una manera podríem dir-ne passiva, estant present i escoltant i rebent el que hagi de rebre i el que sigui just que rebri, no. Sinó que participa proposant, suggerint i simplement, com deia abans, influenciant.

De fet, la gent gran, fins i tot per raons demogràfiques té una gran influència en la nostra societat. Ara, el que és important és que aquesta influència sigui, primer, exercida per la mateixa gent gran, i, segona, que sigui una influència ben positiva. És clar, en aquest sentit, s'entén perfectament, i les enquestes ho diuen, i són enquestes que sembla que tenen validesa, que hi ha dos tipus de preocupacions diferents, de la gent gran. Quan es fa una enquesta preguntant què és el que a la gent gran, a ella, li preocupa com

a problema seu, naturalment surten els problemes de la gent gran, surten les pensions, surt la salut, allò que diu la meva mare, la mare diu «a mi no em fa por fer-me gran, el que em fa por és posar-me malalta i no poder-me valer», doncs, bé, això, les pensions, la salut, les residències, els ajuts a domicili, una cosa que preocupa i que tots n'hem de ser conscients, i els poders públics també n'hem de ser conscients, val a dir que no sé si els poders públics, podem nosaltres sols resoldre aquest problema, és la por a la soledat i la por a l'avorriment. Aquí tots hi hem de posar..., és una preocupació molt important, molt principal de la gent gran. Bé, quan es fan enquestes, preguntant què preocupa a la gent gran surt això. I és lògic que surti això, i això, els poders públics, la Generalitat en aquest cas, el Govern de Catalunya ho ha de tenir molt present en la seva acció, i tota aquesta acció de suggeriment, d'estudi, de pressió, de pressió social i de pressió política, de tots vosaltres i, concretament, del Consell de la Gent Gran han d'anar en aquesta línia, mirar que aquestes coses siguin ateses i aquests problemes siguin resolts.

Després, si es fa una altra enquesta, en què la pregunta és diferent, la pregunta és «Què us sembla que preocupa» –de tipus més general, no dirigida a la gent gran– «a la societat nostra, a vosaltres en tant que ciutadans, deixant de banda el problema de l'edat, què us preocupa més?», la resposta, i això és bo, és molt semblant a la resposta general, a la resposta que dóna el conjunt dels ciutadans de Catalunya, sigui quina sigui la seva edat. I surten els problemes que surten als ciutadans de Catalunya, que actualment per aquest ordre són: la immigració, la feina, moltes vegades diu l'atur, i és l'atur, però algunes vegades no és només l'atur, més que l'atur, moltes vegades és la sensació que molta gent té que ara no és com abans, que quan començava a treballar segons a on als divuit, o als vint o als vint-i-cinc anys es deia: «Tinc una feina per a tota la vida!» I ara això no és així. Per tant, hi ha una certa incertesa en la feina, i això preocupa: la immigració, la feina, l'atur, la feina –les dues coses juntes– i la seguretat. I després els problemes de caràcter econòmic. Aquestes són les preocupacions de tipus general que hi ha. I la gent gran, quan se'ls fa la pregunta en termes generals, dóna aquesta mateixa resposta, també.

Bé, a mi em sembla que això és bo, perquè el que jo vull demanar a la gent gran, i el que fa temps que demanem a la gent gran, i el que la gent gran fa, i la prova és aquesta resposta, la de les enquestes que dic, és preocupar-se molt d'ella mateixa, dels seus problemes, però, al mateix temps, tenir present, tothom, i el futur, la nostra preocupació de la gent gran, jo m'hi poso entre la gent gran, perquè ho sóc, evidentment, les nostres preocupacions són cap als nostres problemes específics, però a més, s'han de dirigir cap als problemes de tothom, i cap als problemes de futur.

Perquè si no ho féssim, potser sí que aleshores podríem començar-nos a dir que som vells, en comptes de simplement dir-nos que som gent gran. Si deixéssim de banda el futur, si només ens alimentéssim del passat, del record, al qual no podem renunciar, perquè és la nostra vida, nosaltres som el que hem estat durant setanta anys, vuitanta, els que siguin, som el que hem estat, no podem renunciar a això, no ens ho podem treure. Però, si només tinguéssim això, si només barrinéssim sobre això, només ens preocupés això, hauríem renunciat al futur i, de fet, la vida és futur, la vida és continuïtat. Per tant, jo us convido que pensem en nosaltres mateixos, en els nostres problemes, que evidentment visquem del nostre record, dels nostres records de quan érem infants, de quan érem joves, de quan vam ser pares per primera vegada, el que ha estat la nostra vida, la nostra família, fins a arribar a avui. Però que, al mateix temps, tinguem present el futur.

I, a més, passa que nosaltres, la gent gran, hi pot contribuir molt, no?, hi pot contribuir molt en el futur. Perquè, és clar, ara no és com abans, oi?, podem contribuir a això que en diem la preparació del futur i al manteniment de la continuïtat, perquè estem millor de salut, tenim més anys de vida i més vida als anys –com diu aquell eslògan de la Generalitat– més anys de vida i més vida als anys. Tenim més possibilitats de tota mena.

Ahir mateix –ja sé que és un cas excepcional– vàrem fer un gran, fastuós, magnífic homenatge, magnífic, magnífic homenatge, al Pare Batllori a l'església de Santa Maria del Mar, un homenatge acadèmic, el van fer Doctor Honoris Causa totes les universitats dels Països Catalans, de València, de Catalunya, de les Balears, hi havia la Universitat d'Andorra. El Pare Batllori té noranta-tres anys, és clar que és un cas excepcional, perquè té una claredat exactament com la que tenia quan tenia quaranta o cinquanta anys, una

claredat de cap. Però, d'una manera o d'una altra, molta gent gran, moltíssima gent gran duraran molts més anys que no pas abans, pot dur una vida de plenitud.

L'únic que passa és que potser cal, de vegades, trobar el seu lloc. Avui mateix, aquest matí, m'ha telefonat una persona i em diu: «Miri, senyor president, fa temps que no ens veiem» –aquesta persona dirigeix un hospital i em diu– «miri, li truco per dir-li una cosa, he decidit plegar de director d'aquest hospital, d'altra banda, sé que vostè també plegarà l'any que ve, i he sentit el desig de dir-li-ho, primer perquè estic agraït, perquè la Generalitat ha tingut sempre una actitud positiva envers el nostre hospital i envers a jo mateix, però a més, passa que em sembla que ara hem de fer un nou hospital, i començar un nou hospital!, això, doncs, és molt complicat i requereix tota una pila d'anys, i m'ha semblat que era el moment que jo plegués.» I dic, bé..., i diu: «No, a més, és perquè he estat pensant aquests últims temps, i he vist que jo puc fer ara una altra cosa» –aquesta persona és d'una ciutat mig gran de Catalunya, i diu– «jo he estat parlant amb gent d'aquí, de les escoles d'aquí, de les públiques, de les privades, les associacions de pares, m'han explicat molt tots els problemes que tenen, problemes d'immigració alguns, per cert, problemes de combinació d'horaris, aquesta cosa que preocupa tant a les famílies, problemes de diversa mena i m'han demanat a veure si jo els puc coordinar, no per res, simplement coordinar en un sentit..., l'execució és dels directors de les escoles i del Departament d'Ensenyament i és de l'Ajuntament, però diuen que volen un home que sigui una persona que pugui coordinar-ho, això, i lligar-ho, i fer-los una mica de pare per conjuminar tota una sèrie d'interessos, alguns dels quals són contradictoris. Em fa il·lusió, crec que puc fer una bona feina, m'ho han demanat. Per tant, jo ara deixo via lliure a un altre director d'aquest hospital ara que se'n comença un de nou, l'únic que li demano és que vostè durant aquest any llarg que encara serà president, el tracti amb la mateixa deferència que m'ha tractat a mi, a mi i a l'hospital, i, a més, li volia dir simplement que estic a la disposició del Govern de Catalunya, com sempre he estat, i que he pres aquesta decisió i la prenc molt content, perquè ara començo una feina nova, la qual cosa em fa sentir més jove i, a més, començo una feina que sé que serà útil, que la que jo faig n'hi ha un altre que la pot fer, millor que jo, potser, perquè no deixa de ser un home més jove i més al dia en certs aspectes,

però que, en canvi, la feina que ara jo podré fer amb les escoles de la meva ciutat, probablement jo la puc fer millor que no pas molts d'altres que són més joves precisament, que tenen, potser més ambicions, i que tenen plantejaments més..., no puc ser més l'home de tots, en aquest cas.»

Bé, és un cas bonic, aquest, oi? Però aquest home, aquest home que avui m'ha telefonat, aquest matí, aquest matí mateix, doncs, m'ha parlat amb una mentalitat de futur. Diu: «Perquè, és clar, vostè imagini's, com serà el nostre país d'aquí a deu anys, amb tants canvis com hi ha! Què s'haurà d'ensenyar? Què s'ha d'ensenyar als nostres nois i noies d'avui perquè d'aquí a deu anys disposin dels instruments, dels coneixements que necessitaran llavors!» Aquest és un llenguatge de futur, un llenguatge jove. Un home gran que parla un llenguatge jove.

Bé, doncs això és el que jo us demano a tots. Jo tinc ara, gairebé, un cert dret i una certa força moral per demanar-ho amb més força que mai, perquè jo faré com aquest director de l'hospital, és que jo personalment, i permeteu-me, dispenseu-me que us parli de mi. És que jo, als meus gairebé setanta-dos anys, no em sento capaç de continuar fent el que faig? Sí. Em sento amb força física? Sí. Em sembla, això no se sap mai, ho han de veure els altres, que tinc el cap prou clar per fer-ho també.

No tinc la mateixa il·lusió que abans? Que fa vint-i-dos anys, o de quan jo era jove? Sí, tinc la mateixa il·lusió. Però, és clar, dius, a veure, potser pensant en d'aquí a deu anys, no pensant en l'any que ve o d'aquí dos anys, que això està al meu abast, o d'aquí a tres o d'aquí a quatre, sinó pensant en el futur del nostre país i del que jo hagi pogut representar en aquest país i de la gent com jo, bé, hem de fer les coses de tal manera que quedi més assegurat el futur, que quedi la casa endreçada, la casa s'ha d'endreçar.

És que jo no faré res més, quan l'any que ve, a finals de l'any que ve, deixi de ser president de la Generalitat? Sí, ho faré. Si em diu el què, no ho sé ben bé, però jo faré, perquè jo m'estimo Catalunya, m'estimo el país, és la meva raó de ser, ho enteneu? La meva raó de ser, jo en tinc ganes, i segur que faré coses i en vull fer. El problema que tinc és que puc triar entre una o dues o tres o quatre, però en faré, o possiblement en faré més d'una. Però hem de preparar el futur, i el futur, finalment, el futur de l'hospital

aquest que deia, i el futur de Catalunya, en certs aspectes, passa encara per mi i per nosaltres, per vosaltres, passa per vosaltres, passa per nosaltres, però evidentment obrint les portes del futur, obrint les portes del futur. I això és el que hem de saber fer tots nosaltres.

És a dir, preocupar-nos de les coses de tothom, no només de les nostres, de la gent de la nostra edat, que també ho hem de fer, però també de les pensions, la salut, les residències, quan calgui, els ajuts a domicili, etcètera, els problemes de tothom, de la gent jove d'avui, i del futur.

Veig que una de les coses que preocupa, tant com quan us fan la pregunta, a la gent gran li fan la pregunta: «Què preocupa a vostè en tant que persona gran?» O bé: «Què creu que és un problema del país?», les dues coses, poseu molt amunt la preocupació de la família, és molt important això. I jo celebro molt que això sigui així.

Amb això de la família, com amb això del país, nosaltres podríem tenir la temptació de dir «ja us ho fareu». Fixeu-vos, hi ha moltes vegades, ara no tant, perquè és un discurs que ja me'l deuen haver sentit molt, a vegades penso que ja el dec tenir una mica gastat, però m'equivoco perquè és un discurs vàlid, i ara també us el faré per un moment.

Quan vaig a una residència de gent o quan trobo gent gran o quan vaig a un casal o simplement un dia trobo un autocar amb gent gran, un dia que vaig a no sé on, i em trobo tot d'una amb trenta, quaranta, cinquanta, seixanta persones: «Hola, senyor president, vostè per aquí?» Sí. Molt bé. Aleshores, moltes vegades faig aquest discurs que val per a ells i val per a mi. Qui som nosaltres? Nosaltres som aquella gent que ha viscut, ha viscut la Guerra Civil, ha viscut el drama de la guerra, ha viscut la divisió del país, la divisió dramàtica i sagnant del país, i ha viscut la postguerra, ha viscut uns anys foscos i, a més, ha viscut anys de pobresa. Jo sempre dic, pertanyem a una generació, vosaltres i jo, que cada dia a l'hora de dinar, en acabar el dinar, si t'havia sobrat mitja llesca o un rosegó de pa s'emboicava amb el tovalló i, després, a la nit, a l'hora de sopar no es tornava a demanar una llesca de pa fins que t'havies menjat el rosegó que t'havia sobrat al migdia.

Naturalment, això, explicat a un jove d'avui és increïble, perquè afortunadament tenim una societat molt més rica, amb falles, de vegades, en la distribució de la riquesa, encara

que està molt més ben distribuïda que mai, que mai no havia estat, molt més ben distribuïda, sempre queda gent amb perill de quedar a la cuneta, de quedar al marge, de quedar endarrere, oblidada, marginada, sí, però en conjunt, per al conjunt de la nostra població i dels vostres nets, i dels meus nets, és difícil d'entendre que el rosegó de pa es guardava al migdia, perquè a la tarda o al vespre el pare o la mare et deia «noi, abans de menjar, de demanar una altra llesca, acaba't la d'aquest migdia», o el d'ahir, que potser era una mica sec.

Bé, tot això, la guerra, la por, la fosca, la gana, la pobresa, la incertesa, bé, aquest país, per tant, que avui està en aquest altre nivell, l'hem fet nosaltres. Arrancant d'allò, aquest país l'hem fet nosaltres, i, per tant, nosaltres som unes generacions que hem fet els deures. Encara han quedat moltes coses, molta gent, però hem fet els deures. Amb l'ajut de moltes coses, fins i tot, de les circumstàncies, si volem, si voleu, però hem fet els deures. No podem, per tant dir: «Escolteu, nois, els que veniu darrere, els fills, els nets, ja us ho fareu, nosaltres ja hem fet el que havíem de fer!», no ho podem dir, els hem d'ajudar, hem d'estar presents en el país i en les famílies.

Ara mateix, el tema de la família, que hi ha hagut un moment en què les generacions intermèdies, les que no són ni la nostra ni la dels nostres nets, que potser és la que s'ha trobat més, diguem-ne, a la cresta de l'onada d'aquest canvi del país, un canvi molt positiu en molts aspectes, no dic econòmic, només, de mentalitat, per exemple, canvi positiuíssim que vosaltres sabreu apreciar millor que ningú, les dones aquí presents sobretot, i del canvi del paper i de la situació de la dona en la nostra societat i en la família, i el canvi econòmic i tot plegat, i el tècnic.

Arriba un moment que potser semblava que això de la família es diluïa. I, ara, a tot Europa, no aquí, a tot Europa es torna a dir; «ei!», vull dir, això de la família és important.

I, bé, vosaltres, que veniu d'aleshores, ho heu d'explicar també, hi heu de contribuir d'una manera o d'una altra, no podeu dir «una tendència hi és, hi pot ser perfectament», no podeu dir «ja us ho fareu, el país ja s'ho farà, nosaltres ja ho vam fer», nosaltres, els del rosegó de pa embolicat amb el tovalló, ja ho hem fet, el que havíem de fer, ara va per a vosaltres, va per a vosaltres. I de les famílies es pot dir el mateix. Doncs bé, no ho

diguem, perquè, com aquell director de l'hospital que m'ha telefonat aquest matí «jo ara no dirigiré l'hospital, crec que pot haver-hi algú que el dirigeixi millor que jo ara, sincerament, però he estat mirant el meu poble, la meva ciutat, l'estava mirant amb el *carinyo* i l'efecte que li tinc i la gent de la meva ciutat i els meus fills i els meus nets, i jo, en aquesta ciutat hi puc fer alguna cosa», en la línia de la continuïtat, val per al país, val per a la família, val per als nostres pobles, per als nostres ciutats.

Bé, això és el que us volia dir, no sé si us ho he sabut explicar bé. Però vull dir-vos que nosaltres, jo em poso amb vosaltres, perquè sóc de la vostra edat, nosaltres hem fet coses, però nosaltres –que evidentment estem més a prop del final que no pas els nostres fills i els nostres nets– hem de deixar obertes les portes, assenyalar tant com puguem les portes de futur, de futurs positius, i amb l'orgull de creure que aquestes portes de futur estaran més obertes i més ben obertes si nosaltres participem tant com puguem en l'obertura i en la definició, en l'assenyalament, diguem-ne, d'aquestes portes. I aquesta és una feina molt important, podria ser que fos la més important que hem fet durant tota la nostra època.

Perquè és clar, l'any 39, l'any 40 la situació era molt difícil, però sabíem què havien de fer, sabíem que havíem de sobreviure, i, per tant, havíem d'arrapar-nos al que calgués, i simplement havíem d'anar endavant, encara que fos a les palpentos. Ara en un món molt més obert, amb moltes més possibilitats, amb molta més dispersió, per tant, molta més oferta que es diu, si gent com nosaltres que sabem el que costa fer les coses, no estem també al peu del canó i no assenyalem, molt fàcilment la gent es pot extraviar; més que aleshores tot és més fàcil, podem ser molt més ambiciosos, podem tenir un futur molt més esplendorós, però tot és més fàcil menys una cosa, trobar el camí exacte, perquè n'hi ha més d'un i més de dos i més de tres i no tots són bons. Aleshores només n'hi havia un, ens podíem preguntar si era bo o dolent, era bo, però a més era l'únic el d'anar endavant.

Per tant, jo al que us convido és que continuem participant en els problemes de tots, de tothom i del futur, de l'esdevenidor, en els nostres, aquests que vosaltres poseu a dalt de tot, quan us diuen «quins són els vostres problemes», naturalment poseu els vostres,

les pensions, el primer, les pensions! Però després en l'altra enquesta dieu: «I a més de les pensions» –a les quals no podem renunciar i a les millores que hi pugui haver, no solament la seva quantitat, sinó la forma i el problema dels matrimonis i de les vídues, a més d'això– «nosaltres, com que hem demostrat que som capaços de tenir protagonisme perquè ens hem organitzat, perquè estem presents en la societat, perquè hi participem i hi influenciem, nosaltres volem participar en la definició del futur. »

És el que us demano que feu.

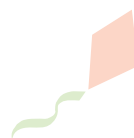
Gràcies.

ANNEX 1

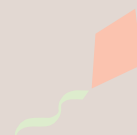
- Membres del Consell de la Gent Gran de Catalunya

- Assistents al Congrés

Ainaud de Lasarte, Josep Maria
Ariño Barberà, Ferran
Armengol Betriu, Lluís
Balcells Panadés, Conxita
Bassols Colomer, Josep
Batlle Badell, Carles
Boleda Cases, Ramon
Bosch Pelegrí, Josep M
Bosch Gubern, Antoni
Bruch Iborra, Ramona
Brusco Mercadé, Jaume
Colomer Parés, Eliseu
Coma Alarte, Amàlia
Cot Peiris, Moisès
del Ruste Ribera, Abel
Enseñat Sacristán, Conrad
Escofet Guasch, Salvador
Fernández Blasco, Lluís
Ferré Masia, Manel
Furriol Teixidó, Maria
Gisbert Boix, Avelina
Gómez Passolas, Agustí
Gratacós Fernández, Joan
Guamis Amat, Maria
Guindulain Bosch, Jaume
Hugas Miró, Joan
Josa Vila, Joan
Laporte Salas, Josep
Llohis Balaguer, Ramon

Magrí Llaras, Ernest
Mariano Agulló, Miquel
Mas Quintana, Mercè
Mestre Cardona, Jaume
Mestres Casanovas, Anton
Mestres Rodon, Núria
Molins Vilaseca, Neus
Mora Rosellò, Pilar
Morta Montanyà, Jesús
Muñoz Puerta, Josep
Nadal Oller, Narcís
Nevado Cañamero, Cándida
Oliveres Terradas, Narcís
Padró Cadafalch, Llorenç
Parés Casals, Antoni
Pastallé Vázquez, Montserrat
Peres Jové, Isabel
Pi Massana, Joaquim
Rafel Hubach, Roser
Reyes Planas, Jordi
Ribé Florensa, Josefina
Ribera Vandellós, Roland
Ribes Ricard, Josep
Ribot Cerqueda, Emili
Rivera Arocas, Robert
Rodríguez Paquiardi, Marius
Salrach Barnils, Miquel
Salvia Tapiés, Andres
Tafalla Grau, Àngel

Tomàs Torra, Marius

Torramadé Garcia, Ramon

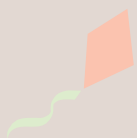
Vallverdú Grau, Enric

Velasco García, Joan Manel

Vernet Herrera, Agustí

Vilaplana Terrades, Francesc

Villamor Sainz, Pablo

Abad González, Carmen
Abad Poveda, Joan
Adell Llesta, Carme
Adserias Palau, Anton
Aguadé Martorell, Maria Teresa
Aguado Sanchez, Garcilaso
Agullo Rosera, Montserrat
Ainaud De Lasarte, Josep Maria
Alarcon Navarro, Catalina
Albà Roca, Josep
Albert Porta, Núria
Albiol Parellada, Tomàs
Albiol Sales, Artur
Alcaraz Bravo, Joaquín
Alcaraz Pastor, Ginés
Alcaraz Victoria, Pedro
Alcázar Redondo, José
Alcoletge Anguera, Domingo
Aldrubé Arolas, Esther
Alegre Marín, Manel
Alegre Puyuelo, Anna
Alentorn Guinovart, Teodoro
Alet Jordana, Marcel.Lí
Alias Corral, Guillem
Alibau Ricart, Maria Rosa
Almacellas Ruestes, Pepita
Alonso Cabia, Valentin
Aloy Riera, Jaume
Alquézar Guillen, Josefina
Alsina Piñol, Cinta
Alsina Ventura, Salvador
Altarriba Saura, Segunda
Altimira Soler, Josefina
Alvarez Guixé, Agustí
Alvarez Moya, Antonio
Alvaro Ródenas, Joaquín
Alzina Jané, Pau
Amagat Prat, Narcís
Amat Asensio, Antoni
Amat Pascual, Núria
Amill Amill, Antonio
Andorrà Quintana, Pere
Andres Vargas, Juan
Andreu Cocera, Luís
Anglada Paloma, Bartomeu
Anguera Belsa, M. Teresa
Anguera Borges, Miquel
Antillach Camarasa, Josep
Anton Rubio, Tomás
Antonio Anguera, Jaume
Aracil Xarrie, Josep
Aragó Masó, Montserrat
Aragón Batiste, Ana
Aragón Crespillo, Juan
Arasa Marcoval, Emili
Arasa Pérez, Francisco
Ardevol Alfonso, Albert
Areny Arinyó, Jaume

Aresté Prats, Munda
Argelich Arnal, Joan
Argerich Abellana, M. Rosa
Argerich Cabús, M. Núria
Argerich Pellicer, Ana Maria
Ariño Barberà, Ferran
Arjo Tico, Concepción
Armengol Bergadà, Josep
Armengol Betriu, Lluís
Armengol Llac, Joaquim
Arnaiz Muset, Josep
Arnell Agustí, Jordi
Artau Valls, Narcís
Artero Parra, Sebastian
Artiga Castelló, Francesc
Asencio Estors, Roser
Asens Ardevol, Enriqueta
Asensi García, Francisco
Asensi Velasco, Andreu
Aspa Iglésies, Montserrat
Aubert Casadevall, Carmen
Auliach Vilardaga, Dolors
Avancés Banchs, Dolors
Avila Castuera, Maria
Ayats Vilanova, Marina
Aymemí Llauradó, Adela
Aymerich Ballarà, Ramon
Aznar Martínez, Pau
Babià Serra, Jesús
Babot Cortés, Josep
Badebey Aran, Antoni
Badosa Heras, Conchita
Baena Urbano, Agustín
Bages Guasch, Martí
Bages Raventós, Eduard
Bailach Anglès, Francisco
Balagué Roca, Sara
Balcells Panadés, Conxita
Baldé Valls, M. Teresa
Baldrich Tibau, M. Josefa
Balleste Antich, Lluís
Ballester Torras, Antonio
Ballesteros Klein, Pilar
Ballesteros Requena, Angel
Ballonga Carol, Josep M.
Bancells Camps, Maria
Bañeres Fernández, Pilar Dolores
Barberà Mauri, Francisco
Barniol Nadeu, Carme
Barniol Viñas, Vicenç
Baró Pena, Jordi
Barrachina Fernández, Pepita
Barrau Cariñena, Antoni
Barri Borrell, M. Teresa
Barroso Barroso, Josefa
Barutel Montasell, Antoni
Baselga Redon, Ferran
Bassols Colomer, Josep

Bastus Alegret, Ramona
Batalla Corbera, Rosa
Batlle Badell, Carles
Batlle Massagué, Jordi
Batllori Güell, Montserrat
Bayarri Navarro, Rosa
Bayé Ollé, Pere
Beltri Tomás, José
Belles Fabra, Albert
Bello Pujol, Angel
Benages Ortega, Josep
Benaiges Bladé, Josep
Benavent Ferrer, Josep
Benayas Alonso, Amos
Bendala Costa, Antonio
Benedi Villanueva, Encarna
Benet Puig, M. Dolors
Bergé Oliva, Josep
Bermúdez Perujo, Cristóbal
Bernet Martínez, Salvador
Bertrán Ramón, Josep
Bifet Palau, Antoni
Biosca Alonso, Cecília
Bladé Riba, Batiste
Blanco Cabero, Lorenzo
Blanco Rodríguez, Ramon
Blanes Parra, Antonio
Blanes Parra, Gabriel
Blavia Solé, Núria
Boada Larrañeta, Brigida
Boira Gasull, Rosa
Boix Monzón, Josep
Boix Pàmies, Albert
Boix Perez, Jaume
Boixader Roma, Leonilda
Boixader Solà, Benedicta
Bolea Sanchez, Juan
Boleda Cases, Ramon
Bordas Tarrés, Juan
Borràs Clarisó, Mercè
Borrat Fabrellas, Josep
Borrell Pollanch, Joan
Bosch Boj, José
Bosch Cornellà, Salvador
Bosch Gubern, Antoni
Bosch Pelegrí, Josep M
Bosch Solé, Jaume
Bote Sanchez, Antonio
Botella Martinez, Francesc
Bou Cantarell, Feli
Bou I Tort, Mercè
Bové Solé, Antonio
Brillas Vila, Antònia
Bronchalo Del Moral, Domingo
Bruch Iborra, Ramona
Bruget Joan, Federic
Brull Tudela, Jesús
Brunet Miserachs, Francesc

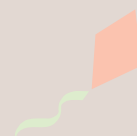
Brusco Mercadé, Jaume
Buch Sanjuan, Josep
Budi Roselló, Benet
Buezo I Tusell, Pere
Buigues Beltrán, Josefina
Bulbena Bonaset, Matilde
Buscato Novoa, Martí
Buxaderes Huguet, Aureli
Buxaderes Huguet, Ramón
Cabello Savall, M. Dolors
Cabezas Pérez, Joan
Cabisses Vilas, Teresa
Cabrera Delvas, Josep
Caimons Fola, Núria
Calafell Cases-Salat, Francisca
Calafell Vicente, Montserrat
Calafí Viñals, Antonio
Calderó Rams, Vicente
Calderon Barradas, J. Isidro
Cals Torres, Joan
Calverol Calverol, Pere
Calvo Mas, Angel
Cámara De La Hoz, José
Camarero Garcia, Eugeni
Camí Castellarnau, Ramón
Cammany Barral, Joan
Campmany Giralt, Trinitat
Campo Rubiella, Carlos
Camps Bos, Manel
Camps Solé, Josep
Canal Roca, Josep
Canela Alfara, Jordi
Cano Muñoz, Francisco
Cànovas García, José
Canseco Card, José
Cantó Pifarré, Josep
Capdevila Farré, Josefa
Capilla Calvo, Jose
Carbó Serra, Manel
Carbonell Bech, Lluís
Carbonell Codinach, Efrèn
Cardet Capdevila, Antonio
Cardona Tomàs, Marcial
Carles Sellart, Modesta
Carlos Mampel, Enric
Carnicé Carnicé, Juan
Carol Vidal, Salvador
Carrasco López, Francisco
Carreras Ginjaume, Martí
Carrillo López, José
Carrillo Velaire, Vicenta
Casacuberta Arimany, Salvi
Casademunt Brussosa, Angel
Casals Agustí, Miquel
Casals Claret, Isabel
Casals Serra, Pere
Casals Solé, Josefa
Casamayor Rivero, Francisco

Casamellas Ors, José
Casanovas Enrich, M. Dolors
Casanovas Pujol, Josep
Casanovas Via, Josep
Casaponsa Torné, Jordi
Casas Cazorla, Antonio
Casas Ginabreda, Agustí
Casas Godessart, Carme
Casas Saguer, Leonor
Casasayas Busqué, Joan
Casasayas Cirera, Valentí
Cases Marques, Palmira
Castany Borruei, Ramon
Castellarnau Puig, Amadeo
Castelló De Prada, Pablo
Castelló Guiu, Maria
Castelló Martí, Josep
Castelló Mateu, Josep M
Castilla Pérez, José
Castilló Gallart, Adrià
Castro González, Maria
Castro Rueda, Juan
Catà Benach, Jaume
Catalán Carceller, Pilar
Centellas Puigdemivol, Indaleci
Centeno Ruiz, Manuel
Cerdán Francés, Esteban
Cervera Subirats, Josep
Cid Gisbert, Rogelio
Cirera Busquets, Domingo
Cisternas Buxonat, Ramon
Civat Diu, Generosa
Clarà Puiggermanal, Maria
Claramunt Lacueva, Josep M.
Clerch Serrat, Josep
Clotet Solà, Antonia
Cobo Aguilera, Fernando
Coch Carré, Margarita
Codina Calvet, Emili
Colat Font, Joan
Colell Pons, Agustí
Colell Ricart, Joan
Colom Dalmau, Secundino
Colomé Roca, Ulric
Colomer Parés, Eliseu
Colomer Salmons, Montserrat
Colomer Tenas, Emília
Colomé Borja, Esteve
Coll Batlle, Joan
Coll Blas, Andreu
Colldecarrera Feixas, Margarita
Coma Alarte, Amàlia
Comas Albert, Salvador
Comet Llobet, M. Teresa
Compte Cervera, Francesc
Compte Vidal, Joan
Condomines Vinyoles, Jaume
Consola Cregenzan, Tomás

Corachán Camps, Josep
Cornadó Cardet, Adela
Cornejo Anillo, Maria
Corp Pascual, Eduard
Corrales Montero, Jose
Corrons Graells, Baltasar
Cortel Ollé, Domingo
Costa Torrent, Josep
Cot Peiris, Moisés
Cots Ferreres, Maria Montserrat
Cots Miret, Ramon
Cots Purull, M. Lluïsa
Cremades Hernández, Josep
Crespo Del Cura, Victor
Crespo Vicente, Hilario
Cuartero Andia, Teodora Azucena
Cucurell Font, Miquel
Cuellar Sorribes, Antoni
Cuenca Quesada, Josefa
Cueto Alonso, Luis
Cueto Atienza, Alejandro
Cuevas Velasco, Francisco
Cugat Blanch, Teresa
Curado González, Isabel
Curiel Curiel, Cesareo
Cutrina Estrada, Montserrat
Charles Godia, José Antonio
Chavero Pérez, Joaquin
Chivite Garbayo, Joaquina
Dachs Llongarriu, Amèlia
Dalmau Barnils, Maria Àngels
Dalmau Martret, Pere
Danís Bofill, Lluís
Datzira Cervera, Maria
Daviu Batlle, M. Carme
De Blas Teba, Teodora
De Guzmán Gómez-Lanzas, Manuel
De Haro Nuñez, Josep
De Julián De Julián, Paulino
De La Cruz Alonso, Ana Maria
De La Pasió Grases, Narcís
De Lamoga Oliva, Josep
De Pagès Pi, Isabel
Debat Bonet, Juan
Del Amo Cabañas, Francisco
Del Ruste Ribera, Abel
Descarrega Falcó, Teresa
Descarrega Rosas, Pilar
Deu Arrufat, Gonzalo
Devesa Fontanellas, Joan
Devesa Parera, Jaime
Díaz Aguilera, Pedro
Díaz Moreno, Manuel
Diaz Sánchez, Nicanor
Díaz Vallmitjana, Pedro
Diez Merino, Benita
Dimas Raymi, Carme
Diví Anoll, Maria

Domènech Folch, Pepita
Domenech Marco, Rafael
Domingo Ortega, Maria Teresa
Domingo Ribas, Antonio
Domingo Salvany, Ramon
Domínguez Vela, Manuel
Dorca Sala, Pilar
Enseñat Sacristán, Conrad
Eraso Aquilou, Laura
Escobar Barón, Maria
Escoda Sancho, M. Mercè
Escofet Guasch, Salvador
Escolies Bordoy, Ferran
Escorsell Puig, Joan
Escriu Oliu, Ignasia
Esparch Roset, Amadeu
Espígol Rigau, Jordi
Espinàs Xivillé, Josep Maria
Espinosa Paredes, Francesc
Esquerda Torruella, Francesc
Esteban Nolla, José
Estella Gomez, Armando
Esteruelas Ornaque, Mesies
Esteva Quintana, Rosor
Esteve Castellví, Josep
Estrella Romero, Francisco
Estruch Ferrer, Dolors
Fabregat Tubau, Conxita
Facerías Sabate, Teresa

Falcó Torrents, Antonio
Farran Simó, Ramon
Farré Capdevila, Josep
Felipe Roy, Joaquim
Feliu Arenas, Josep
Fernández Blanch, Josep
Fernández Blasco, Lluís
Fernandez Carvantes, Adolfo
Fernández Castro, Juan
Fernández Gasa, M. Rosa
Fernández Gómez, Pere
Fernández Madrid, Luciano
Fernandez Marcos, Mari
Fernández Miguel, José Luís
Fernández Moreno, Micaela
Fernández Navarro, José
Fernández Navas, Antonio
Fernández Pruñosa, Pascual
Fernández Rivas, José
Fernández Rodríguez, Amadeo
Fernandez Sanchez, Juan Luis
Fernández Simó, Francesc
Fernández Ubis, Pere
Ferré Juncosa, Josep M.
Ferré Masia, Manel
Ferrer Esplandiu, Jacint
Ferruz Ferruz, Josep
Figueras Roura, Joan
Figueras Vidal, Manuel

Figueruelo Armengol, M. Rosa
Fita Moja, Dolors
Florensa Molas, Josep
Foixench Bifet, Pere Joan
Font Casal, Rosa
Font Coll, Mercè
Font Estrada, José
Font Forcat, Josep
Font Gassol, Casimir
Font Vila, Dolors
Fontanals Godia, Joan
Fontanet Balasch, Josep
Fontanet Durban, Roman
Foraster Ruíz, Maria
Forné Pallisé, Maria
Fornes Sorroche, Armanda
Forns Esteban, Josep
Fortun Albiol, José
Fraga Castro, Jesús
Francisco Llop, Joan
Franco González, Joan
Franquet Montornés, Jordi
Fucho Font, Felipe
Fumenal Llevot, Antonio
Funes Gutierrez, Ana
Furriol Teixidó, Maria
Fuste Badal, Joan
Fustier Rosal, Mercè
Gafas Terradas, M. Lluïsa

Galceran Oliver, Francesc
Galceran Rocaspana, Mercè
Galeote Palma, José
Galindo Eudal, Ana
Gálvez Manuel, Francisco
Gallardo Montes, Luis
Gallart Parcet, Mercè
Gallart Sola, Sebastià
Gallego Berzosa, Marcos
Galligó Ballart, Jordi
Garcia Alba, Antoni
Garcia Blasco, Felipe
Garcia Boixereu, Ignasi
Garcia Bravo, Joan Josep
García Cánovas, Anna
Garcia De La Rosa, Mariano
Garcia Domenech, Miquel
Garcia Dominguez, Jesús
García Flores, Angel
García Franco, Jorge
García García, Isabel
Garcia Jimenez, Pedro
Garcia Lapuyade, Àngel
Garcia Llop, Mariano
Garcia Martinez, Maria
García Moreno, Esperança
Garcia Nieto, Indalecio
García Ochando, Soledad
García Pérez, José Antonio

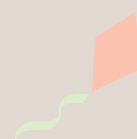
Garcia Ram3rez, Joaqu3n
Garc3a S3ez, Antonio
Garcia Saiz, Casilda
Garcia Serrat, Llu3sa
Garcia Trabanca, Alvaro
Gardiel Arqu3s, Dolores
Garre Ortiz, Carmen
Garreta Mallastr3, Josep
Garriga Gasull, Jordi
Garsaball Jove, Francesc
Gasia Jaumot, Joan
Gasques Rosique, Miquel
Gayol3 Prat, Pere
Geira Sancho, Josep
Gener3 Marsal, Ramona
Gifreu Vila, Aurora
Gil Castell, Vicens
Gil Giner, Carme
Gil Turon, Montserrat
Gilaberto Navarro, Llu3s
Gimenez Garcia, Apolo
Gimeno Serrano, Emilio
Giner Qui3onero, Maria Rosa
Giralt Ros, Rosalia
Girbal Carreras, Albert
Girbau Moncl3s, Margarita
Girbau Soler, Ramon
Girona Ferrer, Antonio
Giron3s Pag3s, Ramon

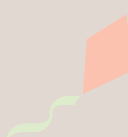
Gisbert Boix, Avelina
Gispert Sarr3, Teresa
Goimbault Gaset, Emili
G3mez Alba, Juan
G3mez Bornay, Lorenzo
G3mez Cardona, Antoni
G3mez Passolas, Agust3
G3mez Salazar, Miguel
G3mez Soriano, Blanca
G3ngora Vallejo, Joaquin
Gonz3lez Alfonso, Julian
Gonz3lez Enr3quez, Cecilio
Gonzalez Fibla, Cristobal
Gonz3lez Mantilla, Vict3ria
Gonz3lez Parejo, Antonio
Gonz3lez Ru3z, Francisco
Gonz3lez S3nchez, Aida
Gonz3lez Sanz, Pascuala
Gonz3lez Trevi3o, Manuel
Grabulosa Reig, Jaume
Gracia Macarulla, Rosa
Gracia Roca, Jes3s
Gracia Rubio, Pedro Jos3
Graell Ferrer, Maria Rosa
Gramunt Pubill, Montserrat
Gran3 Vilaseca, Romuald
Granell Cardona, Isabel
Graner Codina, Montserrat
Gratac3s Fern3ndez, Joan

Gratacós Font, Octavi
Grau Andreu, Pere
Grau Beato, Gonzalo
Grau Masó, Narcís
Grau Saumell, Josep M.
Griera Bayona, Asunción
Griño Teixido, Josep M.
Gual Torra, Antònia
Gualdo Montaña, Ramon
Guàrdia Sibat, Antoni
Guarí Guarí, Llorens
Güell Planas, Jordi
Guerra Sánchez, Manuel
Guil Cuesta, Ramon
Guilayn Campeny, Joan
Guillera Roig, Llorenç
Guim Marcé, Marina
Guinart Casals, Pepita
Guinart Climent, Jaume
Guinart Vellvehí, Andreu
Guindulain Bosch, Jaume
Guitart Pujol, Josep
Guiteras Serra, M. Rosa
Guiu Gassó, Joan
Gumbau Giménez, Manuel
Gutiérrez Barranco, Cosme
Gutierrez Sastre, Antoni
Gutiérrez Soto, Bernardo
Henrich Sala, José
Hernández Aguilar, Estrella
Hernandez Flores, Joaquin
Hernández I Sánchez, Didac
Hernández Martorell, Amelia
Herranz Benito, Gerardo
Hidalgo Gómez, Isabel
Hita Garcia, Miquel
Homs Capdevila, Remei
Hors Sala, Emilia
Hortal Isanda, Felip
Hospital Pujal, Assumpció
Hugas Miró, Joan
Huguet Cabestany, Francisco
Huguet Suñé, Mercè
Ibañez Bueno, Carme
Ibañez Capell, Llorenç
Ibañez Mari, Maria
Ibáñez Martínez, Vicente
Ibañez Sola, Magdalena
Iborra Gonzalez, Antonio
Iglesias Gardella, Maria
Iglesias Massuet, Jordi
Iglesias Ribas, Josep
Iglesias Solé, Josep
Isern Fonts, Sebastián
Isus Bellera, Moises
Izquierdo Lozano, Ramon
Jaime Salazar, Dolores
Jánovas Biscós, Maria

Jansà Cester, Antoni
Jardí Lleuadot, Ramon
Jardi Portolas, Josep
Jareño López, Joana
Jaumandreu Garrido, Elena
Jiménez De Haro, Eduard
Jodar Leal, Martín
Jodar Sánchez, Tomàs
Jolonch Pla, Jaume
Jordà Pagès, Elvira
Jordana Jordana, Jose
Josa Vila, Joan
Josep Tomàs, Joan Ramon
Jounou Codina, Florinda
Jounou Pons, Sofia
Jovells Querol, Jaume
Juan Beltri, Jaime
Juanmartí Barant, Leocadia
Juanola Arribas, Lluïsa
Juanola Vilanova, Martí
Juanpere Salvat, Anna Maria
Julià Vendrell, Salvador
Juncadella Cadafalch, Enriqueta
Juncadella Urpines, Rosa
Juncosa Iborra, Lino
Laguna Gutierrez, Ignacio
Laporte Salas, Josep
Larios Romero, M. Teresa
Larrosa Noguera, Antoni

Laso Cobo, Eusebia
Lavaquiol Federich, Jaime
Leal Ortega, Josefina
Lenza Novo, Josep Ramon
Leoncio Montfort, Josefina
Lizano Berges, Vicenç
Longan Aniés, M. Lluïsa
López Cervantes, Diego
López Martínez, Antonio
López Rojo, Salvador
Lozano Bueno, Piedad
Lozano Mas, Eladia
Lucas Sabarich, Pilar
Lunas Masnou, M. Rosa
Lladós Marrot, Montserrat
Llatas Massana, Josep M
Llauder Perejoan, Josep
Llavarias Escoda, Juan
Llibre Angulo, Salvador
Llinàs Olcina, Andreu
Llobera Martí, Joan
Llobet Jorba, Jaume
Llop Borràs, Valentí
Llort Barril, Josep M.
Llort Carreras, Margarida
Llort Coca, Ramon
Llosa Llosa, Salvador
Llovera Palomes, Josep M.
Lloveras Barceló, Ramon

Lloveras Roig, Joaquim
Lluch Ventura, Miquel Maria
Lluís Vila, Manel
Madrid Hernández, Vicenç
Magrí Llaràs, Ernest
Maials Vidal, Enrique
Majó Marbà, Anna M.
Major Malé, Martí
Malé Ricart, Rosa Maria
Manonelles Navarro, Amalia
Manresa Saltó, Jaume
Mañà Borràs, Roman
Mañé Mañé, Josep
Mañé Serra, Tomàs
Mañez Paredes, Enrique
Marba Ventura, M. Dolors
Marçal Vives, Josep
Marcos Martin, Angel
Margalef Llaó, Jacinto
Margalef Roig, Dolors
Mariano Agulló, Miquel
Marín Martí, Manuel
Mariné Ferré, Jaume
Marquès Basté, Joan
Marqués Marqués, Heleri
Martí Lladó, Sebastià
Marti Pedrol, Wladimir
Martí Rius, Josep
Martín Bertomeu, Fermín
Martin Bertran, Carmen
Martin Lopez, Antonio
Martín Sanz, Antonio
Martin Vidal, Marta
Martinell Asuar, Francisca
Martínez Barral, Eduardo
Martínez Callén, Ramon
Martínez Campos, Josep
Martínez De La Rosa, Emilio
Martínez Domenech, José
Martínez Escarabajal, Josefa
Martínez García, Aureli
Martínez Garcia, Jeronimo
Martínez García, Mario
Martínez Gascón, Josep
Martínez Gil, Manel
Martínez Luz, Bonaventura
Martinez Martinez, Benito
Martinez Martinez, Juan
Martínez Pérez, Diego
Martinez Saez, David
Martínez Ubeda, M. Dolores
Martínez Vicent, Antoni
Martínez Vizcaino, Leandro
Marvà Pratdepàdua, Carme
Mas Quintana, Mercè
Mas Vallbona, Josep
Masafont Tarrés, Josefa
Masip Jornet, Daniel

Masó Bosch, Josefa
Masons Berniell, Ramon
Massanet Oliver, Josep
Massip Buxó, Josep
Massip Navines, Joan
Massó García, Rosa
Massuet Nicolau, Maria
Matarrodona Carles, Pere
Matas Abril, Jacint
Mateo Coll, Guillem
Mateo García, Carmen
Mateu Barrufet, Joan
Mateu Murt, Miquel
Mateu Torrelles, Maria
Maurici Pascual, Germà
Mazón Isla, Faustino
Melero Navarro, Francisco
Melis Estelles, Pepita
Membrives García, Luís
Méndez González, Miguel
Mendizabal Carra, M. Creu
Mendoza Roig, Anton
Menéndez Ambres, Josep
Mercadal Amatller, Margarita
Mercadé Mercadé, Rosa
Mestre Cañellas, Francesca
Mestre Cardona, Jaume
Mestre Rey, Ramon
Mestres Casanovas, Anton
Mestres Rodon, Marta
Mestres Rodon, Núria
Meya Imbern, Miquel
Micó Alventosa, Antoni
Mijan Guil, Juan
Milán Salinas, Manuela
Milián Anson, Enriqueta
Milián Ansón, Vicenta
Milián Sariñena, Josefina
Minguell Pla, Josep
Miñana Armadans, Francesc
Miquel Leal, Adria
Mir Morato, Josep
Mirabent Muntané, Antoni
Miró Lleida, Carme
Miró Toruella, Adela
Mitjans Calaf, Antoni
Molina Hidalgo, Antonio
Molina Villaverde, Nicolas
Moliné Vila, Cinta
Molins Herrero, Marcel.Lí
Molins Roca, Josep
Molins Vilaseca, Neus
Molist Carrera, Roser
Mollet Brucart, Francesc
Monasterio Pardo, Contxita
Monforte Carné, Joaquim
Monjo Monteat, Evarist
Monmany Esclasans, M. Assumpció

Montanya Tarres, Josep
Montavez Gomez, Andres
Montes De La Oca Gala, Francisco
Montoro Fernández, Andres
Monragull Rafí, Joan
Mora Beleta, Carme
Mora Campanins, Josep
Mora Rosellò, Pilar
Morales Roca, Cándido
Morant Agulló, Secundino
Moratalla Martínez, Josep M.
Moreno Biela, Lluís
Moreno Lluís, Teresa
Moreno Porqueras, Isidoro
Morera Ortal, Eugeni
Morla Palacios, Dionisio
Morros Canalda, Teresa
Morta Montanyà, Jesús
Moya Casanova, Virginia
Muixench Torres, Josep
Mulas Díaz, Domènec
Munarriz Sans, Núria
Mundo Girona, Fernando
Munné Mustaros, Joan
Muntané Llebaria, Maria
Muñoz Esteban, M. Pilar
Muñoz Expósito, Benito
Muñoz Fernández, Jesús
Muñoz García, Francesca
Muñoz Puerta, Josep
Muñoz Salvador, Candelaria
Nadal Guiu, Francesc
Nadal Oller, Narcís
Najeros Borrull, Alberto
Nardi Igual, Pere
Navarro Alemany, Olga
Navarro García, Juan
Navarro Laso, Juan
Navarro Monteys, Antoni
Navarro Montsalve, Joaquín
Navarro Villalba, Bartolome
Navarro Xifré, Irene
Navas Barberà, Maria
Nebot Bas, Ramon
Nevado Cañamero, Cándida
Nogué Boix, Jordi
Nogués Callén, Mariano
Nogués Sirvan, Joan
Novelles Nebot, M. Teresa
Nuñez De La Orden, Hermenegildo
Obradors Ribera, Miquel
Oliete Flores, Dionis
Olivella Valls, Montserrat
Oliveres Terradas, Narcís
Olmo Edo, José
Ollé Enrich, Joan
Oller Sala, M. Rosa
Orrit Armengol, Joan

Orrit Gelonch, Joan
Orrit Rafart, Constància
Ortiga Farré, Jordi
Ortiz Morales, Manuel
Ortonobes Salvat, Benito
Osan Galceran, Francesc
Oviedo López, Joaquina
Padilla Caraballo, Francisco
Padilla Ochoa, Pedro
Padró Cadafalch, Llorenç
Padrosa Massó, Victòria
Page Díaz, Mercedes
Pages Llunell, Consol
Pahissa Siscart, Antoni
Palacín Almuzara, Joaquin
Palacín Farrero, Antonio
Palacios García, Mateu
Palacios Raventós, Alberto
Palau Vallbona, Edmon
Pallarés Fonollosa, Ramon
Pàmies Badal, M. Rosa
Pàmies Piñol, Josep M
Pàmies Soler, Josep Maria
Parareda Bertrana, Pere
Paredes Mora, Agustina
Pareja Pérez, Francisco
Parella Mas, Juan
Parella Tayeda, Josep
Parés Casals, Antoni
Parés Parcet, Jordi
Parés Pujals, Joan
Paronella Garriga, Joan
Pascual Balladriga, Adela
Pastallé Vázquez, Montserrat
Patricio Peña, José
Pedrico Soliva, Raimon
Pedrosa Pascual, Antonia
Pellejà Pena, Emili
Pellicer Moles, Conxita
Pellicer Moles, Marcel.La
Pena Quintana, Rosalia
Penas Gil, Joan
Penelo Dorado, Manuel
Penella Guiu, Francesca
Peradejordi Jou, Joan
Perales García, José Ramón
Perdices Hervas, Pedro
Pérez Bellovi, Josep
Pérez Cortes, Juan Manuel
Pérez Dorado, Antonio
Pérez Morales, Carmen
Pérez Ortega, Serafin
Pérez Pérez, Felicidad
Pérez Reyes, Felipe
Pérez Ródenas, Josep
Perez Sanchez, Josep
Pérez Trias, Albert
Pérez Ubeda, José

Perich Capdeferro, Pura
Perpiña Giné, Rosalia
Perramon Prunes, Agustí
Peydró Hernández, Pedro
Pi Cabanes, Pere
Pi Massana, Joaquim
Picart Folorà, Joan
Picola Puigvert, Maria
Pineda Crouzet, Esteve
Pinilla Muñoz, Antonio
Piñol Tarin, Francisco
Piñol Vallverdú, Antoni
Piret Piret, Jeannine
Pla Puigpelat, Francisca
Pla Royo, Jaume
Pla Vidal, Enriqueta
Plana Monclús, Joaquin
Plana Pujol, Pere
Planas Bleda, Domingo
Planas Montros, Emilia
Planas Recasens, Albert
Plancho Ramos, Jacinto
Planchuelo Pla, Felipe
Playà Pérez, Ramon
Poch Mercader, Concepció
Ponce Castellón, Jordi
Pons Casas, Josep
Pons Noguera, Fermí
Pons Olivares, Inma

Pons Rosselló, Pilar
Pons Valon, Albert
Pons Varela, Jordi
Poquet Pros, Pepita
Poquí Massot, M. Lluïsa
Porret Gay, Francesc
Porta Sanabras, Aureli
Porta Sanahuja, Antonio
Portella Vilanova, Sebastia
Posadas Roig, Rosa Maria
Pozo Araujo, Luís
Pozuelo Ureña, José
Prat Falgueres, Victòria
Prat Mir, Joan
Prats Joaniquet, Lluís
Prats Martí, Llúcia
Prats Pico, Josep
Preixens Iglesias, Albert
Prieto Solís, Juan
Pros Fortuny, Natividad
Pros Marlès, Josep
Pubill Xampeny, Salvador
Pueyo Ferrer, Josep
Puig Pala, Elvira
Puig Rifa, Celia
Puig Romagosa, Isidre
Puig Sambeat, Maria
Puig Tuneu, Lluís
Puigdemont Oliveras, Josep

Pujol Borràs, Ramon
Pujos Gasset, Rafael
Pulido Sánchez, Marcelino
Quer Rabionet, Anton
Querol Conesa, Rosa
Quintana Soley, Lluís
Rafel Hubach, Roser
Ramírez Viadé, Leonard
Ramos Narro, Maria Jesús
Ramos Sabaté, Dolores
Rapún Ramírez, Vicente
Raventós Llop, Maria
Recasens Adroher, Josep
Regí Giron, Benet
Reguant Riba, Francisco
Reimundi Florensa, Pepita
Reixach Soler, Dolores
Renart Frigola, Concepció
Requena Faijes, Josep A.
Requena Gómez, Juan
Revilla Camet, Demetria
Reyes Planas, Jordi
Riambau Galofré, Joan
Ribé Florensa, Josefina
Ribé Miró, M. Rosa
Ribé Quimasó, Pau
Ribera Batllori, Juan
Ribera Blanco, Manel
Ribera Cerveró, Josep
Ribera Gonzalez, Francisco
Ribera Plana, Josep
Ribera Santasuana, Antoni
Ribera Valls, Montserrat
Ribera Vandellós, Roland
Ribes Lapeña, Maria
Ribes Oliver, Montserrat
Ribes Ricard, Josep
Ribot Cerqueda, Emili
Ricardo Canal, Eduardo
Ricós Vendrell, Montserrat
Ridó Bastardas, Josep
Riera Sorribes, Jordi
Ripoll Pujol, Ramon
Riu Soler, Montserrat
Riu Vilalta, Jaume
Riubrugent Picañol, Rosa
Rius Morera, Carles
Rius Vilella, Milagros
Rivera Arocas, Robert
Robert Ollé, Pere
Robledo Sánchez, Rodrigo
Robles Sánchez, Pere
Roca Duaigües, Pere
Roca Mora, Joan
Roca Serra, Montserrat
Rocamora Olivella, Amadeu
Rocamora Peruga, Josepa
Ródenas Seguí, Otilia

Rodero Pitz, José
Rodo Medina, Gabriel
Rodrigo Gracia, Santiago
Rodríguez Berjano, Eloy
Rodríguez Castro, José
Rodríguez Guerra, José
Rodríguez López, Francesc
Rodríguez Navarro, Torcuato
Rodríguez Paquiardi, Marius
Rodríguez Rodríguez, Emilio
Rodríguez Rodríguez, Francisco
Roger Maldonado, Josep
Roig López, Concepció
Roig Tomas, Alfons
Rojas Ventayol, Agustí
Roma Barriga, Josep
Romero Carretero, Carlos
Ros López, Milagros
Rosell Barta, Carmina
Rosell Valldeoriola, Ramon
Rosés Pijuan, Tomàs
Rosique Rubio, Julio
Roura Nierga, Joan
Rovira Bonfill, Jaume
Rovira Colilles, Margarita
Rovira Giró, Francisco
Rovira Montsant, Josep
Rovira Valentina, Consol
Rubinat Sitges, Francesc
Rubio Gómez, Florentina
Rubio Martínez, Antonio
Rubio Perulero, Gregorio
Rueda Bermudez, Antonio
Rueda Latasa, Josep Lluís
Ruich Garganté, Josep
Ruíz Martínez, Alfons
Sabate Ribes, Adela
Sabaté Royo, Joaquim
Sabater Pumarola, Miquel
Sabé Isern, Montserrat
Saez García, Maria
Safont-Tria Cabot, Francesc
Salat Càlix, Ferran
Salat Tarrats, Joan
Salés Sanjaume, Jaume
Salrach Barnils, Miquel
Salvador Roig, Hector
Salvia Tapies, Andres
Sambola Garriga, Bellamor
Sánchez Álvarez, Angel
Sánchez Del Carmen, Maria
Sánchez Fortea, Teresa
Sánchez Garcimartin, Julio Cesar
Sánchez Larios, Francesc
Sánchez López, Juan
Sánchez López, Miquel
Sánchez Marcos, Pepita
Sánchez Martínez, Jesús

Sánchez Paredes, Joaquim
Sánchez Ramos, Isabel
Sánchez Salamanca, Vicenç
Sánchez Serrano, Domingo
Sánchez Tarraga, Dolores
Sancho Andrés, Maria Isabel
Sanjuan Vieiro, Antonia
Sans Domingo, Lourdes
Sans Pena, Arturo
Sans Puig, Eugenio
Sans Saez, Conxita
Sans Sans, Joan
Santassusagna Soler, Concepció
Santassusagna Vilamú, Palmira
Santiago Bellido, Manuel
Santó Segura, Jaume
Sapiña Bailach, Carmen
Sarroca Bitrià, Ramon
Sastre Escudero, Porfirio
Saún Rfales, Leandro
Secall Rius, Lluís
Segales Hilario, Pere
Segarra Arpa, Ramon
Segura Gallardo, Joan
Sellas Pla, Joan
Sellés Gimeno, Remei
Sendra Ferré, Joana
Sendra Vilanova, Lourdes
Sendrós Bofarull, Rosa
Serra Jornet, Dionís
Serra Navares, Josep
Serra Sarobé, Miquel
Serral Monllaó, Josep
Serrano Bigné, Amparo
Serrano Cámara, Ana Maria
Serrat Carol, Lídia
Serret Vert, M. Lluïsa
Servet Fossas, Núria
Sibila Torrades, Josefa
Simó Badet, Joan
Simó Jaumot, M. Lluïssa
Simón Avila, Andrés
Siscar Carbonell, Teresa
Socasau Bernadets, Loïsa
Solà Gausachs, Júlia
Solà Genís, Pere
Solanelles Roca, Maria
Soldevila Mominó, Lluís
Solé Corbella, Isidre
Solé Ezquiél, Sebastia
Solé Niubó, Maria
Sole Palau, Juan
Solé París, Bernadeta
Solé Ribalta, Josep Maria
Soler Mas, Fidel
Soler Pérez, Francisco
Soler Serrano, José
Soler Ventura, Joaquim

Solís Donat, Dolores
Solleiro Mella, Alicia
Sorribes Gabernet, Antoni
Sospedra Fusalbes, Rosa
Soteras Bernadet, Josep
Soto Sanz, Lucila
Sotos Ferraz, Lluís
Subirà Baqueró, Paquita
Suñé Mayol, Llorenç
Sureda Massó, M. Farners
Surià Gui, Valentí
Taberner Turon, Àngela
Tafalla Grau, Àngel
Tàpies Fabregat, Antonio
Tarragó Bargallo, Joan
Tarruell Plans, Joan
Tavio Apeste, Eloisa
Teixidó Alegret, Lluís
Teixidó Balcells, Josep
Teixidor Carbonell, Miquel
Teixidor Pujol, Pilar
Tejada Girón, Miquel
Tejada Pérez, Antonio
Teruel Martínez, José
Tixis Ribera, Salvador
Toda Gassó, Josep
Toda Mestre, Salvador
Tomas Cervera, Raúl
Tomàs Llanas, Blas
Tomàs Surós, Martí
Tomàs Torra, Marius
Tores Calanda, Ana
Torrabadella Barturó, Ramon
Torrabias Martínez, Esther
Torralba Del Rincón, Carmen
Torramadé Garcia, Ramon
Torrebadella Anglarill, Carme
Torrens Domingo, Josep
Torrent Coderch, Nuri
Torrent Grau, Pere
Torrents Salvat, Maria
Torres Guimerà, Jaime
Torres Huguet, Pepita
Torres Mateu, Angel
Torres Moragas, Montserrat
Torres Pla, Maria
Tort Calatayud, Montserrat
Tort Soler, Enric
Tostado Rodríguez, Juan
Tous Traguany, Miquel
Travesa Solsona, Arturo
Tremoleda De Bolós, Francesc
Trescals Massó, Carme
Trill Abelló, Maria
Trilla De Oro, M.Teresa
Triola Llagostera, Joan
Triquell Vila, Higinio
Tristany Alsina, Francisco

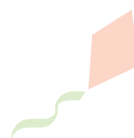
Trullàs Graells, Joan
TURU NICOLAU, SALVADOR
Tutusaus Augé, Marià
Ullastre Falcó, Francesc
Urban Caballer, Jacinto
Usan Mundet, Gloria
Usan Mundet, Josep M.
Ustrell Asenjo, Pilar
Valentinez Llorens, Roser
Vall Ilari, Maria
Valldeneu Verdaguer, Jordi
Vallejo Susan, Neus
Vallès Costa, Maria
Vallés Vidal, Senen
Vallet Fabregat, Lluís
Valls Cañellas, Josep
Valls Estruch, Núria
Valls Martorell, Maria
Valls Palau, Carme
Vallvé Mañez, Maria
Vallverdú Grau, Enric
Vas Pulido, Rufino
Vega Gómez, Francisca
Velarde Sánchez, Pedro
Velasco García, Joan Manel
Vélez Claramunt, José
Vendrell Sunyer, Ramona
Ventura Becerra, Maria
Ventura Julian, Bruna
Verdú Duro, Josep
Verdú Mateos, Josep
Verges Cardo, M. Carmen
Vernet Herrera, Agustí
Viader Moliner, Josep
Viaplana Monclús, Miguel
Vicente Castell, Juan
Vicente Puertas, Hermínia
Vicho Ederra, Dolores
Vidal Capell, Josep
Vidal Foix, M. Carme
Vidal Gonzalez, Jaime
Vidal Gual, Montserrat
Vidal Melines, Víctor
Vidal Miró, Salvador
Vidal Ribas, Dolors
Vidal Ribot, Rosa
Vidal Sala, Serafí
Vigo Casal, Rafael
Vila Basell, Ramon
Vila Carafi, Jordi
Vila Coma, Miquel
Vilà Cotcho, Pere
Vilà Lluís, Agustí
Vila Pascual, Hilari
Vila Ribas, Joaquim
Vila Vilaplana, Pilar
Vilanova Ballesté, Mario
Vilaplana Melis, Joan

Vilaplana Terrades, Francesc
Vilaró Romeu, Josep M.
Vilas Suárez, Maria José
Vilatoba Marqués, Josep
Vilella Grau, Jacinta
Villa Riera, Salvador
Villalonga Serret, Lluís
Villamor Sainz, Pablo
Villanueva Pérez, Teresa
Villegas Montoro, Pedro
Viñals Pedrola, Josep Maria
Viñas Comellas, Maria
Viñes Vilaplana, Empar
Virgili Inglés, Josep
Virgili Pi, Maria Neus
Visiedo Cervantes, Francesc
Vito Mas, Teresa

Vives Casabona, Josep Maria
Vives Gomà, Enric
Vives Guinovart, Salvador
Xalma Gómez, Joaquina
Xancó Planas, Lluís
Xargay Gimbernat, Fructuós
Xicola Merino, Jaime
Yagüe Domingo, Isidro
Yècora Romero, José Luís
Zaforteza Lelaboureur, Ana
Zambrana Leo, Ines
Zambudio Muñoz, Antonio
Zamora Solsona, Antonio
Zamora Velasco, Benito
Zubillaga Automuro, Victòri

ANNEX 2

Reglament

Títol I

Convocatòria, dates, lloc i ordre del dia

Article 1

Convocatòria i celebració

- 1.1. El 4t CNGG se celebrarà els dies 23 i 24 de maig de 2002 al Palau de Congressos de Catalunya (Av. Diagonal 661-671, de Barcelona).
- 1.2. El 4t Congrés Nacional de la Gent Gran, el convoca la persona titular del Departament de Benestar Social a proposta del Consell de la Gent Gran de Catalunya.

Article 2

Ordre del dia del Congrés

1. Constitució de la Mesa del Congrés.
2. Acte inaugural.
3. Constitució de les meses de les ponències en cada comissió.
4. Presentació resumida de les ponències i votació d'esmenes presentades per incorporar al text en cada comissió.
5. Lectura i aprovació de cada ponència i de les conclusions en cada comissió.
6. Votació del Ple del Congrés de les esmenes indicades en l'article 11.5, dels textos de les ponències i de les conclusions aprovades en cada comissió.
7. Aprovació del Manifest del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran.
8. Acte de cloenda.

Títol II

Els delegats i les delegades

Article 3

Els delegats i les delegades

- 3.1. Els/les delegats/des podran ser nats/des, designats/des i elegits/des.
- 3.2. **Edat:** totes les persones que siguin delegats i delegades del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran hauran de tenir 60 o més anys.

- 3.3. **Funcions dels delegats i les delegades:** els delegats i les delegades són les persones responsables d'aportar l'opinió consensuada del col·lectiu de gent gran a qui representen sense perjudici de poder manifestar la seva pròpia.
- 3.3.1. **Delegats i delegades nats/des.**
Aquestes persones seran els/les vocals del Consell de la Gent Gran de Catalunya.
- 3.3.2. **Delegats i delegades per designació.**
Un nombre de 20 persones, que seran proposades pel Consell de la Gent Gran de Catalunya i nomenades per la presidència del Consell.
Un nombre de 4 persones, nomenades pel/ per la president/a de cada Consell Comarcal.
Un nombre de 10 persones, proposades pel Consell Assessor de la Gent Gran de l'Ajuntament de Barcelona i nomenades per la presidència d'aquest Consell.
- 3.3.3. **Delegats i delegades per elecció.**
- 3.3.3.1. **Entitat proponent.**
Proposaran els/les delegats/des per elecció, els consells consultius de la gent gran dels consells comarcals o els consells consultius de la gent gran dels municipis de la comarca del Barcelonès. Si en algun cas no estan constituïts, correspondrà fer-ho a les associacions de gent gran.
- 3.3.3.2. **Nomenament dels delegats i les delegades.**
Aquestes persones hauran d'estar nomenades, pel/ per la president/a del Consell Comarcal. En el cas dels municipis que s'indiquen en l'article 3.3.5, seran nomenats pels alcaldes o alcaldesses d'aquestes poblacions.
- 3.3.3.3. **El nombre de delegats i delegades.**
S'estableix en funció de la totalitat de la població de 65 o més anys que consten en el padró de 1996 i d'acord amb el criteri de correspondència que s'indica a continuació. Així mateix, s'aplica un factor de correcció amb la finalitat d'afavorir els territoris amb menor nombre de persones grans.
- **Criteri de correspondència.**
1 delegat/delegada per cada 1.000 persones de 65 o més anys.
 - **Factor de correcció.**
S'aplicarà un factor de correcció a totes les comarques de Catalunya i els municipis que s'indiquen en l'article 3.3.5.
- S'incrementarà el nombre de delegats i delegades en funció de la franja on es trobin situats d'acord amb la relació que s'estableix a continuació.
De 0 a 5.000 persones de 65 o més anys	5 delegats/delegades
De 5.001 a 8.000 persones de 65 o més anys	4 delegats/delegades
De 8.001 a 11.000 persones de 65 o més anys	3 delegats/delegades
+ d'11.001 persones de 65 o més anys	0 delegats/delegades
- 3.3.4. **Distribució dels delegats i les delegades per ponències.**
Els/les delegats/des es distribuïran entre les diferents ponències. Aquesta distribució l'hauran de fer les persones que els nomenin respectant, tant com sigui possible, les preferències de les persones delegades.

3.3.5. Quadre dels delegats i les delegades

Delegats/des nats/des:

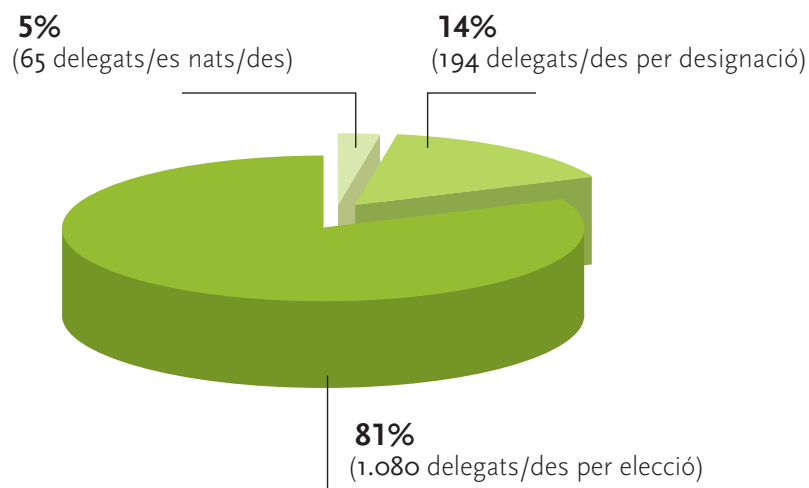
Membres del Consell de la Gent Gran de Catalunya
TOTAL: 65 delegats/des nats/des

Delegats/des per designació:

Nomenats pels presidents/tes dels consells descrits en l'article 3.3.2
TOTAL: 194 delegats/des per designació

Delegats/des per elecció:

TOTAL: 1.080 delegats/des per elecció
 (adjuntem relació)

TOTAL: 1.339 delegats/des

Quadre dels delegats i les delegades per elecció

Comarca o municipi	Població de 65 anys o més	Correspondència	Factor corrector	Total de delegats/des
Alt Camp	6.564	6	4	10
Alt Empordà	16.393	16	0	16
Alt Penedès	12.606	12	0	12
Alt Urgell	4.008	4	5	9
Alta Ribagorça	761	0	5	5
Anoia	14.256	14	0	14
Badalona	26.934	26	0	26
Bages	29.228	29	0	29
Baix Camp	21.665	21	0	21
Baix Ebre	13.507	13	0	13
Baix Empordà	15.694	15	0	15
Baix Llobregat	72.610	72	0	72
Baix Penedès	6.689	6	4	10
Barcelona	311.048	311	0	311
Berguedà	9.132	9	3	12
Cerdanya	2.308	2	5	7
Conca de Barberà	4.362	4	5	9
Garraf	13.061	13	0	13
Garrigues	4.946	4	5	9
Garrotxa	10.241	10	3	13
Gironès	19.859	19	0	19
L'Hospitalet de Llobregat	37.438	37	0	37
Maresme	44.359	44	0	44
Montsià	10.994	10	3	13
Noguera	7.927	7	4	11
Osona	21.094	21	0	21
Pallars Jussà	3.481	3	5	8
Pallars Sobirà	1.424	1	5	6
Pla de l'Estany	4.090	4	5	9
Pla d'Urgell	6.096	6	4	10
Priorat	2.583	2	5	7
Ribera d'Ebre	5.212	5	4	9
Ripollès	5.793	5	4	9
Sant Adrià de Besòs	4.194	4	5	9
Santa Coloma de Gramenet	14.497	14	0	14
Segarra	3.806	3	5	8
Segrià	28.115	28	0	28
Selva	15.430	15	0	15
Solsonès	2.169	2	5	7
Tarragonès	23.120	23	0	23
Terra Alta	3.412	3	5	8
Urgell	6.557	6	4	10
Val d'Aran	1.009	1	5	6
Vallès Occidental	88.882	88	0	88
Vallès Oriental	35.182	35	0	35

3.4. Nomenaments de delegats i delegades suplents.

Es nomenaran delegats/des suplents segons la relació que s'especifica a continuació:

Fins a 29 delegats/des	2 suplents
de 30 delegats/des a 49	3 suplents
de 50 delegats/des a 74	4 suplents
de 75 delegats/des a 100	6 suplents
més de 100 delegats/des	10 suplents

Delegats/des suplents per comarques:

Alt Camp 2 / Alt Empordà 2 / Alt Penedès 2 / Alt Urgell 2 / Alta Ribagorça 2 / Anoia 2 / Bages 3 / Baix Camp 2 / Baix Ebre 2 / Baix Empordà 2 / Baix Llobregat 6 / Baix Penedès 2 / Barcelonès 2 (Delegats/des suplents per municipis: Badalona 2 / Barcelona 10 / Santa Coloma de Gramenet 2 / Sant Adrià de Besòs 2 / L'Hospitalet de Llobregat 3) / Berguedà 2 / Cerdanya 2 / Conca de Barberà 2 / Garraf 2 / Garrigues 2 / Garrotxa 2 / Gironès 2 / Maresme 3 / Montsià 2 / Noguera 2 / Osona 2 / Pallars Jussà 2 / Pallars Sobirà 2 / Pla de l'Estany 2 / Pla d'Urgell 2 / Priorat 2 / Ribera d'Ebre 2 / Ripollès 2 / Segarra 2 / Segrià 3 / Selva 4 / Solsonès 2 / Tarragonès 2 / Terra Alta 2 / Urgell 2 / Val d'Aran 2 / Vallès Occidental 6 / Vallès Oriental 3

El nomenament, l'haurà de fer la persona que correspongui en funció de la procedència del/de la delegat/da.

S'haurà d'establir un ordre, de manera que la persona que ocupi el primer lloc serà la primera a fer la suplència, si és necessària, i en aquest cas s'haurà de notificar al/ a la president/a del Congrés 7 dies abans de l'inici del Congrés.

3.5. Terminis.

El Reglament s'enviarà **durant el mes de gener de 2002** als alcaldes/les alcaldesses dels ajuntaments de la comarca del Barcelonès i a tots els presidents/les presidentes dels consells comarcals de Catalunya indicant que han de notificar el nomenament dels delegats i les delegades i dels suplents abans del dia **22 de febrer de 2002**.

Títol III

De l'organització i el debat previ al Congrés

Article 4

Òrgans i funcions

4.1. Presidència del Congrés.

El/la president/a del Congrés haurà de ser proposat pel Consell de la Gent Gran de Catalunya i nomenat pel president de la Generalitat de Catalunya.

4.1.1. Funcions del/ de la president/a:

- Presidir el Ple del Congrés.
- Les funcions detallades en l'article 8.

- 4.2. Òrgans del Congrés.
El Ple del Consell de la Gent Gran de Catalunya.
La Comissió Executiva del Consell de la Gent Gran de Catalunya.
- 4.2.1. Funcions del Ple del Consell de la Gent Gran de Catalunya en el Congrés:
- Proposar el/ la president/a del Congrés.
 - Aprovar el Reglament del Congrés.
 - Elegir els membres de les Meses.
 - Proposar i aprovar els títols i els textos de les ponències.
- 4.2.2. Funcions de la Comissió Executiva del Consell de la Gent Gran de Catalunya en el Congrés.
- Organitzar operativament el Congrés, amb el suport de la Direcció General d'Acció Cívica del Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya.

Article 5

Les ponències

Les ponències seran les següents:

- Un país per a tothom. L'aportació de la gent gran en la perspectiva del nou mil·lenni.
- La qualitat de vida en el marc de la societat del benestar. La qualitat de vida de la gent gran. L'atenció a la gent gran.
- Civisme i participació. El paper actiu de les persones grans en la societat.

Article 6

Procediment d'elaboració de les ponències

- 6.1 Enviament de qüestionaris.
S'enviaran uns qüestionaris **durant el mes de gener de 2002** a totes les associacions de gent gran de Catalunya, a tots els consells comarcals i als ajuntaments de la comarca del Barcelonès. S'estableix com a termini de recepció de les respostes dels qüestionaris el dia **22 de febrer de 2002**.
- 6.2. Elaboració de la ponència.
Tenint en compte el contingut de les respostes als qüestionaris que hagin arribat abans de la data esmentada, s'elaborarà una proposta de document de ponència amb criteri d'objectivitat i de coherència amb el títol de la ponència. Aquest text resultant, l'aprovarà la Comissió Executiva del Consell de la Gent Gran de Catalunya prèvia supervisió de cada Mesa de comissió. El document que resulti s'enviarà, abans del **22 de març de 2002**, a tots els delegats i les delegades perquè facin les esmenes corresponents i les retornin a l'oficina tècnica del Congrés abans del dia **30 d'abril de 2002**.
- 6.3. Tipologia de les esmenes.
Les esmenes podran ser:
- A: Addició
 - B: Substitució
 - C: Supressió
- S'utilitzaran uns fulls d'esmenes dissenyats expressament amb aquesta finalitat.

Títol IV

De la Mesa del Ple del Congrés

Article 7

Composició de la Mesa

Es compondrà d'11 membres que seran:

- El/la president/a del Congrés
- El/la vicepresident/a primer/a: serà el/ la vicepresident/a segon/a del Consell de la Gent Gran de Catalunya
- El/la vicepresident/a segon/a: serà un membre de la Comissió Executiva del Consell de la Gent Gran de Catalunya elegit pel/ per la president/a
- El/la secretari/a: serà un membre de la Comissió Executiva del Consell de la Gent Gran de Catalunya elegit pel president/a
- Els/les vocals: seran la resta de membres de la Comissió Executiva del Consell de la Gent Gran de Catalunya

Article 8

Funcions de la Mesa del Ple del Congrés i dels membres que la componen

La Mesa assumeix les funcions atorgades per aquest reglament i tindrà cura especial de la coordinació de les meses de les comissions.

Funcions del/de la president/a:

- Regular l'evolució del plenari
- Coordinar el funcionament de les comissions de debat
- Resoldre qualsevol incidència en el desenvolupament del Congrés
- Interpretar el reglament en casos de dubte i omissió, escoltada la Mesa

Les vicepresidències: col·laborar amb el president/a en tot allò que els pugui sol·licitar o delegar.

El/la secretari/a: aixecar les actes de les sessions del Congrés que siguin competència d'aquesta Mesa.

Els /les vocals: donar suport al president en totes les qüestions que els siguin requerides i desenvolupar les actuacions pròpies que els atribueix la Mesa.

Títol V

De les comissions del Congrés

Article 9

Nombre de comissions

El Congrés està dividit en tantes comissions com ponències definides en l'article 5.

Article 10

Les meses de les comissions

Constitució, composició, funcions i suplència de les meses de les comissions

10.1. Constitució.

La Mesa es constituirà en funcions abans de la realització del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran amb la finalitat d'exercir les tasques de supervisió dels textos de les ponències i l'acceptació de les esmenes presentades.

10.2. Composició i funcions.

La Mesa de cada comissió estarà formada per 9 persones.

Totes aquestes persones seran membres del Consell de la Gent Gran de Catalunya. Seran proposades i elegides pel Ple del Consell de la Gent Gran de Catalunya.

Formaran part de la Mesa de la Comissió :

- **Un/a president/a:** regularà el funcionament del treball de la Comissió
- **Un/a vicepresident/a:** donarà suport al president/a en tot el que li pugui sol·licitar
- **Un/a secretari/a:** elaborarà les actes de les sessions
- **Un/a ponent:** tindrà la funció de portaveu de la ponència
- **Cinc vocals:** hauran de ser un representant de cada demarcació territorial de Catalunya

Funcions dels/de les vocals:

- **Un/a secretari/a adjunt/a:** donarà suport al secretari de la Mesa
- **Un/a supervisor/a de sala:** assegurarà el compliment del Reglament
- **Dos/dues supervisors/es de vots:** s'ocuparan de fer el recompte de vots i els comunicaran al/ a la president/a
- **Un/a vocal d'intervencions:** anotarà i seguirà les sol·licituds d'intervenció dels/ les delegats/des per assessorar el president sobre l'ordre de les intervencions

Persones adscrites:

Un/a tècnic/a: designat/da pel Departament de Benestar Social amb la funció d'assessorament operatiu exclusivament.

10.3. Suplència

Els casos de suplència dels membres de les meses seran resolts pel/ per la president/a de cada Mesa.

10.4. Altres funcions de la Mesa de la Comissió prèvies a la realització del 4t Congrés.

- Supervisar els textos de cada ponència abans de l'enviament d'aquests als delegats
- Supervisar la inclusió de les esmenes als textos de les ponències
- Acceptar les esmenes i sotmetre-les a votació

Article 11

Procediment de debat de les comissions

11.1. Presentació resumida de la ponència i presentació general de les esmenes.

La presentació resumida de la ponència serà a càrrec del/de la president/a de cada comissió. Es lliurarà com a text de treball el text de la ponència on s'hauran incorporat les esmenes acceptades. El/la ponent informará del nombre d'esmenes presentades i detallará les acceptades, així com les no acceptades, argumentant aquesta decisió.

11.2. Lectura de les esmenes acceptades i intervenció del/de la ponent.

Correspondrà al delegat o la delegada esmenant fer lectura de l'esmena presentada. L'ordre d'intervencions s'establirà en funció de la ubicació de l'esmena en el text. Després de la lectura de cada esmena, el/la ponent manifestará la seva opinió respecte de l'esmena presentada.

- 11.3. **Votació de les esmenes.**
Totes les esmenes aprovades s'incorporaran al text bàsic de la ponència. Tenen dret a vot els delegats i les delegades del Congrés. Ho hauran de fer amb les cartolines que es lliuraran amb la documentació del Congrés. L'aprovació s'obtindrà per majoria simple.
- 11.4. **Votació de les esmenes no acceptades.**
En cas que un/una delegat/da demani sotmetre a votació una esmena que no hagi estat acceptada per la Mesa, es procedirà també a la seva lectura i votació sempre que reuneixi els requisits formals de presentació i s'ajusti al text de la ponència.
- 11.5. **Altres esmenes.**
Les esmenes no aprovades en comissió que hagin obtingut un 30% dels vots afirmatius, a petició dels/ de les delegats/des, es podran presentar a la Mesa de Ple del Congrés. El/la president/a les sotmetrà a l'aprovació del Ple.
Les esmenes aprovades en comissió que hagin obtingut un 30 % dels vots negatius, la Mesa podrà considerar presentar-les a una nova votació del Ple del Congrés.
- 11.6. **Esmenes transaccionals.**
La Mesa podrà sotmetre a votació, si escau, alguna esmena que integri una o més esmenes després d'haver-ho acordat amb els/ les delegats/des que les han presentat.
- 11.7. **Lliurament del full d'intervenció.**
Qualsevol delegat/da podrà intervenir, si prèviament ha lliurat al/ a la vicepresident/a de la Mesa aquest full. S'haurà d'ajustar a fer la lectura del text que s'ha escrit en el full. Tant podrà tractar-se d'una opinió com d'una nova esmena. En aquest darrer cas, haurà d'intervenir el ponent i s'haurà de sotmetre a votació.
- 11.8. **Aprovació del text final de cada ponència i de les conclusions.**
El text resultant de la integració de les esmenes aprovades s'haurà de sotmetre a votació. Així mateix, se sotmetran a votació les conclusions de cada ponència.
- 11.9. **Comunicacions.**
En cas de disponibilitat de temps, es procedirà a presentar, a càrrec del/de la ponent, les comunicacions lliurades abans del dia **30 d'abril de 2002** a l'Oficina del Congrés. Si no hi ha el temps disponible, les comunicacions acceptades quedaran registrades com un annex a cada ponència.
La Mesa podrà determinar la no-acceptació de comunicacions sempre que aquestes no reuneixin els requisits formals de presentació, no s'ajustin al contingut de les ponències o a les finalitats del Congrés. La lectura d'aquestes comunicacions correspon fer-la als/ a les delegats/des que les han elaborat.

Títol VI

Disposicions finals

Els òrgans del Congrés podran acceptar la participació dels observadors i convidats que estimin oportú.

El Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya s'ocuparà de fer la difusió dels documents aprovats en el 4t Congrés Nacional de la Gent Gran.

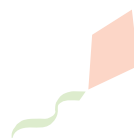
La Mesa del Congrés podrà adaptar l'horari del Congrés, a partir del seu inici, en funció de les circumstàncies que s'esdevinguin.

L'òrgan de seguiment dels acords congressuals és el Consell de la Gent Gran de Catalunya.

Aquest reglament ha estat aprovat pel Consell de la Gent Gran de Catalunya el dia **11 de gener de 2002**.

ANNEX 3

Diaris del Congrés

el Diari

1

maig 2002

El diari del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran de Catalunya

4t
Congrés Nacional
de la **Gent Gran**

Jordi Pujol:

“Amb el treball dels delegats d'aquest 4t Congrés Nacional de la Gent Gran tornarem a posar de manifest la voluntat de construir una Catalunya per a totes les generacions.”

pag. 3

Un Congrés per a la participació, la coresponsabilitat i el benestar

Els propers dies **23 i 24 de maig** es celebrarà el **4t Congrés Nacional de la Gent Gran**, al Palau de Congressos de Catalunya.

Sumari

La participació del 4t Congrés **2**

Salutacions del president de la Generalitat de Catalunya, Molt Hble. Sr. Jordi Pujol i del president del 3r Congrés Sr. Josep Laporte **3**

Accions realitzades des del 3r Congrés **4**

Presentació del Consell Les ponències **6**

Josep Maria Ainaud de Lasarte **7**

Opinió **8**

Aquest exemplar és el primer dels tres diaris del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran que tindrà lloc al Palau de Congressos de Catalunya els propers dies 23 i 24 de maig. Cadascun anirà recollint els diferents moments d'aquest congrés, des d'aquesta primera etapa informativa i de preparació de les ponències, fins a les conclusions finals després de les sessions de treball.

Aquest primer diari vol ser un recull d'opinions sobre el significat i el ressò social que aquest congrés ha de tenir per a les persones grans de Catalunya i per a tota la societat en general, atès que un dels aspectes que es tractaran és precisament el paper actiu que la gent gran hi ha de poder desenvolupar.

Hi ha tot un treball fet des que es va cloure el 3r Congrés, ara fa just quatre anys. Un treball de seguiment de les conclusions que ha rebut l'impuls continuat de la Comissió Permanent Intercongressos. Aquest bagatge garanteix que el motor ha estat permanentment en marxa. Cadascun dels congressos que s'han fet ha estat un pas endavant per assolir nous reptes, d'acord amb l'evolució de la gent gran i de la societat en què estem vivint.

Aquest interregne entre el tercer i el quart congrés ha estat particularment significatiu per diversos motius que hem volgut remarcar en aquest diari. D'una banda, per la creació del Consell de la Gent Gran de Catalunya, que és l'òrgan consultiu i de participació de la gent gran d'aquest país que, entre d'altres, ha assumit les funcions de la Comissió Permanent Intercongressos. D'altra banda, per l'augment i enfortiment de la xarxa associativa i de voluntariat, i la realització d'un seguit d'actuacions molt

significatives, en el camp socioassistencial, formatiu, sense oblidar les actuacions que s'han fet en l'àmbit de la família i el gran desplegament informatiu del 4t Congrés, a càrrec del Consell de la Gent Gran, consistent en una cinquantena d'actes en els quals han participat més de cinc mil representants d'associacions de tot Catalunya.

Tot això ajuda a entendre l'esperit que ja es viu a les portes del 4t Congrés i que el lector copsarà en els diferents escrits d'opinió, tant del president de la Generalitat i de les persones membres de les meses com dels qui han estat presidents d'aquests dos darrers congressos nacionals. Potser el tret més rellevant d'aquesta gran trobada sigui la participació activa de les persones grans en tot el procés d'elaboració de les ponències, amb més de 500 aportacions rebudes, i en el posterior de confecció de les esmenes que entraran a debat per a la seva aprovació.

Prop de 1.500 persones representaran la gent gran del nostre país a l'Auditori del Palau de Congressos de Catalunya i el que s'hi tractarà té repercussió més enllà de l'àmbit i interessos estrictes d'aquesta generació. Una de les ponències ho diu ben clar: "El paper actiu de les persones grans dins de la societat" reclama una societat multigeneracional on els grans puguin aportar la seva vitalitat i la seva experiència.

Tot és a punt per a l'inici de les sessions de treball en les meses de cada ponència. Els dos diaris següents estaran dedicats a oferir-los informació de les conclusions a què s'arribi i a recollir tot allò que sigui d'interès tant dels assistents al 4t Congrés com de totes les persones grans que hi són representades.

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social

La participació del 4t Congrés

El 4t Congrés Nacional de la Gent Gran es realitzarà els dies 23 i 24 de maig d'enguany al Palau de Congressos de Catalunya (Av. Diagonal, 661-671). Aquest Congrés ha estat convocat per la consellera de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya, a proposta del Consell de la Gent Gran de Catalunya i està organitzat per la Direcció General d'Acció Cívica d'aquest Departament junt amb el Consell de la Gent Gran de Catalunya.

Els assistents al 4t congrés seran unes 1.500 persones entre delegats i representants de la gent gran de Catalunya. Tots els delegats o les delegades

tenen 60 o més anys i han estat nomenats/des seguint les normes establertes al Reglament del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran, aprovat pel Consell de la Gent Gran de Catalunya el passat dia 11 de gener.

D'acord amb l'article 3.3.3 d'aquest Reglament, els consells consultius de la Gent Gran dels consells comarcals o els consells consultius de la Gent Gran dels municipis del Barcelonès, han estat els òrgans encarregats d'elegir els delegats que assistiran al Congrés. Aquests delegats han estat escollits respectant els barems establerts en el Reglament.

Distribució dels delegats per comarques

COMARQUES	DELEGATS	COMARQUES	DELEGATS	COMARQUES	DELEGATS
L'ALT CAMP	15	LA CERDANYA	12	EL PRIORAT	12
L'ALT EMPORDÀ	21	LA CONCA DE BARBERÀ	14	LA RIBERA D'EBRE	14
L'ALT PENEDÈS	17	EL GARRAF	19	EL RIPOLLÈS	14
L'ALT URGELL	14	LES GARRIGUES	14	LA SEGARRA	13
L'ALTA RIBAGORÇA	10	LA GARROTXA	18	EL SEGRÍÀ	33
L'ANOIA	19	EL GIRONÈS	26	LA SELVA	20
EL BAGES	34	EL MARESME	50	EL SOLSONÈS	12
EL BAIX CAMP	26	EL MONTSIÀ	18	EL TARRAGONÈS	28
EL BAIX EBRE	18	LA NOGUERA	16	LA TERRA ALTA	13
EL BAIX EMPORDÀ	20	OSONA	26	L'URGELL	15
EL BAIX LLOBREGAT	77	EL PALLARS JUSSÀ	13	LA VAL D'ARAN	11
EL BAIX PENEDÈS	15	EL PALLARS SOBIRÀ	11	EL VALLÈS OCCIDENTAL	94
EL BARCELONÈS	451	EL PLA DE L'ESTANY	14	EL VALLÈS ORIENTAL	40
EL BERGUEDÀ	17	EL PLA D'URGELL	15		

El Palau de Congressos de Catalunya

El Palau de Congressos de Catalunya va ser inaugurat recentment. És un espai que ha sorprès per la seva bellesa arquitectònica i la seva llum natural. Disposa de 24 salons dotats amb la màxima tecnologia punta. Està situat en el centre neuràlgic de les finances i els negocis de la ciutat.

És un indret privilegiat envoltat per 25.000m² de jardins creats a finals del segle XVIII. L'entrada principal és a l'Avinguda Diagonal 661-671, a la zona universitària. Recentment, ha acollit un dels events més rellevants d'Europa, la Cimera dels caps d'estat de la Unió Europea.

Palau de Congressos de Catalunya

Preparant el futur

Ningú no pot negar el gran progrés econòmic, cultural i social que ha fet Catalunya en els últims vint anys. Un progrés del qual tots ens hem de sentir participants i protagonistes perquè l'hem fet possible i ha estat en benefici de tothom. Hem assolit un nivell de benestar i de qualitat de vida que ens equipara als països capdavanters de la Unió Europea, però ens cal avançar en l'escala de valors.

Un dels canvis més importants d'aquests anys ha estat el del col·lectiu de la gent gran. D'una banda ha crescut l'expectativa de vida, que ha permès fer créixer el gruix de la població de més de 65 anys i que contribueix al fet que la proporció sobre el conjunt de la població sigui més alta. Alhora ha guanyat considerablement en qualitat de vida, i això ha estat determinant a l'hora d'incorporar plenament la gent a la societat.

D'ara endavant hem de parlar de gent gran activa, participativa i compromesa, i reconèixer el seu paper en àmbits com la família, l'associacionisme, la cultura i el voluntariat. La gent gran a Catalunya és generadora de benestar, de cohesió social, i és la forjadora del model de convivència.

Tot plegat ens podria fer pensar que aquest és un canvi que ja s'ha produït i es troba en un procés final, que s'ha definit un model per a la gent gran de Catalunya, i que l'evolució dels propers anys es construirà sobre els pilars ja establerts. Ans al contrari, ara cal anar més enllà del reconeixement del paper de la gent gran en el passat recent de Catalunya i de l'articulació del seu present per aprofundir en la línia de participació en els diferents àmbits de la societat i alhora implicar-los en la definició de la Catalunya que volem per al futur.

És cert que quan parlem de gent gran hem de fer referència a conceptes relacionats amb l'experiència i la memòria recent del país i la

societat recordant que el futur no és només patrimoni de les generacions més joves. L'aportació que la gent gran pot fer al futur de Catalunya és substancial si sabem projectar la seva experiència per afrontar els nous reptes que té el país: noves tecnologies, sostenibilitat, immigració i cohesió social, reformulació de valors morals, etcètera.

És en aquests aspectes de major participació i compromís en el progrés que cal, des d'ara mateix, començar a preparar el futur de la gent gran a Catalunya. El Govern de la Generalitat està treballant en un model renovador. Ho fa conjuntament amb les associacions, les entitats i el Consell de la Gent Gran de Catalunya, òrgan que té la màxima representació social i territorial de la gent gran a Catalunya.

El 4t Congrés Nacional de la Gent Gran és un dels primers passos d'aquest camí que cerca un més gran compromís social i refermar l'actitud

proactiva de la gent gran. La tasca prèvia al Congrés i el que cal fer els dies 23 i 24 de maig, és de vital importància a l'hora de definir les línies estratègiques que s'hauran de seguir des de les administracions i des de la mateixa xarxa ciutadana.

En aquest esforç de creativitat i de treball a fons que deuran aportar les conclusions del Congrés, cal agrair d'antuvi la dedicació de les prop de 1.500 persones que hi assistiran en qualitat de delegats. Ells representen el conjunt de la gent gran de Catalunya, i són un exemple d'aquesta voluntat de treball en favor del país i del seu col·lectiu.

Amb el treball dels delegats d'aquest 4t Congrés Nacional de la Gent Gran tornarem a posar de manifest la voluntat de construir una Catalunya per a totes les generacions que, com deia al començament, és el resultat del treball de tothom en benefici de tothom.

Jordi Pujol

President de la Generalitat de Catalunya

Hem fet camí, seguim caminant!

■ Un nou Congrés que compta amb noves temàtiques i amb nous reptes

Josep Laporte

President del 3r Congrés Nacional de la Gent Gran

Em plau, com a president del 3r Congrés Nacional de la Gent Gran i com a membre del Consell de la Gent Gran de Catalunya fer balanç del treball realitzat des de la celebració del 3r Congrés.

En primer lloc, vull manifestar-vos la meua satisfacció tenint en compte el conjunt de les accions que s'han portat a terme perquè, després de valorar-les en el seu conjunt, es percep clarament que estem davant d'un nivell de compliment força alt.

En segon lloc, cal considerar que s'han promogut moltes actuacions amb la finalitat de donar compliment als acords del 3r Congrés Nacional de la Gent Gran, i que aquests acords han servit per enfocar moltes activitats que s'han desenvolupat

a molts indrets de Catalunya. A continuació em plau detallar-vos totes les actuacions que ha promogut la Generalitat de Catalunya en les quals ha participat la Comissió Permanent Intercongressos, òrgan que s'ha ocupat de fer el seguiment, i des del dia 2 d'octubre de 2001, el Consell de la Gent Gran de Catalunya.

L'any 1998, en ple 3r Congrés Nacional de la Gent Gran, us manifestava la il·lusió que havíem posat totes les persones que hi vam treballar en la seva organització. Avui, en aquest diari de presentació del 4t Congrés, us la reitere amb el convenciment d'haver donat importantíssims passos endavant i que som, novament, actors d'un nou esdeveniment que ja en la seva fase prèvia ha superat moltes

expectatives de participació. Un nou Congrés que compta amb noves temàtiques i amb nous reptes que, seguint en la línia del treball realitzat, ens fa entrar en un nou mil·lenni que apunta nous reptes i noves perspectives. I el que és més important, que ara més que mai compartim la necessitat de donar prioritat a enfocar el futur i el dels nostres fills i néts, des de la cultura de la pau, des de la necessitat mundial de la igualtat d'oportunitats i de la sostenibilitat del medi i dels valors.

N'estic segur que el 4t Congrés Nacional de la Gent Gran serà també un gran congrés que haurem aconseguit, entre tots i totes, treballant plegats i mantenint la il·lusió que ens acompanya. Endavant. Seguim caminant!

Accions realitzades des del 3r Congrés Nacional de la Gent Gran

1. Difusió del treball realitzat al 3r Congrés Nacional de la Gent Gran

- Enviament dels 21 acords del 3r Congrés: des de la Generalitat de Catalunya, s'envien a totes les administracions just en finalitzar el Congrés.

- Conferències informatives sobre els acords del Congrés a 55 indrets de Catalunya.

- Edició de materials de difusió del 3r Congrés.

- Llibre del Congrés. Vídeo del Congrés. Manifest del Congrés.

2. Creació del Consell de la Gent Gran de Catalunya

- El dia 26 de juny de 2001 el Govern de la Generalitat de Catalunya va aprovar el Decret de creació del Consell de la Gent Gran de Catalunya. Aquest Consell dona continuïtat al treball realitzat per la Comissió Permanent Intercongressos, que es va crear després del II Congrés Nacional de la Gent Gran i que ha desenvolupat una rigurosa tasca de seguiment dels acords congressuats.

- És un òrgan consultiu i de participació de les persones grans en totes les qüestions que siguin del seu interès i especialment en el seguiment dels acords dels congressos nacionals de la gent gran. També promou i assessora projectes, es coordina amb òrgans similars d'àmbit comarcal, nacional, estatal i internacional.

3. Programes de suport i promoció de l'associacionisme i el voluntariat

Des de la Direcció General d'Acció Cívica i de l'Institut Català del Voluntariat del Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya, s'impulsen les actuacions següents:

- Promoció de la creació de 80 associacions de gent gran en els casals de gent gran de la Generalitat de Catalunya.

- Increment del 20% d'associacions de gent gran que reben subvencions i increment del 20% del pressupost.

- Realització de les Jornades "Gent Gran i Dinamització Territorial". A finals de l'any 2001

va arribar a totes les comarques de Catalunya amb una participació aproximada de 2.000 persones representants d'entitats de gent gran.

- En fase de preparació: el II Congrés Català de l'Associacionisme i el Voluntariat (2002) i el Pla Nacional de l'Associacionisme i el Voluntariat (2003).

- Escola d'Estiu del Voluntariat, on el 30% dels participants són persones més grans de 60 anys.

4. Programes de civisme i participació per a les persones grans

- Des de la Direcció General d'Acció Cívica del Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya s'impulsa la participació activa de la gent gran a la nostra societat, mitjançant diversos projectes:

- Esport gran: es promou l'esport com a mitjà de millora de la qualitat de vida.

- Info gran: s'informa i assessora sobre drets, recursos i temes de l'interès de la gent gran.

- Art gran: conjunt d'actuacions que promouen la creació artística de la gent gran.

- Formació gran: es tracta d'impulsar iniciatives de formació que contribueixen al creixement personal.

5. Programes adreçats a les persones grans que requereixen serveis socioassistencials i sanitaris

- Programa "Viure en Família": actuacions integrals per facilitar l'atenció de la gent gran a la seva pròpia llar.

- Programa "Suport a Famílies": ofereix un ajut econòmic mensual per atendre la gent gran amb dependència que viu a la pròpia llar i està atesa per un familiar.

- Xarxa d'equipaments: centres residencials, centres de dia i habitatges tutelats.

- Increment anual de 1.500 places d'atenció residencial diürna.

- Pla de construcció de nous equipaments a Catalunya.

- Simplificació de la gestió.

- Inspecció i control de tots els centres residencials existents.

- Programa de teleassistència: atenció immediata les 24 hores del dia a persones, d'entre 65 i 84 anys, dependents i que viuen soles i a persones més grans de 85 anys.

- Extensió del servei de podologia a tots els casals de gent gran de la Generalitat de Catalunya.

- Programa de beques de menjador.

- Programa "Vida als Anys": planifica i coordina

les accions envers la gent gran que necessita un tractament mèdic perllongat.

- Pla de reducció de les llistes d'espera d'intervencions quirúrgiques.

- Decret 402/2000, de 27 de desembre, de reestructuració de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials, amb l'objectiu de centrar l'organització en les persones.

- Aplicació del Decret 394/96, de 12 de desembre, del règim de contraprestacions dels usuaris en la prestació dels serveis socials.

- Concessió d'ajuts a persones grans.

- Per a les pensions assistencials de vellesa i per a les pensions no contributives.

6. Resolució al Parlament de Catalunya, Debat de benestar social

- Abril de 1999. Debat monogràfic sobre polítiques de benestar social, Resolució 887/V.

- El Parlament de Catalunya va celebrar, els dies 7 i 8 d'abril de 1999, el Debat monogràfic sobre polítiques de benestar social, on es va prendre la Resolució 887/V, la qual impulsa diferents acords adoptats al 3r Congrés Nacional de la Gent Gran.

7. Celebració de l'Any internacional de la Gent Gran 1999

- Actuacions més significatives:

- Inauguració de l'Any Internacional de la Gent Gran.

- Jornada de reflexió sobre els principis de les Nacions Unides.

- Exposició i audiovisual itinerant per tot Catalunya.

- Impuls de les noves tecnologies envers la gent gran.

- Celebració del Dia Internacional de la Gent Gran, 1 d'octubre de 1998

8. Actuacions que ha impulsat la Generalitat de Catalunya en relació amb les pensions

- Des de la Generalitat de Catalunya s'ha impulsat la revisió del Pacte de Toledo amb la finalitat de millorar totes les pensions i especialment, les més baixes.

- La Comissió de Justícia, Dret i Seguretat Ciutadana del Parlament de Catalunya va aprovar la Resolució 868/V sobre l'increment de quantia de les pensions de viudat d'acord amb les conclusions del 3r Congrés Nacional de la Gent Gran.

- El Govern de la Generalitat de Catalunya va atorgar, l'any 1999, una subvenció única als percepcors de PNC (Pensió no contributiva), FAS (Fons d'acció social) i LISMI (Llei d'integració social de minusvàlids) amb la finalitat de compensar el diferencial de l'IPC en els darrers 5 anys.

9. Gent gran i família

- Creació de la Secretaria de la Família, Decret 93/2000 de 22 de febrer.

- Llei 21/2000, de 29 de desembre, sobre drets del pacient. Permet, de forma anticipada, expressar el tipus d'atenció que es vol rebre en el cas de malaltia terminal.

- Llei 22/2000, de 29 de desembre, d'acolliment de persones grans.

- Codi de família, Llei 10/1998 de 15 de juliol, possibilitat de constituir el consell de tutela, autotutela i regulació d'aliments.

- Llei 39/1999, de 5 de novembre, per promoure la conciliació de la vida familiar i laboral de les persones treballadores

- Nou programa "Viure en família"

10. Promoció dels drets i de la normalització de la imatge de la gent gran

- Conferències als casals de gent gran, amb la col·laboració d'ACASS (Associació Catalana per a la Seguretat Social) i PROGRAN (Promotora de l'Orientació i Consum de la Gent Gran), a fi d'informar i promoure els drets de les persones grans. Els temes tractats han sigut: viatjar sense enganys, tenir cura de l'alimentació, herències i testaments, les persones grans i el dret...

- Suport a la creació del Canal Informatiu Majors (CIMA), és un projecte integral de comunicació amb la finalitat de millorar la imatge de la gent gran.

- Funcionament de l'Oficina per a la Defensa i la Promoció dels Drets de la Gent Gran (ODG).

11. Promoció de la coresponsabilitat

- En aplicació del Decret 394/96, de 12 de desembre, s'estableix el règim de contraprestacions dels usuaris en la prestació dels serveis socials i s'aproven els preus públics per a determinats serveis socials prestats per la Generalitat de Catalunya.

12. Firagran

- Se celebra per primer cop l'any 1999 en el marc de l'Any Internacional de la Gent Gran. Organitzada per representants d'entitats de gent gran, la Direcció General d'Acció Cívica del Departament de Benestar Social i l'empresa PROFEI, té l'objectiu d'apropar, a la gent gran serveis, productes i tecnologies per tal de millorar la qualitat de vida d'aquest col·lectiu, i divulgar iniciatives i activitats desenvolupades per part de la gent gran. Ofereix l'oportunitat de participar en debats relacionats amb la gent gran i lliura premis en diversos àmbits: cultural, esportiu, científic, cívic i social.

- L'any 2001, Firagran se celebra la setmana del 13 al 17 de juny, amb una participació de més de 200.000 visitants; incrementa les activitats amb unes jornades esportives i el taller "Coneixem l'Euro".

13. Pla de preparació per a la jubilació activa

- Des del Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya s'impulsa el Pla de Preparació per a la Jubilació Activa, amb l'objectiu d'oferir la informació necessària perquè la persona participant pugui reorganitzar el seu projecte de vida en l'etapa de la jubilació i donar-li un enfocament que l'ajudi a descobrir els aspectes positius d'aquesta nova etapa de la seva vida.

14. Aules de formació permanent per a la gent gran de Catalunya

- El Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya col·labora perquè més de 16.000 persones adultes de Catalunya participin en els cursos que imparteixen les aules d'extensió universitària i les aules de difusió cultural.

15. Relacions internacionals envers la gent gran

- Catalunya participa en els eurofòrums, que són un espai de reflexió i de participació entorn a temes per a la gent gran i per a la societat en general. Els organitzadors són: Alemanya, Polònia, Escòcia i Catalunya.

16. Premis, beques i estudis

- Institucions, entitats, associacions, organitzacions... promocionen diferents premis i beques destinats a incentivar estudis i investigacions relacionats amb temàtica de gent gran.

- Temàtiques d'interès envers la gent gran: discapacitat, formació de personal qualificat, integració, geriatria, solitud, solidaritat, salut, acció social, participació.

- Des del Departament de Benestar Social s'ha iniciat la redacció de dos Llibres Blancs sobre la Gent Gran de Catalunya (gent gran amb dependència i gent gran activa), que pretén donar a conèixer la situació actual de les persones grans i orientar noves actuacions en els propers anys.

17. Nous filons d'ocupació

- Des que es va signar el Pacte de l'Ocupació de Catalunya, el mes de maig de 1998, s'han impulsat diverses actuacions per promoure la creació de nous filons d'ocupació. Entre d'altres, destaquen les relacionades amb l'atenció a les persones grans.

- Des del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya s'han destinat més de 150 milions a la dinamització sociocultural, al suport integral de les famílies, als estudis i als serveis d'atenció a la persona gran.

Presentació del Consell de la Gent Gran de Catalunya

El Consell de la Gent Gran de Catalunya es crea com un òrgan d'àmplia representació territorial on les persones grans poden tenir una participació activa.

El dia 2 d'octubre, dintre del marc de la celebració del Dia Internacional de la Gent Gran, va tenir lloc la presentació del Consell de la Gent Gran de Catalunya, i en la seva presentació es va donar el tret de sortida al 4t Congrés Nacional de la Gent Gran. L'acte es va realitzar a l'Auditori de Barcelona, i va comptar amb les intervencions del conseller en cap, Artur Mas, la consellera de Benestar Social, Irene Rigau i el director general d'Acció Cívica, Josep Lluís Cleries. Tots ells van animar tant, als membres del consell com la resta dels assistents a continuar treballant per vehicular la participació de la gent gran de Catalunya.

El Consell de la Gent Gran de Catalunya es crea com un òrgan d'àmplia representació territorial on les persones grans poden tenir una participació activa, aportant la seva experiència

i el seu coneixement.

Les funcions que desenvolupa el Consell són les de donar a conèixer a la societat la voluntat de participació activa de les persones grans, informar sobre els projectes normatius que afectin la gent gran, informar i assessorar les associacions de persones grans i les organitzacions locals i comarcals en matèria de gent gran, mantenir contactes amb altres òrgans anàlegs d'àmbit comarcal, nacional, estatal i internacional, elaborar i aprovar anualment un informe i una memòria i, principalment, vetllar per l'acompliment dels acords que es prenen en els congressos nacionals de la gent gran.

El Consell de la Gent Gran de Catalunya està

Artur Mas:

“Gràcies a tots vosaltres tenim un país del qual ens sentim orgullosos”

presidit per la consellera de Benestar Social i compta amb dues vicepresidències. La primera correspon al director general d'Acció Cívica i la segona a un vocal elegit pel Ple. En total, el consell el componen 69 persones. 41 d'elles en representació de les associacions de gent gran de cada comarca de Catalunya, 14

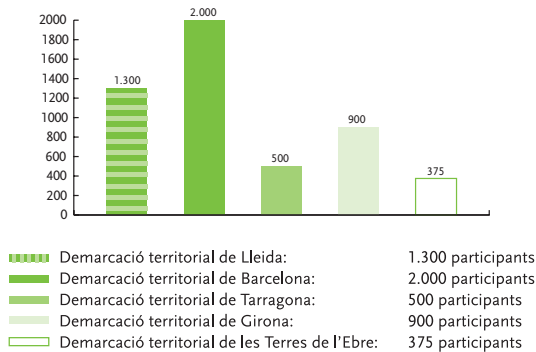
persones proposades per les entitats i les federacions de gent gran de Catalunya, 2 membres de les organitzacions sindicals més representatives del país, 6 experts de reconegut prestigi en matèria de gent gran i també aquelles persones que han exercit de presidents en els anteriors congressos.

Actes de presentació del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran

Amb la finalitat de donar a conèixer el 4t Congrés Nacional de la Gent Gran, i impulsar la participació, el Consell de la Gent

Gran de Catalunya, juntament amb la Direcció General d'Acció Cívica, ha organitzat prop de 50 actes de presentació arreu del territori. En aquests actes, hi han participat més de 5.000 representants de les associacions de gent gran de Catalunya. La resposta ha estat molt positiva i fa preveure un 4t Congrés on es reflexionarà amb il·lusió i entusiasme sobre aquells temes que preocupen la gent gran.

Les ponències del Congrés Nacional de la Gent Gran

El dia 13 de març, a la Vila de Sitges, el Consell de la Gent Gran va donar el vistiplau a les ponències redactades a partir de més de 500 aportacions de persones i entitats diverses, que donen contingut al treball del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran.

Les temàtiques proposades són, evidentment, d'interès per a la gent gran en particular, però també per al conjunt de la societat en general, i els temes que aborden són els següents:

- 1. Un país per a tothom.**
Aportació de la gent gran en la perspectiva del nou mil·lenni.
- 2. La qualitat de vida en el marc de la societat del benestar.**
La qualitat de vida de les persones grans. L'atenció a les persones grans.
- 3. Civisme i participació.**
El paper actiu de les persones grans en la societat.

Josep Maria Ainaud de Lasarte, president del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran

Josep Maria Ainaud de Lasarte és historiador i advocat. Ha col·laborat amb la premsa escrita, la ràdio i la televisió com a estudiós de la història i la cultura de Catalunya

Josep Maria Ainaud de Lasarte va ser, a proposta del Consell de la Gent Gran de Catalunya, elegit per assumir la presidència del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran. Ainaud de Lasarte va ser presentat oficialment el dia 13 de febrer en una reunió del Consell de la Gent Gran que va tenir lloc a la sala d'actes de Palau de Mar de Barcelona.

Al president del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran li correspon: presidir el Ple del Congrés, regular l'evolució del plenari, coordinar el funcionament de les comissions de debat, interpretar el reglament en casos de dubte i omissió escoltada la mesa, i resoldre qualsevol incidència en el desenvolupament del Congrés.

Josep Maria Ainaud de Lasarte és historiador i advocat. Ha col·laborat amb la premsa escrita, la ràdio i la televisió com a estudiós de la història i la cultura de Catalunya. Ha escrit diversos llibres entre els quals destaquen; el *Llibre Negre de Catalunya* i les biografies de *Prat de la Riba*, de *Francesc Macià* i de *Ventura Gassol*. Ha estat guardonat amb el Premi d'Honor Jaume I, és soci d'honor d'Òmnium Cultural i de l'Ateneu Enciclopèdic Popular. Ha estat diputat al Parlament de Catalunya, regidor de l'Ajuntament de Barcelona i secretari del Consell Assessor de Cultura i Ensenyament de la Generalitat.

Sens dubte, la trajectòria i l'experiència professional, i també la qualitat humana d'en Josep Maria Ainaud de Lasarte, seran una valuosa aportació al 4t Congrés Nacional de la Gent Gran.

Salutació als congressistes

La celebració del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran és un acte important. En primer lloc, donem la benvinguda a totes les delegades i els delegats d'arreu de Catalunya que aporteu el vostre esforç i la vostra il·lusió a aquesta trobada. I al mateix temps, agraïm ben de cor la vostra entusiasta aportació.

Per a entendre millor tot el que ens proposem, cal examinar què significa. Anem a reflexionar, tots junts, què vol dir un 4t Congrés Nacional de la Gent Gran.

Quart vol dir que no partim de zero. N'hem celebrat ja tres, i podem fer balanç de tot el que hem fet i del que ens queda per fer. La continuïtat dels congressos ve assegurada per la creació del Consell de la Gent Gran, que no ha parat de treballar, i continuarà fins i tot quan haurà acabat el Congrés actual.

Congrés vol dir que celebrem una trobada de persones, les delegades i els delegats elegits democràticament, aplegats per les ganes de treballar les tres ponències que fan possible un treball seriós i aprofundit. No és una assemblea massiva i desordenada. És un congrés, una trobada de persones amb objectius i un reglament que fa possible el treball conjunt. Amb llibertat i amb rigor, a la vegada.

Nacional, vol dir de tot Catalunya. De la capital, Barcelona, i de la varietat de comarques. De tota la gent que hi ha volgut participar, sense limitacions polítiques ni socials. Un conjunt enriquit per la varietat de persones i unit pel mateix objectiu: fer un país millor que el que nosaltres vam trobar.

De Gent Gran. Una gent que pensa en tothom, no solament en els problemes que li són privatis. La gent gran som solidaris de tot

el que passa a Catalunya i pensem no en el que ja ha passat, sinó, sobretot, en el futur de la nostra gent. Perquè hi aportem, d'un costat, la nostra experiència i, d'un altre, la nostra esperança.

Bon congrés per a tothom !

Josep Maria Ainaud de Lasarte

President del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran

OPINIÓ

Sr. Jaume Mestre i Cardona
Consell Comarcal del Baix Camp

Aprofitant l'avinentesa que em proporciona ser vocal de la Mesa del Ple del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran que se celebrarà a Barcelona els dies 23 i 24 de maig de 2002, he de comunicar que és per a mi un gran honor poder dirigir-me als benvolguts lectors d'aquest diari per tal d'exterioritzar algunes impressions que em produeix la realització d'aquest Congrés.

És de tots ben sabut que la finalitat dels tres congressos que ja s'han realitzat a Catalunya els anys 1990, 1994 i 1998 és obtenir un millor grau de benestar en general i en tots els nivells de les persones grans. També és ben sabut que constantment hi ha canvis importants en la manera de viure de les persones grans i, també, en la forma en què aquestes persones volen mostrar la seva vitalitat i els anhels d'aportar les seves activitats i el seu compromís per tal d'obtenir una societat millor en tots els àmbits: econòmic, social i cultural. També el 4t Congrés persegueix el mateix objectiu: assolir l'aprovació de nous nivells que, de manera progressiva, fan referència a la millora de la qualitat de vida de tota la societat en general i, particularment, de la gent gran.

Com a persona gran i com a delegat espero i desitjo que aquest serveixi per donar un nou i fort impuls per tal d'aconseguir resoldre les diferents situacions amb deficiències que encara, en aquest moment, tenen molt que desitjar.

Sra. Neus Molins
Consell Comarcal de la Segarra

Ja abans de la celebració del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran, tinc el plaer de viure de ple i amb molta intensitat la fase preparatòria. En primer lloc vull destacar que, a diferència dels darrers congressos, valoro molt positivament com s'està organitzant i el nivell de participació que s'està produint en totes les comarques de Lleida.

Enguany, el 4t Congrés Nacional de la Gent Gran ha pres un esperit molt obert apropant-se a temàtiques d'interès general i no només per a la gent gran. Crec que les persones grans estem reflexionant i aportant opinió sobre com volem que sigui la nostra societat el dia de demà, sense cap dubte estem pensant en els nostres fills i en els nostres néts.

Sense embuts tractem d'identificar tot allò que ha de canviar i millorar, siguin lleis o maneres d'enfocar

la participació i el benestar de la ciutadania. Creiem que d'aquesta manera estem contribuint a millorar la qualitat de vida del conjunt de la societat en un futur immediat.

Finalment voldria fer públic un desig perquè aquest 4t Congrés contribueixi a fer que els casals de gent gran de pobles petits gaudeixin de més recursos i d'aquesta manera avancem en la igualtat d'oportunitats independentment dels indrets on residim.

Sra. Càndida Nevado i Cañamero
Consell Comarcal del Baix Llobregat

Tot preparant el 4t Congrés

Com a membre del Consell de la Gent Gran de Catalunya, m'agradaria donar el meu punt de vista sobre aquest 4t Congrés que he estat preparant amb una gran il·lusió. Penso que la gent gran de Catalunya tenim el dret i el deure de participar-hi, que és nostra la responsabilitat d'aportar idees i, també, d'expressar les mancances que nosaltres, les persones grans, tenim com a ciutadans i ciutadanes.

Aquest 4t Congrés ha de servir per acabar de dur a terme els acords del 3r Congrés Nacional de la Gent Gran de Catalunya. Ens ha d'il·lusionar saber que estem consolidant unes propostes que han tingut un seguiment constant, i que estarem treballant en unes ponències que recullen els nostres neguits, les nostres mancances i que proposen vies per aconseguir un benestar per a tothom.

Us encoratjo a participar d'una manera activa en qualsevol de les tres ponències del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran següents:

Ponència A: Un país per a tothom. Aportació de la gent gran en la perspectiva del nou mil·lenni.

Ponència B: La qualitat de vida en el marc de la societat del benestar. La qualitat de la gent gran. L'atenció a la gent gran.

Ponència C: Civisme i participació. El paper actiu de les persones grans en la societat.

Sr. Manel Ferré
Consell Comarcal del Montsià

M'agradaria fer una petita valoració sobre el pròxim Congrés Nacional de la Gent Gran. S'ha treballat i discutit a fons cada tema i, amb un gran sentit de la responsabilitat, s'han posat en marxa les

ponències que s'han de presentar al Congrés.

Jo diria que anem pel bon camí. Hem tingut un magnífic director, el Sr. Cleries, que amb una extraordinària visió ha sabut solucionar tots els inconvenients que s'han presentat, amb una habilitat senzilla i clara. Avui en dia, que són tan difícils els acords, és d'agrair que tinguem persones que ens facin fàcils les coses.

Em sento una persona afortunada per haver assistit a tots els congressos anteriors. Però la preparació, el canvi d'impressions, les reunions i tot el que ha estat interessant per al desenvolupament del pròxim congrés no s'havia fet mai. Jo, amb el cor a ma mà, crec que serà un èxit.

Fins al pròxim mes de maig, al Congrés, on espero saludar-vos a tots.

Josep M. Bosch
Consell Comarcal de la Selva

D'aquest 4t Congrés, jo en destacaria, i n'espero, tres motors, que són l'Esperança, la Il·lusió i l'Exigència.

Esperança: Després de tant de temps, el Consell de Gent Gran de Catalunya, ha estat creat pel Decret 180/01 de 26 de juny.

Això ens dóna esperança, perquè per fi som reconeguts en l'àmbit institucional. Per aquest sols fet, ja valdria la pena la celebració del Congrés.

Il·lusió: He tingut la sort de ser un dels que formaren part del grup debat d'una de les ponències i de la seva confecció. La il·lusió amb què es treballava, em va fer sentir que no pot ser que tant de treball il·lusionat caigui en un pou sense fons. La fe, l'amor, l'entrega em què es treballava, em va fer sentir en un altra època de la meua vida.

Exigència: Ja és hora que, després de molt de temps, es parli sense embuts de la nostra autoexigència i el nostre compromís en la societat que ens ha tocat de viure. Companys, aquí sí que rau tot el contingut del 4t Congrés. No esperem que ens atorguin res a canvi de només reivindicacions. Siguem els primers a donar i segur que, a canvi, la nostra societat ens donarà molt i, si no es així, sí que llavors tindrem tot el dret de la reivindicació.

Per acabar, deixeu que us transmeti un pensament que vaig llegir en un llibre:

"La vida es dissenya cada dia, imaginant-la. La imaginació creadora són els camins de la nostra realització personal. Quan la imaginació s'assequa, només queda l'abisme."

4t
Congrés Nacional
de la Gent Gran

Molt per fer
molt per viure →

el Diari

2

24 maig 2002

El diari del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran de Catalunya

Sumari

La participació al 4t Congrés Nacional de la Gent Gran 2

Els parlaments de la inauguració:
Artur Mas 3
Irene Rigau 5
Josep Maria Ainaud de Lasarte 3

Articles:
Màrius Rodríguez 4
Josep Lluís Cleries González 4

El Congrés en imatges 5

Els presidents de les meses 6

Opinió 7

Gent gran, solidaris i voluntaris. **Joan Josep Pintó** 8

 Generalitat de Catalunya
 Departament de Benestar Social

Artur Mas inaugura un 4t Congrés Nacional de la Gent Gran marcat per la il·lusió i l'esperit de treball.

El dijous, dia 23 de maig, el conseller en cap, Artur Mas, obria oficialment el 4t Congrés Nacional de la Gent Gran al Palau de Congressos de Catalunya. Com ja apuntàvem en el primer dels diaris del Congrés, la il·lusió i l'esperit de treball han estat presents en aquesta primera sessió de debats. Era previsible, atesa la magnífica etapa preparatòria on es va fer palès l'interès de la gent gran i la seva participació activa. Ahir, però, es va fer del tot evident que aquest Congrés comptava amb molts elements positius perquè esdevinguí un dels congressos més interessants dels que s'han celebrat fins ara.

El marc del Palau de Congressos de Catalunya va ser idoni per facilitar la rebuda i acreditació dels congressistes que arribaven des dels punts més allunyats de Catalunya amb puntualitat i fluïdesa. El vestíbul s'anava omplint de delegats i delegades, convidats i representants institucionals... disposats a fer feina. I aquesta feina es

va anar enllestint al llarg de tot el dia d'ahir en les sales dels Palau de Congressos.

El resultat final, les ponències amb les esmenes aprovades, les conclusions i el manifest que es llegiran en la sessió d'avui, quedaran reflectits en el darrer d'aquests diaris. Però, en aquest, ja s'hi anticipa la disposició i el rigor en la feina que es té entre mans i la seva repercussió en tota la societat. N'és bona prova el sumari d'opinions que hi ha reflectides en aquest diari.

El lector hi trobarà les paraules de benvinguda del conseller en cap, la consellera de Benestar Social i del president del Congrés, i també les opinions de molts congressistes, confluents en sentiments de responsabilitat, il·lusió i esperit de servei a les persones i al seu país. El diari es completa amb unes dades estadístiques que confirmen l'alt grau de participació i de resposta positiva de les persones grans en aquest 4t Congrés.

Participació al 4t Congrés Nacional de la Gent Gran

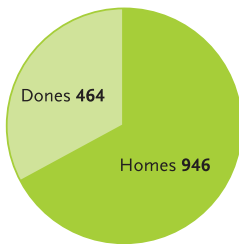
El dia 13 de febrer es van constituir en funcions les meses de les ponències a proposta del Consell de la Gent Gran de Catalunya.

Cal destacar que, entre el treball realitzat en aquesta etapa precongessional, les Meses van elaborar els textos de les ponències tenint en compte les més de 300 aportacions que van arribar de tot Catalunya. Posteriorment, aquests textos els va aprovar el Consell de la Gent Gran de Catalunya.

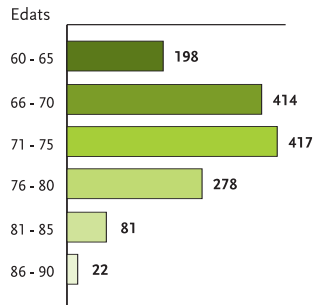
A continuació, els delegats i les delegades van presentar més de 500 esmenes que les meses de les ponències van haver d'analitzar una per una amb la finalitat de preparar les sessions de treball de les comissions del 4t Congrés.

Ha estat una feina intensa, que s'ha fet sempre amb la voluntat d'integrar totes les aportacions. Per això, cal reconèixer i agrair aquest treball a totes les persones que formen part de les meses del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran.

PERCENTATGE D'ASSISTÈNCIA

ASSISTENTS PER EDATS

ASSISTENTS PER COMARQUES

President:	Sr. Josep Maria Ainaud de Lasarte
Vicepresident primer:	Sr. Marius Rodríguez Paquiardi
Vicepresident segon:	Sr. Josep Maria Bosch Pelegrí
Secretària:	Sra. Amàlia Coma Alarte
Vocals:	Sr. Ferran Ariño Barberà Sr. Conrad Enseñat Sacristán Sra. Maria Furriol Teixidó Sra. Mercè Mas Quintana Sr. Jaume Mestre Cardona Sra. Neus Molins Vilaseca Sra. Cànida Nevado Cañamero

MESA A:

Un país per a tothom.

Aportació de la gent gran en la perspectiva del nou mil·lenni.

President:	Sr. Juan Manuel Velasco Garcia
Vicepresident:	Sr. Ferran Ariño Barberà
Secretària:	Sra. Josefina Ribé Florensa
Ponent:	Sra. Montserrat Pastallé Vázquez
Secretària adjunta:	Sra. Conxita Balcells Panadés
Supervisor de sala:	Sr. Lluís Fernández Blasco
Supervisors de vots:	Sr. Joan Josa Vila Sr. Miquel Salrach Barnils
Vocal d'intervenció:	Sr. Josep Bassols Colomer
Tècnica:	Sra. Maite Boldú Alfonso

MESA B:

La qualitat de vida en el marc de la societat del benestar.

Qualitat de vida de la gent gran. L'atenció a la gent gran.

President:	Sr. Narcís Oliveres Terrades
Vicepresidenta:	Sra. Cànida Nevado Cañamero
Secretari:	Sr. Robert Rivera Arocas
Ponent:	Sr. Llorenç Padró Cadafalch
Secretari adjunt:	Sr. Miquel Mariano Agulló
Supervisor de sala:	Sr. Emili Ribot Cerqueda
Supervisors de vots:	Sr. Francesc Vilaplana Terrades Sr. Carles Batlle Badell
Vocal d'intervenció:	Sr. Jesús Morta Montanyà
Tècnica:	Sra. Maite Marzo Arpón

MESA C:

Civisme i participació. El paper actiu de les persones grans en la societat.

Presidenta:	Sra. Mercè Mas Quintana
Vicepresident:	Sr. Jaume Guindulain Bosch
Secretari:	Sr. Jordi Reyes Planas
Ponent:	Sr. Conrad Enseñat Sacristán
Secretària adjunta:	Sra. Avelina Gisbert Boix
Supervisor de sala:	Sr. Manel Ferré Masia
Supervisors de vots:	Sr. Josep Muñoz Puerta Sr. Ramón Torramadé Garcia
Vocal d'intervenció:	Sr. Joan Gratacós Fernández
Tècnica:	Sr. Francesc Mañós Balanzó

Artur Mas assegura que la gent gran de Catalunya són un exemple de persones actives i compromeses

El conseller en cap va fer un discurs inaugural carregat de simbolismes i intensitat emocional en record de Joan Viñas

El conseller en cap del Govern de la Generalitat, Artur Mas, va ser l'encarregat de fer la inauguració oficial del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran. En un discurs carregat de simbolismes i intensitat emocional en què va fer record del reconegut Joan Viñas, Artur Mas va explicar a tots els assistents que la Generalitat i els catalans "tenen molt clar" que la gent gran "són tot un exemple de persones actives i compromeses".

En el seu discurs, Artur Mas va dir que "cal trencar els tòpics" i que tothom ha de tenir clar que "la gent gran pot fer moltes contribucions al futur de la societat catalana". En aquest sentit va fer una crida a tots els assistents a continuar entenent la seva situació com una oportunitat per participar i implicar-se en la societat. Per això va fer una crida a continuar els bons nivells d'associacionisme al nostre país (a Catalunya hi ha més de 1.200

Està clar que cal millorar les pensions. Més enllà d'un problema polític, és una qüestió ètica

Artur Mas
Conseller en cap de la Generalitat de Catalunya

entitats de gent gran i més de 100.000 voluntaris). Artur Mas va revelar que Joan Viñas li va recomanar que sempre que faci un discurs a la gent gran "els parlés dels seus problemes, però també de l'esperança i de les oportunitats que tenen a aquesta edat". Així, el conseller en cap va afirmar que "està clar que cal millorar les pensions. Més enllà d'un problema polític és una qüestió ètica". I, en la línia de difondre esperança, ha posat com a exemple els milers i milers de persones grans que amb voluntat de servei continuen sentint-se útils després de la jubilació.

Ningú com la gent gran pot defensar els ideals que sustenten a tota persona

Artur Mas també va demanar a la gent gran que mantinguin viu el que ell anomena "les flors de l'ànima de tota persona". Segons Mas, més enllà dels problemes econòmics, "ningú com la gent gran pot defensar els ideals que sustenten a tota persona".

Ainaud de Lasarte: el Congrés és una mirada al futur

El capital més important de Catalunya són les persones

Josep Maria Ainaud de Lasarte,
president del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran,
conversant amb Artur Mas

En l'acte d'inauguració del 4t Congrés, el president, senyor Josep Maria Ainaud de Lasarte, va animar tots els congressistes a treballar amb il·lusió, ja que aquesta és una eina que tenen les persones independentment de la seva edat. Va assegurar que tota la feina prèvia al Congrés seria tinguda en compte, perquè fins i tot les esmenes no acceptades s'aprofitaran per millorar la situació de la gent gran.

Un Congrés és el procés final d'un treball fet durant mesos i, ahora, és el principi d'un nou període de l'acompliment dels acords presos. El senyor Ainaud va explicar que el treball dels congressistes s'ha de centrar en tres àmbits: la reflexió, el debat i l'actuació. Reflexió, per conèixer a fons els temes que es volen tractar; debat i diàleg, per impedir un tancament en si mateixos i, posteriorment, actuar, que vol dir dur a la

realitat els acords.

El Congrés es desenvolupa en un model social en què el 80 per cent de gent gran és considerada activa, fet que ha quedat palès durant els treballs preparatoris, on la gent gran ha mostrat una visió molt oberta i no només centrada en els problemes assistencials. El senyor Ainaud de Lasarte va remarcar que "si tenim un país fort és en gran part per l'esforç i la il·lusió de les persones que ens han precedit. El capital més important de Catalunya són les persones, els homes i les dones".

El president del Congrés va fer una reflexió referint-se a les persones grans "quan ens referim a la gent gran vol dir que hem madurat, que hem crescut amb els altres, que tenim un passat però, sobretot, un futur. I el Congrés és una mirada al futur"

A voltes amb el 4t Congrés de la Gent Gran

Màrius Rodríguez i Paquiardi

Vicepresident segon del Consell de la Gent Gran de Catalunya

Ales societats primitives, la direcció del grup la portava el "Consell d'ancians". I, si s'hi rumia, veuríem que es natural que fos així, perquè, la gent gran que el componia, amb el pas del anys havia adquirit una suma d'experiències que el facultaven —millor que els joves— per decidir que era el més convenient a fer. Naturalment, no vull dir que ara s'hauria de fer igual: el món s'ha tecnificat i és convenient i necessari que sigui dirigit per aquells que, prescindint de la seva edat física, estiguin més preparats per a fer-ho. Però si que és ce Consti que no dic això a títol personal, perquè jo em vaig jubilar als 67 anys..., que ja em tocava. Bé, entrant a l'assumpte que ens porta aquí, vull dir que, actualment, hi ha molta gent que es jubila, grans i menys grans, en plenes facultats intel·lectuals. Potser en alguns, o molts casos, amb menys cabell, més panxa, menys oïda, però

poc disposada a vegetar fins que arribi l'hora. I de tot això en tenim una bona mostra en les persones que han treballat en la preparació del 4t Congrés de la Gent Gran.

Ha sigut veritablement encoratjador haver seguit el seu procés de desenvolupament. Des del primer moment i partint de la decisió de temari a tractar (i a qui hem d'agrair l'ajuda del Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya i dels tècnics anomenats per ell) es varen constituir tres taules de treball entre els membres del Consell de la Gent Gran de Catalunya, per desenvolupar i modificar en el que calgués els esborranys de les tres ponències elaborades, i cal dir que l'entusiasme amb què s'hi va treballar va ser total i, al meu entendre, més que satisfactori. I aquest interès no es va limitar als components de les ponències, sinó que fou extensible a totes aquelles entitats i associacions

que tingueren ocasió de presentar esmenes que es contaren en centenars, si bé cal senyalar que cap d'elles rebatia el text base, sinó que el que feia era introduir modificacions i millores.

Ara sols falta que el desenvolupament del Congrés confirmi o modifiqui en allò que cregui convenient els esborranys de les tres ponències. Per part nostra, estem satisfets de la feina feta. Tan sols remarcar que, com veuran, no ens limitem a parlar a les ponències d'allò que afecta directament la gent gran, sinó que també incidim a parlar d'allò en què creiem que podem col·laborar per al millor funcionament de la nostra societat en general.

Moltes gràcies per tenir la paciència de llegir-me.

Barcelona, 21 de maig de 2002

Un Congrés en positiu: construïm futur

Josep Lluís Cleries i González

Director general d'Acció Cívica, Generalitat de Catalunya
Vicepresident primer del Consell de la Gent Gran de Catalunya

Mentre ens trobem en les hores prèvies a la finalització d'aquest 4t Congrés Nacional de la Gent Gran de Catalunya, en què tot el treball realitzat els últims mesos comença a prendre cos, ja podem fer una primera avaluació del que suposarà aquest Congrés per als propers anys. Perquè, al final, el que s'ha estat treballant aquests dos dies de Congrés és el projecte de futur que la gent gran vol per a Catalunya i per a ella mateixa com a part activa del país. I cal començar parlant d'èxit, com no podia ser d'una altra manera, perquè el sol fet d'haver celebrat el 4t Congrés significa haver consolidat aquest esdeveniment de participació i compromís que la gent gran té al seu abast per expressar de manera oberta i lliure, el seu projecte de país. Però a més, hem tingut l'ocasió de debatre qüestions que afectaran profundament la qualitat de vida de la gent gran a Catalunya.

En aquest Congrés hem avançat en la definició del model català de societat del benestar que volem per a la gent gran, tenint present en tot moment que cal reforçar i millorar aquest model perquè continuï garantint la millor qualitat de vida possible. Hi ha aspectes que afecten el conjunt de la gent gran, i n'hi ha d'altres que afecten un sector determinat. En

aquest últim cas, cal tenir una cura i una sensibilitat especial per a aquelles persones grans amb dependència que necessiten d'ajuts per garantir una qualitat de vida digna. I tot i que actualment, ja és així, no hem de deixar de ser ambiciosos per aconseguir cada dia millors serveis.

D'altra banda també hem treballat molt per definir quin és el paper de la gent gran activa dins la nostra societat i la seva contribució en la construcció d'un país de qualitat humana. En aquest sentit, el 4t Congrés deixarà ben clar que cal continuar treballant per la plena incorporació del col·lectiu de les persones grans com a ciutadans en plenitud dels seus drets i deures, i, si cal, trobar noves formes de compromís social de la gent gran que promoguin la seva participació activa.

Perquè en el país de qualitat que estem construint cal que hi hagi la participació tothom. Volem construir un país per a totes les edats, i per això cal que cadascú hi faci la seva aportació. I per últim, tot aquest projecte de gent gran no s'explica si no és en una una societat determinada i en un país que és Catalunya. El projecte de futur de la gent gran no pot anar deslligat del projecte de futur del país. Aquesta és una tasca en què tots estem cridats a aportar quelcom i, evidentment, també les persones grans.

En aquest sentit, Catalunya s'enfronta a uns reptes a curt i mig termini que poden determinar el seu benestar, i què continuem al capdavant dels països europeus. Són qüestions com la integració de la immigració, la incorporació a la societat de la informació, reforçar la nostra identitat en el procés de globalització o construir una societat sostenible per arribar a les generacions futures, un medi ambient en condicions.

El testimoni que la gent gran representa, pel fet d'haver construït la Catalunya actual, és un exemple de feina ben feta. I aquesta mateixa experiència és la que s'ha posat de manifest en aquest 4t Congrés, i que hem de tenir en compte a l'hora de cercar camins i solucions als reptes immediats del país.

Tot plegat, doncs, és el resultat d'un treball de molts mesos que va tenir el seu inici el passat 2 d'octubre de 2001, en el marc de la celebració del Dia Internacional de la Gent Gran, quan es va convocar formalment el 4t Congrés. Avui finalitzem la tasca de debat i aportació d'idees. Demà comencem una altra feina, que és la de fer realitat el que aprofitem en el Congrés. Us esperem a tots i a totes en aquest nou repte, el de construir junts un futur millor per a totes les edats.

Irene Rigau fa un reconeixement al paper de les persones grans a la societat

"L'experiència de les persones grans és la memòria del país", amb aquestes paraules, Irene Rigau, consellera de Benestar Social ha fet un reconeixement de l'important paper que juguen les persones grans a la nostra societat la qual demanda la seva participació i implicació pel futur.

La consellera va destacar la importància de les conclusions que n'extrauran del debat de les ponències d'aquest 4t congrés, perquè "la feina feta que portaran a terme aquests dos dies té transcendència pel fet que representa la veu del conjunt de la gent gran de Catalunya, però alhora per la repercussió que tindrà, atès que les

conclusions marcaran les línies d'actuació del govern de la Generalitat en polítiques adreçades a la gent gran".

En l'àmbit de les actuacions del govern la consellera Rigau va explicar les fites assolides des de la celebració del 3r congrés l'any 1999, entre les que cal destacar l'ampliació de l'oferta residencial fins a 7000 noves places públiques. I també incrementar el nombre de persones que poden acollir-se al programa "Viure en família", incrementant el límit d'ingressos fins a 36.060 euros anuals.

Finalment la consellera va agrair "de tot cor" la participació de tots els congressistes.

Irene Rigau, consellera de Benestar Social dirigint-se als assistents

EL CONGRÉS EN IMATGES

La mesa presidencial del Congrés

Cleries, presentant els membres del Consell de la Gent Gran

Plenari del 4t Congrés

Votació en una ponència

PONÈNCIA A

Un país per a tothom. Aportació de la gent gran en la perspectiva del nou mil·lenni.

Juan Manuel Velasco García
President de la Mesa de la Ponència A

Iniciem aquest quart Congrés de la Gent Gran de Catalunya amb el missatge que ens proposa el primer paràgraf de la ponència A "Un país per a tothom és el país que desitgem, un país basat en el respecte i en la convivència de tots els ciutadans i les ciutadanes".

Una convivència que sigui fruit de la tolerància, de la solidaritat, del reconeixement de tot allò que ens fa iguals dins de les diferències, de les procedències dels colors de la nostra pell, de les creences i la cultura, en un marc de respecte mutu i en un estat de ple dret per a tots i de compliment de deures també recíprocs.

Perquè la multiculturalitat assumida i potenciada enriquirà el que ens és propi i aportarà nous valors.

A la ponència també es diu que "Catalunya té un bagatge lingüístic, cultural i de tradicions molt important, i que hem de saber transmetre'l i donar-lo a conèixer a les persones nouvingudes", i això només pot esdevenir factible després d'assumir-ho plenament nosaltres mateixos.

Un altre missatge que ens proposen les ponències d'aquest quart Congrés, és el compromís que hem d'assumir tots en la defensa de la qualitat de vida del nostre país per poder transmetre a les noves generacions un país sostenible, on es vetlli per l'ecologia, la salut de la terra, l'aigua del mar i tot allò que afavoreixi la conservació del nostre planeta Terra. Volem unes ciutats amb un desenvolupament sostenible i habitables amb una garantia de qualitat de vida. I aquest ha de ser un esforç de tots, i han de tenir la certesa que els poders públics aporten els instruments i mitjans necessaris, fent possible el compliment i impedit la seva vulneració.

També m'agradaria, segons el meu criteri, destacar d'aquest quart Congrés amb respecte als anteriors, el llenguatge utilitzat en els textos de les ponències. I és que, sense renunciar al que és irrenunciable com la reivindicació del que són les carències encara presents en els serveis que ens són imprescindibles –pensions baixes, déficits socio-sanitaris amplia el debat de la solidaritat, dels compromisos dels nostre col·lectiu cap a nosaltres mateixos i cap al conjunt de la societat de la qual som una part important, tractant de comprometre i involucrar a aquesta reflexió en l'acció d'ampliar i consolidar un país per a tothom.

PONÈNCIA C

Civisme i participació. El paper actiu de les persones grans en la societat.

Mercè Mas
Presidenta de la Mesa de la Ponència C

Ser gran respon a un model nou. L'esperança d'una llarga vida era abans el privilegi de molts pocs. Com diu el Prof. Ariño, hi ha hagut una "democratització de l'esperança de vida". Les persones que ara arribem als 65 anys estem majoritàriament en bona situació; millor salut, millor situació econòmica, un nivell cultural més alt, més autònoms, més actius, i més reivindicatius.

Les persones grans sempre hem estat ciutadans, de ple dret, conscients que aquesta ciutadania comporta drets que hem de reivindicar per a nosaltres mateixos i per al nostre col·lectiu, però, sobretot, per a aquells en situació de fragilitat. Però també som conscients que tenim deures que hem de complir. La participació social i política, que és una de les claus de la ciutadania se'ns presenta com un dret, però també com un deure. El nou model de vellesa ens planteja el repte que emfatitza criteris de manteniment de la inclusió i participació.

El fet de deixar de ser laboralment productiu no equival a deixar de ser actiu, sinó ben al contrari, ens dona, a les persones grans, la possibilitat d'acceptar nous compromisos. La qualitat de vida a la vellesa significa, com sempre, viure la vida en la seva màxima plenitud possible produint les condicions per la participació activa de tothom.

És cert que, a aquesta edat, es poden produir canvis i pèrdues que cal afrontar. Però com diu en Quico Mañós, cal "aprendre a desaprendre", aprendre noves formes d'actuar, de descoberta de les pròpies possibilitats per tal de no deixar de ser actius.

Els que participem en les discussions de la tercera ponència d'aquest Congrés volem treballar per tal que: La societat reconegui les capacitats de participació dels seus membres grans i faciliti i posi els mitjans perquè les persones grans participin en la mesura del que desitgen, del que saben, del que poden aprendre, del que han viscut, del que poden fer.

Les persones grans sentim reconeguda la nostra condició de ciutadans de ple dret i sapiguem trobar els espais en els quals amb la nostra participació, en sentim més útils i necessaris.

PONÈNCIA B

La qualitat de vida en el marc de la societat del benestar. Qualitat de vida de la gent gran. L'atenció a la gent gran.

Narcís Oliveres i Terrades
President de la Mesa de la Ponència B

Aquest començament de segle podrà ser identificat pels historiadors del tercer mil·lenni per una multiplicitat de signes diferenciadors. Un d'aquests signes és la societat del benestar que és un dels més clars símbols dels temps que estem vivint. No és estrany, doncs, que una de les Ponències del 4t. Congrés Nacional de la Gent Gran, la Ponència B, porti per títol "La qualitat de vida en el marc de la societat del benestar". La societat del benestar, sovint s'identifica amb la societat de consum, de la qual se'n parla amb reprovació i se'n parla encomiàsticament. Se la considera una societat anorreadora de l'individu, pendent de la satisfacció de necessitats que la pròpia societat crea en una espiral infernal. I se la considera com una societat en la qual la satisfacció de les necessitats tendeix a dignificar la persona que, d'adquirent de béns de primer i elemental consum, passa a demanar serveis i altres productes que, si no

són de primera necessitat, configuren allò que se'n diu qualitat de vida. La Ponència B, des del mateix títol, està orientada a temes d'enorme transcendència i actualitat.

L'ésser humà és lliure i ha estat creat perquè es desenvolupi lliurement amb els altres homes, amb capacitat de decidir i d'actuar de manera responsable, reconeixent la llibertat dels altres, reconeixement que delimita i determina la pròpia llibertat i suposa l'existència de la dignitat humana, perquè l'home i la dona precisen d'aquesta dignitat per ser lliures. Aquests dos conceptes són primordials i constitueixen la clau de volta de l'Estat del Benestar. Llibertat i dignitat de la persona. L'home precisa de la dignitat per ser lliure. La llibertat i la dignitat no poden ser obstaculitzades per cap circumstància. Tampoc ho han de ser per l'edat. La tasca política consisteix a eliminar les dependències inadmissibles i garantir les condicions materials d'aquesta llibertat. L'eficàcia d'una política social queda

provada prevenint la formació de la pobresa i no pas socorrent els pobres. Per això, l'exigència d'una protecció en front de l'angoixa que produeix la pobresa o, fins i tot, la seva possibilitat, és una de les tasques més importants d'una política social adreçada a l'home.

A la Ponència B, el títol complet de la qual és "La qualitat de vida en el marc de la societat del benestar. La qualitat de vida de la gent gran. L'atenció de la gent gran" s'han formulat nombroses esmenes. Això significa que entre els delegats al Congrés hi ha hagut una gran voluntat de participació. Moltes d'aquestes esmenes fan referència precisament a l'exigència d'una vida digna i al tema de les pensions. És lògic que així sigui. En reivindicar les condicions d'una vida digna i unes pensions justes, els esmenants donen una gran prova de responsabilitat. El nostre Congrés no és una Assemblea legislativa que pugui decidir establir les atencions que requereix una vida o unes pensions justes. Ni tant sols és vinculant. I no obstant, no han dubtat a formular-les. Saben que el Congrés Nacional de la Gent Gran de Catalunya, tot i no tenir capacitat de decisió, té una enorme autoritat moral. Els que la tenen, aquesta capacitat, també ho saben. Per tant, les conclusions del Congrés seran un toc a la seva responsabilitat. I serà un toc al propi Consell de la Gent Gran que haurà d'assumir la responsabilitat de fer un seguiment de l'efectiva realització de les conclusions a qui correspongui.

OPINIÓ

Ferran Ariño i Barberà

Federació d'Associacions de Gent Gran de Catalunya

Amb aquestes ratlles em plau saludar tots els congressistes del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran amb el desig que els seus treballs serveixin per potenciar la gent gran i millorar la seva qualitat de vida, tot reivindicant el dret inalienable a desenvolupar un paper actiu dins la societat.

Enguany la FATEC, Federació de les entitats i casals de la gent gran de Catalunya, compleix vint anys. M'agradaria que la coincidència d'aquest aniversari amb 4t Congrés servís per potenciar el paper social de les persones grans actives que, malgrat que s'han jubilat laboralment, no s'han jubilat de la vida sinó al contrari. La jubilació facilita molt temps lliure que les persones grans podem dedicar a tasques d'enriquiment personal i també d'utilitat col·lectiva. En aquest sentit, apostem clarament per potenciar el paper dels casals i les associacions de gent gran, tot ampliant les seves activitats amb l'objectiu de ser útils a la societat i esborrar qualsevol idea que deteriori la nostra autoestima.

Estem treballant perquè, amb la suma de tots, la Federació creixi, augmenti els serveis que presta actualment i tingui més mitjans per ajudar totes les entitats de gent gran. Volem destinar tots els esforços cap a la societat que ens envolta i de la qual formem part de forma activa amb el protagonisme que ens mereixem.

Endavant i bona feina!

Amàlia Coma i Alarte

Consell Comarcal del Vallès Oriental

Per primera volta formo part d'un Congrés Nacional de Gent Gran i he de confessar que m'ha impressionat l'esperit de col·laboració, tant dels integrants del Ple del 4t Congrés, com del col·lectiu de persones grans de Catalunya. Això és

signe evident que cada dia estem prenent més consciència de la importància cabdal de la nostra participació a la societat. La dedicació del temps de lliure, esforç, i la vàlua de l'experiència de molts, ha cristal·litzat en una trilogia de ponències i en una quantitat important d'esmenes; prova clara i contundent de l'interès pel bé col·lectiu. El formar part d'un grup que anat estructurant mica en mica, amb rigor, aquestes ponències que s'han nodrit de les opinions de tots aquells que han dedicat temps i esforç per enviar esmenes que arrodonissin, que ampliessin les idees primàries, és una experiència enriquidora i gratificant que recomano a tots els que tenen la sort de fer-se grans.

L'edat és una finestra que ens deixa veure amb perspectiva el passat i el futur i, amb criteri format, ens permet poder exercir el privilegi de contribuir i solidaritzar-nos i integrar-nos als interessos de la nostra societat, amb saviesa i il·lusió.

Conrad Ensenyat i Sacristán

Federació d'Organitzacions Catalanes de Gent Gran

Participació i compromís

Hi ha qui diu que els congressos no serveixen per res. És possible que, en alguns aspectes, puguin tenir raó, però hauríem de preguntar-nos de qui depèn que serveixin o no.

He tingut ocasió de participar des d'un principi en l'organització d'aquest IV CONGRÉS de la GENT GRAN de CATALUNYA junt amb altres companys, representants d'entitats i puc assegurar que la nostra actuació no ha estat, en cap moment, condicionada per ningú. He fet i he dit allò que creia més adient, d'acord amb les línies d'actuació que havíem aprovat amb els membres de la FOCAGG a qui represento. Estic segur que si els Congressos serveixen o no, dependrà sempre de la nostra actitud, ...de l'actitud de tota la gent gran. Hem d'aconseguir que la gent gran es bellugui. No n'hi ha prou a demanar la creació d'instruments que ens permetin incrementar la nostra participació activa en l'engranatge social, en tots els seus aspectes econòmics socials culturals i polítics, sinó que hi hem de participar i comprometre'ns. No pretenem substituir les responsabilitats públiques, sinó que volem que se'ns respectin els nostres drets, per poder complir amb els nostres deures. S'han d'estudiar i desenvolupar noves maneres d'actuar, tot respectant i comprenent les persones grans. Les seves necessitats són com les obres d'art, s'entenen o no s'entenen, no necessiten explicacions. És necessari superar els conceptes estereotipats que fan creure que jove equival a aprenentatge, adult equival a producció i gent gran a oci. Només respectant els seus estatuts i amb el reconeixement dels seus drets i deures aconseguirem que moltes de les persones jubilades que avui estan decebudes i inactives participin en el desenvolupament de l'Estat del Benestar. La gent gran som els únics que hem viscut totes les edats de la vida i hem adquirit una experiència per a la qual cap universitat dona un títol. Participació i compromís són dues de les forces més importants de que disposem i amb elles ens hem de guanyar la sort del nostre futur.

Lluís Fernández Blasco

Federació de Pensionistes i Jubilats de Catalunya de CCOO

Des de la Federació de Pensionistes i Jubilats de Catalunya de CCOO, considerem que hem participat en l'elaboració de les ponències i que hem intentat aportar-hi totes les inquietuds que tenim pel que fa als temes relacionats amb les persones grans.

Desitgem que el 4t Congrés de la Gent Gran que tindrà lloc a Barcelona, els dies 23 i 24 de maig, sigui el Congrés de tots i de totes i per a tothom, i que les resolucions que s'aprovin en aquest Congrés siguin recollides per les administracions perquè es compleixin. Així també, esperem que tots els congressistes i totes aquelles persones que representem les persones grans ajudem a reivindicar el seu compliment.

Maria Furriol Teixidó

Associació Promotora de l'Orientació del Consum de la Gent Gran

Un Congrés de tots per l'important participació en les Ponències i esmenes, i de tots perquè les conclusions que s'aprovin, després d'un intens i fructífer debat dels textos, pels delegats de tot Catalunya, seran objecte d'un seguiment rigorós

per part dels membres del Consell de la Gent Gran de Catalunya, en relació amb les competències que

correspongui a cada una de les Administracions competents, i a tots, com a ciutadans compromesos en les millores socials demanades.

De tothom. En els textos de les ponències queden patents les situacions que hauran d'afrontar les generacions properes en els àmbits de Sanitat, Pensions, Habitatge, Ensenyament i Cultura.

Hem d'aprovar una assignatura, aprendre a ser gran dia a dia. La previsió per una llarga etapa d'anys de vida no es pot improvisar.

Hem de compartir amb temps, espais de participació, compromís, responsabilitat, i l'acceptació d'opinions diverses amb respecte, proposar alternatives amb debats realistes, no utòpics, defensats amb tot, l'opinió pròpia justificada.

Tant els partits polítics, com els sindicats, estan compromesos en la realitat social que demana acords, no confrontacions, presentant programes viables segons les necessitats ciutadanes.

La situació de les dones en l'àmbit domèstic i laboral, ha estat ignorada fins ara, però sí present en els programes electorals.

Les propostes presentades per associacions i entitats tracten sobre el treball precari, la incorporació de la dona més gran amb situació laboral estable, dones amb fills a càrrec sense parella, dones grans amb carències econòmiques, proposta de cotització voluntària per treball familiar no retribuïts a la Seguretat Social.

Esperem una reflexió positiva i una rectificació per a aquest col·lectiu. Que es tingui present que, en relació amb el vot, en els compromisos electorals, les persones grans i les dones som, amb molt, una gran majoria.

És important reconèixer, que el concepte d'envelliment actiu no es referent només a les persones grans, afecta a totes les edats.

Robert Rivera i Rocas

Unió de Jubilats i Pensionistes de Catalunya de la UGT

Tantes esmenes presentades demostren el desig de mostrar les preocupacions, i d'ésser escoltats per tota la classe política.

No veuen com es va degradant la societat ni com s'allunyen del poble quan parlen en un to i so diferent?

Tornem a veure com s'amplia la distància entre la política oficial i la societat real. Molts discursos i pocs fets concrets per solucionar totes les necessitats.

No es tracta de tenir somnis, sinó de veure complir les realitats i necessitats bàsiques, de treballar responsablement i no per quedar bé.

Desitjaria que els polítics de tot signe s'acostessin a les necessitats reals i complissin amb la seva responsabilitat social.

Crec que tots ja entenem la vellesa com una etapa vital amb uns potencials i característiques úniques en què la nostra participació social és molt enriquidora i necessària.

No hem d'oblidar que la responsabilitat de garantir el benestar d'aquest col·lectiu és, en tot cas, pública.

Està bé la iniciativa privada, però existeix una clara manca de serveis i recursos per a la gent gran que cal reforçar amb una política social més implicada en la problemàtica i evolució social, ja que l'escassetat afecta la classe mitja.

Com en Josep Maria Bosch, de la Selva, ho espero amb la mateixa esperança, il·lusió i exigència.

Gent gran, solidaris i voluntaris

Joan Josep Pintó
Vicepresident de la Fundació "la Caixa"

L'any 2001 s'ha celebrat l'Any Internacional del Voluntariat. Ha estat una experiència molt important. Ara fa cent anys, la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis va crear les primeres activitats per a la gent gran, els "Homenatges a la Vellesa" com a reconeixement a tota una vida de treball. Respectem la gent gran -pensaven els impulsors d'aquella iniciativa- perquè ha estat gràcies al seu esforç que hem arribat on som ara. Ens han donat la vida i, amb les seves creacions i aportacions, ens han permès gaudir del present.

Però és més, ens han donat, i ens estan donant moltes coses més. D'una manera no del tot perceptible, la seva incidència positiva en el progrés és activament constant. Ells han estat i ara mateix continuen sent-ho, coautors, amb els joves d'avui, de la tradició.

Cal que ens adonem que la tradició comporta una transferència de generació a generació, una translació d'experiències viscudes i conceptes empírics generats; però aquesta transferència no s'efectua "per saltum" no s'esgota en successius actes transmissors concrets. La tradició rebuda per una generació, i enriquida per les seves pròpies vivències, canvis socials i antecedents de tot ordre, no deixa de pertànyer a l'anterior, i de cop ingressa en la següent, sinó que la transferència es produeix d'una manera insensible, com si fluis un cabal constant enriquidor no interromput, tot incorporant, alhora, maneres de pensar diverses,

polint-se i perfeccionant-se els conceptes mitjançant el frec de pensaments i fets no sincrònics que necessàriament i feliçment es produeix entre persones situades en posicions generacionals diferents i ben diverses. El trànsit és de cabal, tan lent i profund com heterogeni, on els cessionaris són alhora cedents, no de manera successiva absoluta sinó de manera que el cedent cedeix i allibera sense desprendre's immediatament de l'objecte de la seva cessió, encara que la seva vivència experimental sigui més o menys diferent que la del cessionari.

Aquest conjunt provoca un efecte essencialment allionador, és a dir una valuossíssima aportació de coneixements importantíssims i imprescindibles; valuosa aportació que acreix constantment i ininterrompudament a tots, és a dir al grup cultural de què es tracta. No és ja una aportació d'una generació a l'altra; és una aportació de tots i a tots, on els aportants continuen encara sent protagonistes.

En una paraula, la gent gran està fent amb nosaltres la nostra civilització. Hem de comprendre que si important és la vida mateixa, l'enriquiment sociològic i espiritual són transcendent de tal forma que si el que abans vam rebre suscita el reconfortant i virtuós sentiment de gratitud, el que estem rebent ara i rebrem, ha de suscitar, fins i tot de la mà de l'egoisme i l'utilitarisme una actitud de respecte i d'aprofitament. La importància i profunditat del dinamisme de la tradició és tant patent que fins i tot la Compilació del Dret Civil de Catalunya, disposa

que per interpretar i integrar les lleis cal considerar la tradició jurídica catalana.

La gent gran no ha d'ésser només objecte d'homenatge: té un paper fonamental en la nostra vida. Participa en experiències comunitàries i promou projectes que afavoreixen les persones del seu entorn. Són els "Àngels anònims" que, des d'esplais i casals de la Fundació "La Caixa", han impulsat més de 400 iniciatives de participació social. Des de tallers de gimnàstica a grups solidaris que treballen amb col·lectius d'immigrants, des de classes d'anglès a programes d'acompanyament o suport als malalts en la seva llar.

La gent gran ha demostrat que té ganes d'aprendre. L'any 2001, més de 10.000 persones han utilitzat les aules informàtiques i mediateques de la Fundació "la Caixa". La informàtica, que fins fa poc era un tema tabú, s'ha convertit en una eina d'ús quotidià per accedir a la informació i comunicar-se a distància. Moltes persones que han participat com alumnes en els cursos d'informàtica treballen ara com a dinamitzadors a les mediateques i els cibercafès que funcionen als esplais de tot Catalunya.

És, doncs, constatable que la gent gran continuat aportant, a més de tot allò altre, utilitat efectiva i real, i proporcionant una llum singular, capaç d'il·luminar una millor percepció dels més subtils matisos de la realitat present, que la serenitat de la senectut és capaç de detectar i capaç de corregir, potser, sense que es noti, aquelles desviacions que una major simplicitat o uniformitat no permetrien potser detectar, continua fent pes, fent tradició i fent progrés. El 4t Congrés Nacional de la Gent Gran ha de servir per donar a conèixer aquest canvi que s'ha produït, l'apreciació, importància i transcendència del paper de la gent gran. Constatant amb goig a la participació de la gent gran en tots els camps de la vida social, com un element actiu, que aporta temps, experiència, sensibilitat i il·lusió.

4t Congrés Nacional de la Gent Gran

Cal destacar, de manera especial, la bona feina feta pel Consell de la Gent Gran de Catalunya en l'organització d'aquest Congrés.

Molt per fer
molt per viure →

Entrevista a Artur Mas:
"S'ha notat la bona feina del
Consell de la Gent Gran"
pag. 3

Sumari

El Congrés en xifres 2

Entrevista a Artur Mas 3

L'acte de clausura del Congrés:
Jordi Pujol 4

Un Congrés de cara al futur
Josep Maria Ainaud de Lasarte

El nostre compromís amb
el Congrés 5
Irene Rigau

El Congrés en imatges 6

Conclusions del 4t Congrés
Nacional de la Gent Gran 8

Vells amb futur
Teresa Pàmies 11

Opinions

El Manifest del 4t Congrés 12

4t Congrés:

"Des de la gent gran per a tothom"

Aquest tercer diari, darrer dels que han donat notícia del 4t Congrés de la Gent Gran, s'edita una vegada closes les jornades de treball al Palau de Congressos de Catalunya.

És, doncs, una publicació que recull una primera valoració del que s'ha fet i de com s'ha fet. El que s'ha fet queda ben expressat en les ponències, i en les conclusions i el Manifest que es van aprovar en l'última sessió i ara es transcriuen íntegres en aquest diari.

Per valorar com s'ha fet, el diari recull diverses estimacions de persones per a qui aquest 4t Congrés ha representat un important compromís de treball i suposa un gran repte de futur per a la gent gran i per a la societat de Catalunya.

Ha finalitzat el que tothom coincideix a qualificar de "gran Congrés", gran tant per la participació com per l'amplitud i qualitat dels temes que s'han debatut. Ara comença l'etapa de consolidar propostes i projectes en base als objectius que la mateixa gent gran s'ha marcat i, per fer-ho, es parteix del compromís manifestat per les associacions de gent gran, de l'impuls i el seguiment per part del Consell de la Gent Gran de Catalunya i el suport de l'Administració.

"Des de la Gent Gran per a tothom" ha estat el lema que les persones grans han triat amb encert i que explica l'abast dels plantejaments i l'excel·lent disposició amb què s'enfocará el període postcongressual.

El 4t Congrés en xifres

Nombre d'aportacions, comunicacions i esmenes, realitzades pels delegats i les delegades als textos de les ponències.

PONÈNCIA A

Un país per a tothom. L'aportació de la gent gran en la perspectiva del nou mil·lenni.

Comunicacions **34**

Esmenes presentades **84**

Esmenes incorporades al text **17**

Esmenes no incorporades **67**

PONÈNCIA B

La qualitat de vida en el marc de la societat del benestar.
La qualitat de vida de la gent gran. L'atenció de la gent gran.

Comunicacions **51**

Esmenes presentades **291**

Esmenes incorporades al text **166**

Esmenes no incorporades **125**

PONÈNCIA C

Civisme i participació. El paper actiu de les persones grans en la societat.

Comunicacions **21**

Esmenes presentades **221**

Esmenes incorporades al text **29**

Esmenes no incorporades **192**

El Govern de Madrid hauria de fer un esforç per millorar les pensions

El conseller en cap va fer un discurs inaugural carregat de simbolismes i intensitat emocional en record de Joan Viñas

El conseller en cap de la Generalitat, Artur Mas, va inaugurar el passat 23 de maig el 4t Congrés Nacional de la Gent Gran de Catalunya. Davant més d'un miler de persones, el conseller va defensar l'aportació que aquest col·lectiu pot fer a la societat, va reivindicar el seu paper vertebrador dins la família i va demanar-los que siguin actius i que traspassin els seus valors a les noves generacions.

Davant la massiva participació en aquest quart Congrés quin creu ha de ser el paper de la gent gran?

- Les persones grans són un col·lectiu cada vegada més nombros a Catalunya i tenen un pes creixent en la nostra societat. És per això que, a diferència del que ha passat els darrers anys, cal que cada vegada s'impliquin més en el dia a dia de la societat. I aquest és un canvi de mentalitat que hem de fer tots plegats: tant l'Administració, que ja fa temps que ho intenta i que impulsa projectes en aquest sentit, com la resta de la societat, que ha de canviar una part dels seus valors avui massa dominats per les presses i el materialisme. La gent gran també vol sentir-se útil en aquesta nova etapa que és la jubilació.

Les persones grans tenen moltes coses a dir, tal i com es demostra amb el Congrés de la Gent Gran de Catalunya en el qual s'han debatut qüestions tan actuals com la immigració, o la globalització

Es tracta de trobar temps doncs, però per fer què?

- Hi ha una gran oferta d'activitats: classes d'esport, d'idiomes, d'informàtica, de belles arts... excursions, viatges... ningú pot trobar l'excusa que no hi ha res que li agradi perquè l'oferta és tan variada que n'hi ha per a tots els gustos. Es tracta de formar-se però també és important trobar temps per relacionar-se amb les altres persones i per això hi ha els casals i les entitats, que a Catalunya ja són més de 1.200 associacions de gent gran. També és bo que les persones grans es comprometin amb la societat i també aquí traïem bona nota, perquè a Catalunya hi ha

100.000 voluntaris, entre la gent gran.

No tothom però, està capacitat per dur a terme una vida tan activa...

- Evidentment. El Govern de la Generalitat també fa temps que treballa per millorar la qualitat de vida de les persones grans que necessiten més atenció i per això té un pla molt ambiciós que preveu construir 7.000 noves places residencials, des de l'any 1999 i fins al 2003, per tal que Catalunya tingui un percentatge de places similar al de la resta d'Europa. A part, s'han engegat programes que ofereixen serveis socioassistencials i sanitaris que, per exemple, faciliten que les persones grans visquin el màxim d'anys i de temps possible amb la seva família, donen una assistència mèdica específica o doten a aquelles persones que viuen soles d'alarmes connectades als serveis d'urgències. Es tracta que la gent gran no estigui desatesa, però no només des del punt de vista físic sinó també anímic, perquè hem d'evitar tenir persones que se sentin soles. I qui pot evitar això és la pròpia família i, si no és possible, tenim una àmplia xarxa de voluntaris que cada dia fan companyia a persones que viuen soles.

L'economia és un altre obstacle a l'hora de fomentar la participació de la gent gran a la societat?

- Ho pot ser, però també en aquest tema la Generalitat treballa fort: se subvencionen els casals, les activitats i places de residència que depenen del Departament de Benestar Social perquè siguin accessibles. El problema més gran són, evidentment, les pensions, tant les de jubilació com les de viduïtat. I millorar-les és un repte ètic. Demanem al Govern de Madrid, de qui depenen les pensions, que prengui una actitud positiva que permeti millorar-les.

Els catalans valoren les aportacions que les persones grans poden fer al conjunt de la societat?

- Crec que principalment es valora una part de la seva aportació, aquella que fa referència a l'ajuda directa a la família que deia abans: encarregar-se dels néts, fer el menjar, ajudar en les tasques domèstiques per alliberar els fills... Però hem de ser conscients que els avis i les àvies també tenen moltes coses a dir, tal i com es demostra amb aquest quart Congrés de la Gent Gran de Catalunya en el qual s'han debatut qüestions tan actuals com la immigració,

el medi ambient, la globalització o la qualitat de vida. L'experiència dels anys viscuts els dona una òptica concreta de les coses i uns valors que val la pena escoltar i tenir en compte.

Envellir avui és més dolç que fa uns anys?

- Com a mínim és més còmode perquè cada vegada hi ha més qualitat de vida i més serveis d'atenció a la gent gran. Però no es tracta només d'això, perquè també és important l'actitud que hom pren davant l'evolució dels anys i de la jubilació. Aquí cal que recordem, una vegada més, que jubilació no és sinònim d'inactivitat.

A mi no em fa por envellir, només es tracta de tenir una actitud positiva davant una nova etapa que senzillament és diferent de les anteriors

Quina valoració fa d'aquest quart Congrés de la Gent Gran?

- El Congrés és l'evidència més clara que a Catalunya hi ha moltes persones grans actives, perquè organitzar una trobada d'aquestes característiques requereix moltes hores de treball. Des d'aquí vull agrair la tasca dels organitzadors i l'assistència de les persones grans que hi van participar. Em sento orgullós de veure el poder de convocatòria que hi ha hagut. S'ha notat la bona feina del Consell de la Gent Gran de Catalunya.

A Artur Mas li fa por envellir?

- Envellir sempre planteja interrogants. Es tracta però d'un fet natural que val la pena viure, sobretot si gaudeixes d'una bona salut. Tinc clar que fer-me gran serà una nova etapa de la meua vida, ni millor ni pitjor que les altres, en la qual espero canviar el ritme de treball i disposar de més temps per a la meua família i per a mi. I aquesta és una perspectiva engrescadora.

Artur Mas,
Conseller en cap
de la Generalitat de Catalunya

Jordi Pujol destaca la important aportació de la gent gran en la construcció del futur

El president de la Generalitat de Catalunya va presidir la cloenda del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran

El president de la Generalitat va fer un discurs molt emotiu on va implicar-se directament amb tots els assistents al Congrés i els va felicitar per la seva implicació.

En l'acte de cloenda del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran, Jordi Pujol, president de la Generalitat de Catalunya, va destacar l'aportació que ha fet la gent gran en la construcció del país, en aquest sentit Pujol va afirmar que "aquest país l'hem fet nosaltres. Som una generació que ha fet els deures, però ara hem d'obrir les portes del futur, hem de fer que les coses quedin ben endreçades de cara a l'esdevenidor".

Així mateix, Jordi Pujol va voler destacar que la gent gran pot influir molt positivament en la construcció d'aquest futur i va afirmar "hem de tenir la consciència, i l'orgull, que podem ajudar perquè les portes s'obrin ben orientades, i això és un tasca molt important, potser la principal que haurem fet en la nostra vida".

El president va explicar que és bo que la gent gran es preocupi pels seus problemes i visqui amb els seus records, però que també ho és que no perdi de vista els problemes dels altres, perquè

Jordi Pujol
President de la Generalitat de Catalunya

Aquest país l'hem fet nosaltres. Som una generació que ha fet els deures, però ara hem d'obrir les portes del futur, hem de fer que les coses quedin ben endreçades de cara a l'esdevenidor.

això vol dir que segueix vivint la realitat del país. En el seu discurs, de gran emotivitat i implicació personal, va explicar el cas d'un metge, director d'un centre hospitalari, que l'havia trucat per dir-li que deixava el seu càrrec, perquè ja creia que li tocava jubilar-se i que s'havia de donar pas a un nou responsable que sabés afrontar els nous reptes futurs de l'hospital. No obstant, li va comentar que ara seguiria treballant, però no com a repte professional sinó ajudant a altres persones i entitats, aprofitant la seva experiència. Pujol va animar a tothom a seguir sent actius un cop ens jubilem i ell mateix va assenyalar que "jo mateix seguiré tenint dues o tres ocupacions un cop deixi de ser el president de la Generalitat".

Un Congrés de cara al futur

José Maria Ainaud de Lasarte
President del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran

Un congrés nacional és una bona manera de participar activament, de posar la gent gran a primera línia. Ja no som aquelles persones que la societat marginava, que quedaven a banda, mentre la resta anava endavant. Ara, les persones grans, som protagonistes. I fins i tot ho som del futur, dels anys que vindran, perquè estem atents al que ha passat, al que està passant i a tot el que vindrà. La nostra experiència pot ajudar les noves generacions, però no hem de viure ancorats en el passat. Les persones grans actives mirem el futur i volem actuar de manera que puguem canviar tot el que creiem que cal millorar.

Aquest és el millor balanç d'aquest 4t Congrés Nacional que hem celebrat. Hem fet bona feina, cal dir-ho, i confiem que el congrés vinent encara serà millor. L'experiència ens ha de servir per construir el futur, una feina que no hem de deixar únicament als joves. Nosaltres, les persones grans, hi hem de ser ben presents. Pensem que l'activitat política no té límit d'edat. I mentre vulguem actuar, hem de fer-ho. Per això els acords

del Congrés no s'acaben amb les sessions: ara, els hem de fer realitat gràcies a l'existència d'un Consell de la Gent Gran —una gran conquesta de les persones grans, de totes les procedències i de totes les maneres de pensar— que des d'ara tenim un organisme que actuarà dia a dia per vetllar que els acords del Congrés no siguin únicament acords, sinó que es tornin realitat. El manifest és un document que cal donar a conèixer arreu, no solament entre les persones grans, sinó a tothom. Cal demostrar que les persones grans som persones actives, que ens preocupem de totes les qüestions i de tots els problemes, i que vetllem per a tots, grans i joves, perquè cada cop més tot el que passa ens afecta a tots.

Si ho fem així, quan se celebri el 5è Congrés Nacional de la Gent Gran, trobarà molta feina feta. I els congressistes tindran materials preparats que els facilitaran la feina. Entre congrés i congrés, seguirem treballant, al servei de la gent gran i de tot Catalunya. Que sigui per molts anys.

El nostre compromís amb el 4t Congrés Nacional de la Gent Gran

Un Congrés que orientarà l'actuació del Govern de la Generalitat en polítiques adreçades a la gent gran.

El 4t Congrés Nacional de la Gent Gran celebrat el 23 i 24 de maig ha obert una nova etapa. Els 1.400 delegats que hi van assistir representant institucions i entitats d'arreu de Catalunya van estudiar i debatre els problemes propis del col·lectiu de les persones grans i també, amb profunditat i extensament, qüestions que afecten la totalitat del país. Aquest quart Congrés suposa, doncs, un considerable pas endavant. A partir de l'experiència adquirida, la gent gran va donar el seu parer sobre la Catalunya que estem construint.

Qüestions com la integració de la nova immigració, l'enfortiment de la identitat i la cultura catalanes davant la globalització o la sostenibilitat van ser presents en els debats del Congrés al costat d'altres, més immediates, com les pensions, la qualitat de vida de les persones grans o la incorporació a la societat de la informació. Les conclusions aprovades són importants, perquè representen la veu del conjunt de la gent gran de Catalunya i per la repercussió que tindran. Orientaran l'actuació del Govern de la Generalitat en polítiques adreçades a la gent gran, de la mateixa manera que vam adoptar com a pròpies les conclusions aprovades al tercer Congrés, fa quatre anys.

La Catalunya que estem construint cal que sigui participada per tothom.

D'aleshores ençà hem millorat l'atenció socio sanitària, hem donat suport a l'associacionisme i al voluntariat, hem potenciat els casals de gent gran i els equipaments cívics, hem reforçat i potenciat la família perquè la gent gran estigui més temps al seu domicili i s'incrementin les relacions intergeneracionals, i estem fent un esforç considerable per augmentar el nombre de places d'atenció assistencial.

En general, hem contribuït a millorar les condicions de vida del conjunt de la gent gran i especialment d'aquelles persones amb dependència que necessiten alguna mena d'ajut

per mantenir la seva qualitat de vida. Ara hem d'aprofundir en el procés de la plena incorporació de la gent gran a la societat catalana com a ciutadans en ple ús dels seus drets i deures. I donarem suport a la reclamació, davant del Govern central, d'una millora de les pensions, especialment de les pensions de viduïtat.

El diàleg fluid entre les institucions i la societat, constitueix la millor garantia per avançar cap a la resolució dels reptes que es presentaran per al col·lectiu de la gent gran.

La Catalunya que estem construint cal que sigui participada per tothom. Volem un país per a totes les edats, i per a això cal que cadascú hi faci la seva aportació, i especialment el sector de la gent gran de Catalunya. Caldrà, doncs, trobar noves fórmules de compromís social de la gent gran

que promoguin la seva participació activa.

Hem elaborat un Llibre Blanc de la Gent Gran amb Dependència i estem preparant el Llibre Blanc de la Gent Gran Activa. Aquests estudis analitzen l'estat actual del col·lectiu de les persones de més de 65 anys al nostre país i constituïran el pla estratègic de futur en aquest àmbit. També ens indicaran quins són els canvis que es donaran en el futur, i que ens permetran anticipar una resposta de l'Administració i del conjunt de la societat als reptes presents i futurs.

El diàleg fluid entre les institucions i la societat, exemplificat en els successius congressos que s'han celebrat del 1990 ençà, constitueix la millor garantia per avançar cap a la resolució dels reptes que es presentaran per al col·lectiu de la gent gran.

Irene Rigau i Oliver

Consellera de Benestar Social

La consellera Irene Rigau i el president del 4t Congrés Josep Maria Ainaud de Lasarte entrant al Palau de Congressos de Catalunya.

EL CONGRÉS EN IMATGES

Arribada dels delegats i les delegades al Palau de Congressos de Catalunya el dia 23 de maig

Artur Mas inaugurant el 4t Congrés

Irene Rigau dirigint-se als congressistes.

Josep Lluís Cleries dona la benvinguda als més de 1.400 participants al Congrés.

Treballant els textos de les ponències.

Votació, en una de les ponències.

EL CONGRÉS EN IMATGES

Una de les sessions de treball en comissió.

Màrius Rodríguez, vicepresident de la mesa del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran, llegint el Manifest.

Congressistes llegint amb atenció el Diari del Congrés.

Josep Maria Ainaud de Lasarte, president del 4t Congrés, a l'acte de clausura.

Jordi Pujol s'adreça a tots els delegats i les delegades en l'acte de cloenda del Congrés.

El president de la Generalitat de Catalunya i la consellera de Benestar Social conversen amb un grup de delegades.

Dinar de cloenda, amb actuació de l'Orquestra Maravella.

Conclusions de la Ponència A

Un país per a tothom. Aportació de la gent gran en la perspectiva del nou mil·lenni.

DES DE LA PERSPECTIVA que les persones grans en primer lloc som persones, formem part de la societat i tenim els mateixos drets i deures que qualsevol altre ciutadà, entenem que **un país per a tothom** ha de comptar i ha de tenir en compte també les persones grans i, des d'aquesta aquesta voluntat manifesta, considerem en primer lloc que un país per a tothom ha d'estar basat en el respecte i la convivència. **PER CONSTRUIR UN PAÍS** lliure, solidari, sostenible i de pau **cal també la implicació de tothom**. Les riqueses naturals, el funcionament de l'economia, la pràctica de la democràcia són molt importants per fer créixer un país, però nosaltres pensem que **el més important és el seu capital humà**.

CATALUNYA ÉS UN PAÍS que ha d'assumir amb força els reptes que se li plantegen. Després de reflexionar sobre aquests reptes, entre d'altres, volem posar de relleu la necessitat d'avançar en el benestar de la ciutadania, la igualtat d'oportunitats i el medi ambient, i de situar-se davant de la globalització i de la immigració.

EL BENESTAR DE LA CIUTADANIA I EL SUPORT A LA FAMÍLIA. S'ha de treballar molt ferm per assolir el benestar de la ciutadania, eliminant les causes que provoquen l'exclusió social i que impedeixen que la **igualtat d'oportunitats sigui inqüestionable**. Que les administracions preservin la família aportant els recursos que calgui, ja que durant molts anys ha contribuït a vertebrar el nostre

país i ho ha de seguir fent, tot i els múltiples canvis socials que s'estan produint en l'actualitat. La família és un **punt de referència intergeneracional**, és l'eix de transmissió de valors, és la unitat bàsica de l'orientació, i contribueix eficaçment a establir un lligam amb el territori on vivim i **ens ajuda a descobrir com estimar el nostre país**. Nosaltres hi podem aportar i rebre molt de la nostra família. **Cal reconèixer la importància de la família i entendre-la en totes les seves dimensions. HEM DE VETLLAR PELS PERILLS DE LA GLOBALITZACIÓ** a fi que no contribueixi a fer un món més desigual. No podem tolerar que la riquesa es reparteixi de forma tan desigual. No acceptarem un pensament uniformat i únic. Per contra, observem que la globalització ens pot aportar igualtat d'oportunitats pel que fa a l'accés a la informació, i compartir qualsevol experiència positiva que esdevingui en qualsevol lloc del món. Sabrem estar en el lloc que ens pertoca, si amb esperit crític i des de la nostra identitat donem resposta al desenvolupament de les nostres societats. **Volem que és globalitzi especialment la solidaritat, la llibertat i la justícia**.

LA IMMIGRACIÓ és un dels gran reptes que té el nostre país. Catalunya ha de seguir sent un país d'acollida. Hem de saber transmetre, a les persones nouvingudes, la nostra identitat i la nostra cultura, i **establir una convivència de respecte**. Demanem que s'atengui des de les administracions sota aquests paràmetres, i que sigui, també, l'actitud de la ciutadania.

QUANT AL MEDI AMBIENT I LA SOSTENIBILITAT, considerem que hem de preservar la terra tractant de trobar un equilibri entre la moderna forma de viure i el respecte a l'entorn. Volem avançar a fer un país sostenible. Més enllà de la preservació dels recursos naturals, també volem fer un país sostenible en el valors.

L'APORTACIÓ DE LA GENT GRAN EN LA PERSPECTIVA DEL NOU MIL·LENNI, cal considerar-la en tots els àmbits. Podem aportar la nostra opinió i treballar conjuntament amb i per la societat, amb voluntat de compartir, sense aïllar-nos entre la gent d'edats o una maneres de pensar afins. Fer-se gran s'ha de viure en positiu, des de la maduresa i des del reconeixement d'una feina feta i d'una nova feina a fer per tal de poder valorar la nostra trajectòria com una vida plena. Per això, amb aquesta voluntat participativa, avançarem per **canviar la imatge que en l'actualitat encara té la societat de la gent gran**, més centrada a mostrar que som persones receptores de recursos i serveis que en les possibilitats que tenim de seguir aportant. Com a conjunt de persones, **tenim el dret de ser receptors però també el deure de seguir aportant**.

Finalment, **VOLEM DEMANAR** a totes les persones grans del nostre país que, **de forma individual**, mantinguem una actitud d'obertura, que ens pronunciem mitjançant la crítica constructiva partint de les nostres experiències, i que siguem els primers de predicar amb l'exemple. **De forma col·lectiva**, proposem que el **Consell de la Gent Gran de Catalunya** esdevingui un òrgan de participació que, a més a més de tractar temàtiques relacionades amb la gent gran, **faci aportacions i un seguiment amb relació als reptes que té la Catalunya d'avui**, reptes que hem desenvolupat en aquesta ponència i hem destacat en aquestes conclusions. D'aquesta manera, entre tots farem la Catalunya del demà, des de la participació i el compromís, i des de l'intercanvi i la convivència.

Mesa de la ponència A

Conclusions de la Ponència B

La qualitat de vida en el marc de la societat del benestar. Qualitat de vida de la gent gran. L'atenció a la gent gran.

Després d'haver treballat la ponència "La qualitat de vida en el marc de la societat del benestar. La qualitat de vida de la gent gran. L'atenció a la gent gran", **VOLEM DESTACAR** l'article 25 de la Declaració Universal de Drets Humans, perquè entenem que recull tota l'essència d'aquest concepte. Per això insistim a transcriure'l com a primer punt d'aquests acords:

"Tota persona té dret a un nivell de vida que asseguri la seva salut, el seu benestar i el de la seva família, especialment quant a l'alimentació, a vestit, a habitatge, a atenció mèdica i als necessaris serveis socials; tota persona té dret a la seguretat en cas d'atur, malaltia, invalidesa, viduïtat, vellesa, o en d'altres casos de pèrdua dels mitjans de subsistència a causa de circumstàncies alienes de la seva voluntat"

TOTES LES PERSONES, independentment de la nostra edat, tenim una manera pròpia de valorar el nostre entorn i a nosaltres mateixos. Coincidim que una part de la qualitat de vida es dona quan rebem una bona atenció professional i personalitzada amb el suport d'uns serveis de qualitat. Esperem respostes adequades a les nostres necessitats. Per això, demanem a les administracions que vetllin perquè puguem accedir als recursos disponibles, que s'esforcin per mantenir la qualitat dels serveis que ens ofereixen, que incrementin els recursos que s'hi destinen i que s'exigeixin progressar en l'atenció personalitzada.

EN L'ÀMBIT DE LES PERSONES GRANS cal tenir present l'evolució demogràfica que apunta a un nombre cada vegada més important de persones grans amb unes necessitats molt específiques. Des d'aquest 4t Congrés Nacional de la Gent Gran encoratgem i animem totes les iniciatives que sorgeixen de la societat civil i de la iniciativa privada mercantil que considerin l'oferta pública com a referent de qualitat. Suggestim la necessitat de consens d'uns mínims òptims en la prestació dels serveis.

TAMBÉ COINCIDIM que la qualitat de vida no només té a veure amb allò que esperem rebre, sinó que també ens cal posar de la nostra part. Per això, creiem que hem de participar en el disseny dels serveis i, així, fer-los més oberts i participatius al conjunt de la ciutadania. Ens exigim, en tant que consumidors i usuaris utilitzar-los correctament essent respectuosos amb els professionals i l'organització.

APOSTEM perquè les persones grans puguem viure el màxim de temps possible a casa nostra, amb la nostra família, ja que estem segurs que això, equival a gaudir de la màxima qualitat de vida. Per una banda, estem segurs que podem arribar a "ser el pal de pallar" per a les nostres famílies, sobretot, en moments difícils, aportant el nostre bagatge i els valors necessaris per enfortir-la. Per l'altra, quan l'atenció la necessitem nosaltres, estem també segurs

que la nostra família serà el nostre millor punt de referència i d'acollida. Per això, demanem a les administracions que destinin més recursos per ajudar a la família, especialment per atendre les persones grans amb dependència. En cas que no sigui possible viure a casa, s'haurà d'atendre aquestes persones mitjançant els recursos més idonis en cada cas. Cal també considerar totes les iniciatives que, en aquest sentit, estan sorgint des de la societat civil per donar resposta a les noves formes d'entendre la família i donar el suport necessari perquè també puguin consolidar-se.

VIURE AMB DIGNITAT requereix tenir cobertes les necessitats bàsiques, disposar d'uns ingressos suficients i tenir també accés a l'oferta cultural i educativa que promou el nostre país. En aquesta ponència, hem tractat també a fons el tema de les pensions. Hem acordat, sent respectuosos amb el sistema, una opció solidària i una significativa reivindicació per trobar una solució definitiva a les pensions més baixes, especialment les de viduïtat, sense deixar de fer referència a la nostra posició que entenem que queda perfectament reflectida en el text de la ponència. En aquest punt, volem ressaltar la necessària creació d'una comissió específica, en el marc del Consell de la Gent Gran de Catalunya, per fer seguiment d'aquests acords. Així mateix, hem demanat mesures legislatives per fer possibles les nostres propostes reservant-nos, si cal, la iniciativa popular.

Per finalitzar, INSISTIM que cal fomentar les relacions entre administració, societat civil i sector privat, amb la finalitat de treballar plegats per assolir una bona atenció i una bona qualitat de vida de tota la societat de la qual les persones grans també formem part. Així mateix, cal prendre Europa com a referent més immediat, perquè som a Europa i perquè, a la vegada, hem de tendir a assolir les cotes de benestar de què gaudeixen molts dels països que formen part de la Unió Europea. Mirar Europa no ha de voler dir deixar de mirar el món, un món del qual també formem part, que ens exigeix també ser solidaris. Hem de considerar que la nostra qualitat de vida no ha de comportar el detriment de la qualitat de vida de ningú. Tothom, independentment de la seva nacionalitat i en tant que ciutadà del món, té dret a gaudir d'una bona qualitat de vida.

Mesa de la ponència B

Conclusions de la Ponència C

Civisme i participació. El paper actiu de les persones grans en la societat.

ENTENEM EL CIVISME com un conjunt de valors i actituds, com els drets i els deures de les persones en relació amb la societat.

Aquestes qualitats no vénen donades per imposició administrativa, sinó que es concreten en maneres de fer de les persones de totes les edats. **Participar** és el resultat de posar en pràctica el civisme en la vida quotidiana i en la nostra relació amb els altres, comporta actuar i comprometre's. La participació es basa en els drets i els deures de les persones. En una societat per a totes les edats, les persones grans, en tant que persones, hem de tenir els mateixos drets i deures que tothom.

Les persones grans som ciutadans i ciutadanes de ple dret.

CONSIDEREM COM A DRETS DE LES PERSONES, entre d'altres, el dret a la no discriminació per raons d'edat, discapacitat, raça, creença... ,el dret a ser consultades i escoltades i, per tant, el dret a decidir; el dret a la informació i a la formació permanent; en conclusió, el dret a ser reconegudes des dels valors i des dels referents propis. **CONSIDEREM COM A DEURES DE LES PERSONES**, entre d'altres, fer un ús responsable dels drets des de la coresponsabilitat; el deure de respectar la diversitat; el deure de participar activament en la societat des d'actituds cíviqes basades en el diàleg, la comprensió, la tolerància mútua i la coherència, així com el deure de transmetre coneixements i experiència en els diversos àmbits de participació.

PER FOMENTAR EL CIVISME I LA PARTICIPACIÓ EN LA CATALUNYA D'AVUI, les persones grans hem de tenir un paper actiu en la societat. Només des de la coresponsabilitat podrem assolir una participació implicada en un civisme construït entre totes les edats. La nostra participació activa i implicada ha de fomentar actituds i comportaments cíviqes centrats més en el SER, des

Mesa de la ponència C

del civisme, que en el TENIR. SER és important, però per poder SER cal TENIR allò que és mínim per viure amb qualitat i dignitat.

PER FOMENTAR EL CIVISME I LA PARTICIPACIÓ EN LA CATALUNYA D'AVUI, la societat civil és responsable de: demanar que els mitjans de comunicació ofereixin la imatge, plural i objectiva, de la diversitat de les persones grans; denunciar fets que atemptin contra la dignitat humana proposant accions per corregir-los, així com també reconèixer les actuacions que es promouen des del voluntariat i de des l'associacionisme.

PER FOMENTAR EL CIVISME I LA PARTICIPACIÓ EN LA CATALUNYA D'AVUI les administracions han de seguir generant recursos perquè les persones grans puguin continuar creixent com a persones en tots els àmbits, sobretot, en el de la formació permanent i, especialment, amb la promoció d' Aules per a la Gent Gran. Cal seguir impulsant la xarxa de casals, assegurant que, a totes les comarques, hi hagi centres d'aquesta tipologia. Les administracions han de seguir donant suport a

les associacions a través de programes de formació, gestió associativa, jornades i intercanvis entre associacions, tant del propi país com d'àmbit internacional.

ÉS DE VITAL IMPORTÀNCIA que se segueixi impulsant el Consell de la Gent Gran de Catalunya, desenvolupant les seves funcions i sent sotmès a la renovació dels seus membres després de cada Congrés. Pensem que hem de seguir millorant els mecanismes d'informació entre consells consultius de la gent gran de l'àmbit de l'administració local, el Consell de la Gent Gran de Catalunya i les instàncies polítiques del país. L'experiència i el coneixement de la gent gran no es jubilen, per tant, volem fer nostra la cita següent:

"Estima el que fas, per senzill que sigui, és la riquesa concreta en un món de vaguetats. Només des del compromís i la implicació podrem SER més que tenir."

Vells amb futur

"gent implicada" en quelcom més que en la recerca de solucions als problemes dels ancians. Els delegats són gent activa en les respectives comarques i barris que representen. Saben que cada edat té els seus problemes específics però imbricats, interdependents fins al punt que resoldre'n un permet resoldre els altres, els dels joves i els dels vells i que, independentment de l'acció reivindicativa de cada sector generacional, la solució depèn de l'esforç general, de la coordinació de cada iniciativa, de la capacitat de formular i defensar les idees que hauran d'impulsar-lo. La majoria dels 1.400 delegats són d'una generació que n'ha passat de negres i de magres però se n'ha sortit, no per contar-ho a la vora del foc sinó per obrir dreceres menys tortuoses al futur dels nés i besnès.

Vaig acceptar la invitació al 4t Congrés de la Gent Gran no pas com a convidada de pedra sinó amb el propòsit d'aprendre d'un esdeveniment que m'afecta com a persona gran -vella- i en tant que ciutadana implicada en els temes que s'hi tractaren. Sense dret a veu ni vot, reservat als delegats, vaig assistir a la reunió de la Comissió "C" que tractava de Civisme i participació. El paper actiu de les persones grans en la societat. La ponència "C" ja havia recollit un centenar

d'esmenes formulades en les reunions locals on es designaren els delegats però en el Congrés en faria l'estimació global i hi aportaria precisions i compendis que la fessin més entenedora i operativa. Una de les propostes d'esmena em va semblar particularment significativa. El punt 6r reivindicava el dret de la gent gran a ser tractats com a ciutadans de ple dret però definia el concepte ciutadania com "un procés de conquesta permanent". Un delegat del Baix Ebre pujà a la tribuna per proposar la supressió de la paraula conquesta que ell qualificà de "lenguatge antic", eufemisme per justificar l'opressió de persones i nacions presumptament "conquerides". L'esmena fou aprovada per majoria. No era una reivindicació específica: pensions, residències, assistència domiciliària, etc., però emanava de la "nova sensibilitat" anunciada pel Manifest llegit a la cloenda en la qual també es cridà "a situar-se davant la globalització de forma crítica per tal que no contribueixi a fer un món desigual". Tot un programa de futur.

Teresa Pàmies

Article publicat en el Diari Avui el 3/6/2002

El Manifest del 4t Congrés de la Gent Gran celebrat a Barcelona el 24 i 25 de maig, llegit i aprovat en la sessió de cloenda, anuncià "una nova sensibilitat" en l'associacionisme de la tercera edat, fins ara centrat en els problemes específics i poc implicat en "temes que afecten a la societat en general". Implicar-se fou la recomanació del conseller en cap, Artur Mas, als 1.400 delegats i delegades en el discurs inaugural del Congrés. L'ambient que es respirava en els plenaries i les reunions simultànies de les comissions de treball era de

OPINIÓ

Sra. Avelina Gisbert Boix
El Tarragonès

La participació dels delegats i les delegades al llarg del Congrés ha estat encomiable. La feina feta m'il·lusiona a creure que en un futur proper podrem assolir les millores que tots desitgem per a la gent gran i per a la societat en general. Em sento molt orgullosa d'haver participat en aquest Congrés.

Sra. Josefina Ribé Florensa
L'Alta Ribagorça

D'aquest Congrés destacaria el fet que persones amb diferents maneres de pensar hagin trobat un espai on poder manifestar-se lliurement sobre els temes que afecten directament la gent gran i el món en general. Crec que les conclusions a què hem arribat, ens permeten somniar un futur millor.

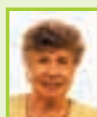
Sr. Emili Ribot Cerqueda
El Baix Empordà

L'entusiasme que vaig poder viure durant els dies del Congrés em fa creure que els objectius fixats es podran assolir a curt termini. Per altra banda, l'organització del Congrés, en el seu conjunt, ha estat brillant i ha superat la de l'anterior.

Sr. Àngel Tafalla Grau
El Baix Ebre

Valoro molt positivament aquest Congrés. Crec que s'han abordat els temes que més preocupen la gent gran i que s'ha fet amb profunditat. Cal, però, que les nostres reflexions i demandes arribin a les diferents administracions competents per tal d'avançar i fer realitat els objectius marcats. Convé que el Consell de la Gent Gran de Catalunya faci una bona feina de seguiment.

Núria Mestres Rondon
Associació Coordinadora per a l'Anxianitat

Si recordem els temes tractats en el 1r, 2n i 3r Congrés Nacional de la Gent Gran, observarem com s'ha avançat en coneixements, actituds i activitats de la gent gran. L'interès, la dedicació i la participació activa dels grans és la força que empeny la societat de 2002 que viu il·lusionada i reviscolada per ésser present al món d'avui.

Aquest 4t Congrés ens ha demostrat que volem un país per a tothom, una qualitat de vida i un compromís seriós per tal de poder desenvolupar el nostre paper actiu a la societat. Cal que tots donem gràcies al gran treball del recent 4t Congrés Nacional de la Gent Gran.

El Manifest del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran recull l'essència del treball realitzat durant el Congrés i, alhora, el compromís del Consell de la Gent Gran de Catalunya a vetllar per l'acompliment de tots els acords presos.

En ser aprovat pel Ple, recull, també, la força i l'esperit de tot un Congrés, on l'èxit principal ha estat la seva alta participació. És, doncs, un manifest que representa a un ampli sector de la nostra societat: les persones grans.

Un manifest, però, cal fer-lo sentir i fer-lo valorar. Fem, entre tots i totes que aquest Manifest sigui una bona eina per seguir treballant i mirar el futur amb il·lusió i amb entusiasme.

Manifest del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran

Reunits en el Palau de Congressos de Catalunya, i com a síntesi del treball realitzat en les tres ponències del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran, DECLAREM:

- **Que la gran participació** ha estat la base en què s'ha fonamentat aquest 4t Congrés. Cal destacar les més de 300 aportacions de persones i entitats que han servit per elaborar les tres ponències, i que creiem que han fet possible donar a conèixer el pensament de la majoria de les persones grans del nostre país.
- **Que aquesta gran participació**, la retrobem en les més de 600 esmenes que han contribuït a reflexionar sobre aquests textos i, alhora, els han enriquit amb abundància i contundència.
- **Que el 4t Congrés s'ha celebrat** després d'haver fet un treball molt intens de seguiment dels acords del 3r Congrés Nacional de la Gent Gran i de valorar satisfactoriament el nivell d'acompliment assolit.
- **Que el Consell de la Gent Gran de Catalunya**, òrgan consultiu de la Generalitat de Catalunya i de representació de les persones grans del nostre país ha estat la peça clau de l'organització i **ha marcat un estil i una manera de fer** que hem de potenciar i millorar.

Per tot això, avui, les persones grans de Catalunya MANIFESTEM:

Un país per a tothom ha d'estar basat en el respecte i la convivència. Per construir un país lliure, solidari, sostenible i de pau, cal la implicació de tothom. El més important per fer créixer un país és el seu capital humà.

Catalunya és un país que ha d'assumir amb força els seus reptes. Així mateix, **cal que, com a país, ens situem davant de la globalització, la immigració i el medi ambient.** Des de la nostra pròpia identitat hem de vetllar, críticament, pels perills de la globalització a la vegada que animem que es globalitzi, especialment, la solidaritat, la llibertat i la justícia. Des de la nostra cultura hem d'acollir la immigració basant-nos en el respecte i la convivència que defineix un país per a tothom. Des de la nostra terra, hem de saber preservar tot el que ens ofereix, de forma sostenible, i sempre tenint present les futures generacions.

Entenem que **s'ha d'avançar en el benestar i la qualitat de vida de la ciutadania**, i això s'ha de fer eliminant de soca-rel les causes que provoquen l'exclusió social i que impedeixen que la igualtat d'oportunitats sigui inqüestionable. Cal protegir les persones que es troben en una situació de dependència i també **donar un gran suport a la família** en totes les seves dimensions, perquè la considerem punt de referència intergeneracional, eix de la transmissió de valors, unitat bàsica d'orientació i la clau que obre la porta a estimar el nostre país.

Considerem que l'article 25 de la **Declaració Universal dels Drets Humans** recull molt bé el que compartim i entenem per qualitat de vida. Per això el citem a continuació:

"Tota persona té dret a un nivell de vida que assegurï la seva salut, el seu benestar i el de la seva família, especialment quant a l'alimentació, al vestit, a l'habitatge, a l'atenció mèdica i als necessaris serveis socials; tota persona té dret a la seguretat en cas d'atur, malaltia, invalidesa, viduïtat, vellesa o, en altres casos de pèrdua dels mitjans de subsistència a causa de circumstàncies alienes a la seva voluntat"

Considerem que el benestar desitjat es pot assolir sempre que es doni **la implicació de tothom: de la ciutadania, de l'administració i del sector privat mercantil tant com del sense afany de lucre.** Hi ha tres objectius que s'haurien d'assolir a curt termini i que volem destacar: incrementar els recursos culturals, educatius i socials, mitjançant una forta inversió; progressar en l'atenció personalitzada de qualitat consensuant uns mínims òptims en la prestació dels serveis, i procurar, per la nostra part,

utilitzar-los correctament fent assumible la fita de la coresponsabilitat. Si reprenem els reptes que té el nostre país, observem com, de forma estretament lligada amb el benestar, **Catalunya té també el repte d'integrar-se en la Unió Europea. Catalunya també ha de mirar el món.** Defensar la nostra qualitat de vida no ha d'anar en detriment de la qualitat de vida de qualsevol altre ciutadà del món.

Existeix un tema comú a les persones grans, que en molts casos pot ser clau perquè la nostra vida sigui una vida digna. Ens referim a les **pensions**. Aquest 4t Congrés ha abordat el tema amb molta rigurositat i ha tractat de trobar l'equilibri entre la **responsabilitat** que requereix el propi sistema i la necessitat d'un **posicionament solidari**, especialment, en les pensions més baixes, en les de viduïtat i en les prejubilacions. Amb la confiança que s'han posat bons fonaments, ens reservem, si cal, la iniciativa legislativa popular. Però, abans, demanem a les institucions, que també en tenen la potestat, que l'exerceixin per fer possible aquests acords.

Entenem el **civisme** com un conjunt de valors i actituds, com a drets i deures de les persones en relació amb la societat. Participar és el resultat de posar en pràctica el civisme en la vida quotidiana. Les persones grans som ciutadans i ciutadanes de ple dret i, per tant, amb plena capacitat per exercir el civisme.

Per fomentar el civisme i la participació en la Catalunya d'avui, les persones grans hem de tenir un paper actiu en la nostra societat, **la societat civil** ha d'ajustar la imatge de la gent gran i reconèixer i valorar el paper del voluntariat i l'associacionisme, **les administracions** han de seguir aportant recursos perquè les persones grans puguin continuar creixent com a persones en tots els àmbits i han de donar recolzament a les iniciatives que sorgeixen des de la ciutadania: l'associacionisme, el voluntariat, les aules de formació permanent, els casals...

Tots els delegats i les delegades, ens retem mútuament agraïment i ens felicitem per la gran participació que hi ha hagut en el 4t Congrés, la qual cosa ens demostra que hem avançat molt des d'aquell primer que vam celebrar al nostre país, a l'any 1990. Han passat dotze anys, i ara disposem d'un Consell de la Gent Gran d'àmbit nacional i tractem temàtiques que indiquen una clara evolució, i també comptem amb moltes actuacions realitzades de les quals ens hem de felicitar. Però hi ha molta feina per fer encara, i assolirem bons resultats si sabem fer un seguiment acurat dels acords d'aquest Congrés.

La gent gran tenim el deure de seguir fent aportacions i ens exigim la participació. Això es fa predicant amb l'exemple. Aquest 4t Congrés ha estat, potser, un gran exemple, el primer d'aquesta nova etapa que ara comença.

És per això que volem introduir un nou lema:

"DES DE LA GENT GRAN PER A TOTHOM". Això és el que hem intentat fer en aquest 4t Congrés, introduir una nova sensibilitat que ha consistit a tractar temes que afecten la societat en general tenint cura, també, de tot allò que interessa especialment les persones grans.

Per això demanem el **compromís del Govern de la Generalitat de Catalunya** d'impulsar els acords del 4t Congrés Nacional de la Gent Gran. No cal dir que pot comptar amb tots nosaltres.

Com a comiat, fem nostra, i per tant de tots i de totes, una de les grans cites d'aquest 4t Congrés Nacional de la Gent Gran.

"Estima el que fas, per senzill que sigui: és la riquesa concreta en un món de vaguetats. Només des del compromís i la implicació podem SER més que tenir"

Palau de Congressos de Catalunya, 24 de maig de 2002

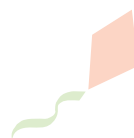
Molt per fer
molt per viure →

TRADUCCIONS

Versión castellana

English version

Version française

CONVOCATORIA DEL 4.º CONGRESO NACIONAL DE LAS PERSONAS MAYORES

Convocatoria del 4.º Congreso Nacional de las Personas Mayores

El Consejo de las Personas Mayores se constituye el día 2 de octubre de 2001, coincidiendo con la celebración del Día Internacional de las Personas Mayores. En este mismo acto, y a la vista del documento de evaluación de los acuerdos del 3.º Congreso Nacional de las Personas Mayores, este Consejo acuerda proponer su convocatoria.

El 4.º Congreso Nacional de las Personas Mayores es convocado por la Honorable Sra. Irene Rigau, consejera de Bienestar Social de la Generalitat de Cataluña, a propuesta del Consejo de las Personas Mayores de Cataluña.

El Reglamento del 4.º Congreso Nacional de las Personas Mayores

El Consejo de las Personas Mayores de Cataluña aprobó, el día 11 de enero de 2002, el Reglamento del 4.º Congreso Nacional de las Personas Mayores.

Ponencias

A continuación se detallan las tres ponencias que se tratarán en este 4.º Congreso.

- Ponencia A: Un país para todos. Aportación de las personas mayores en la perspectiva del nuevo milenio.
- Ponencia B: La calidad de vida en el marco de la sociedad del bienestar. Calidad de vida de las personas mayores. La atención a las personas mayores.
- Ponencia C: Civismo y participación. El papel activo de las personas mayores en la sociedad.

Nombramiento del presidente del 4.º Congreso Nacional de las Personas Mayores

El Consejo de las Personas Mayores de Cataluña acuerda proponer para el nombramiento, el día 11 de enero de 2001, al Sr. Josep Maria Ainaud de Lasarte.

El M. Hble. Sr. Jordi Pujol, presidente de la Generalitat de Cataluña acepta la propuesta y nombra al Sr. Josep Maria Ainaud de Lasarte como presidente del 4.º Congreso Nacional de las Personas Mayores.

La mesa del Congreso y las mesas de las ponencias

Por acuerdo del Pleno del Consejo de las Personas Mayores de Cataluña, el día 13 de febrero de 2002 se constituyen en funciones la Mesa del Congreso y las mesas de las ponencias.

A continuación se relacionan las personas que forman parte de ellas:

Mesa del pleno del congreso (11 miembros)

- Presidente: Sr. Josep Maria Ainaud de Lasarte
- Vicepresidente primero: Sr. Màrius Rodríguez
- Vicepresidente segundo: Sr. Josep Maria Bosch
- Secretaria: Sra. Amàlia Coma
- Vocales: Sr. Ferran Ariño, Sr. Conrad Enseñat, Sra. Maria Furriol, Sra. Mercè Mas, Sra. Jaume Mestre, Sr. Neus Molins, Sra. Cànida Nevado

Mesas de las comisiones

MESA A: Un país para todos. Aportación de las personas mayores en la perspectiva del nuevo milenio

- Presidente: Sr. Juan Manuel Velasco
- Vicepresidente: Sr. Ferran Ariño
- Secretaria: Sra. Josefina Ribé
- Ponente: Sra. Montserrat Pastallé
- Secretaria adjunta: Sra. Conxita Balcells
- Supervisor de sala: Sr. Lluís Fernández
- 2 supervisores de votos: Sr. Joan Josa y Sr. Miquel Salrach
- Vocales de intervención: Sr. Josep Bassols
- Técnica: Sra. Maite Boldú

MESA B: La calidad de vida en el marco de la sociedad del bienestar. Calidad de vida de las personas mayores.

La atención a las personas mayores

- Presidente: Sr. Narcís Oliveres
- Vicepresidenta: Sra. Cànida Nevado
- Secretario: Sr. Robert Rivera
- Ponente: Sr. Llorenç Padró
- Secretario adjunto: Sr. Miquel Mariano
- Supervisor de sala: Sr. Emili Ribot
- 2 supervisores de votos: Sr. Francesc Vilaplana y Sr. Carles Batlle
- Vocal de intervención: Sr. Jesús Morta
- Técnica: Sra. Maite Marzo

MESA C: Civismo y participación. El papel activo de las personas mayores en la sociedad

- Presidenta: Sra. Mercè Mas
- Vicepresidente: Sr. Jaume Guindulain

- Secretario: Sr. Jordi Reyes
- Ponente: Sr. Conrad Enseñat
- Secretaria adjunta: Sra. Avelina Gisbert
- Supervisor de sala: Sr. Manel Ferré
- 2 supervisores de votos: Sr. Josep Muñoz y Sr. Ramon Torramadé
- Vocal de intervención: Sr. Joan Gratacós
- Técnico: Sr. Francesc Mañós

ACTO DE PRESENTACIÓN DEL 4.º CONGRESO NACIONAL DE LAS PERSONAS MAYORES Y CONSTITUCIÓN DE LA MESA DEL 4.º CONGRESO

1. Presentación del 4.º Congreso Nacional de las Personas Mayores

El Sr. Josep Lluís Cleries González, director general de Acción Cívica y vicepresidente primero del Consejo de las Personas Mayores de Cataluña, da la bienvenida a todos al 4.º Congreso Nacional de las Personas Mayores.

Informa de que llegamos al 4.º Congreso después de unos meses de intenso trabajo de organización, de debate, de elaboración de las ponencias y de elaboración de las enmiendas, y de que todo ello ha sido gracias a todas las personas representadas por los delegados y las delegadas.

El Sr. Cleries pone de relieve que la Generalitat de Cataluña «ya fue pionera, en el año 89, al poner en marcha este sistema de participación de las personas mayores –porque creemos en las personas mayores–, al organizar el 1.º Congreso Nacional en el año 90 y, después, hemos hecho otros congresos los años 1993 y 1998».

Sigue diciendo que en todo este proceso hubo, también, una fecha destacada: la del día 2 de octubre del año pasado, en el Auditorio de Barcelona, cuando se presentó el Consejo de las Personas Mayores y, al mismo tiempo, también se puso en marcha este 4.º Congreso. «Desde el día 2 de octubre trabajamos para este Congreso, por lo que no ha habido improvisación alguna sino un trabajo a fondo que, como decía antes, se tiene que agradecer».

Destaca también la labor que antes del 2 de octubre, desde el 3.º Congreso, se llevó a cabo: la Comisión Permanente Intercongresos, comisión que, precisamente, por un acuerdo del 3.º Congreso se amplió y, siguiendo también con estos acuerdos hizo, precisamente, que el Gobierno de la Generalitat –a través de un decreto– crease este Consejo de las Personas Mayores de Cataluña. Y que, por lo tanto, todo este trabajo se ha llevado a cabo con el Consejo, con 65 representantes de todas las comarcas, de las asociaciones, de las entidades, de los sindicatos y con personas de reconocido prestigio dentro del ámbito de las personas mayores. Se ha hecho un buen equipo, un gran equipo, porque ha sido precisamente esto, una labor de equipo, aportando cada uno sus ideas, sus ilusiones y sus esperanzas.

Por eso, este año, en el momento de la inauguración de este 4.º Congreso Nacional de las Personas Mayores, el Sr. Cleries dice que quien debe presidir –junto con nuestras autoridades de la Generalitat de Cataluña– este Congreso son las personas que durante estos meses han realizado la propuesta de convocar el 4.º Congreso Nacional de las Personas Mayores, que son los miembros del Consejo de las Personas Mayores de Cataluña.

A continuación se nombra, uno a uno, a todos sus miembros, para que suban al escenario.

2. Constitución de la mesa del 4.º Congreso Nacional de las Personas Mayores

A continuación, se va a constituir la Mesa de este 4.º Congreso Nacional de las Personas Mayores, formada por miembros que también pertenecen al Consejo de las Personas Mayores de Cataluña. Las personas que se van a nombrar a continuación se constituyeron en funciones el día 13 de febrero de 2002. La Mesa del Congreso tiene que presidir los plenarios de este 4.º Congreso y coordinar el trabajo de las mesas de las comisiones.

Se da por constituida la Mesa del 4.º Congreso Nacional de las Personas Mayores.

Acto seguido el Sr. Cleries, para finalizar la presentación, dice textualmente:

«En todos estos meses he tenido el placer de compartir la buena labor de este Consejo de las Personas Mayores, un buen trabajo en el balance del cumplimiento de los acuerdos que se hicieron en el 3.º Congreso. Todos han recibido este balance, porque dijimos que queríamos que todos supieran claramente qué se había conseguido y qué no se había conseguido. Siempre, cuando se hace balance, hay cosas a las que se llega y cosas a las que no se llega. Ha sido un balance realista. Les puedo asegurar que las personas que están aquí en el escenario forman –como he dicho antes– un equipo magnífico, evidentemente, aportando cada uno sus ideas. Y también les puedo decir que seguro que han aportado una gran dedicación, estos días, organizando reuniones con las personas que han confeccionado las enmiendas para presentar los textos de las ponencias y facilitando otra cosa muy importante de este Congreso que ha sido la participación. Por ejemplo, hubo más de seiscientos enmiendas. Esto es bueno ya que significa que las personas que participáis en ella os habéis leído las ponencias, los textos y esto, por lo tanto, responde a un trabajo bien hecho.

»Yo creo que debemos y debéis sentirnos orgullosos de vuestros representantes; yo creo que estamos en muy buenas manos. Hace meses que este lucero del Congreso, este lucero que también preside este acto, se ha estado paseando por toda Cataluña, por todas las comarcas, por todos los pueblos, por todas las ciudades, porque nos interesaba conocer la opinión de todos. Hoy, este lucero se ha detenido aquí, en el Palacio de Congresos, para que todos juntos, cada uno desde su responsabilidad, dibujemos un futuro mejor para las personas mayores y para el conjunto de nuestro país. Porque, como hemos dicho, no es un Congreso de las Personas Mayores para las personas mayores, sino que es un Congreso de las Personas Mayores para el conjunto de Cataluña, para el conjunto de los ciudadanos y ciudadanas, porque vuestra experiencia,

vivencias e ilusiones son válidas para todos. Seguro que lo conseguiremos, que haremos esto, un Congreso en positivo, como el lucero que señala hacia arriba, para avanzar, para ir hacia adelante. Un Congreso para construir futuro. Seguro que lo conseguiremos con todos vosotros.

»Muchas gracias.»

ACTO DE INAUGURACIÓN

ACTA DE LA COMISIÓN «UN PAÍS PARA TODOS. LA APORTACIÓN DE LAS PERSONAS MAYORES EN LA PERSPECTIVA DEL NUEVO MILENIO»

1.ª SESIÓN

En el Palacio de Congresos de Cataluña, a las 12.10 horas del día 23 de mayo de 2002, se reúne la mesa de la ponencia A sobre «Un país para todos. La aportación de las personas mayores en la perspectiva del nuevo milenio», del 4.º Congreso Nacional de las Personas Mayores, con la asistencia de los delegados y de las delegadas que escogieron su adscripción a esta ponencia para tratar el siguiente orden del día:

1. Constitución de la mesa de la ponencia
2. Presentación de la ponencia
3. Lectura y votación de las enmiendas aceptadas
4. Lectura y votación de las enmiendas no aceptadas
5. Intervención de los delegados y de las delegadas
6. Lectura y votación de las conclusiones
7. Lectura de comunicaciones
8. Finalización de la sesión

1. Constitución de la mesa de la ponencia

Se procede a la constitución de la mesa que queda formada por las personas siguientes:

- Presidente: Sr. Joan Manuel Velasco
- Vicepresidente: Sr. Ferran Ariño
- Secretaria: Sra. Josefina Ribé
- Secretaria adjunta: Sra. Conxita Balcells
- Ponente: Sra. Montserrat Pastallé
- Supervisor de la sala: Sr. Lluís Fernández
- Supervisores de votos: Sres. Joan Josa y Miquel Salrach
- Vocal de intervención: Sr. Josep Bassols
- Técnica: Sra. Maite Boldú

2. Presentación de la ponencia

Por delegación del presidente, la ponente, Sra. Montserrat Pastallé, presenta y lee el texto básico de la ponencia.

3. Lectura y votación de las enmiendas aceptadas

La ponente, Sra. Montserrat Pastallé, hace la lectura de las enmiendas aceptadas por la mesa. A continuación, se somete a votación el conjunto de enmiendas presentadas y se incorporan al texto básico de la ponencia ya que se aprueban todas.

Se levanta la sesión a las 14.05 horas.

Se reanuda la sesión a las 16.15 horas.

4. Lectura y votación de las enmiendas no aceptadas

A continuación, las personas que se relacionan presentan las enmiendas no aceptadas por la mesa.

- Sr. Carlos Romero Carretero
- Sr. Àngel Marcos Martín
- Sr. Miquel Mateu Murt

Del total de las enmiendas presentadas, 3 se incorporan al texto básico de la ponencia ya que se aprueban mayoritariamente. En 3 más, se dan las circunstancias que se indican en el artículo 11.4 del Reglamento del 4.º Congreso, por lo que se acuerda someter estas enmiendas a la votación del Pleno.

5. Intervención de los delegados y de las delegadas

A continuación, las personas que se relacionan manifiestan su opinión acerca de las temáticas referidas a los contenidos de la ponencia.

- Sr. Narcís Artau Valls
- Sr. José Cámara de la Horz
- Sra. Margarida Llord
- Sra. María Valls
- Sr. Manuel Figueres Vidal

6. Lectura y votación de las conclusiones de la ponencia A

A continuación, la ponente de la mesa lee la propuesta de las conclusiones. El presidente de la mesa inicia el proceso de votación y se aprueban por unanimidad.

7. Lectura comunicaciones

A continuación, las personas que se relacionan presentan las comunicaciones.

Sr. Pere Bayé
 Sr. Francesc Huguet
 Sr. Martí Buscató
 Sr. Juan Navarro
 Sr. Aureli Porta
 Sra. Imma Pons
 Sr. Carlos Romero
 Sr. Josep Valverdú
 Sra. M. Carmen Vidal
 Sr. Miquel Vilaplana.

Se levanta la sesión a las 19.40 horas.

Como secretaria extendiendo el acta con el visto bueno del presidente.

Joan Manuel Velasco
 Presidente

Josefina Ribé
 Secretaria

PONENCIA A

Un país para todos. Aportación de las personas mayores en la perspectiva del nuevo milenio

Un país para todos

Un país para todos es el país que deseamos, un país basado en el respeto y en la convivencia de todos sus ciudadanos y ciudadanas, independientemente de la edad de cada persona, de su situación económica, del lugar de procedencia o de la forma de ser, pensar y creer. Se considera la seguridad ciudadana como un factor clave para construir un país basado en el respeto y la convivencia, y en este sentido la autoridad competente debe actuar ante el incumplimiento de las normas en los espacios públicos y otras infracciones (robo, agresiones, etc.). Es necesaria una vigilancia más cercana y accesible para el ciudadano (patrullas a pie, incremento de la vigilancia nocturna, etc.).

Un país para todos basado en el respeto y la convivencia supone que, entre otras cuestiones, en el sistema educativo se enseñe el respeto por el mobiliario público, por el entorno y por las personas.

Un país para todos, donde la práctica de la democracia exija una alta responsabilidad a los representantes políticos y también a cada uno de nosotros. Que el ejercicio de la libertad y el compromiso cívico nos ayude a salir adelante, a nuestras familias, a nuestro barrio, a nuestro pueblo, a nuestra ciudad y al conjunto del país.

Un país para todos es un país que se tiene que ir haciendo día a día, ir construyéndose, y este trabajo no termina nunca. Debe ir creciendo, pero no solo económicamente, sino en capital humano. No hay duda de que será la calidad de su gente y sus valores el factor determinante por el que se distinguirá.

Un país para todos y de calidad es un país hecho por las personas que, sin salir en los periódicos, contribuyen a construir la sociedad en la que vivimos y convivimos, a la vez que dan testimonio de solidaridad, civismo, justicia, respeto, tolerancia, diálogo y paz.

Para hacer un país como el que deseamos hace falta la implicación y el esfuerzo de todos. Por ello, debemos asumir un papel crítico y autocrítico, viviendo activamente el presente para vivir con esperanza su futuro.

Consideramos, pues, que nos encontramos ante un gran proyecto abierto a todo el mundo y, desde el 4.º Congreso Nacional de las Personas Mayores, os invitamos a compartir con nosotros reflexiones y acciones.

Los retos de la Cataluña de hoy

Cataluña es un país plural y de primera línea. Como otros países de Occidente, comparte situaciones comunes y se plantea también nuevos retos que tienen que ser analizados mirando hacia dentro y, hoy más que nunca, mirando también hacia fuera.

En Cataluña se han producido cambios sustanciales de tipo demográfico, donde se ha reducido el número de nacimientos e incrementado el número de personas mayores de 60 años. Creemos que es consecuencia de un modo diferente de vivir, muy marcado por la incorporación de la mujer al mercado del trabajo, que debe comportar la necesidad de conciliar la vida familiar con la laboral, y también consecuencia de una mejor calidad de vida que contribuye a que se viva más años.

Cataluña ha logrado altas cotas de bienestar. Pero, a la vez que debemos preservar este alto grado de bienestar de la ciudadanía, nos tenemos que preocupar de eliminar las causas que provocan cualquier tipo de exclusión social y asegurar así que dicho bienestar pueda llegar a todo el mundo, sin renunciar a reivindicar el grado de bienestar de los países avanzados de Europa. Pensemos en las dificultades que tiene mucha gente para tener acceso al trabajo y a una vivienda digna. Pensemos en las dificultades que todavía tienen las mujeres para gozar de la igualdad de oportunidades en todos los campos y, en especial, en el acceso a puestos de responsabilidad y decisión.

En relación con el bienestar de las personas, se cree muy importante que se desarrollen más campañas de prevención de la salud dirigidas a los mayores y a los jóvenes. Se considera una buena estrategia promover la salud de forma grupal y comunitaria. Es conveniente que el acceso a la red sanitaria pública de los países miembros de la Unión Europea sea ágil, sencillo y con protocolos comunes.

Cataluña tampoco queda al margen de las decisiones que se toman en el ámbito internacional. A menudo hemos oído hablar de la **globalización**, que se define como la intensificación de los intercambios entre personas de información, bienes y servicios y la interdependencia económica a escala mundial. La globalización es un fenómeno creciente e imparable, pero debemos vigilar el uso que se hace de ella. No podemos tolerar que un mundo globalizado sea más desigual y sirva para enriquecer a los que ya son ricos y empobrecer aún más a los que ya son pobres. La globalización no nos tiene que llevar a un pensamiento único, controlado, sino que debemos preservar los matices de nuestro país y no permitir que se globalice el pensamiento ni que se homogeneicen las ideas, respetando el ser de cada persona, si queremos un país para todos donde se respeten verdaderamente las diferencias. Debemos avanzar en cotas de autonomía sin que ello signifique aislamiento; al contrario, se trata de reforzar el espíritu crítico, de no perder nuestra identidad a la vez que tenemos que saber ponerla al servicio de los demás, para avanzar en un mundo cada vez más justo y solidario.

Cataluña ha sido históricamente tierra de acogida y también de migración. La inmigración es otro aspecto muy importante que tenemos sobre la mesa. Los fenómenos migratorios forman parte de la historia de los pueblos de todo el mundo. Actualmente asistimos a una llegada masiva de personas de otros lugares que vienen a nuestro hogar en busca de una vida más digna. Cataluña tiene un bagaje lingüístico, cultural y de tradiciones muy importante que debemos saber preservar y transmitir, y hacer que las personas recién llegadas lo conozcan. Dicho flujo migratorio produce un intercambio que puede ser muy enriquecedor, si somos capaces de tomarlo como un hecho positivo y no vivirlo como un hecho negativo y amenazador para nuestra cultura e identidad.

Así mismo, los derechos y leyes del país de acogida también tienen que ser respetados. Como dicen Juan Goytisolo y Sami Nair en *El peaje de la vida*:

«El respeto a las normas y los valores, usos y costumbres del país de acogida constituyen la base de las leyes elementales de la hospitalidad. La igualdad hombre-mujer, la autonomía del individuo y la libertad confesional son unas conquistas civilizadoras, que ninguna supuesta especificidad cultural no puede ni debe cuestionar. Para el inmigrante es un deber aceptarlas porque son unos derechos, íntimamente adquiridos, de los ciudadanos del país de acogida».

Cataluña y el medio ambiente. Queremos avanzar para hacer un país sostenible donde la industria siga desarrollándose y, al mismo tiempo, sea cada vez más respetuosa con el medio. Debemos conseguir el respeto y la preservación de los recursos naturales, promoviendo las energías alternativas, y encontrar un equilibrio entre la forma moderna de vivir y ese respeto por el entorno. Queremos que nuestros nietos puedan disfrutar de un aire limpio, de bosques y agua pura, y que hayan aprendido a cuidarlos y así lo transmitan a las futuras generaciones. La preservación del medio ambiente es importante y es patrimonio de todos. Hay que ser corresponsable tanto a nivel individual como político. Es necesario que desde las administraciones no se dé prioridad a los motivos económicos frente a los medioambientales. También harían falta medidas más severas para las empresas que contaminan y exigirles más y mejores medidas de seguridad ante posibles accidentes, sobre todo a las empresas que trabajan con materiales potencialmente contaminantes.

Pero un país sostenible necesita también preservar otros aspectos más allá de los recursos naturales. **Nuestra generación ha compartido unos valores** y, en la actualidad, nos preocupa su permanencia, puesto que con frecuencia imperan otros valores. Creemos que es un gran reto de presente y de futuro la alternativa de valores que ya hemos citado al referirnos a cómo entendemos un país para todos, sobre todo en el momento que sean necesarios nuevos anclajes para una sociedad que se dará cuenta de la trivialidad en la que vive y que reconocerá la necesidad de reorientarse en lo que es realmente importante. Hay que tener en cuenta que se debe trabajar esta reorientación, porque no puede surgir por generación espontánea.

La aportación de las personas mayores en la perspectiva del nuevo milenio

Así pues, es evidente que en este calidoscopio tan complejo los mayores tienen mucho que decir, no solo por el hecho de ser personas mayores, sino por el hecho de ser personas. Recordemos una de las constataciones más importantes del 3.º Congreso Nacional de las Personas Mayores:

«Las personas mayores, en primer lugar, somos personas, formamos parte de la sociedad y tenemos los mismos derechos y deberes que cualquier otro ciudadano.»

El concepto que se tiene de las personas mayores ha cambiado en los últimos tiempos. Hace pocos años, ser mayor equivalía a ser improductivo, a estar fuera de los círculos de la vida activa. Afortunadamente, esa idea ha variado mucho en la actualidad y tiene que seguir variando. La productividad se debe entender más allá de la ocupación laboral, se debe entender como una forma de participación en la sociedad. Con la jubilación se inicia una nueva etapa del ciclo vital, diferente, con menos exigencias laborales pero con exigencias de otro tipo. Hay que seguir siendo activos en otros ámbitos, porque **«ser activos es ser productivos».**

Algunas interpretaciones muy simplistas ubican a las personas mayores únicamente como receptoras de recursos, las catalogan como personas con un único interés reivindicativo. Esa es una visión reduccionista y, por lo tanto, falsa de las personas mayores. Hay que luchar para que las personas mayores tengan una vida digna, pensiones dignas, servicios a su alcance y recursos para paliar las dificultades que conlleva hacerse mayor. **Solo desde la cobertura de las necesidades básicas se puede pedir una implicación real en la sociedad.** Sin embargo, aunque este debe ser un reto que debemos tener siempre presente, **no tiene que ser el único al que es necesario responder por parte de los mayores y de toda la sociedad.**

Un objetivo importante es **positivar la etapa de hacerse mayor**, vivirla desde la madurez y el reconocimiento del trabajo hecho y no desde la carencia. Hacerse mayor implica aprender a vivir desde otras prioridades, desde la plenitud que conlleva tener por delante unos años que pueden y deben ser intensos.

Otro reto que hay que lograr es el de la participación. No podemos olvidar que un país que merezca la pena tiene que

contar con la participación de todos sus ciudadanos y ciudadanas. Es preciso, junto con los responsables políticos, conseguir un país de calidad. **Ello solo será posible con una mayor presencia de las personas mayores en todos los ámbitos: familiar, político, cívico, social, cultural, en los medios de comunicación** y en los espacios que les correspondan como transmisores de las necesidades de su propio colectivo. Pedimos que se busquen y se encuentren mecanismos para hacer realidad ese reto.

El asociacionismo es un medio idóneo para impulsar iniciativas personales y transformarlas en proyectos colectivos. Es necesario, pues, crear y potenciar consejos de participación.

Para dar respuestas a la Cataluña de hoy y orientarla hacia la Cataluña del mañana pensamos que los mencionados cambios sociales deben encontrar, necesariamente, respuesta en unas **políticas dirigidas a la familia**, tanto para las familias con niños como para las familias con una persona mayor con dependencia de quien deben hacerse cargo. Ello se tiene que traducir en políticas concretas y en recursos y servicios, como más plazas de guarderías de 0 a 3 años, más apoyo económico a las familias con hijos, extensión y dotación suficiente de los programas «**Vivir en familia**» y «**Vida a los años**» a todo el territorio catalán e incremento de servicios y equipamientos necesarios para las personas mayores, así como otros tipos de apoyo necesarios para que la familia se consolide como núcleo de apoyo al crecimiento de sus miembros.

La convivencia intergeneracional es totalmente imprescindible porque solo así podremos pasar el testigo de los valores. Es necesaria una actitud de apertura por nuestra parte y la voluntad de compartir. No nos podemos cerrar en espacios que nos aislen del conjunto de la sociedad y barrar una verdadera comunicación. Las personas de edades diferentes deberíamos convivir y compartir actividades y experiencias. Los hogares de ancianos no tienen que ser lugares cerrados e impermeables, sino que deberían ser verdaderos puntos de encuentro e intercambio, y con contenidos culturales.

Ya hemos apuntado la necesidad de **luchar contra la exclusión social**. A menudo, nuestra sociedad genera desigualdades sociales entre sus ciudadanos y ciudadanas que en un país como el nuestro no podemos permitir. Por ello, hay que ir paliando esas dificultades con el incremento de actuaciones que permitan un enfoque global de las causas de la exclusión y se centren en las raíces del problema.

Hemos hablado **de la inmigración** y creemos que solo la convivencia serena y ordenada nos debe hacer avanzar hacia un país permeable y abierto. Si partimos de un punto de vista flexible, nos daremos cuenta de que el «otro» es diferente, pero no inferior, y nos sorprenderemos, sin duda, de todos los aspectos positivos que puede tener el intercambio.

Por otro lado, las **desigualdades sociales** y económicas que se producen entre los países del Primer Mundo y los del Tercer Mundo, **a menudo consecuencia de la ya comentada globalización**, nos deben hacer pensar en cuál debe ser nuestra actitud para con los países más desfavorecidos. El valor de la solidaridad empieza en el espacio más cercano, en nuestros pueblos, barrios y ciudades, y se extiende más allá de las fronteras. Los países de los continentes «ricos» acumulamos el 80 % de la riqueza mundial frente a los países de los continentes mal llamados «pobres», que tienen serias dificultades para salir de la pobreza, pese a que algunos son ricos en recursos naturales.

La idea de **sostenibilidad** nos debería ayudar a defender nuestro planeta. Ese desarrollo sostenible solo será posible si somos conscientes de que la tierra es limitada y hay que respetarla. Gobierno y sociedad civil deben ir de la mano hacia unas actuaciones responsables con nuestro entorno natural: los ciudadanos, creando una nueva relación con el entorno, más respetuosa y que permita compatibilizar el crecimiento con el uso responsable, y los gobiernos, con políticas claras de prevención y de control de todos aquellos que estropean el bien más preciado: la Tierra. No podemos poner en peligro el futuro de nuestros descendientes bajo ningún pretexto.

Por último, esperamos que las aportaciones contribuyan desde el sentido común a lograr los retos que nuestra Cataluña nos exige. La experiencia de las personas mayores es la memoria de un país y esta es fundamental para avanzar hacia el futuro, ese futuro que ya es presente. Este reto, lo debemos afrontar juntos y solo así conseguiremos el país que queremos: **un país para todos.**

CONCLUSIONES DE LA PONENCIA A: UN PAÍS PARA TODOS. LA APORTACIÓN DE LAS PERSONAS MAYORES EN LA PERSPECTIVA DEL NUEVO MILENIO

DESDE LA PERSPECTIVA de que las personas mayores somos en primer lugar personas, formamos parte de la sociedad y tenemos los mismos derechos y las mismas obligaciones que cualquier otro ciudadano, entendemos que **un país para todos** tiene que contar también con las personas mayores y tenerlas en cuenta y, desde esta voluntad manifiesta, consideramos en primer lugar que un país para todos **tiene que basarse en el respeto y en la convivencia. PARA CONSTRUIR UN PAÍS** libre, solidario, sostenible y de paz **se necesita también de la implicación de todos.** Las riquezas naturales, el funcionamiento de la economía, la práctica de la democracia son muy importantes para hacer crecer un país, pero nosotros pensamos que **lo más importante es su capital humano.**

CATALUÑA ES UN PAÍS que tiene que asumir con fuerza los retos que se le plantean. Después de reflexionar sobre estos retos, entre otros, queremos poner de relieve la necesidad de avanzar en el bienestar de la ciudadanía, la igualdad de oportunidades y el medioambiente así como la necesidad de situarse delante de la globalización y de la inmigración.

EL BIENESTAR DE LA CIUDADANÍA Y EL APOYO A LA FAMILIA. Hay que trabajar mucho para alcanzar el bienestar de la ciudadanía, eliminando las causas que provocan la exclusión social y que impiden **que la igualdad de oportunidades sea incontestable.** Que las administraciones preserven la familia aportando los recursos necesarios ya que durante muchos años ha contribuido a vertebrar nuestro país y tiene que seguir haciéndolo a pesar de los múltiples cambios sociales que se están produciendo en la actualidad. La familia es un **punto de referencia intergeneracional, es el eje de transmisión de valores, es la unidad básica de la orientación** y contribuye eficazmente a establecer un vínculo con el territorio en el que vivimos

y nos ayuda a descubrir cómo amar a nuestro país. Nosotros podemos aportar mucho a nuestra familia y recibir mucho de ella. **Hay que reconocer la importancia de la familia y entenderla en todas sus dimensiones.**

TENEMOS QUE VELAR POR LOS PELIGROS DE LA GLOBALIZACIÓN para que no contribuya a hacer un mundo más desigual. No podemos tolerar que la riqueza se reparta de forma tan desigual. No aceptaremos un pensamiento uniformado y único. Por el contrario, observamos que la globalización nos puede aportar igualdad de oportunidades en lo referente al acceso a la información así como el hecho de compartir cualquier experiencia positiva que se produzca en cualquier parte del mundo. Sabremos estar en el sitio que nos corresponde si con espíritu crítico y desde nuestra identidad damos respuesta al desarrollo de nuestras sociedades. **Queremos que se globalicen, especialmente, la solidaridad, la libertad y la justicia.**

LA INMIGRACIÓN es uno de los grandes retos de nuestro país. Cataluña debe seguir siendo un país de acogida. Tenemos que saber transmitir, a las personas recién llegadas, nuestra identidad y nuestra cultura, y **establecer una convivencia de respeto.** Pedimos que desde las administraciones se atienda bajo estos parámetros y que esta también sea la actitud de la ciudadanía.

EN LO REFERENTE AL MEDIOAMBIENTE Y A LA SOSTENIBILIDAD, consideramos que tenemos que preservar la Tierra intentando encontrar un equilibrio entre el estilo de vida moderno y el respeto al entorno. Queremos avanzar y lograr un país sostenible. Más allá de la preservación de los recursos naturales, también queremos hacer un país sostenible en los valores.

LA APORTACIÓN DE LAS PERSONAS MAYORES EN LA PERSPECTIVA DEL NUEVO MILENIO debe considerarse en todos los ámbitos. Podemos aportar nuestra opinión y trabajar conjuntamente con la sociedad y para ella, con voluntad de compartir, sin aislarnos entre la gente de edades o formas de pensar afines. Hacerse mayor se tiene que vivir en positivo, desde la madurez y desde el reconocimiento de un trabajo hecho y de un nuevo trabajo por hacer para poder valorar nuestra trayectoria como una vida plena. Por este motivo, con esta **voluntad participativa,** avanzaremos para **cambiar la imagen que en la actualidad todavía tiene la sociedad de las personas mayores,** más centrada en mostrar que somos personas receptoras de recursos y de servicios que en las posibilidades que tenemos de seguir aportando. Como conjunto de **personas, tenemos el derecho de ser receptores pero también la obligación de seguir aportando.**

Finalmente, **QUEREMOS PEDIR** a todas las personas mayores de nuestro país, que, **de forma individual,** mantengamos una actitud de apertura, que nos pronunciemos mediante la crítica constructiva partiendo de nuestras experiencias y que seamos los primeros en predicar con el ejemplo. **De forma colectiva,** proponemos que el **Consejo de las Personas Mayores de Cataluña** se convierta en un órgano de participación que aparte de tratar temáticas relacionadas con las personas mayores **haga aportaciones y un seguimiento en relación con los retos que tiene la Cataluña de hoy,** retos que hemos desarrollado en esta ponencia y que hemos destacado en estas conclusiones. De esta forma, entre todos haremos la Cataluña del mañana, desde la participación y el compromiso, y desde el intercambio y la convivencia.

ACTA DE LA COMISIÓN «LA CALIDAD DE VIDA EN EL MARCO DE LA SOCIEDAD DEL BIENESTAR. CALIDAD DE VIDA DE LAS PERSONAS MAYORES. LA ATENCIÓN A LAS PERSONAS MAYORES»

1.ª SESIÓN

En el Palacio de Congresos de Cataluña, a las 12.10 horas del día 23 de mayo de 2002, se reúne la mesa de la ponencia B sobre «La calidad de vida en el marco de la sociedad del bienestar. Calidad de vida de las personas mayores. La atención a las personas mayores», del 4.º Congreso Nacional de las Personas Mayores, con la asistencia de los delegados y de las delegadas que escogieron su adscripción a esta ponencia para tratar el siguiente orden del día:

1. Constitución de la mesa de la ponencia
2. Presentación de la ponencia
3. Lectura y votación de las enmiendas aceptadas
4. Lectura y votación de las enmiendas no aceptadas
5. Lectura y votación de las enmiendas transaccionales
6. Intervenciones de los delegados y de las delegadas
7. Lectura y aprobación de las conclusiones
8. Lectura de las comunicaciones
9. Finalización de la sesión

1. Constitución de la mesa de la ponencia

Se procede a la constitución de la mesa que queda formada por las personas siguientes:

- Presidente: Sr. Narcís Oliveres
- Vicepresidenta: Sra. Cándida Nevado
- Secretario: Sr. Robert Rivera
- Ponente: Sr. Llorenç Padró
- Secretario adjunto: Sr. Miquel Mariano
- Supervisor de sala: Sr. Emili Ribot
- Supervisores de votos: Sr. Francesc Vilaplana y Sr. Carles Batlle
- Vocal de intervención: Sr. Jesús Morta
- Técnica: Sra. Maite Marzo

2. Presentación de la ponencia

El presidente de la mesa, el Sr. Narcís Oliveres, presenta resumidamente la ponencia.

3. Lectura y votación de las enmiendas aceptadas

El ponente de la mesa, el Sr. Llorenç Padró, indica el número de enmiendas presentadas, detalla las aceptadas y las no aceptadas y argumenta esta decisión.

A continuación, las personas que se relacionan presentan las enmiendas al texto básico de la ponencia.

Sr. Josep Aracil
Sr. Josep Bertran
Sr. Domingo Bronchalo
Sra. Maria Creu
Sr. Apolo Giménez
Sr. Agustí Gómez
Sr. Josep Massip
Sr. Josep Muixench
Sr. Antonio Navarro
Sra. Adela Pascual
Sr. Albert Pons
Sr. Josep Prats
Sra. Montserrat Riu
Sr. Joaquim Sánchez
Sr. Àngel Tafalla
Sr. Joan Trullàs
Sr. Agustí Vernet
Sr. José Luís Yécora

Se ponen a votación todas las enmiendas presentadas y se incorporan al texto de la ponencia ya que se aprueban todas. Se levanta la sesión a las 14.00 horas. Se reanuda la sesión a las 16.00 horas.

4. Lectura y votación de las enmiendas no aceptadas

A continuación, las personas que se relacionan presentan las enmiendas no aceptadas por la comisión.

Sr. Juan Isidro Calderón
Sr. Apolo Giménez
Sr. Juan Martínez
Sr. Josep Massip
Sr. Josep Prats
Sr. Joaquim Sánchez
Sra. Carme Vergés

Se ponen a votación las enmiendas presentadas. Se aprueban un total de 20 enmiendas que se incorporan al texto de la ponencia.

5. Lectura y aprobación de las enmiendas transaccionales

A continuación, las personas que se relacionan presentan las enmiendas transaccionales en representación de todos los delegados y las delgadas que las han acordado.

Sr. Joan Cals
Sra. Maria Furriol
Sr. Antoni Parés
Sr. Josep Prats
Sr. Artur Sans
Sra. Dolores Solís

Se ponen a votación las enmiendas presentadas y se incorporan al texto de la ponencia ya que se aprueban en su totalidad. Se acuerda finalizar la sesión ya que son las 21.00 horas.

Así pues, se levanta la sesión que se da por finalizada y como secretario extendiendo el acta con el visto bueno del presidente.

Robert Rivera

Secretario de la mesa

Narcís Oliveres

Presidente de la mesa

PONENCIA B

La calidad de vida en el marco de la sociedad del bienestar. La calidad de vida de las personas mayores. La atención a las personas mayores

Aproximación al concepto de calidad de vida

En la **Declaración Universal de los Derechos Humanos**, en su artículo 25, queda recogido el concepto de «bienestar social», que se asocia con la calidad de vida y que nos puede servir de referente para enmarcar las cuestiones que en adelante trataremos.

«Toda persona tiene derecho a un nivel de vida adecuado que le asegure, así como a su familia, la salud y el bienestar, y en especial la alimentación, el vestido, la vivienda, la asistencia médica y los servicios sociales necesarios; tiene asimismo derecho a los seguros en caso de desempleo, enfermedad, invalidez, vejez u otros casos de pérdida de sus medios de subsistencia por circunstancias independientes de su voluntad.»

El concepto «**calidad de vida**» es muy utilizado por los técnicos que diseñan las políticas sociales y por los profesionales de las ciencias ambientales, sociales y de la salud. Los ciudadanos también lo utilizamos porque es un objetivo muy preciado que nos esforzamos en lograr.

Podemos considerar que, entre otros, los hechos que han impulsado y recuperado la importancia y riqueza de este concepto son:

La evolución del estado del bienestar, cuyo objetivo es satisfacer las necesidades y las demandas sociales avanzando hacia una calidad de vida, entendida como:

«**Un valor social que establece como finalidad que todos los miembros de la sociedad deben disponer de los medios precisos para satisfacer aquellas demandas comúnmente aceptadas como necesidades**» (Redondo, 1987)¹.

La **definición de salud** establecida por la Organización Mundial de la Salud (OMS) considera igual de importante la salud en sus diferentes ámbitos: físico, psíquico y social. En este sentido, se pone de manifiesto la necesidad de recoger información que permita valorar las actuaciones en el campo de la salud teniendo en cuenta **una atención personalizada con la finalidad de conseguir una buena calidad de vida**.

La calidad de vida de las personas mayores, en términos generales, puede ser similar a la del conjunto de la población, pese a que existen algunas particularidades que se deben destacar. Una vez entrados en la etapa de la jubilación, y después de decidir destinar nuestro tiempo a tareas no remuneradas, entendemos por calidad de vida **poder hacer muchas otras cosas que las ocupaciones laborales antes no habían permitido** y, en el caso de las personas muy mayores, es también especialmente importante el mantenimiento de las habilidades funcionales para disfrutar de una buena calidad de vida. Hay que tener especialmente en cuenta que un importante número de personas mayores se encuentra en situación de dependencia, y ello requiere una atención especial para garantizar su calidad de vida en función de sus circunstancias.

Se consideran **factores personales** relacionados con la calidad de vida: la salud, las relaciones sociales y la satisfacción por la actividad que realizamos a diario.

En cuanto a los **factores socioambientales**: los servicios de salud y los servicios sociales, las condiciones económicas, el apoyo social, los factores culturales y la calidad ambiental. Todos esos factores son **objetivos** cuando pueden medirse, y **subjetivos** cuando tienen que ver con la percepción que cada persona tiene de su calidad de vida. Por todo ello, la calidad de vida la debemos definir teniendo en cuenta que **es el resultado de la relación que se establece entre la visión objetiva y la visión subjetiva**.

Queremos destacar, entre otros, el lugar de residencia de la persona como una referencia importante que se debe tener en consideración en la definición del concepto de calidad de vida; vivir en una zona rural o en una zona urbana, vivir en una residencia o en casa, solos o en familia.

Hasta aquí hemos hecho una aproximación teórica de los conceptos de calidad de vida y de atención a la persona. En adelante analizaremos y reflexionaremos en torno a las opiniones de las personas que han participado en la elaboración de la presente ponencia.

Los ciudadanos opinan y proponen

Tres grandes áreas recogen las diferentes aproximaciones al concepto de «calidad de vida»: la personal, la de servicios y la económica.

En el ámbito personal, sentirnos escuchados, sentirnos queridos, sentirnos respetados, sentirnos miembros activos, participativos y útiles dentro de la sociedad son los rasgos que más queremos destacar. **Somos personas vivas con deseos** de seguir aportando a la sociedad todo aquel bagaje vital que enriquece las relaciones entre las personas.

«Todo lo que hay de valores positivos en la persona, en su interior y que aflora de dentro a fuera, y que la hace partícipe, con los demás, del mundo en que vivimos».

La autonomía en el propio entorno, la salud y las relaciones familiares y con las personas que nos rodean son factores que inciden y tienen un importante peso en nuestra calidad de vida. Es necesario regular lo antes posible la «dependencia». Por ello, proponemos que desde el Parlamento de Cataluña se desarrollen las actuaciones necesarias para alcanzar dicho objetivo. Asimismo, pedimos que se informe al Consejo de las Personas Mayores de Cataluña y que se tengan en cuenta las sugerencias que en este sentido pueda hacer. También es importante mejorar la accesibilidad y no limitar los desplazamientos; por ello se estima conveniente facilitar la movilidad. En ese sentido, se deberían proponer medidas como que los abonos de transporte de las personas mayores sean válidos independientemente del lugar de empadronamiento. Consideramos que la calidad de vida viene también determinada por la adecuación y la accesibilidad a los servicios sanitarios, sociales y culturales. También se pide que se unifique un carné de las personas mayores, de acuerdo con las administraciones competentes, que permita el acceso a todos los dispositivos de la red sociocultural del país. Las ventajas deben ser iguales para todo el mundo, al margen de dónde se resida. Tanto el número como las características del servicio son indicadores que nos permiten valorar el nivel de vida de la población. Las personas mayores, en tanto que consumidoras y usuarias de esos servicios, **pedimos atención a la persona, por lo que entendemos tener garantizado un trato profesional cualifica-**

1. Redondo A. y col. (1987), *Conceptos básicos del bienestar social*. Seminario Taxonómico. Madrid, Colegio de Doctores y Licenciados en Ciencias Políticas y Sociología.

do, fiable y personalizado que nos sepa dar respuesta y satisfacer las necesidades específicas que se plantean, así como la continuidad del servicio y la coordinación entre equipos profesionales y entre administraciones. Es necesario hacer extensiva la cobertura de la sanidad pública a los servicios integrales de odontología, podología, provisión de prótesis, gafas, etc.

En cuanto a la tercera área, la económica, queremos mencionar que el objetivo es tener asegurada la pensión y, en consecuencia, un poder adquisitivo determinado que nos **permita cubrir las necesidades básicas y vivir con dignidad**.

No podemos dejar de lado que en la actualidad todos los estudios realizados apuntan a que en Cataluña existe una importante bolsa de pobreza y exclusión y que la misma afecta en especial a las personas mayores y, más intensamente, a las mujeres mayores.

Destacamos y apreciamos como una gran proveedora de calidad de vida la oferta de servicios educativos, de ocio, de servicios sociales y de salud. Proponemos que el diseño, la promoción y el presupuesto de esos servicios se programe atendiendo a nuestras circunstancias y necesidades específicas para garantizar que se nos están ofreciendo servicios de calidad con el fin de garantizar la práctica deportiva adaptada a toda nuestra población. Es necesario establecer una red de servicios de actividad física de calidad entre los centros para personas mayores y mejorar la coordinación entre los servicios deportivos y la red institucional sanitaria y social de atención a las personas mayores. **Consideramos que la gestión de dichos servicios se debería acercar a la ciudadanía** y ser iguales para todo el mundo, independientemente del municipio donde se resida. En ese sentido, los programas de termalismo social y de vacaciones para personas mayores que en la actualidad gestiona el IMSERSO deberían ser planificados y gestionados por la Generalitat de Cataluña, contando con la colaboración de las administraciones locales y del Consejo de las Personas Mayores de Cataluña, especialmente en el momento de definir la planificación y cómo se tiene que orientar la gestión.

Será necesario establecer unos nuevos baremos y mayor transparencia en la concesión de las plazas, y velar por dar prioridad en cada adjudicación a las personas que hasta el momento no hayan sido beneficiarias y las que hayan tenido menos acceso. Las personas que tengan unos ingresos inferiores a 6.000 euros al año recibirán una ayuda equivalente al 40 % del coste del servicio de ocio adjudicado, tal como se está llevando a cabo en algunos ayuntamientos, aportando la documentación acreditativa (copia de las declaraciones de los impuestos sobre la renta y el patrimonio).

Nos exigimos participar abiertamente con los políticos y los técnicos que orientan y planifican los servicios, **y no renunciamos a ello**, para colaborar y participar en los espacios de debate que deben perfilar las prestaciones de los servicios. De esta forma, estamos seguros de que obtendrán más calidad, puesto que aumentará el grado de coincidencia entre lo que los ciudadanos esperamos de los servicios y lo que recibimos en tanto que usuarios y consumidores de los mismos.

Consideramos que, pese a que se están haciendo esfuerzos para incrementar el número de equipamientos y la calidad en el servicio, **la Administración debe destinar más partidas presupuestarias** tanto en poblaciones pequeñas como grandes, dado que el número de personas mayores con pequeñas o grandes necesidades está aumentando, y esta va a ser la tendencia en el futuro. Es preciso profundizar en la coordinación entre los diferentes niveles de Administración (Estado, Generalitat de Cataluña y ayuntamientos) para garantizar la eficacia y la equidad de los recursos destinados a la gente mayor.

¿Qué esperamos recibir al utilizar un servicio?

En lo concerniente a la **utilización de servicios**, sean estos gratuitos para el usuario o los consumidores o bien de pago, todos ellos tienen que reunir unas características óptimas para satisfacer las expectativas de los ciudadanos y ciudadanas. Nuestras expectativas de las prestaciones del servicio en el **ámbito humano** son las mismas a que tiene derecho cualquier ciudadano, tenga la edad que tenga. Las personas queremos ser atendidas de forma personalizada, amable, efectiva e inspiradora de confianza, con respeto y educación. Queremos que se nos dedique el tiempo necesario en tanto que también somos personas usuarias y consumidoras de servicios.

En cuanto al consumo de servicios públicos para las personas mayores, en su vertiente económica, se debería controlar desde la Administración el patrimonio real de la familia demandante (entendida no solamente como la persona afectada) y beneficiar así a quien realmente le falten más recursos económicos y tenga una situación sociofamiliar grave. Se considera que los hijos e hijas tienen que contribuir, en caso de que sea posible, al pago de estos equipamientos, cuando sea preciso.

Entendemos que las prestaciones en cuanto a la **estructura** y el **procedimiento** deberían suprimir las barreras arquitectónicas en el terreno urbanístico, adecuar los espacios, velar por la luminosidad y la limpieza de las instalaciones, así como procurar su ubicación accesible y bien comunicada, sobre todo en cuanto a las personas dependientes; simplificar los trámites burocráticos, informar con claridad y precisión y flexibilizar los horarios.

Se plantea que en todos los centros básicos de salud de la red pública se amplíe el horario de atención médica para atender los casos de carácter urgente. También se ve la necesidad de que el servicio del 061 funcione en todas las poblaciones.

Del **proyecto institucional** esperamos competencia de los profesionales, atención de equipos de expertos, continuidad del servicio, prestación del servicio según las condiciones establecidas y constitución de canales de comunicación que permitan expresar nuestras demandas.

Por nuestro lado, aquel dicho de «para recibir, primero hay que dar», lo debemos tener muy en cuenta. Queremos decir que nuestra actitud hacia los profesionales de los servicios tiene que contribuir a que se produzca un buen trato y una buena relación. No siempre logramos la calidad deseada porque esperamos de los servicios unas prestaciones para las que no han sido diseñados.

Por lo tanto, queremos destacar **entre las condiciones indispensables para disfrutar de una buena atención** el hecho de disponer de una información veraz, suficiente, comprensible y oportuna de los productos y servicios a nuestra disposición, para que las expectativas que depositamos en ellos sean las adecuadas. Ello nos va a permitir poder elegir el servicio, el

que más se ajuste a nuestras necesidades. La tendencia del futuro debe ser que el **ciudadano pase de ser un usuario**, al que se le impone un servicio estandarizado a partir de unos parámetros genéricos, **a ser un cliente**, que es aquella persona para quien se busca una oferta específica más adecuada a sus necesidades y se la integra en el propio desarrollo del servicio. Proponemos la **necesidad de consenso de unos mínimos óptimos en la prestación de los servicios**, porque apreciamos diferencias entre los servicios que gestiona la Administración y los gestionados por entidades colaboradoras y privadas. En ese sentido se estima conveniente establecer, con la participación de las personas mayores, mecanismos de control respecto a las residencias, teniendo en cuenta, por un lado, que somos usuarios/usuarios de dichos servicios y, por otro, el déficit que existe en muchas de ellas (lo que supone una alternativa poco deseable para mucha gente).

Queremos destacar y **reconocer nuestra satisfacción** más positiva por la atención recibida en los servicios dependientes de la Administración, en especial los que se ofrecen a las personas mayores. Nos estamos refiriendo a **las residencias, las viviendas, los centros de día, el programa «Vivir en familia» y el programa «Vida a los años»**. Observamos que se ejerce un control de calidad que contribuye a la buena organización y al correcto funcionamiento. Es necesario, también, reconocer el trabajo realizado por todas las entidades sin ánimo de lucro, movidas por valores cívicos como el altruismo y la generosidad, que dedican esfuerzos y tiempo para gestionar sus equipamientos con la máxima calidad, profesionalidad y humanidad. Pedimos a las empresas que son titulares de servicios similares que tengan como referencia esta valoración para mejorar su actuación.

No solamente desde el ámbito sociosanitario público se deben dar unas garantías de calidad, sino que también las empresas privadas del campo de la sanidad deberían ofrecer unos servicios adecuados y accesibles (de precios ajustados, etc.) para las personas mayores, tomando como patrón de referencia la sanidad pública.

Pese a que se ha incrementado el número de equipamientos que dan respuesta a las personas mayores con necesidades específicas, estos todavía no son suficientes para cubrir la demanda actual existente. Reconocemos la sensibilidad de las administraciones para alcanzar el objetivo de contar con el número de recursos necesarios para atender las necesidades reales. Pedimos que la gestión del acceso a los recursos se lleve a cabo atendiendo a los principios de la máxima eficacia y eficiencia. Se tiene que prever que el aumento de la esperanza de vida incidirá directamente en el grado de dependencia de las personas mayores, por lo que es necesario que la sociedad civil y la Administración tengan muy presente esta nueva realidad, y que se avancen al futuro, como en la previsión y las condiciones de la prestación de servicios, y en las ayudas a las familias, buscando y probando nuevas soluciones. Estas previsiones hacen imprescindible aumentar los recursos económicos destinados por las administraciones para incrementar el grado de cobertura de los servicios, tendiendo a su universalización, y aumentar las ayudas a las familias, hoy en día insuficientes. Todo ello, teniendo en cuenta que nos debemos acercar a la media que se establece en la Unión Europea (en el caso de las residencias, la media europea se sitúa entre 5 y 6 plazas por cada 100 personas).

La participación en el diseño del servicio y las nuevas tecnologías

Existen espacios y foros de comunicación que permiten intercambiar y proponer mejoras en la prestación de los servicios y cobertura de nuevas necesidades. Este 4.º Congreso es un ejemplo de ello, pero sería necesario preparar y sensibilizar a los interlocutores (campañas publicitarias, folletos, servicios de reclamaciones, políticos, técnicos, etc.). Se trata de saber llegar también a **las necesidades más específicas que tenemos las personas mayores**. Insistimos en que se cuente con nosotros porque **nos sentimos con la responsabilidad de dar a conocer dichas necesidades para que se tengan en consideración al planificar las políticas públicas**.

En cuanto a las nuevas tecnologías, reconocemos que, por parte nuestra, hay mucho trabajo por hacer. Somos los primeros que tenemos que estar más abiertos y receptivos a los beneficios de la reciente y espectacular rapidez de la sociedad de la información. Nos comprometemos a hacerlo, pero queremos recibir más información y formación, necesitamos tiempo y dedicación de profesionales/voluntarios bien preparados con didácticas adecuadas a nuestros procesos y ritmos de aprendizaje.

Sabemos que las nuevas tecnologías nos han aportado y nos aportarán mejoras en nuestra calidad de vida (tecnología sanitaria, telefonía móvil, detectores individuales, acceso a información vía Internet, etc.) y no nos podemos cerrar en banda justificándonos en el hecho de pertenecer a otra generación.

Contribuciones de la sociedad civil, de la Administración y del sector privado y mercantil en la mejora de la calidad de vida

Es necesario intensificar la colaboración entre las administraciones, la sociedad civil y el sector privado mercantil, para que la calidad de vida de las personas mayores mejore. Cada uno de esos agentes tiene unas determinadas responsabilidades que lo caracterizan y, a nuestro juicio, son las siguientes:

La **sociedad civil** puede contribuir al bienestar de las personas mayores promoviendo: la adaptación de los servicios e infraestructuras a las condiciones y limitaciones de las personas mayores; la solidaridad y la cooperación, que eviten nuestra marginación; la relación entre generaciones; la cultura del ahorro y los seguros; la demanda de servicios, actividades y espacios destinados al colectivo de las personas mayores, y la familia, como núcleo y entorno próximo a la persona.

Así mismo, la **Administración** debe dirigirse a mantener y contemplar que las personas mayores gocen del mismo trato y atención que el conjunto de la población y de una atención específica, en los casos en que se precise un tratamiento diferenciado; que se promuevan medidas de protección para las muchas personas mayores que son maltratadas (en caso de que exista la función de tutela para esas personas maltratadas, se debería velar para retirarla a quienes la detentan); que se promuevan también medidas de protección ante la publicidad y demás formas de presión del consumismo; que se reduzcan paulatinamente las listas de espera tanto en servicios sociales como sanitarios, y se reduzcan también las listas de

espera para las intervenciones quirúrgicas, porque no solo afectan a la salud de la propia persona enferma, sino que dilatar el tiempo de la atención necesaria encarece el coste de la sanidad, al agravarse el problema. A pesar de creer que la red de salud tiene que ser pública, se podrían concertar desde esta más plazas en la privada, al objeto de un mejor cubrimiento de las necesidades de las personas enfermas. Sin embargo, se cree que es fundamental la obligación de la Administración de incrementar plazas en la red pública. Así mismo, hay que poner también un énfasis especial en la necesidad de aumentar los centros para personas en situación terminal. Es preciso llevar a cabo un control riguroso de los servicios prestados por el sector privado, para que la calidad de los mismos sea la misma que la ofertada por la Administración. Por otro lado, se deben incrementar las partidas presupuestarias destinadas a cubrir las necesidades de las personas mayores; crear unos estudios específicos de formación en gerontología y geriatría, y constituir equipos profesionales especializados en la atención de las necesidades específicas de las personas mayores. En todo caso, velando por la igualdad de nuestro país a los niveles de aplicación del estado del bienestar de otros países europeos, invirtiendo más en el ámbito del bienestar social. Se tienen que emplear esfuerzos para las personas mayores de hoy y para las personas mayores del mañana.

Al sector privado y mercantil, le pedimos que contribuya: ajustando sus productos y servicios a las necesidades y especificidades de nuestro perfil de cliente y haciendo detección directa de nuestros intereses y motivaciones; promoviendo campañas informativas y de promoción de los servicios ofrecidos e identificando las características propias de las personas mayores como receptores y consumidores directos y únicos de dichos productos; destinando parte de los beneficios anuales al mantenimiento o creación de servicios dirigidos a las personas mayores; adecuando el coste a los diferentes perfiles de clientes; y formando a sus profesionales para que proporcionen a sus clientes un trato respetuoso y amable.

Pensando en un futuro no muy lejano

De cara al futuro debemos prever, dado que las cifras así nos lo confirman, que las personas mayores seremos clientes, usuarios y consumidores mayoritarios de servicios, en términos generales, por el peso demográfico del colectivo que representamos. Por ello, es importante que tanto la Administración como el sector privado y mercantil tengan en cuenta esas cifras en el momento de diseñar y planificar los futuros servicios, por lo que insistimos en que es absolutamente necesario e imprescindible **contar con la colaboración y participación de representantes de las personas mayores**.

No se puede garantizar que los servicios cubran y den satisfacción a las personas mayores si estas no participan activamente en el proceso de diseño y, posteriormente, en su seguimiento.

Las relaciones y estructuras familiares han variado tanto, y tan rápidamente, que debemos plantearnos políticas de ayuda a la familia, en el sentido más amplio. Las reducciones en las cotizaciones, la flexibilización de jornadas laborales, el incremento de los servicios a domicilio y los centros de día, programas de respiro y apoyo a las familias, etc., son algunas vías que se pueden potenciar desde la Administración. Además, se debe facilitar la posibilidad de seguir viviendo al lado de los nuestros, en nuestros hogares o en nuestro entorno, puesto que nos proporcionará una elevada calidad de vida si tenemos familia, y el reconocimiento del derecho a formar parte de otra nueva familia (familia de hecho) a quienes no disfrutaban de ella.

Instamos a la Generalitat de Cataluña a que apruebe la disposición normativa que regule el registro de voluntades anticipadas, con el fin de desarrollar la Ley de Derechos de Información Relativos a la Salud, a la Autonomía del Paciente y a la Documentación Clínica.

Es necesario revisar las consecuencias que puede producir la aplicación de la LAU (Ley de Arrendamientos Urbanos) y también la ejecución de los desahucios. En ambas situaciones, hay que prever medidas alternativas para compensar sus efectos sobre las personas con menos recursos.

Es conveniente llevar una vida saludable en todas sus dimensiones (tomando como referencia los parámetros que establece la OMS), debido a que es una garantía de vida en el futuro. Es recomendable que desde las redes de servicios sanitarios así se promueva. De esta forma, haremos realidad el concepto de «**Vida a los años**».

Es difícil para nosotros pensar en disfrutar de una buena calidad de vida y no hablar del **tema de las pensiones a las que todas las personas mayores tenemos derecho**. Consideramos que nosotros hemos colaborado, a lo largo de nuestra vida laboral, a las cotizaciones establecidas por la constitución del estado del bienestar, y es ahora, que vivimos una nueva etapa de la vida, cuando nos corresponde beneficiarnos de las prestaciones que el Estado debe garantizar por mandato constitucional en forma de servicios de atención a las personas y/o en forma de unas pensiones adecuadas y actualizadas, que permitan una suficiencia económica digna, independientemente de la ideología del gobierno.

En ese sentido, consideramos que tenemos que aprovechar la presente ponencia del 4.º Congreso Nacional de las Personas Mayores para hacer propuestas con el fin de que sean estudiadas y llevadas a efecto por parte de los órganos competentes. Dichas propuestas, las realizamos desde la responsabilidad, teniendo en cuenta las características del sistema y con espíritu solidario, porque entendemos que es necesario tener una sensibilidad especial ante las situaciones de mayor necesidad. Por ello proponemos:

Incremento anual lineal de las pensiones, teniendo en cuenta diferentes tramos, con el fin de llevar a cabo un repartimiento solidario. En el caso de las pensiones mínimas, es preciso equipararlas con el salario mínimo interprofesional teniendo en cuenta su revisión, puesto que consideramos que este salario está muy por debajo del SMI medio de la Unión Europea y se debería tender a su igualdad.

Consideramos que se debe revisar la prejubilación, en especial cuando afecta negativamente a las personas. Creemos que hay que aplicar diferentes coeficientes reductores en función de si la prejubilación anticipada es voluntaria o involuntaria. Entendemos que se tienen que valorar las aportaciones que deben hacer las empresas, especialmente cuando estas obtengan beneficios. Que es necesario valorar, asimismo, cómo se aplica el Fondo de Garantía Salarial, las posibilidades reales de poder seguir trabajando y los ingresos en cada caso.

Asignar una bonificación del 2 % en la base reguladora a las personas que tienen 65 años de edad, por cada año que supere los 35 cotizados.

Calcular la base reguladora para establecer las pensiones resultantes, teniendo en cuenta lo que sea más beneficioso en cada caso y la diferencia del coste de la vida en Cataluña respecto al resto del Estado español.

Revisar la aplicación del IRPF, especialmente en aquellos casos en que el mismo reduzca los aumentos anuales para las pensiones.

Incrementar las pensiones del SOVI para equipararlas a las pensiones mínimas del sistema contributivo de la Seguridad Social. Hacerlas compatibles con la pensión de viudedad, teniendo en cuenta que la cuantía resultante de dicha compatibilidad, dentro de la garantía de mínimos, no supere el importe de la pensión única a los 65 años.

Aumentar la pensión mínima de viudedad como mínimo del 75 % de la base reguladora de la pensión del cónyuge, cuando se percibe pensión única y no se tienen otros ingresos.

Llevar a cabo el mantenimiento y la dotación anual del Fondo de Garantía de las jubilaciones sobre la base del superávit, sin limitación de la Seguridad Social, e incluir el posible superávit de los Presupuestos Generales del Estado. Así mismo, dotar este Fondo de normas legales que impidan, en su caso, que en los momentos de déficit presupuestario se pueda disponer de él, o que pueda servir para avalar o garantizar otros compromisos del Estado.

Incrementar las pensiones no contributivas y mejorar las condiciones para acceder a ellas, elevando los baremos indicativos de los ingresos mensuales en las tablas de los límites de recursos económicos que se aplican para determinar el acceso, especialmente en el caso de que la unidad familiar esté formada por dos miembros.

Llevar a efecto la separación definitiva, en el año 2004, de las fuentes de financiación, de modo que la cobertura de las prestaciones de naturaleza contributiva dependan, básicamente, de las cotizaciones sociales, y que la financiación de las no contributivas y universales (sanidad y servicios sociales, entre otras) y el complemento a mínimos corran a cargo de los Presupuestos Generales del Estado.

Impulsar el Foro Económico 2001 aprobado por el Congreso de Diputados para debatir la mejora de la situación de las personas que están jubiladas y de las que lo estarán en un futuro, garantizando que se tome la renta media individualizada en cada territorio autonómico en lugar del salario mínimo interprofesional.

Pedimos que desde el Consejo de las Personas Mayores de Cataluña se cree una comisión para llevar a cabo un detallado seguimiento de los acuerdos de pensiones que se alcancen en el 4.º Congreso Nacional de las Personas Mayores. Instamos al Parlamento de Cataluña a ejercer la iniciativa legislativa que otorga el artículo 87.2 de la Constitución, para adecuar el marco normativo con el fin de poder hacer posibles dichos acuerdos. Nos reservamos hacer uso de la iniciativa legislativa popular prevista también en el artículo 87.3 de la misma Constitución.

Para terminar esta ponencia, queremos citar tres artículos de la Constitución española, que entendemos que ponen de relieve el marco de referencia de donde se debe partir para justificar este planteamiento.

El artículo 41 dice textualmente: «Los poderes públicos mantendrán un régimen público de Seguridad Social para todos los ciudadanos, que garantice la asistencia y prestaciones sociales suficientes ante situaciones de necesidad, especialmente en caso de desempleo. La asistencia y prestaciones complementarias serán libres».

El artículo 50 de la Constitución española dice que «los poderes públicos garantizarán, mediante pensiones adecuadas y periódicamente actualizadas, la suficiencia económica a los ciudadanos durante la tercera edad. Asimismo, y con independencia de las obligaciones familiares, promoverán su bienestar mediante un sistema de servicios sociales que atenderán sus problemas específicos de salud, vivienda, cultura y ocio».

El artículo 10.1 de la Constitución española, que recoge la esencia de la calidad de vida para la que es imprescindible «trabajar», dice así:

«La dignidad de la persona, los derechos inviolables que le son inherentes, el libre desarrollo de la personalidad, el respeto a la ley y a los derechos de los demás son fundamento del orden político y de la paz social».

CONCLUSIONES DE LA PONENCIA B: LA CALIDAD DE VIDA EN EL MARCO DE LA SOCIEDAD DEL BIENESTAR. LA CALIDAD DE VIDA DE LAS PERSONAS MAYORES. LA ATENCIÓN A LAS PERSONAS MAYORES

Después de haber trabajado la ponencia «La calidad de vida en el marco de la sociedad del bienestar. La calidad de vida de las personas mayores. La atención a las personas mayores», **QUEREMOS DESTACAR** el artículo 25 de la Declaración Universal de Derechos Humanos porque entendemos que recoge toda la esencia de este concepto. Por este motivo insistimos en transcribirlo como primer punto de estos acuerdos:

«Toda persona tiene derecho a un nivel de vida adecuado que le asegure, así como a su familia, la salud y el bienestar, y en especial la alimentación, el vestido, la vivienda, la asistencia médica y los servicios sociales necesarios; tiene asimismo derecho a los seguros en caso de desempleo, enfermedad, invalidez, viudez, vejez y otros casos de pérdida de sus medios de subsistencia por circunstancias independientes de su voluntad».

TODAS LAS PERSONAS, independientemente de la edad, tenemos una manera propia de valorar nuestro entorno y a nosotros mismos. Coincidimos en que una parte de la calidad de vida se da cuando **recibimos** una buena atención profesional y personalizada con el apoyo de servicios de calidad. Esperamos respuestas adecuadas a nuestras necesidades. **Por este motivo, pedimos** a las administraciones que velen para que **podamos acceder** a los recursos disponibles, que se esfuercen por **mantener la calidad** de los servicios que nos ofrecen, que **incrementen los recursos** que se destinan a las mismas y que se exijan **progresar en la atención personalizada**.

EN EL ÁMBITO DE LAS PERSONAS MAYORES se debe tener en cuenta la evolución demográfica que apunta a un núme-

ro cada vez más importante de personas mayores, con unas necesidades muy específicas. Desde este 4to Congreso Nacional de las Personas Mayores alentamos y animamos todas las iniciativas que surjan de la sociedad civil así como las iniciativas privadas mercantiles que consideren **la oferta pública como un referente de calidad**. Sugerimos la necesidad de **consensos de unos mínimos óptimos** en la prestación de los servicios.

TAMBIÉN COINCIDIMOS en que la calidad de vida no solo tiene que ver con aquello que esperamos recibir, sino que **también es necesario que pongamos algo de nuestra parte**. Por eso, creemos que tenemos que participar en el diseño de los servicios y, de este modo, hacerlos más abiertos y participativos al conjunto de la ciudadanía. Nos exigimos, como consumidores y usuarios, utilizarlos correctamente, siendo respetuosos con los profesionales y con la organización.

APOSTAMOS para que las personas mayores **podamos vivir el máximo de tiempo en nuestra casa**, con nuestra familia, ya que estamos seguros de que esto equivale a disfrutar de la máxima calidad de vida. Por un lado, estamos seguros de que podemos llegar a ser la **espina dorsal** de nuestras familias, sobretodo en momentos difíciles, aportando nuestro bagaje y los valores necesarios para fortalecerla. Por el otro, cuando somos nosotros quienes necesitamos la atención, también estamos seguros de que **nuestra familia será nuestro mejor punto de referencia y de acogida**. Por eso, pedimos a las administraciones que destinen más recursos para ayudar a la familia, especialmente para atender a las personas mayores con dependencia. En caso de que no sea posible vivir en casa, se deberá atender a estas personas mediante los recursos más adecuados para cada caso. Es necesario considerar también todas las iniciativas que, en este sentido, están surgiendo desde la sociedad civil para dar respuesta a las nuevas formas de entender la familia y ofrecerles el apoyo necesario para que también se puedan consolidar.

VIVIR CON DIGNIDAD requiere tener cubiertas las necesidades básicas, disponer de unos ingresos suficientes y tener también acceso a la oferta cultural y educativa que nuestro país promueve. En esta ponencia, también hemos tratado a fondo el tema de las pensiones. Hemos acordado, siendo respetuosos con el sistema, una opción solidaria y una reivindicación significativa para encontrar **una solución definitiva a las pensiones más bajas, especialmente las de viudedad**, sin dejar de hacer referencia a nuestra posición, que entendemos que queda perfectamente reflejada en el texto de la ponencia. En este punto, queremos resaltar la necesaria creación de una comisión específica, en el marco del Consejo de las Personas Mayores de Cataluña, para realizar el seguimiento de estos acuerdos. Asimismo, hemos pedido medidas legislativas para poder hacer posibles nuestras propuestas reservándonos, si es necesario, la iniciativa popular.

Para finalizar, INSISTIMOS en que es necesario fomentar las relaciones entre Administración, sociedad civil y sector privado con la finalidad de trabajar juntos para lograr una buena atención y una buena calidad de vida de toda la sociedad de la que también formamos parte las personas mayores. Asimismo, tenemos que tomar Europa como referente más inmediato, porque estamos en Europa y porque, al mismo tiempo, tenemos que intentar alcanzar las cotas de bienestar de las que disfrutan muchos de los países que forman parte de la Unión Europea. Mirar hacia Europa no tiene que significar dejar de mirar hacia el mundo, un mundo del que también formamos parte, que también nos exige ser solidarios. Tenemos que considerar que nuestra calidad de vida no debe comportar el detrimento de la calidad de vida de nadie. Todas las personas, independientemente de su nacionalidad y en tanto que ciudadanas del mundo, tienen derecho a gozar de una buena calidad de vida.

ACTA DE LA COMISIÓN «CIVISMO Y PARTICIPACIÓN: EL PAPEL ACTIVO DE LAS PERSONAS MAYORES EN LA SOCIEDAD»

1.ª SESIÓN

En el Palacio de Congresos de Cataluña, a las 12.10 horas del día 23 de mayo de 2002, se reúne la mesa de la ponencia C sobre «Civismo y participación: el papel activo de las personas mayores en la sociedad», del 4.º Congreso Nacional de las Personas Mayores, con la asistencia de los delegados y de las delegadas que escogieron su adscripción a esta ponencia para tratar el siguiente orden del día:

1. Constitución de la mesa de la ponencia
2. Presentación de la ponencia
3. Lectura y votación de las enmiendas aceptadas
4. Lectura y votación de las enmiendas no aceptadas
5. Lectura y votación de las enmiendas transaccionales
6. Intervenciones de los delegados y de las delegadas
7. Lectura y aprobación de las conclusiones
8. Lectura de las comunicaciones
9. Finalización de la sesión

1. Constitución de la mesa de la ponencia

Se procede a la constitución de la mesa que queda formada por las personas siguientes:

- Presidenta: Sra. Mercè Mas Quintana
- Vicepresidente: Sr. Jaume Guindulain Bosch
- Secretario: Sr. Jordi Reyes Planas
- Secretaria adjunta: Sra. Avelina Gisbert Boix
- Ponente: Sr. Conrad Enseñat Sacristán
- Supervisor de sala: Sr. Manel Ferrer Masia
- Supervisores de votos: Sr. Josep Muñoz Puerta y Sr. Ramon Torramadé García

– Vocal de intervención: Sr. Joan Gratacós Fernández

– Técnico: Sr. Francesc Maños Balanzó

2. Presentación de la ponencia

La presidenta de la mesa, la Sra. Mercè Mas Quintana, hace una breve presentación de la ponencia.

3. Lectura y votación de las enmiendas aceptadas

El ponente de la mesa, el Sr. Conrad Enseñat, indica el número de enmiendas presentadas, detalla las aceptadas y las no aceptadas y argumenta esta decisión.

A continuación, las personas que se relacionan presentan las enmiendas aceptadas al texto básico de la ponencia.

Sra. Montserrat Graner Codina

Sr. Salvador Llibre Àngulo

Sr. Manuel Marín Marín

Sr. Ramon Martínez Callent

Sr. Josep Muñoz Puerta

Sr. Francisco Padilla Caraballo

Sra. María Jesús Ramos

Sr. Josep Lluís Rueda Latasa

Sr. Josep Serra Navares

Se ponen a votación todas las enmiendas presentadas y se incorporan al texto de la ponencia ya que se aprueban en su totalidad.

Se levanta la sesión a las 14.00 horas. Se reanuda la sesión a las 16.00 horas.

4. Lectura y votación de las enmiendas no aceptadas.

A continuación, las personas que se relacionan presentan las enmiendas no aceptadas por la comisión.

Sr. Pedro Alcaraz

Sr. Antonio Bendala

Sra. Ramona Bruch

Sra. Rosa María Lunas

Sr. Salvador Llibre

Sr. Josep Puigdemont

Sr. Carles Rius

Sr. Josep Lluís Rueda

Sr. Miquel Sánchez

Sr. Joan Trullàs

Del total de las enmiendas presentadas a votación, se aprueban 8, que se incorporan al texto de la ponencia, y una enmienda obtiene el 30 % de votos positivos y, por lo tanto, la mesa propone que pase al Pleno.

5. Lectura y aprobación de las enmiendas transaccionales

A continuación, el delegado del Congreso, el Sr. Àngel Gràcia, presenta una enmienda transaccional en representación de todos los delegados y de las delegadas que la han acordado. Se somete a votación, se aprueba y se incorpora al texto de la ponencia.

6. Intervenciones de los delegados y de las delegadas

A continuación, las personas que se relacionan manifiestan su opinión acerca de las temáticas relacionadas con el contenido de la ponencia.

Sr. Josep Benaiges

Sra. Margarita Coll

Sra. Núria Munárriz

Sr. Leonard Ramírez

7. Lectura y votación de las conclusiones

La presidenta de la mesa, la Sra. Mercè Mas, hace la lectura de la propuesta de las conclusiones. Seguidamente, se inicia el proceso de votación y se aprueban por unanimidad.

Se levanta la sesión a las 20.00 horas y el secretario extiende el acta con el visto bueno del presidente.

Jordi Reyes

Secretario de la mesa

Mercè Mas

Presidenta de la mesa

PONENCIA

Cívismo y participación. El papel activo de las personas mayores en la sociedad

Cívismo y participación

Para acercarnos al **cívismo** es necesario considerar el concepto de formar parte de la ciudadanía de pleno derecho, el cívismo como valor y actitud, los derechos y deberes de las personas en relación con la sociedad y el comportamiento de cada uno, en coherencia con los conceptos antes mencionados.

Entendemos el **cívismo** como una **ética mínima**, como lo que hace posible la convivencia (respetuosa, participativa y soli-

daria). Esas cualidades no vienen dadas por imposición administrativa, sino que se concretan en el modo de hacer de las personas, que tienen en cuenta que no viven solas y que, por lo tanto, están obligadas a pensar en los demás con delicadeza y respeto. Tenemos que empezar por ver qué solidaridad y qué compañerismo existe entre las personas mayores que frecuentan unos espacios compartidos, como pueden ser los centros lúdicos, hogares para ancianos, etc. El compañerismo es un concepto que está dentro del civismo, y deberíamos ser nosotros los primeros en aplicarlo a la vida cotidiana. Ello se podría traducir, por ejemplo, en la creación de dispositivos de ayuda mutua entre las personas que estamos en los centros lúdicos, en los hogares para ancianos, etc. (acompañar a personas, llevar recetas médicas, etc.). Todas esas cuestiones no deben quedar en la simple mención, sino que tendrían que ser trabajadas en profundidad, en función de la realidad de cada entidad, hacia un compromiso para todos.

Participar es el resultado de poner en práctica el civismo en la vida cotidiana y en nuestra relación con los demás. Participar conlleva actuar y comprometerse. Hablar de **participación** nos hace pensar en **derechos y deberes** ciudadanos, de orden:

cívico (que conllevan el concepto de la no discriminación por razones de edad, género, raza, discapacidad, etc.)

político (el desarrollo de la democracia participativa)

social (acceso a los servicios sociales, a los recursos de la sociedad del bienestar: trabajo, vivienda, sanidad, formación permanente, etc.)

Al cuestionarnos cuáles son los derechos y los deberes que tenemos y que debemos desarrollar **como personas mayores, se hace necesario partir del hecho de que las personas mayores no somos un mundo aparte**. Los derechos cívicos tienen que ser iguales para todo el mundo. Consideramos que, en una sociedad que tiene que ser para todas las edades, **las personas mayores, en tanto que personas, debemos tener los mismos derechos que todo el mundo**.

Consideramos como **DERECHOS** que se deben lograr, entre otros:

El derecho a la **no discriminación** por razones de **edad, género, discapacidad, raza, creencia, etc.**

El **derecho** de la persona mayor a ser **consultada y escuchada** tanto por las administraciones como por la sociedad civil y, por el hecho de que es parte implicada en esta sociedad, también el **derecho a decidir**.

El **derecho** a la **información** y a la **formación permanente**.

El **derecho** a que los **valores y referentes propios** que las personas mayores hemos ido construyendo durante nuestra historia de vida sean **reconocidos**.

El **derecho** a la **protección social y jurídica inmediata** en la detección de los procesos neurodegenerativos propios de la vejez, frente a la presunción de una posible incapacitación legal y posterior tutela.

Reconocemos como **DEBERES** cívicos que se deben desarrollar:

El **deber** de **hacer un uso responsable de los derechos** desde la corresponsabilidad.

El **deber** de **respetar otros puntos de vista** diferentes (culturales, por edad, de creencias, etc.).

El **deber** de **predicar con el ejemplo**. Solo aportaremos buenas prácticas de civismo desde una **actitud personal cívica basada en el diálogo, la comprensión y tolerancia mutuas y la coherencia**.

El **deber** de transmitir **conocimientos y experiencia** (política, laboral, de compromiso, etc.).

El **deber** de **crear vínculos de colaboración y acción social** con las administraciones e instituciones tutelares (tanto públicas como privadas sin ánimo de lucro) para potenciar la calidad de la atención integral de la vejez asistida.

Derechos y deberes van siempre de la mano. Ejercer los derechos solo puede ser entendido desde el cumplimiento responsable y cívico de los deberes. Nos reafirmamos en una de las constataciones más importantes del 3.º Congreso Nacional de las Personas Mayores:

«Las personas mayores, en primer lugar, somos personas, formamos parte de la sociedad y tenemos los mismos derechos y deberes que cualquier otro ciudadano».

Es necesario insistir en seguir trabajando en esa línea, evitando **caer en medidas proteccionistas o asistencialistas generalizadas a todas las personas mayores**, puesto que su efecto puede no contribuir al ejercicio de la ciudadanía y puede provocar el aislamiento y la fragmentación de la sociedad en lugar de favorecer la relación intergeneracional. En ese sentido, hay que evitar caer en la trampa de crear o fomentar ese tipo de medidas.

Consideramos que la ciudadanía se debe promover mediante **una defensa de los derechos de todas las personas**, reforzando entre otros, si es preciso, la oficina del defensor del pueblo en vez de crear la figura de un «defensor de las personas mayores». El hecho de que en las personas mayores existan denominadores comunes no justifica la aplicación de actuaciones específicas, salvo claras necesidades.

Las personas mayores somos ciudadanos de pleno derecho. La ciudadanía está construida desde los derechos, desde los deberes y desde la corresponsabilidad de hacer un buen uso de los propios derechos y deberes. La ciudadanía es un proceso de crecimiento y de educación cultural y social.

SER o tener

Ante una sociedad basada en el consumo que nos empuja a preocuparnos por el «**tener**», la participación cívica e implicada nos tiene que permitir, ante todo, «**ser**».

Esta reflexión nos conduce a repensar cuál es, y cuál debe ser, el papel de las personas mayores en la sociedad. Nuestra participación activa e implicada tiene que fomentar actitudes y comportamientos cívicos centrados más en el **SER**, desde el civismo, que en el **TENER**. Deberíamos potenciar un consumo responsable y positivo, sin caer en el materialismo del tener por tener.

La **aportación cívica desde el SER** comporta algunos aspectos que creemos que deben ser tenidos en cuenta:

SER es importante, pero para **poder SER es necesario TENER lo mínimo para vivir con calidad y dignidad**.

La educación del **SER**, **la educación en el concepto de ciudadanía**, tiene que partir de las escuelas y del propio entorno

familiar. Las personas mayores debemos contribuir a educar a los hijos, nietos, amigos o vecinos desde el ejemplo de nuestros comportamientos cívicos, especialmente en nuestros entornos más cercanos.

Otro elemento de reflexión se refiere a la manipulación de la imagen de la persona mayor. Hay que romper con los estereotipos. Es necesario valorar las actitudes positivas de los medios de comunicación en torno a las personas mayores, así como advertir, a aquellos medios que no las tienen en cuenta, del perjuicio social que representan.

Por último, pensamos que la participación cívica de las personas mayores se tiene que basar en el diálogo multigeneracional. **Debemos saber escuchar y debemos ser escuchados.** Nos hace falta conocer las inquietudes de las demás generaciones e intentar comprenderlas. Creemos que desde actitudes de escucha y respeto seremos también escuchados. Una sociedad para todas las edades nos debe conllevar también una pluralidad de visiones.

Por un papel activo de las personas mayores en la sociedad

Debemos diseñar unas estrategias específicas encaminadas a hacer posibles y realizables las propuestas de civismo. Estas tienen que ser desarrolladas conjuntamente desde la corresponsabilidad entre administraciones y las propias personas, sean jóvenes, adultas o mayores. **Solo desde la corresponsabilidad podremos lograr una participación implicada en un civismo construido entre todas las edades.**

Las personas mayores, en tanto que parte activa de la sociedad civil, nos encontramos con muchas posibilidades para contribuir desde el civismo a hacer una sociedad más participativa.

Creemos que la **sociedad civil** tiene un papel importante en esa propuesta cívica y es responsable de:

Pedir a los medios de comunicación que hagan un esfuerzo para ser un instrumento educativo y de cultura del país, evitando aquellas acciones que fomentan el consumo poco crítico, tanto de bienes materiales como de programas centrados en actitudes y contenidos incívicos. Es necesario dotar de valor a las buenas prácticas que se desarrollen desde los medios de comunicación.

Pedimos a los medios de comunicación que den una imagen plural y objetiva de la diversidad de las personas mayores en la Cataluña de hoy, huyendo de tópicos y estereotipos y potenciando una imagen real de las personas mayores y de sus aportaciones positivas a la sociedad. En ese sentido, proponemos que se pueda debatir el tema en los medios de comunicación, tal como se recomienda en la **indicación 3.ª** de la **2.ª Asamblea Mundial del Envejecimiento.**

Los medios de comunicación **deberían potenciar y generar espacios de participación para las personas mayores** (espacios escritos, radiofónicos y televisivos donde se dé voz a las necesidades y sugerencias de las personas mayores implicadas en la sociedad).

Asimismo, la sociedad civil debería:

Denunciar hechos que atenten contra la dignidad humana y proponer acciones para corregirlos, así como mantener una actitud vigilante ante las prácticas incívicas, tanto de la sociedad como de las administraciones.

Es importante que desde la sociedad civil se **reconozcan las actuaciones del voluntariado y el asociacionismo.** También es importante motivar, promover el voluntariado a todos los niveles, puesto que se detecta que cada vez hay menos personas que apoyan a la comunidad. Sin embargo, se debe tener en cuenta que el voluntariado no tiene que suplir la actuación profesional.

La sociedad civil tiene que reconocer la responsabilidad y el papel activo que las personas mayores desempeñan en la sociedad actual y potenciar el respeto mutuo que, en una sociedad para todas las edades, debe existir entre todas las personas.

En definitiva, para ser más cívicos, **la sociedad civil debe educar** a partir de seis cuestiones básicas:

- **Los derechos humanos**
- **El sentido de la responsabilidad**
- **El conocimiento de uno mismo**
- **El respeto a las diferencias y a la pluralidad**
- **La ética de la ciencia y la tecnología**
- **Los valores de la convivencia**

Las **administraciones** también tienen su papel esencial en la construcción del civismo social:

Las administraciones deben velar, trabajar y encontrar los medios precisos para que todas las personas mayores tengan una renta mínima que les asegure una calidad de vida digna, para poder participar en la sociedad de forma activa e implicada.

Valoramos **muy positivamente la implicación y el impulso que, desde la Generalitat de Cataluña, se ha dado a la red de centros para personas mayores** que dependen del Departamento de Bienestar Social, tanto en lo que respecta a las actividades que se desarrollan y los recursos que se destinan como al hecho de ser fomentadores del asociacionismo y el voluntariado de las personas mayores. Es conveniente que se siga avanzando en esta línea de apoyo y colaboración, **promoviendo** la constitución de dichos centros en centros de recursos territoriales y **la modernización de los equipamientos** mediante la dotación y la integración de las nuevas tecnologías. Por este motivo, es necesario promover una concienciación, por parte de las administraciones y las empresas públicas y privadas, del aprovechamiento del material informático y ofimático procedente de desafectación. Queremos reconocer también el esfuerzo que realizan otras administraciones, instituciones y asociaciones de personas mayores, para disponer, mantener y dinamizar todos los centros para personas mayores de Cataluña. Esos centros deben ser también espacios cívicos y de participación activa que den cabida a ideas creativas y no solo a las actividades convencionales. Nos hace falta potenciar aquellas actividades que tengan al voluntariado como elemento de participación cívica y ciudadana.

Consideramos **conveniente, en función de las necesidades de cada territorio, que en cada comarca exista al menos un centro para personas mayores de la red de la Generalitat de Cataluña**, y un número mayor en las ciudades y núcleos de población extensos y, al mismo tiempo, facilitar el acceso a los pequeños núcleos rurales que no cuenten con ninguno y, en todo caso, muy limitados, mediante la creación de centros descentralizados o itinerantes.

Pensamos que es esencial **el apoyo que las administraciones dan a las asociaciones, específicamente en los ámbitos de la formación y la gestión asociativa**. En ese sentido, es interesante que la participación no se defina solo en el ámbito local. **Las personas mayores podemos aprovechar la experiencia para combatir los problemas que existen en el Tercer Mundo y en el Cuarto Mundo**. Desde el voluntariado podemos incidir en dichas realidades, como ya viene haciéndose en determinadas entidades. Existen varias propuestas para una participación cívica para con el compromiso con otros países y culturas.

Valoramos muy positivamente el desarrollo de jornadas, programas e informaciones dirigidas a las personas mayores para fomentar la reflexión sobre el asociacionismo y su papel en la sociedad civil. Consideramos necesario ir más allá de la reflexión y pasar a acciones en todos los territorios. Nos hace falta, pues, el apoyo y el asesoramiento de la Administración para seguir trabajando en esta línea.

Creemos que se debe fomentar un programa, coordinado por el Consejo de las Personas Mayores de Cataluña, que nos permita **llevar a cabo intercambios entre asociaciones y centros del propio país, así como promover intercambios internacionales**. Para ello, hay que contar con los consejos consultivos de las personas mayores de los consejos comarcales y locales.

Pensamos que es necesaria **una formación permanente** en el campo del voluntariado y una **preparación para la jubilación activa**, para profundizar en las actitudes de civismo y participación activa de las personas mayores en la sociedad de hoy. **La participación implicada** en los centros para personas mayores, desde la dinámica del voluntariado, **la debemos hacer posible nosotros mismos**, los mayores. Proponemos los siguientes temas:

- **Formación inicial y especializada** de voluntarios
- **Apoyo a las asociaciones y federaciones**
- **Seguir en la línea de participación mediante congresos** que pongan especial énfasis en el **papel activo del voluntariado de personas mayores en Cataluña**

Es de vital importancia que se siga impulsando el Consejo de las Personas Mayores de Cataluña en el desarrollo de todas sus funciones. Este organismo debe estar **sometido a la renovación de sus miembros después de cada congreso**.

Los consejos consultivos de las personas mayores aportan elementos básicos para una reflexión, así como propuestas específicas a partir de lo que piensan los mayores de Cataluña. Hay que seguir esforzándonos para que esas aportaciones se tengan en cuenta en la concreción de medidas y políticas que corresponden al ámbito de la gestión política. **Pensamos que tenemos que seguir mejorando los mecanismos de información entre consejos consultivos de las personas mayores, el Consejo de las Personas Mayores de Cataluña y las instancias políticas del país**. En el caso de algunas administraciones, el diseño de políticas debe tener en mayor consideración los distintos consejos consultivos de las personas mayores.

Por último, queremos manifestar que somos conscientes de que los esfuerzos de la sociedad civil y de las administraciones no llegarán a buen puerto si no existe una actitud decidida e implicada por parte de las **personas mayores**.

Las personas mayores tenemos el deber y la responsabilidad de:

Dar a conocer las situaciones de poco respeto y de falta de dignidad que encontramos en la vida cotidiana, así como las malas prácticas **que puedan aparecer en los medios de comunicación**.

Tenemos la responsabilidad de aportar experiencia y conocimiento. **La experiencia no se jubila**; por lo tanto, debemos potenciar dichos elementos para que puedan servir de ayuda a los demás.

Fomentar una participación implicada a través de **los mecanismos existentes**: centros para personas mayores, voluntariado, asociaciones de vecinos, federaciones, etc., y de otras formas posibles de participación.

Educar en el civismo a los entornos más cercanos (familia, amigos, red de relación, etc.).

Practicar actitudes cívicas desde el ejemplo (desde la no discriminación, desde una participación activa, etc.).

Para hacerlo posible debemos dotar de valor al siguiente dicho:

«Ama lo que haces, por sencillo que sea: es la riqueza concreta en un mundo de vaguedades. Solo desde el compromiso y la implicación podremos SER más que tener».

CONCLUSIONES DE LA PONENCIA C: CIVISMO Y PARTICIPACIÓN. EL PAPEL ACTIVO DE LAS PERSONAS MAYORES EN LA SOCIEDAD

ENTENDEMOS EL CIVISMO como un conjunto de **valores** y **actitudes**, como los **derechos** y las **obligaciones** de las personas en relación con la sociedad. Estas cualidades no vienen dadas por imposición administrativa, sino que se concretan en las formas de actuación de las personas de todas las edades. **Participar** es el resultado de poner en práctica el civismo en la vida cotidiana y en nuestra relación con los demás; conlleva actuar y comprometerse. La participación se basa en los **derechos y en las obligaciones de las personas**. En una sociedad para todas las edades, las personas mayores, en tanto que personas, debemos tener los mismos derechos y deberes que los demás. **Las personas mayores somos ciudadanos y ciudadanas de pleno derecho**.

CONSIDERAMOS QUE SON DERECHOS DE LAS PERSONAS, entre otros, el derecho a la **no discriminación** por razones de edad, discapacidad, raza, creencia...; el derecho a ser **consultadas y escuchadas** y, por tanto, el **derecho a decidir**; el derecho a la **información** y a la **formación permanente**, en conclusión, el derecho a ser reconocidas desde los valores y desde

los propios referentes. **CONSIDERAMOS QUE SON OBLIGACIONES DE LAS PERSONAS**, entre otras, **hacer un uso responsable de los derechos** desde la corresponsabilidad; el **deber de respetar** la diversidad; el **deber de participar activamente** en la sociedad desde **actitudes cívicas** basadas en el diálogo, la comprensión, la tolerancia mutua y la coherencia, así como el **deber de transmitir conocimientos y experiencia** en los distintos ámbitos de participación.

PARA FOMENTAR EL CIVISMO Y LA PARTICIPACIÓN EN LA CATALUÑA DE HOY, las personas mayores debemos tener un papel activo en la sociedad. Solo desde la corresponsabilidad podremos lograr una participación implicada en un civismo construido entre todas las edades. Nuestra participación activa e implicada tiene que fomentar actitudes y comportamientos cívicos centrados más en el **SER**, desde el civismo, que en el **TENER**. SER es importante, pero **para poder SER es necesario TENER lo mínimo para vivir con calidad y dignidad.**

PARA FOMENTAR EL CIVISMO Y LA PARTICIPACIÓN EN LA CATALUÑA DE HOY, la sociedad civil es responsable de: pedir que los medios de comunicación ofrezcan la imagen, plural y objetiva, de la diversidad de las personas mayores; denunciar hechos que atenten contra la dignidad humana y proponer acciones para corregirlos así como reconocer las actuaciones que se promueven desde el voluntariado y desde el asociacionismo.

PARA FOMENTAR EL CIVISMO Y LA PARTICIPACIÓN EN LA CATALUÑA DE HOY, las administraciones tienen que seguir generando recursos para que las personas mayores puedan seguir creciendo como personas en todos los ámbitos, sobre todo en el de la **formación permanente y, especialmente, con la promoción de aulas para las personas mayores. Debe seguir impulsándose la red de hogares de ancianos,** asegurando que, en todas las comarcas, existan centros de este tipo. Las administraciones deben seguir **apoyando a las asociaciones** a través de programas de **formación, gestión asociativa, jornadas e intercambios** entre asociaciones, tanto del propio país como de ámbito internacional.

ES DE VITAL IMPORTANCIA que se **siga impulsando el Consejo de las Personas Mayores de Cataluña,** desarrollando sus funciones y sometiéndolo a la renovación de sus miembros después de cada Congreso. Creemos que tenemos que seguir mejorando los mecanismos de información entre consejos consultivos de las personas mayores en el ámbito de la Administración local, el Consejo de las Personas Mayores de Cataluña y las instancias políticas del país. La experiencia y el conocimiento de las personas mayores no se jubilan, por lo que queremos hacer nuestra la siguiente cita:

«Ama lo que haces; por sencillo que sea, es la riqueza concreta en un mundo de vaguedades. Solo desde el compromiso y la implicación podremos SER más que tener.»

MANIFIESTO DEL 4.º CONGRESO NACIONAL DE LAS PERSONAS MAYORES

Reunidos en el Palacio de Congresos de Cataluña, y como síntesis del trabajo llevado a cabo en las tres ponencias del 4.º Congreso Nacional de las Personas Mayores, DECLARAMOS:

QUE la **gran participación** ha sido la base en la que se ha fundamentado este 4.º Congreso. Hay que destacar las más de 300 aportaciones de personas y entidades que han servido para elaborar las tres ponencias, y creemos que las mismas han dado la posibilidad de dar a conocer el pensamiento de la mayoría de las personas mayores de nuestro país.

QUE esa gran participación la reencontramos en las más de 600 enmiendas que han contribuido a reflexionar sobre esos textos y, al mismo tiempo, los han enriquecido con abundancia y contundencia.

QUE el 4.º Congreso **se ha celebrado** después de realizar un intenso trabajo de seguimiento de los acuerdos del 3.º Congreso Nacional de las Personas Mayores y de valorar satisfactoriamente el nivel de cumplimiento alcanzado.

QUE **el Consejo de las Personas Mayores de Cataluña,** órgano consultivo de la Generalitat de Cataluña y de representación de las personas mayores de nuestro país, ha sido la pieza clave de la organización y **ha marcado un estilo y un modo de hacer** que debemos potenciar y mejorar.

Por todo ello, hoy, las personas mayores de Cataluña MANIFESTAMOS:

Un país para todos tiene que estar basado en el respeto y la convivencia. Para construir un país libre, solidario, sostenible y de paz, es necesaria la implicación de todo el mundo. Lo más importante para hacer crecer un país es su capital humano. **Cataluña es un país que debe asumir con fuerza sus retos.**

Asimismo, **es necesario que, como país, nos situemos ante la globalización, la inmigración y el medio ambiente.** Desde nuestra propia identidad debemos velar, críticamente, por los peligros de la globalización, al tiempo que animamos a que se globalicen, especialmente, la solidaridad, la libertad y la justicia. Desde nuestra cultura tenemos que acoger la inmigración basándonos en el respeto y la convivencia que define un país para todos. Desde nuestra tierra, debemos saber preservar todo lo que nos ofrece, de forma sostenible, y teniendo siempre presente a las futuras generaciones.

Entendemos que **hay que avanzar en el bienestar y la calidad de vida de la ciudadanía,** y ello debe ser llevado a cabo mediante la eliminación de raíz de las causas que provocan la exclusión social e impiden que la igualdad de oportunidades sea incuestionable. Es necesario proteger a las personas que se encuentran en una situación de dependencia y, también, **prestar un gran apoyo a la familia** en todas sus dimensiones, porque la consideramos el punto de referencia intergeneracional, el eje de la transmisión de valores, la unidad básica de orientación y la llave que abre la puerta a amar a nuestro país.

Consideramos que el artículo 25 de la **Declaración Universal de los Derechos Humanos** recoge muy bien lo que compartimos y entendemos por calidad de vida. Por ello lo citamos a continuación:

«Toda persona tiene derecho a un nivel de vida adecuado que le asegure, así como a su familia, la salud y el bienestar, y en especial la alimentación, el vestido, la vivienda, la asistencia médica y los servicios sociales necesarios; tiene asimismo derecho a los seguros en caso de desempleo, enfermedad, invalidez, viudez, vejez y otros casos de pérdida de sus medios de subsistencia por circunstancias independientes de su voluntad.»

Consideramos que el bienestar deseado se puede lograr siempre que se produzca la **implicación de todos: la ciudadanía,**

la Administración y el sector privado tanto mercantil como el de sin ánimo de lucro. Existen tres objetivos que se deberán alcanzar a corto plazo y que queremos destacar: incrementar los recursos culturales, educativos y sociales, mediante una fuerte inversión; progresar en la atención personalizada de calidad consensuando unos mínimos óptimos en la prestación de los servicios, y procurar, por nuestra parte, utilizarlos correctamente haciendo asumible el objetivo de la corresponsabilidad. Si retomamos los retos que tiene nuestro país, observaremos como, de forma estrechamente ligada con el bienestar, **Cataluña tiene también el reto de integrarse en la Unión Europea. Cataluña también debe mirar al mundo.** Defender nuestra calidad de vida no tiene por qué ir en detrimento de la calidad de vida de cualquier otro ciudadano del mundo.

Existe un tema común en las personas mayores, que en muchos casos puede ser clave para que nuestra vida sea una vida digna. Nos estamos refiriendo a las pensiones. Este 4.º Congreso ha abordado el tema con gran rigurosidad y ha intentado encontrar el equilibrio entre la responsabilidad que requiere el propio sistema y la necesidad de un posicionamiento solidario, en especial en el caso de las pensiones más bajas, en las de viudedad y en las prejubilaciones. Con la confianza de que se han sentado unas buenas bases, nos reservamos, en su caso, la iniciativa legislativa popular. Pero, antes, pedimos a las instituciones que ejerzan la potestad que tienen en la materia para hacer posibles esos acuerdos.

Entendemos el civismo como un conjunto de valores y actitudes, como derechos y deberes de las personas en relación con la sociedad. Participar es el resultado de poner en práctica el civismo en la vida cotidiana. Las personas mayores somos ciudadanos y ciudadanas de pleno derecho y, por lo tanto, con plena capacidad para ejercer el civismo.

Para fomentar el civismo y la participación en la Cataluña de hoy, las personas mayores debemos tener un papel activo en nuestra sociedad. La **sociedad civil** debe ajustar la imagen de las personas mayores y reconocer y valorar el papel del voluntariado y el asociacionismo. Por su lado, las **administraciones** tienen que seguir aportando recursos para que las personas mayores puedan seguir creciendo como personas en todos los ámbitos y deben apoyar las iniciativas que surgen desde la ciudadanía: el asociacionismo, el voluntariado, las aulas de formación permanente, los centros para las personas mayores, etc.

Todos los delegados y delegadas nos rendimos agradecimiento mutuo y nos felicitamos por la gran participación que ha habido en el 4.º Congreso, lo que nos demuestra que hemos avanzado mucho desde aquel primer congreso que celebramos en nuestro país, en 1990. Han pasado doce años, y hoy disponemos de un Consejo de las Personas Mayores de ámbito nacional y tratamos temáticas que indican una clara evolución, y contamos también con muchas actuaciones de cuyo desarrollo debemos congratularnos. Pero todavía hay mucho que hacer, y lograremos buenos resultados si sabemos llevar a cabo un escrupuloso seguimiento de los acuerdos del presente Congreso.

Las personas mayores tenemos el deber de seguir realizando aportaciones y nos exigimos la participación. Eso se hace predicando con el ejemplo. Este 4.º Congreso ha sido, quizás, un gran ejemplo, el primero de esa nueva etapa que ahora empieza.

Es por ello que queremos introducir un nuevo lema: **«DESDE LAS PERSONAS MAYORES PARA TODOS».** Eso es lo que hemos intentado hacer en este 4.º Congreso: introducir una nueva sensibilidad que ha consistido en tratar temas que afectan a la sociedad en general, prestando atención también a todo lo que interesa especialmente a las personas mayores.

Por este motivo pedimos el **compromiso del gobierno de la Generalitat de Cataluña** de impulsar los acuerdos del 4.º Congreso Nacional de las Personas Mayores. Huelga decir que puede contar con todos nosotros.

Como despedida, hacemos nuestra, y por lo tanto de todos y todas, una de las grandes citas de este 4.º Congreso Nacional de las Personas Mayores.

«Ama lo que haces; por sencillo que sea: es la riqueza concreta en un mundo de vaguedades. Solo desde el compromiso y la implicación podremos SER más que tener».

Palacio de Congresos de Cataluña, 24 de mayo de 2002

CALL FOR THE HOLDING OF THE 4th NATIONAL CONGRESS FOR SENIOR CITIZENS

Call for the holding of the 4th National Congress for Senior Citizens

The Council of Senior Citizens was constituted on the 2nd of October 2001, coinciding with the celebration of the International Day for Senior Citizens. In this same act, and in view of the assessment documentation of the agreements arrived at during the 3rd National Congress for Senior Citizens, this Council agrees to propose the calling for the holding of the event.

The 4th National Congress for Senior Citizens is called by the Honourable Ms. Irene Rigau, the Councillor of Social Welfare of the Government of Catalonia, at the request of the Council of Senior Citizens of Catalonia.

The Regulations of the 4th National Congress for Senior Citizens

The Council of Senior Citizens of Catalonia approves, on the 11th of January 2002, the Regulations of the 4th National Congress for Senior Citizens.

Papers

Below, the three papers that will be dealt with at this 4th Congress are described.

- Paper A: A country for everyone. The contribution of senior citizens to the perspective of the new millennium.
- Paper B: The quality of life within the framework of the welfare society. The quality of life of senior citizens. The care of senior citizens.
- Paper C: Community spirit and participation. The active role of senior citizens in society.

The naming of the president of the 4th National Congress for Senior Citizens

The Council of Senior Citizens of Catalonia agrees to propose for the nomination, on the 11th of January 2001, Mr. Josep Maria Ainaud de Lasarte

The Very Honourable Mr. Jordi Pujol, president of the Government of Catalonia accepts the proposal and names Mr. Josep Maria Ainaud de Lasarte as the president of the 4th National Congress for Senior Citizens.

The table of the Congress and the tables for the papers

By agreement of the Plenary Session of the Council of Senior Citizens of Catalonia, on the 13th of February 2002 the Table of the Congress and the tables for the papers are constituted for their functions.

Below, there is a listing of the people who comprise it:

Table of the plenary session of the congress (11 members)

- President: Mr. Josep Maria Ainaud de Lasarte
- First Vice-president: Mr. Màrius Rodríguez
- Second Vice-president: Mr. Josep Maria Bosch
- Secretary: Ms. Amàlia Coma
- Spokespeople: Mr. Ferran Ariño, Mr. Conrad Enseñat, Ms. Maria Furriol, Ms. Mercè Mas, Mr. Jaume Mestre, Ms. Neus Molins, Ms. Cànida Nevado

Tables of the commissions

TABLE A: A country for everyone. The contribution of senior citizens to the perspective of the new millennium

- President: Mr. Juan Manuel Velasco
- Vice-president: Mr. Ferran Ariño
- Secretary: Ms. Josefina Ribé
- Speaker: Ms. Montserrat Pastallé
- Assistant Secretary: Ms. Conxita Balcells
- Supervisor of the meeting hall: Mr. Lluís Fernández
- 2 Supervisors of votes: Mr. Joan Josa & Mr. Miquel Salrach
- Coordinating spokesperson: Mr. Josep Bassols
- Technician: Ms. Maite Boldú

TABLE B: The quality of life in the framework of the welfare society. The quality of life of senior citizens. The care of senior citizens

- President: Mr. Narcís Oliveres
- Vice-president: Ms. Cànida Nevado
- Secretary: Mr. Robert Rivera
- Speaker: Mr. Llorenç Padró
- Assistant Secretary: Mr. Miquel Mariano
- Supervisor of the meeting hall: Mr. Emili Ribot
- 2 Supervisors of votes: Mr. Francesc Vilaplana & Mr. Carles Batlle
- Coordinating spokesperson: Mr. Jesús Morta
- Technician: Ms. Maite Marzo

TABLE C: Community spirit and participation. The active role of senior citizens in society

- President: Ms. Mercè Mas
- Vice-president: Mr. Jaume Guindulain

- Secretary: Mr. Jordi Reyes
- Speaker: Mr. Conrad Enseñat
- Assistant Secretary: Ms. Avelina Gisbert
- Supervisor of the meeting hall: Mr. Manel Ferré
- 2 Supervisors of votes: Mr. Josep Muñoz & Mr. Ramon Torramadé
- Coordinating spokesperson: Mr. Joan Gratacós
- Technician: Mr. Francesc Mañós

MINUTES TO THE PRESENTATION OF THE 4TH NATIONAL CONGRESS FOR SENIOR CITIZENS AND THE CONSTITUTION OF THE TABLE OF THE 4TH CONGRESS

1. Presentation of the 4th National Congress for Senior Citizens

Mr. Josep Lluís Cleries & González, managing director of Civil Action and the first vice-president of the Council for Senior Citizens of Catalonia, welcomes everyone to the 4th National Congress for Senior Citizens.

He says that we have now arrived at the time for the 4th Congress following several months of intense work on organisation, debates, the preparation of the papers, the preparation of the amendments and that this has been possible thanks to all the people who the delegates represent.

Mr. Cleries points out that the Government of Catalonia «was already a pioneer in 1989, setting in motion this system for the participation of senior citizens – because we believe in the senior citizens – by organising the 1st National Congress in 1990, and we have subsequently held other congresses in 1993 and 1998».

He continues by saying that in all of this process there was also an important date; the 2nd of October of last year in the Auditorium of Barcelona, when the Council of Senior Citizens of Catalonia was presented and this 4th Congress was also set in motion. «We have been working for this Congress since the 2nd of October, and there has therefore been no improvisation and the necessary work has been done thoroughly, which as I mentioned before, we are thankful for».

He also highlights the work that was carried out prior to the 2nd of October, after the 3rd Congress, also putting into place the Permanent Inter-congressional Commission, which precisely through an agreement arrived at in the 3rd Congress, was extended in scope and that by also continuing with these agreements, led to the Government of Catalonia passing a decree, creating the Council of Senior Citizens of Catalonia. And that therefore, all this work has been carried out by the Council, with 65 representatives from all the counties, from the associations, the bodies, from the trade unions and with people of renowned prestige from the community of senior citizens. A good, large team has been set up, as this has been just that, a team effort, with each member contributing his or her ideas, dreams and hopes.

Therefore this year, at the time of the opening of this 4th National Congress for Senior Citizens, Mr. Cleries says that who must govern this Congress, together with our authorities of the Government of Catalonia, are the people that over these months have prepared the proposal for the holding of the 4th National Congress for Senior Citizens, and who are the members of the Council of Senior Citizens of Catalonia.

Next, one by one, each of the members is called by name, to come onto the stage.

2. Constitution of the table of the 4th National Congress for Senior Citizens

Next the Table for this 4th National Congress for Senior Citizens is constituted, which is made up of people who are also members of the Council of Senior Citizens of Catalonia. The people who are then named start carrying out their functions on the 13th of February 2002. The Table of the Congress must preside over the Plenary Sessions of the 4th Congress and coordinate the work of the tables of the commissions.

The Table of the 4th National Congress for Senior Citizens has thus been constituted.

Right afterwards Mr. Cleries, to wrap up the presentation, literally says: «that throughout all these months I have had the pleasure of sharing the good work of this Council of Senior Citizens, good work carried out taking stock of the fulfilling of the agreements arrived at since the 3rd Congress. Everyone has received the result of this taking of stock, because as we had mentioned we wanted everyone to have a very clear idea of what has been achieved and what has not been achieved. Whenever one takes stock, there are things that one can arrive at and others that one cannot arrive at. This has been a realistic taking of stock. I can assure you that the people who are up here on the stage, obviously form, as I said before, a magnificent team, each one contributing their own ideas. I can also say that it is sure that they have contributed a great deal of dedication these days, in organising the meetings with the people who have prepared the amendments for presenting the texts of the papers, and making possible another aspect of this Congress that is very important, and which is that of participation. For example, there were over six hundred amendments. This is good, as it implies that all of you people who have participated have read the papers, the texts, and this therefore relates to a task well carried out.

I believe that we are and you should, be proud of your representatives; I believe we are in very good hands. As from some months ago, this brilliance of the Congress, this brilliance also presides in this event, has travelled all over Catalonia, through all the counties, through all the towns, through all the cities, as we were interested in knowing the opinion of everyone. Today, this brilliance has stopped here, in the Palace of Congresses, as we all together, each one from our own responsibility, draw a better future for the senior citizens and for our country overall. Because, as we have said, this is not a Congress of Senior Citizens for senior citizens, but a Congress for Senior Citizens for the whole of Catalonia, for all of its citizens, as your experience, knowledge and dreams are valid for all of us. It is true and sure that we will achieve it, that we will make this a pos-

itive Congress, like a brilliant star that shows us the way above us, to advance, to go forward. A Congress to build the future, it is absolutely certain we will achieve this with all of you.

Thank you very much «

ACTE D'INAUGURACIÓ

THE MINUTES OF THE COMMISSION «A COUNTRY FOR EVERYONE. THE CONTRIBUTION OF SENIOR CITIZENS TO THE PERSPECTIVE OF THE NEW MILLENNIUM»

1st SESSION

In the Palace of Congresses of Catalonia, at 12:10 pm on the 23rd of May 2002, the table is convened for Paper A on «A country for everyone. The contribution of senior citizens to the perspective of the new millennium», of the 4th National Congress for Senior Citizens with the attendance of the delegates who had chosen to be assigned to this paper, in order to deal with the following agenda:

1. Constitution of the table for the paper
2. Presentation of the paper
3. Reading and voting on the accepted amendments
4. Reading and voting on the non-accepted amendments
5. Interventions of the delegates
6. Reading and voting on the conclusions
7. Reading of messages
8. End of the session

1. Constitution of the table for the paper

It is proceeded to constitute the table, which is comprised of the following people:

- President: Mr. Joan Manuel Velasco
- Vice-president: Mr. Ferran Ariño
- Secretary: Ms. Josefina Ribé
- Assistant Secretary: Ms. Conxita Balcells
- Speaker: Ms. Montserrat Pastallé
- Supervisor of the meeting hall: Mr. Lluís Fernández
- Supervisors of votes: Mr. Joan Josa & Mr. Miquel Salrach
- Coordinating spokesperson: Mr. Josep Bassols
- Technician: Ms. Maite Boldú

2. Presentation of the paper

By delegation of the president, the speaker Ms. Montserrat Pastallé, presents and reads the basic text of the paper.

3. Reading and voting on the accepted amendments

The speaker, Ms. Montserrat Pastallé, reads out the amendments accepted by the table. Next, all the amendments are put to a vote, and are then included in the basic text, as they are all approved.

The session is adjourned at 2:05 pm.

The session starts again at 4:15 pm.

4. Reading and voting on the non-accepted amendments

Next, the people listed below present the amendments that have not been accepted by the table.

Mr. Carlos Romero Carretero

Mr. Àngel Marcos Martín

Mr. Miquel Mateu Murt

Of the total amendments presented, 3 are included in the basic text of the paper, as they are approved by majority. In 3 more, the circumstances described in article 11.4 of the Regulations of the 4th Congress are met, and it is therefore agreed to submit these amendments to the vote of the Plenary Session.

5. Interventions of the delegates

Next, the people listed below state their opinion on matters referring to the contents of the paper.

Mr. Narcís Artau Valls

Mr. José Cámara de la Horz

Ms. Margarida Llorca

Ms. Maria Valls

Mr. Manuel Figueres Vidal

6. Reading and voting on the conclusions to paper A

Next, the speaker of the table reads out the proposed conclusions. The president of the table opens the voting process and it is unanimously approved.

7. Reading of messages

Next, the people listed below present the messages.

Mr. Pere Bayé
 Mr. Francesc Huguet
 Mr. Martí Buscató
 Mr. Juan Navarro
 Mr. Aureli Porta
 Ms. Imma Pons
 Mr. Carlos Romero
 Mr. Josep Valverdú
 Ms. M. Carmen Vidal
 Mr. Miquel Vilaplana.
 The session ends at 7:40 pm.

As the secretary, I hereby close the meeting, with the approval of the president.

Joan Manuel Velasco
 President

Josefina Ribé
 Secretary

PAPER A

A country for everyone. The contribution of senior citizens to the perspective of the new millennium

A country for everyone

A country for everyone is the country we wish for, a country based on respect and coexistence of all of its citizens, regardless of their age, financial situation, place of origin or way of being, thinking or the religion, of each person. The personal security of each citizen is considered a key factor for building a country based on respect and coexistence, and in this sense the competent authorities must take action in cases of non-compliance of the regulations governing public areas and other infringements (theft, assault ...). A closer and more accessible surveillance must be available to the citizens (police patrols on foot, an increase in vigilance at night ...).

A country for everyone based on respect and coexistence assumes, among other matters that the educational system teaches respect for public installations, the environment and towards other people.

A country for everyone, where the practice of democracy calls for a high degree of responsibility from our political representatives and also from each one of us. That the exercise of freedom and the community commitment should help us to progress, in our families, in our districts, in our towns, in our cities and in the country as a whole.

A country for everyone is a country that must be built on a daily basis, which must continue to be built, and this work never ends. It must continue to grow, not only economically, but also in human capital. There is no doubt that it will be the quality of its citizens and their values which will be the determining factor by which it will be distinguished.

A country for everyone and a quality country is one created by people that without having appeared in the newspapers, contribute to building the society in which we live and coexist, and at the same time is a testament of the solidarity, of the community spirit, justice, respect, tolerance, of dialogue and of peace.

To build the country as we want it requires the involvement and effort of everyone. For this reason it is necessary to assume a critical or self-critical role, actively living the present in order to live with a hope for the future.

We therefore consider that we are faced with a project that is open to everyone and from the 4th National Congress for Senior Citizens we invite you to share your thoughts and actions with us.

The challenges of present-day Catalonia

Catalonia is a country that is diverse and advanced. As in other countries in the Western world, it shares common situations and it is also faced with new challenges that must be analysed by looking inwards and today more than ever, also by looking outwards.

Catalonia has seen significant changes in the demographic area, as the number of births has declined and the proportion of people older than 60 has increased. We believe that this is the consequence of a different way of living, very affected by the entry of women into the job market, which has led to the need to reconcile working life with family life, and also as a consequence of a better quality of life, leading to longer life expectancy.

Catalonia has achieved a high level of welfare. However, at the same time as we have achieved a higher degree of welfare among the citizens, we must still be concerned with eliminating the causes that lead to any type of social exclusion and ensure that this welfare will reach all members of society, without denying ourselves the right to strive to achieve the level of welfare of the most advanced countries in Europe. We think about the difficulties that many people encounter in finding work or a decent place to live. We think about the difficulties that women still encounter in enjoying equal opportunities in all fields and especially in having access to job positions with responsibility and decision-making powers.

With reference to the welfare of people, it is considered most important that there are more preventive health campaigns for both the senior citizens and the younger segments of the population. This is considered a good strategy as it promotes health at the group and community level. It is desirable that access to the public health care network of the member countries of the European Union, should be agile, simple and should use common protocols.

Catalonia is not outside the decisions that are taken at an international level. We have often heard **globalisation** mentioned, which is defined as the intensification of the interchange between people, information, goods and services and of the

economic interdependency at a worldwide level. Globalisation is a growing, unstoppable phenomenon; nevertheless we must keep a close eye on the use that is made of this concept. We cannot tolerate that this globalised world is more unequal and serves only to enrich those already rich and to impoverish those that are already poor. Globalisation should not lead us to think in a unified fashion, that is controlled, but we must preserve the characteristics of our country and not allow our thought to be globalised nor allow our ideas to be standardised, respecting the personality of each person if we want a country for everyone where the differences are truly respected. We must advance in our level of autonomy, without this entailing isolation, quite the opposite, the intention is to enhance the critical spirit, to not lose our identity and at the same time know how to place it at the disposal of others to progress in a world that has evermore justice and solidarity.

Catalonia has historically been a land of immigration and also of emigration. Immigration is another very important matter that we have on the table. Migration has been a part of history, of all cultures, all over the world. We are presently witnessing a massive influx of people from other countries, which come to our country seeking a more dignified life. Catalonia has a very significant linguistic, cultural and traditional heritage that we must know how to preserve and transmit, and also make it known to the newly arrived people. This migratory influx can produce an interchange that can be very enriching, if we are capable of perceiving it as a positive thing and not view it as a negative fact that menaces our culture and identity.

Similarly, the rights and laws of the host country must also be respected. As mentioned by Juan Goytisolo and Sami Nair in *The toll of life*:

«The respect for the regulations and values, usages and customs of the host country, constitutes the basis of the elementary laws of hospitality. The equality between sexes, the autonomy of each individual, and the freedom of speech are a set of civilising concepts that no specific culture may nor should call into question. For the immigrant it is a duty to accept them as they are rights that are intimately acquired, from all the citizens of the host country».

Catalonia and the environment. We want to advance towards making a more sustainable country where industry continues to flourish and at the same time there is more respect for the environment. We must achieve the respect and the preservation of the natural resources, promoting alternative energies, and finding a balance between the modern way of life and this respect for the environment. We want our grandchildren to be able to enjoy clean air, forests and drinking water, and that we have learned to take due care and have transmitted this to our future generations. The preservation of the environment is important and the wealth of all of us. One must be co-responsible at an individual and also at a political level. It is also important for the administrations not to give priority to economic matters over environmental matters. Stricter measures should also be taken with regards to polluting companies, demanding more of them and calling for more and better safety measures in the face of possible accidents, above all for companies that work with potentially polluting materials.

However, a sustainable country also needs to preserve other aspects beyond those of its natural resources. **Our generation has shared a set of values**, and at present we are often worried about its permanence, as there are often not any other areas of concern. We believe that it is a great challenge for the present and a future with alternative values that we have already described in mentioning how we understand a country for everyone, above all at the time that new anchoring is required for a society that is given to the triviality in which it lives and that will recognise the need to change its orientation towards that which is really important. It must be taken into account at this change in orientation is a matter that requires some work, as it will not appear by spontaneous generation.

The contribution of senior citizens to the perspective of the new millennium

It is therefore obvious that in this complex kaleidoscope, senior citizens have a lot to say; not only because they are elderly, but due to the simple reason that they are people. Let us remember one of the most important statements of the 3rd National Congress for Senior Citizens:

We senior citizens are firstly people and we form part of society and have the same rights and duties as any other citizens.

The general perception of senior citizens has changed lately. Some years ago, to be elderly was to be unproductive, to be outside the circles of active life. Fortunately, this idea has changed considerably in today's world and it must continue to change. Productivity must be understood beyond the context of the workplace, and must be understood as a way of participating in society. With retirement, a new stage of the life cycle starts, which is different, has less working demands, but that nevertheless has demands of another type. It is necessary to continue to be active in other areas, as **«to be active is to be productive»**.

Some very simplified interpretations view senior citizens has only being the receivers of resources, categorising them as people who have the sole interest of claiming their due. This is a very narrow-minded view of senior citizens, and is therefore false. We have to fight so that senior citizens may live with dignity, have decent pensions, and have the available services and resources in order to mitigate the difficulties entailed in growing old. **Only by covering the basic needs will it be possible to demand a real involvement in society.** Nevertheless, even though this is a challenge that we must always bear in mind, **it should not be considered the only one for which senior citizens and the whole of society must provide an answer.**

An important aspect is **to give a positive angle to the process of aging**, to live it from the point of view of maturity and the recognition of a life of work done and not from the point of view of a lacking. To grow old entails living with another set of priorities, from the fulfilment implicit in having years of life ahead, which may be, and should be, intense.

Another one of the challenges that must be met is that of participation. We cannot forget that a country that is worthwhile must count on the participation of all of its citizens. It is necessary that together with those who are politically responsible, we achieve a quality country. **This will only be possible with a greater presence of senior citizens in all areas: the family, politics, the community, society, culture, in the media,** and in any related areas that might be necessary as the transmitters of the needs of the senior citizens themselves. We demand that mechanisms to make this possible be sought and found.

The forming of associations is an ideal mechanism for promoting personal initiatives and transforming them into joint projects. It is therefore necessary to create and promote participation councils.

To give answers to present-day Catalonia and guide it towards the Catalonia of the future we believe that the social changes that we have mentioned must necessarily find the answer to certain **policies addressed to families**, both for the families with children and for the families with a dependant elderly person to take care of. This must be translated into specific policies, resources and services, such as a greater capacity for day care for children from 0-3 years old; greater financial support for families with children; the expansion and sufficient funding of the programmes «**Family life**» and «**Life in Old Age**» in the entire territory of Catalonia, and to expand the services and amenities required by senior citizens, as well as other types of support that are necessary so that the family may be consolidated as the supporting nucleus for the growth of its members.

Intergenerational coexistence is absolutely essential as this is the only way we will be able to pass on the beacon of our values. This requires an open attitude on our part and a will to share. We cannot close ourselves off in areas that are isolated from the whole of society and obstruct a true degree of communication. All we people with different ages, must coexist and share activities and experiences. The cultural centres for the elderly must not be closed air-tight places, but must be true meeting and interchange places, that have a cultural content.

We have already highlighted the need to **fight against social exclusion**. Our society often fosters social inequality between its citizens, which we cannot allow in a country like ours. For this reason it is necessary to begin to mitigate these inequalities by increasing the activities which will allow for a global approach to the causes of exclusion and to centre on the roots of the problem.

We have talked about **immigration** and we believe that only by means of a serene and organised coexistence can we go forward to achieve a more permeable and open country. If we start from a flexible point of view, we will realise that «the other one» is different, but not inferior, and we will doubtlessly be surprised by all the positive aspects that interchange can have.

On the other hand, the **social and economic inequalities** that occur between the countries of the First World and the Third World, **that are often a consequence of globalisation** as has been mentioned, must make us think on what our attitude should be towards the less fortunate countries. The value of solidarity starts at the places closest to us, in our towns, districts and cities and extends to beyond our borders. The countries of the «rich» continents, accumulate 80% of the world's wealth, on the other hand the countries of the wrongly called «poor» continents, have serious difficulties in achieving progress, even though some of them are rich in natural resources.

The idea of **sustainability** should help us to defend our planet. This sustainable development will only be possible if we are conscious that the world is limited and must be respected. We must all go together, governments and civilian society, towards certain responsible actions with regards to our natural environment; the citizens, by creating a new, more respectful relationship with the natural environment and which achieves harmony between economic growth and the responsible use of resources, and the governments with clear policies for prevention and the control for all that harms our most cherished belonging, the Earth. We cannot place the future of our descendants in danger with any justification.

To conclude, we hope that the contributions help to throw a light on how to sensibly meet the challenges that Catalonia demands. The experience of senior citizens is the memory of a country and this is the capital for advancing towards the future, this future is already here. We have to take on this challenge together, as this is the only way we will achieve the country we want: **a country for everyone.**

CONCLUSIONS TO PAPER A: A COUNTRY FOR EVERYONE. THE CONTRIBUTION OF SENIOR CITIZENS TO THE PERSPECTIVE OF THE NEW MILLENNIUM.

FROM THE PERSPECTIVE that we senior citizens are above all people, who form a part of society and have the same rights and duties as any other citizens, we understand that **a country for everyone** must count in and count on elderly people, and from this stated will, we firstly consider that a country for everyone **must be based on respect and the ability to coexist. TO BUILD A COUNTRY THAT IS** free, has solidarity with its citizens, is sustainable and in peace **also involves the implication of all of its citizens.** The wealth of natural resources, the working of the economy and the operation of its democracy are all very important to make a country grow, but we believe that **the most important is its human capital.**

CATALONIA IS A COUNTRY that has to meet the challenges it faces with strength. After thinking about these challenges, among others, we would like to highlight the need for advancing in the welfare of the citizenry, of equal opportunities and the environment, and to have a head start on globalisation and immigration.

THE WELFARE OF THE CITIZENRY AND THE SUPPORT OF THE FAMILY. It is necessary to strive very hard to achieve the welfare of the citizenry, eliminate the causes that lead to social exclusion and that hamper the fact **that equal opportunity can be unquestionable.** That the administrations preserve the family by contributing any resources that may be necessary, as they have for many years contributed in building our country and must continue to do so, in spite of the numerous social changes that are presently taking place. The family is an **intergenerational reference point**, it is **the cornerstone for the transfer of values**, it is the **basic unit of guidance**, and it contributes to establish a bond with the territory in which we live **and it helps us to discover how to love our country.** We can contribute and receive a lot from our family. **It is necessary to know the importance of the family and understand it in all its aspects.**

WE MUST BE ON OUR GUARD AGAINST THE DANGERS OF GLOBALISATION so that it does not contribute towards making such an unequal world. We cannot tolerate that wealth is spread in such an uneven way. We cannot accept a standardised and unique way of thinking. On the other hand, we observe that globalisation can bring us equal opportunities with regards to access to information, and in sharing any positive experience that may take place anywhere in the world. We will

know how to be in the place we belong to, if we have a critical spirit and which will allow us from our identity to give a response to the development of our societies. **We especially want to globalise the solidarity, the freedom and the justice.**

IMMIGRATION is one of the great challenges faced by our country. Catalonia must continue to be a country that welcomes immigrants. We must know how to transmit, to the recently arrived newcomers, our identity and our culture and **establish a respectful coexistence**. We request that they be attended by the administrations in accordance with these parameters and that these should also be those of the attitude of the citizenry.

WITH REGARDS TO THE ENVIRONMENT AND SUSTAINABILITY, we consider that we should try to preserve the Earth, by trying to strike a balance between the modern way of life and respect for the environment. We want to progress in making this a more sustainable country. Beyond the mere preservation of its natural resources, we also want to make a country with sustainable values.

THE CONTRIBUTION OF SENIOR CITIZENS TO THE PERSPECTIVE OF THE NEW MILLENNIUM, it is necessary to consider it in all its aspects. We can contribute our opinion and work together with and for society, with a desire to share, without isolating ourselves together with people of similar ages or ways of thinking. Growing older must be lived through with a positive attitude, from the maturity and the knowledge of a work that has been done and of new work to be carried out in order to value our passage through life as being a fully lived life. For this reason, with this **will to participate**, we will go forward to **change the image that present-day society still has of its senior citizens**, more centred on displaying us as people that receive resources and services, rather than of the possibilities that we have in continuing to make a contribution. As a community of **people, we have the right to be recipients but we also have the duty to continue to contribute**.

Finally, **WE WOULD LIKE TO REQUEST** of all the senior citizens in our country, that **in an individual way**, we maintain an open attitude, and that we should speak out offering constructive criticism based on our experience, and that we continue to be the first to preach by example. **In a collective way**, we propose that the **Council of Senior Citizens of Catalonia** should become a participating body that in addition to dealing with matters relating to senior citizens, **should make contributions and carry out a follow up for with respect to the challenges that Catalonia has today**, a set of challenges that we have described in this paper and that we have highlighted in these conclusions. Thus, among all of us we can create the Catalonia of tomorrow, through participation and commitment, and from interchange and coexistence.

THE MINUTES OF THE COMMISSION «THE QUALITY OF LIFE WITHIN THE FRAMEWORK OF THE WELFARE SOCIETY. THE QUALITY OF LIFE OF SENIOR CITIZENS. THE CARE OF SENIOR CITIZENS»

1st SESSION

In the Palace of Congresses of Catalonia, at 12:10 pm on the 23rd of May 2002, the table is convened for Paper B on «The quality of life within the framework of the welfare society. The quality of life of senior citizens. The care of senior citizens.», of the 4th National Congress for Senior Citizens with the attendance of the delegates who had chosen to be assigned to this paper, in order to deal with the following agenda:

1. Constitution of the table for the paper
2. Presentation of the paper
3. Reading and voting on the accepted amendments
4. Reading and voting on the non-accepted amendments
5. Reading and voting on the transactional amendments
6. Interventions of the delegates
7. Reading and approval of the conclusions
8. Reading of messages
9. End of the session

1. Constitution of the table for the paper

It is proceeded to constitute the table, which is comprised of the following people:

- President: Mr. Narcís Oliveres
- Vice-president: Ms. Cànida Nevado
- Secretary: Mr. Robert Rivera
- Speaker: Mr. Llorenç Padró
- Assistant Secretary: Mr. Miquel Mariano
- Supervisor of the meeting hall: Mr. Emili Ribot
- Supervisors of votes: Mr. Francesc Vilaplana & Mr. Carles Batlle
- Coordinating spokesperson: Mr. Jesús Morta
- Technician: Ms. Maite Marzo

2. Presentation of the paper

The president of the Table, Mr. Narcís Oliveres, gives a summarised presentation of the paper.

3. Reading and voting on the accepted amendments

The speaker of the table, Mr. Llorenç Padró, presents the number of amendments that have been presented, giving details of those that were and were not accepted and giving the reasons for this decision.

Next, the people listed below present the amendments to the basic text of the paper

Mr. Josep Aracil
 Mr. Josep Bertran
 Mr. Domingo Bronchalo
 Ms. Maria Creu
 Mr. Apolo Giménez
 Mr. Agustí Gómez
 Mr. Josep Massip
 Mr. Josep Muixench
 Mr. Antonio Navarro
 Ms. Adela Pascual
 Mr. Albert Pons
 Mr. Josep Prats
 Ms. Montserrat Riu
 Mr. Joaquim Sánchez
 Mr. Àngel Tafalla
 Mr. Joan Trullàs
 Mr. Agustí Vernet
 Mr. José Luís Yécora

All the amendments presented are put to the vote and are included in the text of the paper, as they are all approved. The session is adjourned at 2 pm. The session starts again at 4 pm.

4. Reading and voting on the non-accepted amendments

Next, the people listed below present the amendments that have not been accepted by the commission.

Mr. Juan Isidro Calderón
 Mr. Apolo Giménez
 Mr. Juan Martínez
 Mr. Josep Massip
 Mr. Josep Prats
 Mr. Joaquim Sánchez
 Ms. Carme Vergés

The amendments presented are put to the vote. A total of 20 amendments are approved and are included in the text of the paper.

5. Reading and approval of the transactional amendments

Next, the people listed present the transactional amendments, in representation of all the delegates that have agreed on them.

Mr. Joan Cals
 Ms. Maria Furriol
 Mr. Antoni Parés
 Mr. Josep Prats
 Mr. Artur Sans
 Ms. Dolores Solís

The amendments presented are put to the vote and are included in the text of the paper, as they are all approved.

It is agreed to end the session as the time is 9 pm.

The session is thus ended, and is considered finalised, and as the Secretary, I hereby close the meeting with the approval of the president.

Robert Rivera

Secretary of the table

Narcís Oliveres

President of the table

PAPER B

The quality of life within the welfare society. The quality of life of senior citizens. The care of senior citizens

Approximation to the concept of quality of life

In the **Universal Declaration of Human Rights**, article 25 describes the concept of Social Welfare, which is associated with the quality of life, and which can serve as a reference framework for the matters we will deal with further on.

«Everyone has the right to a standard of living adequate for the health and well-being of himself and of his family, including food, clothing, housing and medical care and necessary social services, and the right to security in the event of unemployment, sickness, disability, widowhood, old age or other lack of livelihood in circumstances beyond his control.».

The concept **quality of life** is greatly used by the technicians that design social policies and by the professionals dealing with environmental sciences, social sciences and health care. We citizens also use it as it is a highly prized goal that we strive to achieve.

We can consider that, among others, the facts that have driven and recovered the significance and richness of this concept are:

The evolution of the Welfare State, which has as its objective the satisfying of the social needs and demands in order to progress towards a quality of life, understood as:

«a social value which establishes as its end that all the members of society must have the necessary resources available in order to satisfy those needs commonly accepted as necessities» (Redondo, 1987)¹.

The definition of health established by the World Health Organisation (WHO) considers health to be just as important in its different aspects: physical, mental and social. In this sense, it becomes obvious that there is a need to collect information that will allow health action in the field to be assessed, taking into account **a degree of personal care with the objective of achieving a good quality of life.**

The quality of life of senior citizens, in general terms, may be similar to that of the rest of the population, even though there are certain peculiarities that should be highlighted. Once a person enters the retired stage and after having decided to destine a part of our time to non-remunerated tasks, we understand as quality of life: **to be able to do many other things that work obligations would not have allowed for before**, and in the case of very old people, it is also especially important in order to maintain functional abilities in order to enjoy a good quality of life. It should especially be taken into account that a significant number of senior citizens are in a situation of dependency, and that this requires special care in order to guarantee their quality of life based on their circumstances.

We consider as **personal factors** related to the quality of life: health, social relationships and satisfaction in the activity that we carry out on a daily basis.

With respect to **socio-environmental factors**, these are: the health care services and the social services, the economic conditions, the social support, the cultural factors and the quality of the environment. All these factors are **objectives** when they can be measured and are **subjective** when they have to do with the perception that each person has of their quality of life. For these reasons, we must define the quality of life taking into account that **it is the result of the relationship that is established between the objective point of view and the subjective point of view.**

We would like to highlight that among others, the place of residence of a person is an important reference point that should be taken into account when defining the concept of quality of life; to live in the countryside of in an urban centre, to live in a rest home or at home, alone or with a family.

Up to here, we have made a theoretical approximation to the concepts of the quality of life and of personal care. From here on we will analyse and reflect on the opinions of the people who have participated in preparing this paper.

The citizens give their opinions and make proposals

There are three large areas that cover the different approximations to the concept of quality of life: personal, that of services and the economic aspect.

At a personal level: To feel that we are listened to, to feel loved, to feel respected, to feel that we are active members, who participate and that we are useful within society, are the characteristics that we want to place the most emphasis on. **We are people who are alive with desires**, who continue to contribute to society, all this vital baggage that enriches the relationships between people,

«all those positive values that a person may have inside and which may bloom from the inside out and that make us participate with others, in the world we live in».

Our autonomy in our own environment, our health and the relationship with our family and with the people who surround us, are factors that have an incidence and a significant weight in our quality of life. The «dependency» should be regulated as soon as possible. For this reason we propose that from the Parliament of Catalonia the necessary action should be taken in order to achieve this objective. Similarly, we request that the Council of Senior Citizens of Catalonia should be kept informed and the suggestions it may make in this sense should be taken into account. It is also important to improve accessibility and to not limit freedom of movement, and we therefore believe it is advisable to facilitate mobility. In this sense, measures should be proposed such as that the transport season passes of senior citizens should be valid, regardless of the place of residence where they are inscribed. We also consider that the quality of life is also determined by the adequacy and accessibility of the health, social and cultural services. We also request that the ID card for senior citizens should be unified, in agreement with the competent administrations, which would allow access to all the facilities of the socio-cultural network of the country. The benefits should be the same for all, regardless of where they live. Both the number, and the characteristics of the services, are indicators which allow us to assess the standard of living of the population. We senior citizens, in being both consumers and users of these services, **demand and understand personal care** to mean having a guaranteed treatment by qualified professionals that is trustworthy and personalised and that responds to and satisfies our specific needs as these arise, as well as a continuity in the service and the coordination between professional teams and between administrations. It is necessary to make the health care services offer an integrated coverage, including dentistry, chiropody, the supplying of dentures, eye glasses, etc.

With regards to the third area, the **economic one**, we would like to mention that the objective is to have a guaranteed pension, and consequently a certain purchasing power, **allowing us to cover our basic needs and live with dignity.**

We cannot ignore the fact that presently all the studies carried out in Catalonia point to a significant level of poverty and exclusion and that this especially affects senior citizens, with its most severe impact on elderly women.

We highlight and appreciate as a great provider of quality of life, the offering of services relating to education, leisure time,

1. Redondo A. and associates. (1987); Basic concepts of social welfare. Taxonomic Seminar. Madrid, College of Drs. and BScs in Political and Social Sciences.

social services and health care services. We propose that the design, promotion and budgeting of these services be programmed in accordance with our specific circumstances and needs, in order to guarantee that we are offered quality services with the objective of guaranteeing the practicing of sports, adapted to our entire population, it would be necessary to establish a network of services for quality physical activities between the centres and cultural centres of senior citizens, and to improve the coordination between the institutional health care and social network for attending to senior citizens. **We consider that the management of these services should be brought closer to the citizenry** and should be equal for all, regardless of the municipality where one lives. In this sense, the programmes for social visits to health spas and holidays for senior citizens that are presently organised by the IMSERSO, should be planned and managed by the Government of Catalonia with the cooperation of the local administrations and the Council of Senior Citizens of Catalonia, especially at the time of defining in the planning and how the management is to be orientated.

It will be necessary to establish new yardsticks and more transparency in the allocating of the places, and ensure that priority is given in each allocation to people who up until that point might not have previously benefited and those that may have had less access. The people with an income of less than 6,000 p.a. would receive a grant equivalent to 40% of the cost of the leisure time allocated, as is already occurring for some municipal council, through the presentation of the accrediting documentation (copy of the personal income tax returns).

We demand and we do not renounce to openly participate with the politicians and technicians that orientate and plan the services, to cooperate and participate in the debates that are to define the rendering of the services, and thus we are sure that better quality will be obtained, as there will be an increase in the degree of coincidence between what we citizens expect of the services and the services that the users and consumers will finally receive.

We consider that even though efforts are being made to increase the number of facilities and the quality of service, **the Administration should destine more budgetary resources** to both large and small towns, as the number of people with small or large needs is on the increase, and this will be the trend of the future. It is necessary to coordinate the different levels of the Administration (the Spanish State Government, the Government of Catalonia and the municipal councils) with a greater depth, in order to guarantee the effectiveness and fairness of the resources destined for senior citizens.

What can we expect to receive when we use a service?

With regards to the **use of services**, whether these are free of charge for the user and/or consumers or they must be paid for, they must all fulfil certain optimal characteristics in order to satisfy the expectations of the citizens. Our expectations of the services at a **human level** are the same as those to which any other citizen has a right, regardless of age. We the people, want to be attended in a way that is personalised, kind, effective and that inspires confidence, with respect and good manners. We want to have the necessary time dedicated to us as we are also people and are users and consumers of services.

With regards to the consumption of public services by senior citizens, on the financial side, the Administration should control the real wealth of the family that is making a claim (this not only being understood as the wealth of the affected person), thus benefiting those that really lack financial resources and have a serious socio-family situation. It is considered that the children should contribute in paying for the facilities, where possible, when this is required.

We understand that for the rendering of services at a **structural and procedural level**, all architectural barriers in buildings should be suppressed; the areas should be adapted and the lighting and cleanliness of the installations should be catered for, as well as ensuring that they are located in places that are easily accessible and well communicated, above all for dependent people; to simplify the bureaucratic paperwork; to clearly and accurately indicate the opening hours, and to make these flexible.

It is being considered, that in all the basic health care centres of the public network, the opening hours for medical attention should be extended to cater for cases that are emergencies. It is also considered necessary that the 061 service should operate in all towns.

From the **institutional project**, we expect competent professionals, with the care carried out by teams of experts; continuity in the service; the rendering of the service in accordance with the established conditions; the constitution of communication channels, allowing us to register our complaints.

From our point of view, the saying «to receive one must first give», should be very much taken into account by us. We would like to mention that our attitude towards the professionals running the services must be conducive towards receiving good treatment and a good relationship. We do not always achieve the desired quality, as we expect of the services, certain aspects for which they have not been designed.

Therefore, we consider that **among the conditions that are essential in order to enjoy a good level of health care**, we would like to emphasise the need for accurate, adequate, understandable and timely information on the products and services that are available to us, so that our expectations of them may be realistic. This would allow us to choose the service most closely suited to our needs. The trend of the future must be for **the citizen to stop being a user**, on which a standardised service is imposed based on certain generic parameters, **to become a client**, who is the person for which the most adequate specific offering is sought in accordance with his/her needs and who is integrated into the development of the service itself. We propose the **need for consensus on certain optimal minimums for the rendering of the services**, as we can observe the differences between the services managed by the Administration and those managed by cooperating and private entities. In this sense it is believed to be appropriate to establish, with the participation of the senior citizens, the control mechanisms relating to the rest homes, taking into account that on one side we are the users of the services and on the other, the losses incurred by many of them (a fact that entails a very undesirable alternative for many people).

We would like to highlight and **recognise our** most positive **satisfaction** for the health care received from the services depending on the Administration, especially that offered to senior citizens, we are referring **to the rest homes, the houses,**

the day centres, the Programme «Family Living», and the Programme Life in Old Age. We observe that there is a quality control that contributes towards good organisation and its correct operation. The work carried out by all the not-for-profit entities should also be recognised, as these are moved by humane values such as altruism and generosity, and they dedicate their efforts and time, and manage their installations with the maximum quality, professionalism and humanity. We request the companies that own similar services, to take this assessment as a reference point for improving their own activities.

Quality guarantees should not only be applicable to the public social and health care, but also to the private companies in the healthcare field that should also offer adequate and accessible (i.e. affordable) services for senior citizens, taking as their yardstick, the public health service.

Even though **the number of installations has been increased** to respond to the specific needs of senior citizens, these are still not sufficient to cover the existing present demand. We recognise the sensitivity of the administrations towards achieving the objective of having the quantity of resources required to cater for the actual needs. We request that the management of the access to resources be done obeying the principles of maximum effectiveness and efficiency. It is to be expected that the increase in life expectancy will have a direct incidence on the degree of dependency of the senior citizens, so that the civilian society and the Administration should take this new reality very much into account, and that they should get a head start on the future, in preparing forecasts and the conditions for the rendering of services, and the assistance to families, seeking and testing new solutions. These forecasts make it essential to increase the financial resources destined by the administrations to increase the degree of coverage of the services, tending to make them universal, and increase the assistance to families, which is insufficient at present. Also, they should take into account that we have to approach the average that is established by the European Union (in the case of rest homes, the European average is between 5-6 places per 100 people).

Participation in the design of the service and the new technologies

There are areas and communications forums that allow for the interchange and proposal of improvements in the rendering of services and the coverage of the new requirements. This 4th Congress is an example, but it is necessary to prepare and make the agents of society aware (advertising campaigns, leaflets, complaints services, politicians, technicians ...). It is also necessary to know how to meet **the more specific needs that we senior citizens have**. We insist that we be counted on as **we feel we have a responsibility to make this known so that we are taken into account in the planning of the public policies**.

With regards the **new technologies**, we recognise that on our part there is a lot of work to be done. We are the first ones who should be more open and receptive to the benefits of the recent and spectacular increase of the information society. We commit ourselves to do it, but we want to receive more information and training, and we need the time and dedication of professionals/volunteers who are well prepared to give us the necessary training materials in accordance with our learning processes and speed.

We know that the new technologies have brought us and **will continue to bring us improvements in our quality of life** (health care technology, mobile telephones, individual monitoring systems, access to information through the Internet...) and we should not lock ourselves out by trying to justify ourselves by saying that we belong to another generation.

Contributions to the Civilian society, of the Administration and the private and business sectors in the improvement of the quality of life

It is necessary to intensify the cooperation between the administration, and the civilian society and the private business sector, so that the quality of life of senior citizens improves. Each one of these agents have certain responsibilities that characterise them, and as we understand it, these are the following:

The **civilian society** can contribute towards the well-being of senior citizens by promoting: the adaptation of the services and infrastructures to the conditions and limitations of senior citizens; the solidarity and the cooperation that avoid our exclusion; the relationship between generations; the culture of saving and of insurance, the demand for services, activities and spaces intended for the community of senior citizens, and the family, as the nucleus and the environment that are closest to the person.

The **Administration** must also address the problem of maintaining and ensuring that senior citizens enjoy the same treatment and health care as the rest of the population, and specific care in cases where they require differentiated treatment; to promote measures to protect the many elderly people who are mistreated (if these mistreated people are in a situation of guardianship, this guardianship should be removed from the people that have it); that protective measures are also promoted with respect to advertising and other forms of pressure to consume; that the waiting lists at social and health care services are progressively reduced, and that the waiting lists for surgery are also reduced, as these not only affect the health of the sick person, but also increase the time that care is necessary, thus increasing health costs and making the problem more serious. In spite of believing that the health care network should be public, from the public healthcare service, places could be subcontracted from the private sector in order to give sick people better treatment. In spite of all this, we believe that it is a fundamental obligation of the Administration to increase the capacity of the public health care network. A special emphasis must also be placed on the need to increase the centres for catering for people in a terminal situation. It is necessary to rigorously control the services rendered by the private sector in order to ensure that the quality of these is the same as that offered by the Administration. On the other hand the budgeted finances destined to cover the needs of senior citizens must be increased; specific university studies must be created for the teaching of gerontology and geriatrics, and professional teams should be formed, specialised in the specific needs of senior citizens. In all cases, ensuring the equalling to the quality of the services of our country, to the levels of application of the Welfare State in the other European countries, investing more in the area of social welfare. Efforts must be made for the senior citizens of today and the senior citizens of tomorrow.

To the private and business sector, we request that they contribute: adjusting their products and services to the needs and specifications of our client profile, by directly monitoring our interests and motivations; promoting information campaigns and the promotion of services offered, identifying the characteristics typical of senior citizens as direct and unique receivers and consumers of these products; to allocate a part of their annual profits to the maintenance or creation of services addressed to senior citizens; adapting the costs to the profiles of the different clients; training their professionals so that they offer their clients a respectful and kind type of treatment.

Thinking of the not too distant future

For the future, we must plan, as the figures point in this direction, that we senior citizens will be the majority clients, users and consumers of services, in general terms, due to the demographic weight that our age group has. For this reason, it is important that both the Administration and the private and business sectors take these figures into account when designing and planning the future services, for which, we insist that it is absolutely necessary and essential to **count on the cooperation and participation of representatives of the senior citizens**.

It cannot be guaranteed that the services will cover and give satisfaction to the senior citizens if these do not actively participate in the process of designing and subsequently following-up the services.

The family relationships and structures have varied a great deal, so quickly that it is necessary to plan policies for assisting the family, in the broadest sense of the word. The reductions in the Social Security contributions, the flexibility of working hours, the increase in house-call and day centre services, programmes for offering respite and support to families, are some of the mechanisms that must be strengthened by the Administration. To be able to continue our lives living with our loved ones, in our homes or in our own environment will offer us a high quality of life if we have a family, and recognise the right to form a part of another, new family (foster family), for those who no longer have one.

We encourage the Government of Catalonia to pass legislation regulating the Registration of early wills, with the final objective of passing a law on the right to information relating to health matters, for the autonomy of the patient and the governing of documentation for personal health records.

It will be necessary to review the consequences that may occur as a result of the application of the LAU (Law for urban rentals) and also the execution of evictions. In these two situations, it will be necessary to provide alternative measures to offset the effects on the people with the least resources.

It is desirable to lead a healthy life in all its dimensions (taking as a reference point the parameters established by the WHO), as this is the guarantee of the quality of life in the future. It is recommended that this should thus be promoted from the health care services network; in this way we can make a reality of the concept «**life in old age**».

It becomes difficult to think about enjoying a good quality of life and not talk about the **matter of pensions, to which all we elderly people have a right**. We consider that we have contributed throughout our working lives with the established contributions towards the Welfare State, and that it is now in this new stage in our lives that we have the right to enjoy the benefits that the State must guarantee under constitutional law, in the form of health care services for the citizens and/or in the form of adequate pensions, that are up-to-date, allowing for a dignified financial self-sufficiency, regardless of the ideology of the elected government.

In this sense, we consider that we must take advantage of this paper of the 4th National Congress for Senior Citizens in order to make proposals so that the competent political bodies may study them and make them possible. We make these proposals, from a position of responsibility, taking into account the characteristics of the system and a spirit of solidarity, as we understand that one must have greater sensitivity towards situations with greater needs. We therefore propose:

A linear annual increase in the pension amounts, taking into account the different brackets, with the objective of making a more fair distribution. In the case of the lowest pensions, it is advisable to make them equal to the minimum wage, taking into account the reviews, as we consider that this wage rate is very significantly below the average minimum wage rate for the European Union and that we should tend towards making it equal.

We consider that early retirement should be reviewed, especially in the cases where it has had a negative effect on people. We believe that different reduction coefficients should be applied, depending on whether the early retirement was voluntary or involuntary. We understand that the contributions to be made by companies should be assessed, especially by those that are making profits. It should also be assessed how the salary guarantee fund is applied, and the real possibilities of continuing to work and the levels of income in each case.

To assign a reduction of 2% on the balancing calculation base for Social Security contributions for people who are 65 years old, for each year above 35 years that they have made Social Security contributions.

To calculate the balancing calculation base of Social Security in order to calculate the resulting pensions, in each case taking into account which method is the most advantageous and allowing for the difference in the cost of living in Catalonia, compared with the rest of Spain.

To review the application of Personal Income Tax, especially in those cases where this tax reduces the annual increases in pensions.

To increase the pensions of the SOVI (Compulsory Old Age and Disability Insurance) to make these equivalent to the minimum pensions of the contributive Social Security system. To make these compatible with the widowhood pension, taking into account the resulting amount from this compatibility, within the guaranteed minimums, but never greater than the single pension at 65 years of age.

To increase the minimum widowhood pension, to at least 75% of the balancing calculation base for Social Security of the pension of the spouse, when a single pension is received and there is no other source of income.

The maintaining and annual funding of the Pension Guarantee Fund, based on the surpluses, without limit of the Social Security and the possible inclusion of the surpluses from the Spanish State budget. Similarly, to regulate this Fund by means of legislation that would preclude, should the case arise, that in cases of budget deficits, this fund could be drawn upon or serve as a guarantee or collateral for other commitments of the Spanish State.

To increase the non-contributive pensions and to improve the conditions for accessing them, increasing the yardstick indicative brackets of monthly income in the tables of financial resources applied for ascertaining access, especially in the cases where the family unit is constituted by two members.

The final separation in the year 2004, of the financing funds, so that the coverage of contributive pensions basically depend on the Social Security contributions and that the non-contributive and universal funds (those for health care and social services, among others), and the complement up to the minimums, should be funded by the General Budget of the Spanish State.

To promote the Economic Forum 2001 approved by the Congress of Deputies, to debate the improvement in the situation of people who were already retired and those who will be in the future, taking into account the average per capita income for each autonomous territory, instead of the minimum wage.

We request that from the Council of Senior Citizens of Catalonia a commission be set up for carrying out a detailed follow up of the agreements on pensions arrived at in the 4th National Congress for Senior Citizens. We encourage the Parliament of Catalonia to exercise the legislative initiative granted to it by article 87.2 of the Constitution, in order to adapt the legislative framework with the final objective of being able to make these agreements possible. We also reserve the right to make use of the peoples' legislative initiative also contemplated in article 87.3 of the Constitution.

In order to conclude this paper, we would like to quote three articles from the Spanish Constitution, which we understand to highlight the reference framework used to justify this approach.

Article 41 literally states «The public authorities shall maintain a public system of social security for all citizens which will guarantee social assistance and services which are sufficient in cases of need, especially in cases of unemployment. Complementary assistance and services shall be free.»

Article 50 of the Spanish Constitution states that «To citizens in old age, the public authorities shall guarantee economic sufficiency through adequate and periodically updated pensions. Likewise, and independently of the family obligations, they shall promote their welfare through a system of social services which shall take care of their specific problems of health, housing, culture, and leisure.»

Article 10.1 of the Spanish Constitution, which summarises the essence of the quality of life for which it is imperative to «work», states as follows:

«The dignity of the person, the inviolable rights which are inherent, the free development of the personality, the respect for the law and the rights of others, are the foundation of political order and social peace «.

CONCLUSIONS TO PAPER B: THE QUALITY OF LIFE WITHIN THE FRAMEWORK OF THE WELFARE SOCIETY. THE QUALITY OF LIFE OF SENIOR CITIZENS. THE CARE OF SENIOR CITIZENS.

After having worked on the paper «The quality of life within the framework of the welfare society. The quality of life of senior citizens. The care of senior citizens.», **WE WOULD LIKE TO HIGHLIGHT** article 25 of the Universal Declaration of Human Rights, as we understand that it covers the total essence of this concept. We therefore insist on transcribing it as the first point of these agreements:

«Everyone has the right to a standard of living adequate for the health and well-being of himself and of his family, including food, clothing, housing and medical care and necessary social services, and the right to security in the event of unemployment, sickness, disability, widowhood, old age or other lack of livelihood in circumstances beyond his control. «

EVERYONE, regardless of our age, have our own ways of assessing our environments and ourselves. We coincide on the fact that a part of the quality of life is achieved when **we receive** good professional and personal care with the support of a set of quality services. We expect adequate responses to our needs. **For this reason, we demand** of the administrations that they ensure that **we can have access** to the available resources, that they make efforts to ensure the **maintenance of the quality** of the services that they offer us, that they **increase the resources** that are allocated and required, **and to progress in personal care.**

WITH RESPECT TO THE SENIOR CITIZENS, their demographic evolution should be taken into account, as there is an ever-increasing registered number of senior citizens, with a very specific set of needs. From this 4th National Congress for Senior Citizens, we encourage and welcome all the initiatives that arise from the civilian society and private business initiative that consider that **the public services offered as a reference of quality.** We suggest the need for a **consensus on a certain optimal minimums** in the rendering of the services.

WE ALSO COINCIDE, that the quality of life not only involves that which we can expect to receive, but **also what we should contribute on our part.** For this reason, we believe that we should participate in the design of the services and thus make these more open and participative to the citizenry as a whole. We demand that both consumers and users use them correctly, being respectful with the professionals and with the organisation.

WE STRONGLY PROPOSE that we senior citizens **may live as long as possible in our own homes**, with our family, as we are sure that this is equivalent to our enjoying the maximum quality of life. On one hand, we are sure that we can become the **«post in the barn»** for our families, above all at difficult times, contributing our experience and the necessary values to strengthen the family. On the other hand, when we need attention, we are also sure that **our family will be the best point of reference and refuge.** For this reason, we request the administrations to allocate more resources to the helping of the family, especially for attending to dependent senior citizens. Should it not be possible to live at home, these people should be atten-

ded by means of the most ideal resources in each case. All the initiatives that are arising from the civilian society should also be taken into account in order to provide a solution for the new ways of understanding the family and to give the necessary support so that these may also be consolidated.

TO LIVE WITH DIGNITY requires having the basic needs provided for, to have sufficient income and also to have access to the cultural and educational offerings that are promoted in our country. In this paper, we have also prepared an in-depth analysis of the matter of pensions. We have agreed on also being respectful with the system, on an option that offers solidarity and a significant demand to find **a final solution for the lowest pensions, especially those of widowhood**, without forgetting to make a reference to our position, which we understand has been made perfectly clear by the text of the paper. On this point, we would like to point out the need for creating a specific commission, within the framework of the Council of Senior Citizens of Catalonia, to carry out a follow-up on these agreements. Similarly, we have requested legislative measures to make our proposals possible and if possible reserving for ourselves, the peoples' initiative.

To conclude, WE INSIST that is necessary to promote the relationships between the Administration, the civilian society and the private sector, in order to work together towards achieving a good degree of care and good quality of life for the whole of society, of which we senior citizens also form a part. Similarly, it is necessary to take Europe as our most immediate reference point, as we are in Europe and also because at the same time we need to achieve the same levels of welfare enjoyed by many of the countries that form a part of the European Union. To look at Europe does not mean to stop looking at the rest of the world, a world of which we also form a part and which calls for a degree of solidarity from us. We must take into consideration that our quality of life must not be to the detriment of the quality of life of anybody else. Everybody, regardless of their nationality and in being citizens of the world, has the right to enjoy a good quality of life.

THE MINUTES OF THE COMMISSION «COMMUNITY SPIRIT AND PARTICIPATION: THE ACTIVE ROLE OF SENIOR CITIZENS IN SOCIETY»

1st SESSION

In the Palace of Congresses of Catalonia, at 12:10 pm on the 23rd of May 2002, the table is convened for Paper C on «Community spirit and participation: the active role of senior citizens in society», of the 4th National Congress for Senior Citizens with the attendance of the delegates who had chosen to be assigned to this paper, in order to deal with the following agenda:

1. Constitution of the table for the paper
2. Presentation of the paper
3. Reading and voting on the accepted amendments
4. Reading and voting on the non-accepted amendments
5. Reading and voting on the transactional amendments
6. Interventions of the delegates
7. Reading and approval of the conclusions
8. Reading of messages
9. End of the session

1. Constitution of the table for the paper

It is proceeded to constitute the table, which is comprised of the following people:

- President: Ms. Mercè Mas Quintana
- Vice-president: Mr. Jaume Guindulain Bosch
- Secretary: Mr. Jordi Reyes Planas
- Assistant Secretary: Ms. Avelina Gisbert Boix
- Speaker: Mr. Conrad Enseñat Sacristán
- Supervisor of the meeting hall: Mr. Manel Ferrer Masia
- Supervisors of votes: Mr. Josep Muñoz Puerta & Mr. Ramon Torramadé Garcia
- Coordinating spokesperson: Mr. Joan Gratacós Fernández
- Technician: Mr. Francesc Maños Balanzó

2. Presentation of the paper

The president of the Table, Ms. Mercè Mas Quintana, gives a brief presentation of the paper.

3. Reading and voting on the accepted amendments

The speaker of the table, Mr. Conrad Enseñat, presents the number of amendments that have been presented, giving details of those that were and were not accepted and giving the reasons for this decision.

Next, the people listed below present the accepted amendments to the basic text of the paper.

- Ms. Montserrat Graner Codina
- Mr. Salvador Llibre Angulo
- Mr. Manuel Marín i Marín
- Mr. Ramon Martínez Callent
- Mr. Josep Muñoz i Puerta
- Mr. Francisco Padilla i Caraballo
- Ms. Maria Jesús Ramos
- Mr. Josep Lluís Rueda i Latasa
- Mr. Josep Serra Navares

All the amendments presented are put to the vote and are included in the text of the paper, as they are all approved.

The session is adjourned at 2 pm. The session starts again at 4 pm.

4. Reading and voting on the non-accepted amendments.

Next, the people listed below present the amendments that have not been accepted by the commission.

Mr. Pedro Alcaraz
 Mr. Antonio Bendala
 Ms. Ramona Bruch
 Ms. Rosa Maria Lunas
 Mr. Salvador Llibre
 Mr. Josep Puigdemont
 Mr. Carles Rius
 Mr. Josep Lluís Rueda
 Mr. Miquel Sánchez
 Mr. Joan Trullàs

Of all the amendments put to the vote, 8 are approved and are included in the text of the paper, and one amendment obtains 30% of the vote and is therefore proposed for passing on for a vote at a Plenary Session.

5. Reading and approval of the transactional amendments

Next, Mr. Àngel Gràcia, a delegate of the Congress, presents a transactional amendment in representation of all the delegates that have agreed upon it. It is put to the vote and approved and is included in the text of the paper.

6. Interventions of the delegates

Next, the people listed below state their opinion on matters referring to the contents of the paper.

Mr. Josep Benaiges
 Ms. Margarita Coll
 Ms. Núria Munárriz
 Mr. Leonard Ramírez

7. Reading and voting on the conclusions

The president of the table, Ms. Mercè Mas, reads out the proposed conclusions. Then, the voting process is opened and it is approved unanimously.

The session is ended at 8 pm and the Secretary closes the meeting with the approval of the president.

Jordi Reyes

Secretary of the table

Mercè Mas

President of the table

PAPER C

Community spirit and participation. The active role of senior citizens in society

Community spirit and participation

To approach the definition of **community spirit** it is necessary to understand the concept of forming a part of the citizenry with a full set of rights, the community spirit as a value and attitude, the rights and duties of the people with respect to society and the behaviour of each individual, in coherence with the aforementioned concepts.

We understand **community spirit** to be a **minimal level of ethics**, which makes coexistence (with respect, participation and solidarity), possible. These qualities are not forced on the citizens by the imposition of the administration, but are specified by the way people have of doing things, that take into account the fact that they do not live on their own, and are therefore obliged to think about others with tactfulness and respect. We must start by seeing what type of solidarity and comradeship spirit there is among the senior citizens themselves that frequent certain shared areas, such as their recreational areas, cultural centres... Comradeship is a concept that is within that of the community spirit, and we must be the first ones to apply it to everyday life. This could be translated into an example, as an assembly of devices for mutual help among us people who are in the recreational areas, cultural centres... (accompanying other people, carrying doctors' prescriptions...). All of these matters should not merely be mentioned, they must be worked on in depth, in accordance with the reality of each being, towards a commitment with everyone.

Participation is the result of putting into practice this community spirit in everyday life and in our relationship with others. Participation involves action and commitment. To talk about **participation** makes us think about civil **rights and duties**, such as:

civil (that involves the concept of non-discrimination by reason of age, sex, race, disability, etc.)

political (the development of participative democracy)

social (access to social services, to the resources of the Welfare society: work, abode, healthcare services, ongoing training and education, etc.)

In asking ourselves which are the rights and duties that we have and must develop **as senior citizens, it is necessary to start from the fact that we senior citizens are not in a separate world**. The civil rights must be equal for everyone. We consider that, in a society that must be for all age groups, **we senior citizens, in being people, must have the same rights as everyone**.

We consider as RIGHTS to be achieved, among others:

The right to **non-discrimination** by reasons of **age, sex, disability, race, religion...**

The **right** of the senior citizen to be **consulted and listened to** by both the administrations and by the civilian society, and due to the fact that we are an implicit part of this society, we also have the **right to decide**.

The **right to information** and **ongoing training and education**

The **right** to be **recognised** for the **values or reference points themselves** that we senior citizens have built over the history of our lives.

The **right to immediate social and legal protection** in the detection of the neurodegenerative processes that are typical of old age, when faced with the presumption of possible legal disablement and subsequent guardianship.

We recognise as civil **DUTIES** to be carried out:

The **duty to make responsible use of our rights** from the point of view of co-responsibility

The **duty to respect other different points of view** (cultural, by reason of age, religion...).

The **duty to preach by example**. We will only contribute good community spirit practices from an **attitude of personal civil sense, based on dialogue, understanding and mutual tolerance and coherence**.

The **duty to transmit knowledge and experience** (political, working, of commitment, etc.).

The **duty to create links of cooperation and social action** with the guardian administrations and institutions (both the public and the not-for-profit private ones) in order to enhance the quality of the integrated care of assisted old age.

The rights and duties are always linked. The exercising of our rights can only be understood from the point of view of the responsible and civil fulfilment of our duties. We refer to one of the most important statements made at the 3rd National Congress for Senior Citizens

«we senior citizens are firstly people and we form a part of society, and we have the same rights and duties as those of any other citizen».

It should be emphasised that we should continue to work along these lines, avoiding **generalised protection or assistance measures for all the senior citizens**, as the effect of this may not contribute to the exercising of the citizens' rights and may cause isolation and the fragmentation of society, instead of favouring the multigenerational relationship. In this sense, one should avoid falling into the trap of creating or promoting this type of measures.

We consider that the citizens' rights should be promoted by means of **the defence of the rights of all people**, reinforcing among others, if applicable, the joint handling of grievances, instead of creating the concept of a «union of senior citizens». The fact that with senior citizens there are a series of common denominators, does not justify the application of specific actions, except for those relating to clear necessities.

We elderly people are citizens with a full set of rights. The citizens' rights are built on a set of rights and a set of duties, and the co-responsibility for making good use of these rights and duties. The rights of the citizens are a process of growth and a cultural and social education.

TO BE or to have

The society based on consumption drives us to worry about «**Having**»; the civil and involved participation must primarily allow us, «**To be**».

This reflection leads us to think once again about which is, and which should be, the role of the senior citizens within society. Our active and involved participation must foster attitudes and behaviours that are more centred on the **BEING**, from the point of view of community spirit, than on **HAVING**. We should encourage a responsible and positive level of consumption, without falling into the trap of materialism, of having for the sake of having.

The **civil contribution from the BEING** involves certain aspects that we believe should be taken into account:

TO BE is important, but in **order to BE one must HAVE the necessary minimum in order to live with quality and dignity**.

The education of the **BEING, the education of the concept of citizens' rights**, must start at the schools and in the family environment itself. We senior citizens must contribute in educating the children, the grandchildren, the friends or the neighbours by preaching by example with our civic behaviour, especially in the environments that are closest to us.

Another element to think about refers to **the manipulation of the image of the senior citizen**. It is necessary to break away from stereotypes. One should value the positive attitudes of the media with regards to senior citizens, as well as warn the media that does not take us into account, of the social harm they are doing.

Finally, we believe that the civil participation of senior citizens must be based on multigenerational dialogue. **We must know how to listen and we must be listened to**. We should know the concerns of the other generations and try to understand them. We believe that with attitudes of listening and respect, we will also be listened to. A society for all age groups must also involve a diversity of points of view.

For an active role of senior citizens in society

It will be necessary for us to design specific strategies that lead to making possible and feasible the proposals of community spirit. These must be developed jointly by means of the co-responsibility between the administrations and the people themselves, whether they are youths, adults or senior citizens. **Only from this type of co-responsibility, will we be able to achieve an involved participation in the community spirit, built across all the age groups**.

We senior citizens, in forming an active part of the civilian society, find ourselves with many possibilities for contributing towards a more participative community spirit.

We believe that the **civilian society** has a significant role to play in this civil community spirit proposal and is responsible for:

Asking the media to make an effort to be an instrument for the education and culture of the country, shunning those actions that encourage uncritical consumption, of both material goods and of programmes centred on uncivil attitudes and contents. We should know how to value the good practices carried out by the media.

Asking the media to present a plural and objective image of the senior citizens in present-day Catalonia, shunning clichés and stereotypes, and enhancing the real image of the senior citizens and their positive contributions to society. In this sense, we propose that this should be debated in the media, as was mentioned in **recommendation 3** of the **2nd World Assembly on Ageing**.

Making the media **promote and generate participation programmes for senior citizens** (written articles, radio or television programmes, where a voice is given to the needs and suggestions of senior citizens as involved in society).

Similarly, the civilian society should:

Denounce acts that commit an outrage against human dignity and propose actions to correct them, as well as to maintain an attitude of vigilance towards uncivil behaviour, both by society and by the administrations.

It is important that from the civilian society **the actions of volunteers or of associations should be recognised**. It is also important to motivate and promote volunteer work at all levels, as it has been observed that there are ever less people giving support to the community. It should nevertheless be taken into account that volunteer work cannot be a replacement for professional action.

The civilian society must recognise the responsibility and the active role that senior citizens play in present-day society and foster the mutual respect that there should be in society between people of all ages.

Essentially, **the civilian society must educate**, starting from six basic premises in order to be more civil:

- **Human rights**
- **The sense of responsibility**
- **The knowledge of oneself**
- **The respect for differences and plurality**
- **The ethics of science and technology**
- **The values of coexistence.**

The administrations also have their essential roles in the building of the social community spirit:

The administrations must keep a watch over, work together with and find the necessary resources so that all senior citizens can enjoy a minimum level of income that will ensure them a decent standard of living, in order to actively participate and be involved.

We very positively value the involvement and the promotion that the Government of Catalonia has given to the network of large cultural centres for senior citizens, which depends on the Department of Social Welfare, both due to the activities that take place there and the resources allocated, and also because they foster the work of senior citizen associations and volunteers. It is advisable that they continue in this line of support and cooperation, **promoting** the foundation of these large cultural centres using premises from the territorial resources and **the modernisation of the installations** by equipping them with and integrating the new technologies. For this reason it is desirable to promote awareness among the administrations and public and private enterprises, to recycle computer hardware and software resources that may have otherwise been discarded. We would also like to recognise the efforts that other administrations, institutions and associations of senior citizens have made, to make available, maintain and promote all the large cultural centres for senior citizens in Catalonia. The large cultural centres must be areas for promoting the community spirit and active participation, with a scope for leading to creative ideas and that are not only limited to conventional activities. We should encourage volunteer activities that have an element of civil and citizens' participation.

We consider it **desirable, in accordance with the needs of each territory, that each county should have at least one large cultural centre for senior citizens within the network of the Government of Catalonia**, and a greater number in cities and large urban centres and for small rural areas or where there are very limited services, making these decentralised or itinerant.

We think that the **support that the administrations give to the associations, especially in the areas of training and the management of associations**, is essential. In this sense, it is desirable that participation should not only be defined at a local level. **We senior citizens can take advantage of our experience to fight against the problems that there are in the third and the fourth world**. By means of our volunteer work, we can have an incidence on these realities, as already occurs with certain entities. There are several proposals for a civil participation towards a commitment with other countries and cultures.

We very positively assess the preparation of the day-long sessions, programmes and information campaigns addressed to senior citizens in order to promote the reflection on the formation of associations and their role in the civilian society. We consider it necessary to go beyond a mere reflection and pass on to action in all the areas. We will therefore need the support and advice of the Administration to continue working along this line.

We believe that a programme should be promoted, coordinated by the Council of Senior Citizens of Catalonia, which would allow for **the interchange between associations and large cultural centres within the same country, as well as to promote international exchanges**. To do this, it would be necessary to count on the consultative council of senior citizens at a county and local level.

We believe that **ongoing training and education** is necessary in the field of volunteer work and in **preparing for an active retirement**, in order to enhance the attitudes towards the community spirit and the active participation of the senior citizens in our present-day society. **The involved participation** in the large cultural centres, by the means of volunteer work, **must be made possible by us senior citizens ourselves**. We propose the following matters:

- **Initial training and specialisation** of volunteers
- **Support of the associations and federations**
- **To follow in the line of participation by means of congresses** that place a special emphasis on the **active role of senior citizen volunteers in Catalonia.**

It is of vital importance that the Council of Senior Citizens of Catalonia should continue to be promoted in the carrying out of all its functions. This body must be **submitted to the renewal of its members after each congress.**

The consultative councillors of the senior citizens contribute basic elements for reflexive thought, as well as specific proposals based on what the senior citizens of Catalonia are thinking. It will be a necessary to continue to make efforts so that these contributions are taken into account in defining measures and policies, in the context of political management. **We think that we must continue to improve the information mechanisms between the consultative councils of the senior citizens, the Council of Senior Citizens of Catalonia and the political entities in the country.** In the case of certain administrations, the design of policies should take the different consultative councils of senior citizens, into greater consideration.

Lastly, we would like to mention that we are conscious that the efforts made by the civilian society and the administrations cannot succeed, if there is not a decisive and involved attitude by the **senior citizens.**

We senior citizens have the duty and the responsibility to:

Make known the situations where there is little respect and a lack of dignity which we find in everyday life, as well as the improper practices **that may appear in the media.**

We have the possibility of contributing our experience and knowledge. **Experience does not retire** and we must therefore enhance this so that it can serve to help others.

To promote an involved degree of participation through **the mechanisms that already exist:** large cultural centres, volunteer work, associations of neighbours, federations, etc. and other possible forms of participation.

To teach the community spirit in the environments that are closest to us (family, friends, relationship networks)

To preach community spirit attitudes by example (from the point of view of non-discrimination, of an active participation, etc.).

To make this possible it will be necessary to give value to the following quote:

«Love what you do, however simple it may be, it is the specific wealth in a world of vagueness. Only from our commitment and involvement will we be able to BE more than to have.»

CONCLUSIONS TO PAPER C: COMMUNITY SPIRIT AND PARTICIPATION. THE ACTIVE ROLE OF SENIOR CITIZENS IN SOCIETY

WE UNDERSTAND COMMUNITY SPIRIT to be the set of **values** and **attitudes**, as well as the **rights** and the **duties** of the people with respect to society. These qualities are not forced on the citizens by the imposition of the administration, but are specified by the ways of doing things, by people of all ages. **Participation** is the result of putting into practice the community spirit in everyday life and in our relationships with others; it entails action and committing oneself. Participation is based on the **rights and the duties of the people**. In a society of all the age groups, we senior citizens in being people, must have the same rights and duties as everybody else. **We senior citizens are people with a full set of rights.**

WE CONSIDER AS THE RIGHTS OF THE PEOPLE, among others, the right to **non-discrimination** by reason of age, disablement, race, religion ..., the right to be **consulted and listened to** and therefore the **right to decide**; the right to **information** and to **ongoing training and education**; in sum, the right to be recognised from the vantage point of the values or the reference points themselves. **WE CONSIDER AS DUTIES OF THE PEOPLE**, among others, **to make responsible use of the rights** from the point of view of co-responsibility; the **duty to respect** the diversity; the **duty to actively participate** in society with appropriate **attitudes of community spirit** based on dialogue, understanding; mutual tolerance and coherence as well as the **duty to transmit knowledge and experience** within the different contexts of the participation.

TO PROMOTE THE COMMUNITY SPIRIT AND PARTICIPATION IN PRESENT-DAY CATALONIA, we senior citizens must have **an active role within society**. Only from the viewpoint of co-responsibility will we achieve a participation that involves a community spirit built across all the age groups. Our active and involved participation must promote community spirit attitudes and behaviours that are more centred on the **BEING**, from the point of view of community spirit, rather than on the **HAVING**. **BEING** is important, even though in order to **BE one must HAVE that which is the minimum for living with quality and dignity.**

TO PROMOTE THE COMMUNITY SPIRIT AND PARTICIPATION IN PRESENT-DAY CATALONIA, the civilian society is **responsible for:** demanding that the media offer a plural and objective image of the diversity of the senior citizens; to denounce actions that commit an outrage against human dignity, proposing corrective action, as well is also recognising the actions that are fostered on a voluntary basis or by the forming of associations.

TO PROMOTE THE COMMUNITY SPIRIT AND PARTICIPATION IN PRESENT-DAY CATALONIA, the administrations must continue to generate resources so that the senior citizens can continue to grow as human beings in all areas, above all in **ongoing training and education, and especially in the promotion of teaching facilities for senior citizens. It is necessary to continue to promote the network of large cultural centres**, ensuring that there are centres of this type in all the counties. The administrations must continue giving **support to the associations** through **training and education** programmes, **the management of associations, daylong sessions** and **exchanges** between associations, both within the country itself and at an international level.

IT IS OF VITAL IMPORTANCE that the **Council of Senior Citizens of Catalonia should continue to be promoted**, developing its functions and being submitted to a renewal of its members after each Congress. We believe that we must continue to

improve the mechanisms for the transfer of information between the consultative councils for senior citizens at a local Administration level, the Council of Senior Citizens of Catalonia and the political bodies of the country. The experience and knowledge of the senior citizens do not retire and we therefore wish to make the following quote our motto:

«Love what you do, however simple it may be, it is the specific wealth in a world of vagueness. Only from our commitment and involvement will we be able to BE more than to have.»

STATEMENT OF THE 4TH NATIONAL CONGRESS FOR SENIOR CITIZENS

In meeting at the Palace of Congresses of Catalonia and as a summary of the work carried out on the three papers of the 4th National Congress for Senior Citizens, WE HEREBY DECLARE:

THAT the **great participation** has been the basis on which this 4th Congress has been founded. It is worth mentioning the more than 300 contributions of people and entities that have served to prepare the three papers, and we believe that they have made it possible to make known the thoughts of the majority of the senior citizens in our country.

THAT this great participation is evidenced by the more than 600 amendments that have contributed to reflecting on these texts as well as abundantly and thoroughly having enriched them.

THAT the 4th Congress **has been held** after having carried out a great deal of very intensive follow-up work on the agreements arrived at in the 3rd National Congress for Senior Citizens and of having satisfactorily assessed the level of fulfilment accomplished.

THAT **The Council of Senior Citizens of Catalonia**, a consultative body of the Government of Catalonia and that represents the senior citizens of our country has been a key piece in the organisation and **has defined a style and a working method** which we have to strengthen and improve on.

For all of the above, today, we the senior citizens of Catalonia STATE THAT:

A country for everyone must be based on respect and coexistence. In order to build a country that is free, has solidarity, is sustainable and lives in peace, and requires the involvement of everyone.

The most important factor in making a country grow, is its human capital.

Catalonia is a country that must assume its challenges with determination and strength.

Similarly, **it is necessary that as a country, we locate ourselves in the forefront of matters relating to globalisation, immigration and the environment.** From our own identity we must keep a critical watch over, the dangers of globalisation and at the same time encourage globalisation efforts, especially the aspects of solidarity, freedom and justice. From our culture we must take in immigration, basing ourselves on the respect and coexistence that define a country for everyone. From our land, we must know how to preserve all that it has to offer us, in a sustainable manner, always taking the future generations into account.

We understand **that we must advance in the welfare and the quality of life of the citizenry** and that this must be achieved by eliminating at their roots, the causes that provoke social exclusion and hamper the fact that the equality of opportunity may be unquestionable. It is also necessary to protect the people who are in a situation of dependency and to also **give a great deal of support to the family** in all its dimensions, as we consider it as the intergenerational reference point, the cornerstone for the transmission of values, the basic unit for guidance and the key that opens the door to loving our country.

We consider that article 25 of the **Universal Declaration of Human Rights** summarises very well what we share and understand as the quality of life. For this reason we quote it below:

«Everyone has the right to a standard of living adequate for the health and well-being of himself and of his family, including food, clothing, housing and medical care and necessary social services, and the right to security in the event of unemployment, sickness, disability, widowhood, old age or other lack of livelihood in circumstances beyond his control.»

We consider that the desired welfare can be achieved insofar as there is **The involvement of everyone: the citizenry, the Administration and the private business sector as well as that of not-for-profit entities.** There are three objectives that should be achieved on a short-term basis and that we would like to highlight: to increase the cultural, educational and social resources by means of heavy investment; to progress in the personal care of a quality that is of an optimal agreed-upon minimum for the rendering of the services, and on our part to strive to achieve their correct use making the concept of co-responsibility assumable. If we once again look at the challenges facing our country, we can see that in a manner that is closely related to welfare, **Catalonia also has the challenge of integrating itself into the European Union. Catalonia also has the challenge of looking at the world.** The defending of our quality of life must not be detrimental to the quality of life of any other citizen of the world.

There is a common matter for all senior citizens that in many cases may be the key for our life being a decent life. We are referring to pensions. This 4th Congress has tackled this matter with a great deal of rigor and has tried to strike a balance between the responsibility that the system itself requires and the need for a position of solidarity, especially relating to the lowest pensions, such as those of widowhood or early retirement. With the confidence that we have laid a good foundation, we reserve if possible, the peoples' legislative initiative. We will nevertheless ask the institutions that also have a say in this, to exercise their influence to make these agreements possible.

We understand by the community spirit, a set of values and attitudes, as well as the rights and duties of the people with respect to society. To participate is the result of putting into practice the community spirit within the daily life of society. We senior citizens are people with a full set of rights, and we therefore have the full capacity to exercise our community spirit.

To promote the community spirit and participation in present-day Catalonia, we senior citizens must play an active role in our society, **the civilian society** must change its image of senior citizens and recognise and value the role of volunteer work

and that of associations, **the administrations** must continue to contribute resources so that the senior citizens can continue to grow as individuals in all areas and must give support to the initiatives arising from the citizenry: the forming of associations, of volunteer work, classrooms for ongoing training and education, the large cultural centres ...

All we delegates give each other our mutual thanks and congratulate each other on the great participation that there has been at this 4th Congress, which shows us that we have progressed a great deal since that first one that was held in our country in 1990. Twelve years have elapsed, and we now have a Council of Senior Citizens with a national scope and we deal with matters that display a clear evolution, and we have also undertaken many tasks for which we must congratulate ourselves. But there is still a lot of work to be done, and we will achieve good results if we carry out a good follow-up effort on the agreements arrived at during this Congress.

We senior citizens have the duty to continue making contributions and we demand our own participation. This is done by preaching by example. This 4th Congress has possibly been a great example, the first in this new stage that is now starting.

It is for this reason that we want to introduce a new motto: **«FROM THE SENIOR CITIZENS FOR EVERYONE»**. This is what we have tried to do in this 4th Congress, to introduce a new sensitivity that has consisted in dealing with matters that affect society as a whole and also being careful to take care of matters of special interest to senior citizens.

We therefore ask for the **commitment of the Government of Catalonia** to promote the agreements of the 4th National Congress for Senior Citizens. Needless to say, it can count on all of us.

And as a farewell, we make ours, and therefore by all of us, one of the great quotes of this 4th National Congress for Senior Citizens.

«Love what you do, however simple it may be, it is the specific wealth in a world of vagueness. Only from our commitment and involvement will we be able to BE more than to have.»

The Palace of Congresses of Catalonia, 24th of May 2002

CONVOCACTION AU 4ÈME CONGRÈS NATIONAL DES PERSONNES ÂGÉES

Convocation au 4ème Congrès National des Personnes Âgées

Le Conseil des Personnes Âgées se constitue le 2 octobre 2002, lors de la célébration de la Journée Internationale des Personnes Âgées. A l'occasion de cet acte, et à la vue du document d'évaluation des accords du 3ème Congrès National des Personnes Âgées, ce Conseil a décidé de proposer cette convocation.

Le 4ème Congrès National des Personnes Âgées est convoqué par Mme Irene Rigau, Conseillère du Département de Bien-être Social de la Generalitat de Catalogne, à la demande du Conseil des Personnes Âgées de Catalogne.

Le Règlement du 4ème Congrès National des Personnes Âgées

Le Conseil des Personnes Âgées de Catalogne a approuvé, le 11 janvier 2002, le Règlement du 4ème Congrès National des Personnes Âgées.

Exposés

Sont indiqués ci-dessous les trois exposés qui seront traités lors de ce 4ème Congrès.

- Exposé A : Un pays pour tous. Contribution des personnes âgées à l'aube du nouveau millénaire.
- Exposé B : La qualité de vie dans le cadre de la société du bien-être. La qualité de vie des personnes âgées. L'attention envers les personnes âgées.
- Exposé C : Civisme et participation. Le rôle actif des personnes âgées dans la société.

Nomination du président du 4ème Congrès National des Personnes Âgées

Le Conseil des Personnes Âgées de Catalogne a décidé de proposer la nomination, le 11 janvier 2001, de M. Josep Maria Ainaud de Lasarte

M Jordi Pujol, Président de la Generalitat de Catalogne, a accepté la proposition de nommer M. Josep Maria Ainaud de Lasarte président du 4ème Congrès National des Personnes Âgées.

La table du Congrès et les tables des exposés

Conformément à la Session plénière du Conseil des Personnes Âgées de Catalogne du 13 février 2002, ont été nommées dans leurs fonctions la Table du Congrès et les tables des exposés.

Figurent ci-dessous les noms des personnes en faisant partie :

Table de la session plénière du congrès (11 membres)

- Président : M. Josep Maria Ainaud de Lasarte
- Premier vice-président : M. Màrius Rodríguez
- Deuxième vice-président : M. Josep Maria Bosch
- Secrétaire : Mme Amàlia Coma
- Porte-paroles : M. Ferran Ariño, M. Conrad Enseñat, Mme Maria Furriol, Mme Mercè Mas, M. Jaume Mestre, Mme Neus Molins, Mme Cànida Nevado

Tables des commissions

TABLE A : Un pays pour tous. Contribution des personnes âgées à l'aube du nouveau millénaire.

- Président : M. Juan Manuel Velasco
- Vice-président : M. Ferran Ariño
- Secrétaire : Mme Josefina Ribé
- Intervenante : Mme Montserrat Pastallé
- Secrétaire adjointe : Mme Conxita Balcells
- Superviseur de salle : M. Lluís Fernández
- 2 superviseurs de votes : M. Joan Josa et M. Miquel Salrach
- Porte-parole d'intervention : M. Josep Bassols
- Technicienne : Mme Maite Boldú

TABLE B : La qualité de vie dans le cadre de la société du bien-être. La qualité de vie des personnes âgées. L'attention envers les personnes âgées.

- Président : M. Narcís Oliveres
- Vice-présidente : Mme Cànida Nevado
- Secrétaire : M. Robert Rivera
- Intervenante : M. Llorenç Padró
- Secrétaire adjoint : M. Miquel Mariano
- Superviseur de salle : M. Emili Ribot
- 2 superviseurs de votes : M. Francesc Vilaplana et M. Carles Batlle
- Porte-parole d'intervention : M. Jesús Morta
- Technicienne : Mme Maite Marzo

TABLE C : Civisme et participation. Le rôle actif des personnes âgées dans la société.

- Présidente : Mme Mercè Mas
- Vice-président : M. Jaume Guindulain

- Secrétaire : M. Jordi Reyes
- Intervenant : M. Conrad Enseñat
- Secrétaire adjointe : Mme Avelina Gisbert
- Superviseur de salle : M. Manel Ferré
- 2 superviseurs de votes : M. Josep Muñoz et M. Ramon Torramadé
- Porte-parole d'intervention : M. Joan Gratacós
- Technicien : M. Francesc Mañós

PROCÈS VERBAL DE LA PRÉSENTATION DU 4ÈME CONGRÈS NATIONAL DES PERSONNES ÂGÉES ET CONSTITUTION DE LA TABLE DU 4ÈME CONGRÈS

1. Présentation du 4ÈME Congrès National des Personnes Âgées

M. Josep Lluís Cleries i González, directeur général d'Acció Cívica et premier vice-président du Conseil des Personnes Âgées de Catalogne, souhaite la bienvenue à toutes les personnes présentes au 4ÈME Congrès National des Personnes Âgées.

Il informe que ce 4ÈME Congrès fait suite à des mois de travail intense d'organisation, de débat, d'élaboration des exposés, d'élaboration des amendements, chose rendue possible grâce à toutes les personnes représentées par les délégué(e)s.

M. Cleries met en avant le fait que la Generalitat de Catalogne « *avait déjà été pionnière en 1989, en mettant en marche ce système de participation des personnes âgées – parce que nous croyons dans les personnes âgées – en organisant le 1er Congrès National en 1990, puis avec l'organisation d'autres congrès en 1993 et 1998* ».

M. Cleries poursuit son interlocation en indiquant que dans le cadre de tout ce processus se trouve également une date importante, le 2 octobre de l'an passé, à l'Auditorium de Barcelone, jour de la présentation du Conseil des Personnes Âgées de Catalogne. Et aujourd'hui s'ouvre ce 4ÈME Congrès. « *Depuis le 2 octobre, nous travaillons sur ce congrès, nous n'avons donc pas improvisé, nous avons mené un grand travail qui, comme je vous l'ai dit, doit être reconnu* ».

M. Cleries indique également le travail effectué avant le 2 octobre, depuis le 3ÈME Congrès, par la Commission Permanente Intercongrès, commission qui grâce à une décision du 3ÈME Congrès, sera justement agrandie et qui, suite à ces décisions, fera que le Gouvernement de la Generalitat – par le biais d'un décret – procède à la création de ce Conseil des Personnes Âgées de Catalogne. Et par conséquent, tout ce travail a été mené avec le Conseil, avec 65 représentants de toutes les régions, des associations, des entités, des syndicats et avec des personnes bien connues dans le monde du troisième âge. Une bonne équipe a été formée, une grande équipe, car ce fut effectivement un travail d'équipe, chacun y apportant ses idées, ses convictions et ses espérances.

C'est la raison pour laquelle, cette année, à l'occasion de l'inauguration de ce 4ÈME Congrès National des Personnes Âgées, M. Cleries indique que ce sont les personnes qui pendant ces mois ont proposé de convoquer le 4ÈME Congrès National des Personnes Âgées, et qui sont les membres du Conseil des Personnes Âgées de Catalogne qui doivent présider ce congrès, conjointement avec les autorités de la Generalitat de Catalogne.

M. Cleries nomme alors, un par un, tous les membres afin qu'ils puissent monter sur scène.

2. Constitution de la table du 4ÈME Congrès National des Personnes Âgées

Est alors constituée la Table de ce 4ÈME Congrès National des Personnes Âgées, composée de membres du Conseil des Personnes Âgées de Catalogne. Les personnes appelées sont entrer dans leurs fonctions le 13 février 2002. La Table du congrès doit présider les sessions plénières de ce 4ÈME Congrès et doit coordonner le travail des tables des commissions.

La Table du 4ÈME Congrès National des Personnes Âgées est alors constituée.

Pour terminer la présentation, M. Cleries dit alors textuellement « *qu'au cours de tous ces mois, j'ai eu le plaisir de partager le travail exemplaire de ce Conseil des Personnes Âgées, un beau travail pour le bilan de l'accomplissement des décisions prises lors du 3ÈME Congrès. Tout le monde a reçu ce bilan, parce que nous avons voulu que tout le monde sache bien clairement ce qui avait été obtenu et ce qui restait à obtenir. Chaque fois qu'un bilan est fait, certains aspects sont traités et d'autres non. Ceci est un bilan réaliste. Je peux vous garantir que les personnes qui sont sur cette scène forment – comme je l'ai dit auparavant – une équipe magnifique, chacun apportant évidemment ses idées. Et je peux vous dire qu'il est vrai que ces personnes se sont engagées au cours de ces derniers mois, en organisant des réunions avec les personnes ayant formulé les amendements pour présenter les textes des exposés, et en permettant un autre aspect très important de ce Congrès : la participation. Par exemple, nous avons eu plus de six cents amendements. Cela est positif, car cela signifie que les personnes qui y ont participé ont lu les exposés, les textes, et par conséquent, cela est la réponse à un bon travail.*

Je crois que nous devons et que vous devez être fiers de vos représentants ; je pense que nous sommes entre de bonnes mains. Depuis plusieurs mois cette étoile du Congrès, cette étoile qui préside également cet acte, a rendu visite à toute la Catalogne, dans tous les arrondissements, dans tous les villages, les villes, car nous devons connaître l'avis de tous. Aujourd'hui, cette étoile s'est arrêtée ici, au Palais des Congrès, pour que tous ensemble, chacun avec sa responsabilité, nous définissions un futur meilleur pour les personnes âgées et pour l'ensemble de notre pays. Car comme nous l'avons dit, ce n'est pas un Congrès des Personnes Âgées pour les personnes âgées, mais un Congrès des Personnes Âgées pour l'ensemble de la Catalogne, pour tous les citoyens et citoyennes, parce que vos expériences, vos acquis et vos convictions sont valables pour tous. Je suis sûr que nous atteindrons ce but, un Congrès en positif, comme l'étoile qui nous montre le chemin vers le haut, pour avancer, pour aller de l'avant. Un congrès pour construire le futur, je suis certain que nous y parviendrons avec vous tous.

Merci beaucoup ».

ACTE D'INAUGURACIÓ

PROCÈS VERBAL DE LA COMMISSION « UN PAYS POUR TOUS. LA CONTRIBUTION DES PERSONNES ÂGÉES À L'AUBE DU NOUVEAU MILLÉNAIRE »

1ÈRE SESSION

Le 23 mai 2002 s'est réunie à 12 h 10 au Palais des Congrès de Catalogne, la table de l'exposé A sur « Un pays pour tous. La contribution des personnes âgées à l'aube du nouveau millénaire », du 4ème Congrès National des Personnes Agées, avec la présence des délégué(e)s ayant choisi leur inscription à cet exposé, pour traiter l'ordre du jour suivant :

1. Constitution de la table de l'exposé
2. Présentation de l'exposé
3. Lecture et votation des amendements acceptés
4. Lecture et votation des amendements non acceptés
5. Intervention des délégué(e)s.
6. Lecture et votation des conclusions
7. Lecture des communications
8. Fin de la session

1. Constitution de la table de l'exposé

La table est constituée par les personnes suivantes :

- Président : M. Joan Manuel Velasco
- Vice-président : M. Ferran Ariño
- Secrétaire : Mme Josefina Ribé
- Secrétaire adjointe : Mme Conxita Balcells
- Intervenante : Mme Montserrat Pastallé
- Superviseur de la salle : M. Lluís Fernández
- Superviseurs des votes : M. Joan Josa et Miquel Salrach
- Porte-parole d'intervention : M. Josep Bassols
- Technicien : Mme Maite Boldú

2. Présentation de l'exposé

Par délégation du président, l'intervenant, Mme Montserrat Pastallé, présente et procède à la lecture du texte constituant l'exposé.

3. Lecture et votation des amendements acceptés

L'intervenant, Mme Montserrat Pastallé, procède à la lecture des amendements acceptés par la table. Puis, l'ensemble des amendements acceptés font l'objet d'un vote et sont incorporés au texte de base de l'exposé, du fait de leur acceptation.

La session est levée à 14 h 05.

La session reprend à 16 h 15.

4. Lecture et votation des amendements non acceptés

Les personnes indiquées ci-dessous présentent ensuite les amendements non acceptés par la table.

- M. Carlos Romero Carretero
- M. Àngel Marcos Martín
- M. Miquel Mateu Murt

Parmi le total des amendements présentés, 3 sont incorporés au texte de base de l'exposé, du fait de leur approbation par la majorité. Pour 3 autres, apparaissent les circonstances indiquées dans l'article 11.4 du Règlement du 4ème Congrès, raison pour laquelle la décision est prise de soumettre ces amendements à la votation de la session plénière.

5. Intervention des délégué(e)s

Les personnes dont les noms figurent ci-dessous indiquent leur opinion sur les thèmes en référence avec les contenus de l'exposé.

- M. Narcís Artau Valls
- M. José Cámara de la Horz
- Mme Margarida Llord
- Mme Maria Valls
- M. Manuel Figueres Vidal

6. Lecture et votation des conclusions de l'exposé A

L'intervenant de la table procède alors à la lecture de la proposition des conclusions. Le président de la table ouvre la procédure de votation et les conclusions sont approuvées à l'unanimité.

7. Lecture des communications

Les personnes dont les noms figurent ci-dessous présentent alors les communications.

- M. Pere Bayé
- M. Francesc Huguet
- M. Martí Buscató
- M. Juan Navarro

M. Aureli Porta
 Mme Imma Pons
 M. Carlos Romero
 M. Josep Valverdú
 Mme M. Carmen Vidal
 M. Miquel Vilaplana.
 La session est levée à 19 h 40.

Le secrétaire en établit le procès verbal, avec le « lu et approuvé » du président.

Joan Manuel Velasco
 Président

Josefina Ribé
 Secrétaire

EXPOSÉ A

Un pays pour tous. La contribution des personnes âgées à l'aube du nouveau millénaire.

Un pays pour tous

Un pays pour tous est le pays que nous souhaitons, un pays qui repose sur le respect et la coexistence de tous ses citoyens et citoyennes, indépendamment de l'âge de chaque personne, de la situation économique, du lieu d'origine ou de la manière d'être, de penser et de croire. La sécurité du citoyen est considérée comme un facteur primordial pour construire un pays basé sur le respect et la coexistence, et dans ce sens, l'autorité compétente doit agir face au non-respect des normes dans les lieux publics et face à d'autres infractions (vols, agressions, etc.). Une surveillance plus proche et accessible par le citoyen est nécessaire (patrouilles à pied, renforcement de la surveillance nocturne...)

Un pays pour tous fondé sur le respect et la coexistence suppose, parmi d'autres aspects, que le système éducatif enseigne le respect du mobilier public, du cadre de vie et des personnes.

Un pays pour tous, où la pratique de la démocratie exige une responsabilité importante des représentants politiques et également de chacun de nous. Un pays qui exige l'exercice de la liberté et de l'engagement civique nous aide à mieux vivre au sein de nos familles, de notre quartier, de notre peuple, de notre ville et de l'ensemble du pays.

Un pays pour tous est un pays qui se construit jour après jour, petit à petit, et ce travail ne s'achève jamais. Le pays doit grandir, pas seulement du point de vue économique, mais également en ce qui concerne son capital humain. Ce seront sans aucun doute la qualité des personnes et leurs valeurs qui constitueront le facteur déterminant grâce auquel ce pays se distinguera.

Un pays pour tous et de qualité est un pays fait par les personnes qui, sans apparaître dans les journaux, contribuent à construire la société dans laquelle nous vivons et coexistons, tout en faisant preuve de solidarité, de civisme, de justice, de respect, de tolérance, de dialogue et de paix.

Pour faire un pays comme nous le souhaitons, l'implication et l'effort de tous sont nécessaires. A cette fin, il convient d'assumer un rôle critique et autocritique, en vivant pleinement le présent pour vivre avec espoir dans le futur.

Par conséquent, nous considérons que nous nous trouvons face à un projet ouvert à tous, et dans le cadre du 4ème Congrès National des Personnes Âgées, nous vous invitons à partager avec nous ces réflexions et ces actions.

Les défis de la Catalogne d'aujourd'hui

La Catalogne est un pays pluriel et chef de file. Comme d'autres pays occidentaux, il présente des situations communes et se confronte également à de nouveaux défis qui doivent être analysés en se tournant vers l'intérieur, mais aussi et plus que jamais, vers l'extérieur.

La Catalogne a connu des changements démographiques substantiels, avec la réduction du nombre de naissances et l'augmentation du nombre de personnes de plus de 60 ans. Nous pensons que cela est une conséquence d'une nouvelle manière de vivre, très marquée par l'arrivée de la femme sur le marché du travail, ce qui a supposé le besoin de concilier la vie de famille avec le travail, et s'explique également par une meilleure qualité de vie qui a contribué à vivre plus longtemps.

La Catalogne a atteint des niveaux élevés de bien-être. Mais pendant que nous devons préserver ce niveau élevé de bien-être des citoyens, nous devons également chercher à éliminer les causes provoquant tout type d'exclusion sociale et faire en sorte que ce bien-être puisse être accessible à tous, sans renoncer à revendiquer le niveau de bien-être des pays avancés d'Europe. Nous pensons aux difficultés que rencontrent de nombreuses personnes pour avoir accès à un travail ou à un toit digne. Nous pensons aux difficultés que rencontrent encore les femmes pour vivre avec une égalité d'opportunités dans tous les domaines et en particulier, l'accès à des postes de responsabilité et de décision.

En ce qui concerne le bien-être des personnes, il est très important de mener des campagnes de prévention de santé, dirigées aux personnes âgées et aux jeunes. Une bonne stratégie serait de promouvoir la santé dans le cadre du groupe et de la communauté. L'accès au réseau de santé public des pays membres de l'Union européenne doit être efficace, simple et avec des protocoles communs.

La Catalogne n'est pas en marge non plus des décisions prises dans le domaine international. Nous avons souvent entendu parler de la **mondialisation**, qui est définie comme l'intensification des échanges entre les personnes de l'information, de biens et de services, et de l'interdépendance économique à l'échelle mondiale. La mondialisation est un phénomène de plus en plus important et imparable, mais nous devons surveiller l'usage qui est fait de ce concept. Nous ne pouvons pas accep-

ter qu'un monde global soit de plus en plus inégalitaire et qu'il serve à enrichir ceux qui sont déjà riches pour appauvrir ceux qui sont déjà pauvres. La mondialisation ne doit pas nous imposer une pensée unique, contrôlée, mais nous devons également contrôler les caractéristiques de notre pays, et empêcher que la mondialisation ne s'impose à la manière de penser et ne débouche sur l'homogénéisation des idées, tout en respectant l'être de chaque personne pour pouvoir obtenir un pays pour tous où les différences sont véritablement respectées. Nous devons atteindre des niveaux d'autonomie sans que cela ne signifie un isolement, mais le contraire ; il s'agit de renforcer l'esprit critique, de ne pas perdre notre identité tout en sachant la mettre au service des autres pour avancer dans un monde de plus en plus juste et solidaire.

La Catalogne a été, du point de vue historique, une terre d'accueil et également de migration. L'immigration constitue un autre aspect important des sujets à traiter. Les phénomènes migratoires font partie de l'Histoire des peuples du monde entier. Nous assistons actuellement à une arrivée massive de personnes d'autres pays à la recherche d'une vie plus digne. La Catalogne possède un bagage linguistique, culturel et de traditions très important que nous devons savoir préserver et transmettre, en le faisant connaître aux personnes nouvelles. Ce flux migratoire produit un échange qui peut être très enrichissant si nous sommes capables de le considérer comme un élément positif et s'il n'est pas perçu comme un fait négatif et menaçant pour notre culture et notre identité.

De même, les droits et les lois du pays d'accueil doivent être respectés. Comme le disent Juan Goytisolo et Sami Nair dans « *El peatge de la vida* » :

« Le respect des normes et des valeurs, des us et coutumes du pays d'accueils constituent la base des lois élémentaires de l'hospitalité. L'égalité homme/femme, l'autonomie de l'individu, la liberté confessionnelle sont des conquêtes civilisatrices, pour lesquelles aucune spécificité culturelle ne peut et ne doit être remise en question. Pour un immigré, c'est un devoir de les accepter, car ce sont des droits intimement acquis des citoyens du pays d'accueil ».

La Catalogne et l'environnement. Nous voulons progresser dans un pays avec un développement durable où l'industrie continue à se développer tout en respectant de plus en plus l'environnement. Nous devons assurer le respect et la conservation des ressources naturelles en promouvant les énergies alternatives, et nous devons trouver un équilibre entre la manière moderne de vivre et ce respect de l'environnement. Nous voulons que nos petits-enfants puissent profiter d'un air propre, de forêts et d'eau pure, et qu'ils aient appris à les préserver et à les transmettre aux futures générations. La préservation de l'environnement est importante et constitue le patrimoine de tous. Nous devons être coresponsables à la fois au niveau individuel et politique. Les administrations ne doivent pas traiter en priorité les motifs économiques par rapport aux motifs environnementaux. Il conviendrait également d'appliquer des mesures plus sévères contre les entreprises polluantes et leur exiger de meilleures mesures de sécurité pour éviter de possibles accidents, en particulier les entreprises qui travaillent avec des matières potentiellement polluantes.

Mais le développement durable suppose également la préservation d'autres aspects au-delà des ressources naturelles. **Notre génération a partagé des valeurs**, et nous sommes actuellement préoccupés quant à leur futur, car d'autres valeurs s'imposent souvent. Nous pensons que l'alternative de valeurs que nous avons déjà citées et qui appartiennent à un pays pour tous, constitue un grand défi pour le présent et le futur, surtout lorsque de nouvelles références sont nécessaires à une société qui s'adonne à la trivialité dans laquelle elle vit, et qui reconnaîtra le besoin de se réorienter vers ce qui est réellement important. Il faut travailler sur cette réorientation, car elle ne peut pas apparaître d'une manière spontanée.

La contribution des personnes âgées à l'aube du nouveau millénaire

Il est donc évident que dans ce kaléidoscope aussi complexe, les personnes âgées ont beaucoup à dire, non seulement du fait qu'elles sont des personnes âgées, mais aussi du fait qu'elles sont des personnes. Rappelons l'une des constatations les plus importantes du 3ème Congrès National des Personnes âgées :

« En premier lieu, les personnes âgées sont des personnes, elles font partie de la société et possèdent les mêmes droits et les mêmes devoirs que tout autre citoyen ».

Le concept que l'on a des personnes âgées a changé au cours des dernières années. Il y a quelque temps, être âgé signifiait être non productif, être hors des cercles de la vie active. Heureusement, aujourd'hui cette idée a beaucoup changé et elle doit continuer à évoluer. La productivité doit s'étendre au-delà de l'activité du travail, elle doit être considérée comme une forme de participation dans la société. Avec la retraite commence une nouvelle étape du cycle vital, différent, avec moins d'exigences professionnelles, mais avec plus d'exigences d'un autre type. Il faut continuer à être actifs dans d'autres domaines, car « **être actifs, c'est être productifs** ».

Quelques interprétations simplistes considèrent les personnes âgées uniquement comme des récepteurs de ressources, et les cataloguent comme des personnes avec un unique intérêt revendicatif. Cela est une vision réductrice et donc erronée des personnes âgées. Il faut lutter pour que les personnes âgées aient une vie digne, des retraites dignes, des services à leur portée et des ressources pour répondre aux difficultés que suppose le fait de vieillir. **Seulement en garantissant les besoins de base, on pourra demander aux personnes âgées de s'impliquer dans la société.** Mais même si cela constitue un défi que nous ne devons jamais oublier, **ce n'est pas le seul auquel doit faire face les personnes âgées et le reste de la société.**

Un aspect important est de **considérer le fait de vieillir de manière plus positive**, de vivre avec la maturité et la reconnaissance du travail accompli, et non depuis l'absence. Vieillir suppose apprendre à vivre avec d'autres priorités, depuis la plénitude que suppose le fait de disposer de quelques années pour pouvoir être et vivre intensément.

L'un des autres défis à assumer est celui de la participation. Nous ne pouvons pas oublier qu'un pays qui vaut la peine doit compter sur la participation de tous les citoyens et citoyennes. Il faut obtenir, conjointement avec les responsables politiques, un pays de qualité. **Cela ne sera possible qu'avec une plus grande présence des personnes âgées dans tous les**

domaines : familial, politique, civique, social, culturel, et des médias, ainsi que dans les espaces pertinents comme les vecteurs de transmission des besoins des personnes âgées. Nous demandons de rechercher et de trouver des mécanismes afin que cela devienne réalité.

Les associations constituent un moyen idéal pour favoriser des initiatives personnelles et les convertir en projets collectifs. Il faut donc créer et favoriser des conseils de participation.

Pour apporter des réponses à la Catalogne d'aujourd'hui, et pour l'orienter vers la Catalogne du futur, nous pensons que les changements sociaux cités plus haut doivent trouver nécessairement une réponse dans des politiques orientées vers la famille, à la fois les familles possédant des enfants comme celles avec une personne âgée très dépendante dont elles ont la charge. Cela doit se traduire par des politiques concrètes et par des ressources et des services, comme par exemple, aujourd'hui, plus de place dans les crèches de 0 à 3 ans, davantage d'aide économique aux familles avec des enfants, l'extension et l'applications suffisante des programmes « **Vivre en famille** » et « **Vie aux années** » sur tout le territoire catalan, et l'intensification des services et des équipements nécessaires pour les personnes âgées, ainsi que d'autres types d'aides nécessaires afin que la famille soit renforcée et consolidée comme un centre d'aide à la croissance de ses membres.

La coexistence intergénérationnelle est totalement indispensable car c'est le seul moyen de transmettre le témoin des valeurs. Une attitude d'ouverture de notre part, et la volonté des les partager sont nécessaires. Nous ne pouvons pas nous refermer sur des espaces qui nous isolent de l'ensemble de la société et empêcher une véritable communication. Les personnes d'âges différents devraient vivre ensemble et partager des activités et des expériences. Les centres d'accueil ne doivent pas être des lieux fermés et imperméables, mais plutôt de véritables points de rencontre et d'échanges, et avec des contenus culturels.

Nous avons déjà indiqué le besoin de **lutter contre l'exclusion sociale**. Notre société débouche souvent sur des inégalités sociales entre les citoyens, inégalités que nous ne pouvons pas nous permettre dans un pays comme le nôtre. Pour cela, nous devons lutter contre ces inégalités en agissant plus afin de fournir une approche globale des causes de l'exclusion et de se centrer sur les racines du problème.

Nous avons parlé **de l'immigration** et nous pensons que la coexistence sereine et ordonnée doivent nous faire avancer vers un pays perméable et ouvert. Si nous partons d'un point de vue flexible, nous nous rendons compte que « l'autre » est différent mais pas inférieur, et nous serions sans doute surpris par tous les aspects positifs que peut apporter cet échange.

D'autre part, les **inégalités sociales** et économiques qui se produisent entre les pays du Premier et du Tiers Monde sont **souvent la conséquence de la mondialisation** déjà commentée ; nous devons penser à ce que doit être notre attitude envers les pays les plus défavorisés. La valeur de la solidarité commence dans un cadre plus proche, à l'intérieur de nos villes, de nos quartiers, et de nos villages, et nous devons aller au-delà des frontières. Les pays des continents « riches » accumulent 80 % de la richesse mondiale par rapport aux pays des continents appelés « pauvres » qui ont de graves difficultés pour s'en sortir malgré le fait que certains sont riches en ressources naturelles.

L'idée de **développement durable** devrait nous aider à défendre notre planète. Ce développement durable ne sera possible que si nous sommes conscients du fait que la Terre est limitée et qu'il faut la respecter. Nous devons tous aller dans la même direction, gouvernements et société civile, pour des actions responsables envers notre environnement naturel ; les citoyens, en créant une nouvelle relation avec l'environnement, plus respectueuse et en faisant que la croissance et l'usage responsable soient compatibles, et les gouvernements avec des politiques claires de prévention et de contrôle de tous ceux qui maltraitent le bien le plus précieux, la Terre. En aucun cas, nous ne pouvons mettre en danger le futur de nos descendants.

Enfin, nous espérons que les contributions permettent, avec bon sens, d'atteindre les défis auxquels doit faire face la Catalogne. L'expérience des personnes âgées constitue la mémoire d'un pays, et elle est capitale pour avancer vers le futur, ce futur qui est déjà présent. Ce défi, nous devons le relever ensemble, et c'est seulement ainsi que nous aurons le pays que nous voulons : **un pays pour tous.**

CONCLUSIONS DE L'EXPOSÉ A : UN PAYS POUR TOUS. LA CONTRIBUTION DES PERSONNES ÂGÉES À L'AUBE DU NOUVEAU MILLÉNAIRE.

DEPUIS LA PERSPECTIVE selon laquelle les personnes âgées sont en premier lieu des personnes, qu'elles font partie de la société et qu'elles ont les mêmes droits et devoirs que n'importe quel autre citoyen, nous considérons qu'**un pays pour tous** doit compter et doit également tenir compte des personnes âgées et, à partir de cette volonté manifeste, nous considérons en premier lieu qu'un pays pour tous **doit être basé sur le respect et la coexistence. POUR CONSTRUIRE UN PAYS** libre, solidaire, durable et en paix, **l'implication de tous est également nécessaire.** Les richesses naturelles, le fonctionnement de l'économie, la pratique de la démocratie constituent des aspects très importants pour la croissance d'un pays, mais nous pensons que **le plus important est son capital humain.**

LA CATALOGNE EST UN PAYS qui doit assumer avec force les défis qui se présentent à elle. Après avoir réfléchi entre autres sur ces défis, nous voulons mettre en avant le besoin de progresser dans le domaine du bien-être, de la citoyenneté, de l'égalité d'opportunités et de l'environnement, tout en traitant correctement les aspects de la mondialisation et de l'immigration.

LE BIEN-ÊTRE DES CITOYENS ET L'AIDE À LA FAMILLE. Nous devons travailler très sérieusement pour rapprocher le bien-être de la citoyenneté, en éliminant les causes provoquant l'exclusion sociale et qui garantissent le fait **que l'égalité d'opportunités ne puisse être questionnée.** Les administrations doivent préserver la famille en apportant les ressources nécessaires, car pendant de nombreuses années, la famille a permis de structurer notre pays et doit continuer à le faire, malgré les multiples changements sociaux qui ont lieu actuellement. La famille est un **point de référence intergénérationnel**, c'est **l'axe de transmission des valeurs, l'unité de base de l'orientation**, et elle contribue efficacement à établir un lien avec le

territoire dans lequel nous vivons et **nous aide à découvrir comment aimer notre pays**. Nous pouvons apporter et recevoir beaucoup de notre famille. **Il faut reconnaître l'importance de la famille et la comprendre dans toutes ses dimensions.**

NOUS DEVONS SURVEILLER LES DANGERS DE LA MONDIALISATION de sorte qu'elle ne contribue pas à un monde inégalitaire. Nous ne pouvons pas tolérer le fait que la richesse soit répartie d'une manière aussi inégalitaire. Nous n'accepterons pas une pensée uniformisée et unique. Par contre, nous observons que la globalisation peut nous apporter une égalité d'opportunités en ce qui concerne l'accès à l'information, et peut nous permettre de partager toute éventuelle expérience positive dans n'importe quel endroit du monde. Nous saurons être à la place qui est la nôtre si avec l'esprit critique et depuis notre identité, nous apportons une réponse au développement de nos sociétés. **Nous voulons tout particulièrement que la solidarité, la liberté et la justice soient mondialisées.**

L'IMMIGRATION constitue l'un des grands défis auquel doit faire face notre pays. La Catalogne doit continuer à être un pays d'accueil. Nous devons savoir transmettre aux personnes récemment arrivées notre identité et notre culture, et **établir une coexistence dans le respect**. Nous demandons que l'administration prennent en compte ces paramètres, et qu'ils se traduisent également dans l'attitude des citoyens.

QUANT À L'ENVIRONNEMENT ET AU DÉVELOPPEMENT DURABLE, nous considérons qu'il est obligatoire de préserver la Terre en essayant d'atteindre un équilibre entre la manière moderne de vivre et le respect de l'environnement. Nous voulons progresser vers un pays durable. Au-delà de la préservation des ressources naturelles, nous voulons également que notre pays soit durable dans ses valeurs.

LA CONTRIBUTION DES PERSONNES ÂGÉES À L'AUBE DU NOUVEAU MILLÉNAIRE doit être considérée dans tous les domaines. Nous pouvons apporter notre opinion et travailler ensemble avec et pour la société, avec la volonté de partager, sans nous isoler parmi des personnes d'âges ou de pensée similaire. Vieillir doit être vécu d'une manière positive, à partir de la maturité et la reconnaissance d'un travail accompli et d'un nouveau travail à faire afin de pouvoir évaluer notre trajectoire comme une vie accomplie. Pour cela, avec cette **volonté participative**, nous progresserons **pour changer l'image que la société a encore des personnes âgées**, visant davantage à montrer que nous sommes des personnes recevant des ressources et des services qu'à montrer les possibilités que nous avons de continuer à apporter des ressources. En tant que groupe de **personnes, nous avons le droit de recevoir mais également le devoir de continuer à apporter quelque chose.**

Enfin, **NOUS VOULONS DEMANDER** à toutes les personnes âgées de notre pays qui, **de manière individuelle**, font preuve d'une attitude d'ouverture, de se prononcer en utilisant la critique constructive à partir de nos expériences, et qu'elles soient les premières à montrer l'exemple. **De manière collective**, nous proposons que le **Conseil des Personnes Âgées de Catalogne** devienne un organe de participation qui, tout en traitant les thèmes en relation avec les personnes âgées, **apporte une contribution et un suivi des défis auxquels la Catalogne d'aujourd'hui doit faire face**, des défis que nous avons présentés dans cet exposé et que nous avons mis en valeur dans ces conclusions. De cette manière, nous ferons avec tous la Catalogne de demain, depuis la participation et l'engagement, et grâce à l'échange et la coexistence.

PROCÈS VERBAL DE LA COMMISSION «LA QUALITÉ DE VIE DANS LE CADRE DE LA SOCIÉTÉ DU BIEN-ÊTRE. LA QUALITÉ DE VIE DES PERSONNES ÂGÉES. L'ATTENTION ENVERS LES PERSONNES ÂGÉES.»

1ÈRE SESSION

Le 23 mai 2002 s'est réunie à 12 h 10 au Palais des Congrès de Catalogne, la table de l'exposé B sur « La qualité de vie dans le cadre de la société du bien-être. La qualité de vie des personnes âgées. L'attention envers les personnes âgées», du 4ème Congrès National des Personnes Âgées, avec la présence des délégué(e)s ayant choisi leur inscription à cet exposé, pour traiter l'ordre du jour suivant :

1. Constitution de la table de l'exposé
2. Présentation de l'exposé
3. Lecture et votation des amendements acceptés
4. Lecture et votation des amendements non acceptés
5. Lecture et votation des amendements transactionnels
6. Intervention des délégué(e)s.
7. Lecture et approbation des conclusions
8. Lecture des communications
9. Fin de la session

1. Constitution de la table de l'exposé

La table est constituée par les personnes suivantes :

- Président : M. Narcís Oliveres
- Vice-présidente : Mme Cándida Nevado
- Secrétaire : M. Robert Rivera
- Intervenante : M. Llorenç Padró
- Secrétaire adjoint : M. Miquel Mariano
- Superviseur de salle : M. Emili Ribot
- Superviseurs des votes : M. Francesc Vilaplana et M. Carles Batlle
- Porte-parole d'intervention : M. Jesús Morta
- Technicienne : Mme Maite Marzo

2. Présentation de l'exposé

Le président de la table, M. Narcís Oliveres, présente l'exposé de manière résumée.

3. Lecture et votation des amendements acceptés

L'intervenant de la table, M. Llorenç Padró, présente le nombre d'amendements présenté, détaille ceux acceptés et ceux non acceptés, et argumente cette décision.

Les personnes dont les noms figurent ci-dessous présentent alors les amendements au texte de base de l'exposé.

M. Josep Aracil
M. Josep Bertran
M. Domingo Bronchalo
Mme Maria Creu
M. Apolo Giménez
M. Agustí Gómez
M. Josep Massip
M. Josep Muixench
M. Antonio Navarro
Mme Adela Pascual
M. Albert Pons
M. Josep Prats
Mme Montserrat Riu
M. Joaquim Sánchez
M. Àngel Tafalla
M. Joan Trullàs
M. Agustí Vernet
M. José Luís Yécora

Tous les amendements présentés font l'objet d'une votation et sont incorporés au texte de l'exposé, suite à leur acceptation. La session est levée à 14 h 00. La session reprend à 16 h 00.

4. Lecture et votation des amendements non acceptés

Les personnes dont les noms figurent ci-dessous présentent alors les amendements non acceptés par la commission.

M. Juan Isidro Calderón
M. Apolo Giménez
M. Juan Martínez
M. Josep Massip
M. Josep Prats
M. Joaquim Sánchez
Mme Carme Vergés

Les amendements présentés sont soumis à votation. Un total de 20 amendements est approuvé et incorporé au texte de l'exposé.

5. Lecture et approbation des amendements transactionnels

Les personnes dont les noms figurent ci-dessous présentent alors les amendements transactionnels, en représentation de tous et toutes les délégué(e)s les ayant établis.

M. Joan Cals
Mme Maria Furriol
M. Antoni Parés
M. Josep Prats
M. Artur Sans
Mme Dolores Solís

Les amendements présentés sont soumis à votation et sont incorporés au texte de l'exposé, suite à leur approbation dans leur totalité.

La décision est prise de lever la session étant donné qu'il est 21 h 00.

La session est donc levée et considérée terminée, et le secrétaire en établit le procès verbal avec le « lu et approuvé » du président.

Robert Rivera

Secrétaire de la table

Narcís Oliveres

Président de la table

EXPOSÉ B

La qualité de vie dans la société du bien-être. La qualité de vie des personnes âgées. L'attention envers les personnes âgées.

Approche du concept de qualité de vie

Dans la **Déclaration Universelle des Droits de l'Homme**, le concept de bien-être social est illustré dans l'article 25, et est

associée à la qualité de vie ; il peut nous servir de référence pour aborder les questions que nous traiterons à partir de maintenant.

« Toute personne a droit à un niveau de vie suffisant pour assurer sa santé, son bien-être et ceux de sa famille, notamment pour l'alimentation, l'habillement, le logement, les soins médicaux ainsi que pour les services sociaux nécessaires ; elle a droit à la sécurité en cas de chômage, de maladie, d'invalidité, de veuvage, de vieillesse ou dans les autres cas de perte de ses moyens de subsistance par suite de circonstances indépendantes de sa volonté ».

Le concept de **qualité de vie** est très utilisé par les techniciens qui conçoivent les politiques sociales, par les professionnels des sciences sociales, de l'environnement et de la santé. Les citoyens l'utilisent également car il s'agit d'un objectif très important que nous nous efforçons d'atteindre.

Nous pouvons considérer que, parmi d'autres, les faits qui ont motivé et récupéré l'importance et la richesse de ce concept sont :

L'évolution de l'Etat de Bien-être qui a également comme objectif la satisfaction des besoins et des attentes sociales, en progressant vers une qualité de vie reposant sur :

« **Une valeur sociale qui est établie comme une finalité de tous les membres de la société pour disposer des moyens nécessaires pour répondre à ces attentes acceptées communément comme des besoins** » (Redondo, 1987) ¹.

La définition de santé établie par l'Organisation Mondiale de la Santé (OMS) considère de même importance la santé physique, psychique et social. Dans ce sens, apparaît nécessaire le besoin de recueillir l'information permettant d'évaluer les actions dans le domaine de la santé en tenant compte d'**une attention personnalisée dans le but d'atteindre une bonne qualité de vie**.

La qualité de vie des personnes âgées, de manière générale, peut être similaire à celle de l'ensemble de la population, même s'il existe certaines particularités à prendre en compte. Une fois à la retraite, et après avoir décidé quelles sont les occupations non rémunérées pour passer notre temps, nous considérons que la qualité de vie **peut supposer bien d'autres choses que ce que nous permettaient auparavant nos occupations professionnelles** et dans le cas des personnes très âgées, il est également très important de maintenir les habilités fonctionnelles pour profiter d'une bonne qualité de vie. Il faut tenir tout particulièrement compte du fait qu'un nombre important de personnes âgées se trouvent dans une situation de dépendance, et cela exige une attention spéciale pour leur garantir une qualité de vie en fonction de leurs circonstances.

Nous considérons comme **facteurs personnels** en relation avec la qualité de vie : la santé, les relations sociales et la satisfaction apportée par l'activité quotidienne.

Quant aux facteurs **socio-environnementaux** : les services de santé et les services sociaux, les conditions économiques, l'aide sociale, les facteurs culturels et la qualité de l'environnement. Tous ces facteurs sont **objectifs** quand on peut les mesurer, et **subjectifs** quand ils sont du domaine de la perception de chaque personne en ce qui concerne sa qualité de vie. Pour tout cela, nous devons définir la qualité de vie en sachant qu'**il s'agit du résultat de la relation qui s'établit entre la vision objective et la vision subjective**.

Parmi d'autres, nous voulons considérer le lieu de résidence de la personne comme une référence importante à prendre en considération lors de la définition du concept de qualité de vie ; vivre dans une zone rurale ou une zone urbaine, vivre dans une résidence ou dans une maison, seul ou en famille...

Nous avons procédé jusque là à une approche théorique des concepts de qualité de vie et d'attention à la personne. A partir de maintenant, nous analyserons et nous réfléchirons sur les opinions des personnes ayant participé à l'élaboration de cet exposé.

Les citoyens ont leur opinion et font des propositions

Trois grands domaines reprennent les différentes approches du concept de qualité de vie : la qualité de vie personnelle, celle des services et le domaine économique.

Du point de vue personnel : nous sentir écoutés, nous sentir appréciés, nous sentir respectés, nous sentir membres actifs, participatifs et utiles au sein de la société sont les aspects que nous voulons mettre en valeur. **Nous sommes des personnes vivantes avec l'envie** de continuer à apporter à la société tout ce bagage vital qui enrichit les relations entre les personnes, « **tout ce qui suppose des valeurs positives de la personne, de son intérieur et qui se voit à l'extérieur, et qui la fait participer, avec les autres, dans le monde dans lequel nous vivons** ».

L'autonomie dans son propre environnement, la santé et les relations familiales et avec les personnes qui nous entourent constituent des facteurs qui ont une grande influence sur notre qualité de vie. Il faut réguler le plus tôt possible la « dépendance ». Pour cette raison, nous proposons que, depuis le Parlement de Catalogne soient entreprises des actions nécessaires pour atteindre cet objectif. Ainsi, nous demandons d'informer et de prendre en compte les suggestions que peut formuler dans ce sens le Conseil des Personnes Âgées de Catalogne. Il convient également d'améliorer l'accessibilité et de ne pas limiter les déplacements, raison pour laquelle nous pensons qu'il est nécessaire de faciliter la mobilité. A cette fin, des mesures devraient être proposées comme par exemple le fait que les abonnements aux transports des personnes âgées puissent être valables indépendamment du lieu de résidence. Nous considérons que la qualité de vie est également déterminée par l'adéquation et l'accessibilité aux services de santé, sociaux et culturels. Nous demandons de même qu'une carte d'identité des personnes âgées soit unifiée, en concertation avec les administrations compétentes, pour permettre l'accès à tous les équipements du réseau socio-culturel du pays. Les avantages doivent être égaux pour tous, indépen-

1. Redondo A. et col. (1987) ; *Conceptos básicos del bienestar social*. Séminaire taxonomique. Madrid, Collège de Doctorats et Maîtrises en Sciences Politiques et Sociologie.

damment du lieu de résidence. A la fois le nombre comme les caractéristiques du service constituent des indicateurs qui nous permettent d'évaluer le niveau de vie de la population. Les personnes âgées, en tant que consommateurs et usagers de ces services, **demandent et considèrent que l'attention à la personne** consiste à garantir un traitement professionnel qualifié, fiable et personnalisé afin de répondre et de satisfaire les besoins spécifiques qui se présentent, ainsi que la continuité du service et la coordination entre les équipes professionnelles et les administrations. Il convient d'étendre la couverture de la santé publique aux services intégraux d'odontologie, de podologie, à l'approvisionnement de prothèses, de lunettes, etc.

Quant au troisième aspect, l'aspect **économique**, à nos yeux, l'objectif est de garantir la retraite, et par conséquent, un pouvoir d'achat déterminé qui nous **permette d'assurer les besoins de première nécessité et de vivre avec dignité**.

Nous ne pouvons pas oublier le fait que toutes les études menées jusqu'à aujourd'hui indiquent qu'il existe en Catalogne un groupe important de pauvreté et d'exclusion, ce qui affecte tout particulièrement les personnes âgées et surtout les femmes âgées.

Remarquons comme élément important de la qualité de vie l'offre de services éducatifs, de loisirs, de services sociaux et de santé. Nous proposons que la conception, la promotion et le budget de ces services soient programmés en tenant compte de nos circonstances et nos besoins spécifiques. Pour garantir la qualité du service qui nous est offert, et dans le but de garantir la pratique du sport adaptée à toute la population, il convient d'établir un réseau de services d'activité physique de qualité entre les centres, les maisons d'accueil des personnes âgées, et d'améliorer la coordination entre les services sportifs et le réseau institutionnel sanitaire et social d'attention aux personnes âgées. **Nous considérons que la gestion de ces services devrait être plus proche des citoyens**, et qu'ils devraient être les mêmes pour tous, indépendamment du lieu de résidence. Dans ce sens, les programmes de thermalisme social et de vacances pour personnes âgées gérés actuellement par l'IMSERSO devraient être planifiés et gérés par la Generalitat de Catalogne, avec la collaboration des administrations locales et du Conseil des Personnes Âgées de Catalogne, en particulier lors de la définition de la planification et de l'orientation de la gestion.

De nouveaux barèmes devraient être établis, avec plus de transparence dans la concession des places, tout en recherchant à traiter prioritairement pour chaque adjudication les personnes non retenues jusqu'alors, ou celles qui y ont eu moins accès. Les personnes avec des revenus annuels inférieurs à 6 000 devraient recevoir une aide équivalente à 40 % du coût du service de loisir adjudgé, comme certaines municipalités le font, en apportant la documentation l'accréditant (copie des déclarations des impôts sur le revenu et le patrimoine).

Nous exigeons et nous ne renonçons pas à participer avec les hommes politiques et les techniciens qui orientent et planifient les services, à collaborer et à participer dans les lieux de débat qui doivent déterminer les prestations des services ; de cette manière, nous pensons atteindre une meilleure qualité car cela fera augmenter le degré d'adéquation entre ce que les citoyens attendent des services et ce que nous recevons en tant qu'usagers et consommateurs de ces derniers.

Nous considérons que, même si des efforts sont faits pour augmenter le nombre d'équipement et la qualité du service, **l'Administration doit consacrer davantage de ressources budgétaires** à la fois aux petites communes comme aux grandes, étant donné qu'augmente le nombre de personnes âgées avec des petites ou des grandes nécessités, et ce sera la tendance du futur. Il faut travailler dans le domaine de la coordination entre les différents niveaux de l'Administration (Etat, Generalitat de Catalogne et mairies) pour garantir l'efficacité et l'équité des ressources destinées aux personnes âgées.

Qu'attendons-nous recevoir lorsque nous utilisons un service ?

En ce qui concerne **l'utilisation de services**, qu'il s'agisse des services gratuits pour l'utilisateur et/ou les consommateurs, ou qu'il s'agisse de les payer, tous ces services doivent présenter des caractéristiques optimales pour répondre aux attentes des citoyens et des citoyennes. Nos attentes en prestations de service du **point de vue humain** sont les mêmes que celles pouvant prétendre tout citoyen, quel que soit son âge. Les personnes veulent être traitées de manière personnalisée, aimable, efficace et en inspirant confiance, dans le respect et l'éducation. Nous voulons que le temps nécessaire nous soit consacré car nous sommes également des usagers et des consommateurs de services.

Quant à la consommation des services publics pour les personnes âgées, du point de vue économique, un contrôle devrait avoir lieu depuis l'Administration sur le patrimoine réel de la famille en faisant la demande (c'est-à-dire non seulement la personne affectée), en bénéficiant ainsi auprès de ceux qui n'ont plus de ressources économiques et dont la situation socio-familiale est grave. Nous pensons que les enfants doivent contribuer, si cela est possible, au paiement de ces équipements lorsque cela est nécessaire.

Nous considérons que les prestations au **niveau structurel et d'application** devraient supprimer les barrières architecturales dans le domaine urbain, adapter les espaces, veiller à l'éclairage et à la propreté des installations, et permettre un emplacement accessible et bien accessible, surtout pour ce qui est des personnes dépendantes, simplifier les démarches bureaucratiques, informer clairement et avec précision, et rendre les horaires plus flexibles.

On peut considérer pour tous les centres primaires de santé du réseau public un horaire élargi d'attention médicale pour répondre aux cas urgents. Nous considérons qu'il est également nécessaire que le service 061 fonctionne dans toutes les communes.

A partir du **projet institutionnel**, nous attendons la compétence des professionnels, l'attention des équipes d'experts, la continuité du service, la prestation des services en fonction des conditions établies, et la constitution de canaux de communication permettant d'exprimer nos demandes.

De notre côté, nous pensons que ce dicton selon lequel « pour recevoir, il faut d'abord donner » ne doit pas être oublié. Nous voulons indiquer que notre attitude envers les professionnels des services doit contribuer à un bon traitement et à une

bonne relation. La qualité souhaitée n'est pas toujours atteinte car nous attendons des services des prestations pour lesquelles ils ne sont pas conçus.

Par conséquent, nous pensons que **parmi les conditions indispensables pour obtenir une bonne prestation**, le fait de disposer d'une information correcte, suffisante, compréhensible et opportune sur les produits et les services est important, afin que nos attentes soient adaptées à ces services. Cela nous permettra de pouvoir choisir le service qui s'ajuste le mieux à nos besoins. La tendance du futur doit faire en sorte que **le citoyen ne soit plus un usager** auquel est imposé un service standardisé à partir de paramètres génériques, **mais un client** qui constitue la personne pour laquelle est recherchée une offre spécifique plus adaptée à ses besoins et qui s'intègre dans le déroulement même du service. Nous proposons le besoin de consensus de minimums optimums dans la prestation des services, car nous apprécions des différences entre les services gérés par l'Administration et ceux gérés par des entités collaboratrices et privées. Dans ce sens, nous pensons qu'il est nécessaire d'établir avec la participation des personnes âgées, des mécanismes de contrôle dans les résidences, étant donné, d'un côté, que nous sommes des usagers de ces services et qu'il existe d'autre part des déficits dans beaucoup d'entre elles (chose qui suppose une alternative peu souhaitable pour beaucoup de personnes).

Nous tenons à **manifestar notre satisfaction** la plus positive pour l'attention reçue dans les services dépendants de l'Administration, en particulier ceux qui sont proposés aux personnes âgées ; nous nous référons **aux résidences, aux logements, aux centres d'hébergement, au Programme « Vivre en Famille » et au Programme « Vie aux Années »**. Nous observons qu'un contrôle de qualité est mené pour contribuer à la bonne organisation et au bon fonctionnement. Nous devons également reconnaître le travail mené par toutes les entités sans but lucratif, reposant sur les valeurs civiques comme l'altruisme et la générosité, et qui consacrent beaucoup d'efforts et beaucoup de temps pour gérer leurs équipements avec la meilleure qualité, le meilleur professionnalisme et un sens humain. Nous demandons aux entreprises offrant des services similaires de prendre comme référence cette approche afin d'améliorer leur fonctionnement.

Des garanties quant à la qualité ne doivent pas seulement être assurées dans le domaine social et de la santé publique, mais aussi au sein des entreprises privées du secteur de la santé qui devraient proposer des services adaptés et accessibles (ajustés au niveau des prix...) pour les personnes âgées, en prenant pour référence la santé publique.

Même si **le nombre d'équipements** répondant aux besoins spécifiques des personnes âgées **a augmenté**, ils sont encore insuffisants pour couvrir la demande actuelle. Nous reconnaissons la sensibilité des administrations pour atteindre l'objectif des ressources mises à disposition pour répondre aux besoins réels. Nous demandons que la gestion de l'accès aux ressources se fasse en respectant les principes de la manière la plus efficace et efficiente. Nous devons prévoir le fait que l'augmentation de l'espérance de vie aura une influence directe sur le degré de dépendance des personnes âgées, chose pour laquelle la société civile et l'administration doivent tenir compte de cette réalité et doivent prévoir le futur, comme pour la prévision et les conditions de la prestation des services, et pour les aides aux familles, en recherchant et en évaluant de nouvelles solutions. Ces prévisions font qu'il est indispensable d'augmenter les ressources économiques destinées par les administrations à l'augmentation du degré de couverture des services, et en veillant à leur universalisation tout en augmentant les aides aux familles qui sont aujourd'hui insuffisantes. Le tout en tenant compte du fait que nous devons nous rapprocher de la moyenne de l'Union européenne (dans le cas des centres d'accueil, la moyenne européenne se situe à 5-6 places pour 100 habitants).

La participation à la conception du service et aux nouvelles technologies

Il existe des espaces et des forums de communication qui permettent d'échanger et de proposer des améliorations quant à la prestation des services et la couverture des nouveaux besoins. Ce 4ème Congrès en est un exemple, mais les interlocuteurs devraient être sensibilisés (campagnes publicitaires, brochures, services de réclamations, hommes politiques, techniciens...). Il s'agit de savoir aborder également **les besoins les plus spécifiques des personnes âgées**. Nous insistons sur le fait de devoir compter sur nous, car **nous pensons avoir la responsabilité de vous montrer pourquoi nous devons être pris en compte pour la planification des politiques publiques**.

Quant aux **nouvelles technologies**, nous reconnaissons qu'il y a, de notre part, beaucoup de travail à faire. Nous devons être les premiers plus ouverts et plus réceptifs face aux bénéfices de la rapidité récente et spectaculaire de la société de l'information. Nous nous engageons à le faire, mais nous voulons recevoir plus d'information et de formation, nous avons besoin de temps et l'engagement de professionnels et de volontaires bien préparés avec les supports didactiques adaptés à nos processus et rythmes d'apprentissage.

Nous savons que les nouvelles technologies doivent nous apporter et **nous apporteront des améliorations dans notre qualité de vie** (technologie de la santé, téléphonie mobile, détecteurs individuels, accès à l'information par Internet...) et nous ne pouvons pas nous retrancher en nous justifiant par le fait que nous appartenons à une autre génération.

Contributions de la société civile, de l'Administration et du secteur privé et commercial pour l'amélioration de la qualité de vie

Il convient de renforcer la collaboration entre les administrations, la société civile et le secteur privé commercial, afin que la qualité de vie des personnes âgées soit meilleure. Chacun de ces agents détient des responsabilités déterminées qui le caractérisent, et qui sont, selon nous, les suivantes :

La **société civile** peut contribuer au bien-être des personnes âgées en favorisant l'adaptation des services et des infrastructures en fonction des conditions et des limites des personnes âgées ; la solidarité et la coopération qui évitent notre marginalisation ; la relation entre les générations ; la culture d'épargne et des assurances, la demande de services, d'activités et d'espaces destinés au groupe des personnes âgées, et la famille en tant que centre et environnement proche de la personne.

Le but de l'**Administration** doit également être de maintenir et de considérer que les personnes âgées peuvent recevoir la même attention que l'ensemble de la population, ainsi qu'une attention spécifique dans les cas qui exigent un traitement différencié ; elle doit favoriser des mesures de protection des personnes âgées maltraitées (si la fonction de tutelle existe pour ces personnes maltraitées, on devra veiller à la retirer aux personnes qui la détiennent) ; elle doit également promouvoir des mesures de protection face à la publicité et aux autres formes de pression de la société de consommation ; elle devra réduire progressivement les listes d'attente à la fois pour les services sociaux comme pour les services de santé, et elle devra également réduire les listes d'attente des interventions chirurgicales, car elles n'affectent pas seulement les personnes âgées malades, mais supposent aussi l'augmentation de la durée d'attente nécessaire qui accroît le coût de la santé, en aggravant le problème. Malgré notre conviction selon laquelle le réseau de santé doit être public, des places pourraient être concertées depuis la santé publique dans le secteur privé afin de mieux répondre aux besoins des personnes malades. Malgré tout, nous pensons qu'il est primordial d'obliger l'Administration à augmenter le nombre de places du réseau public. Le besoin d'augmenter le nombre de centres pour les personnes en situation terminale est tout particulièrement important. Un contrôle rigoureux des services proposés par le secteur privé doit être mené afin que la qualité de ces derniers soit la même que les services proposés par l'Administration. D'un autre côté, les budgets destinés à répondre aux besoins des personnes âgées doivent être augmentés ; des études de formation spécifiques en gérontologie et en gériatrie doivent être créées, et des équipes professionnelles spécialisées pour l'attention face aux besoins spécifiques des personnes âgées doivent être constituées. Dans tous les cas, en veillant à rapprocher notre pays des standards d'application de l'Etat de Bien-être d'autres pays européens, en investissant davantage dans le domaine du bien-être social. Nous devons faire des efforts envers les personnes âgées d'aujourd'hui et envers celles de demain.

Nous demandons **au secteur privé et commercial** d'y contribuer : en ajustant leurs produits et leurs services aux besoins et aux spécificités de notre profil en tant que client, en procédant à une identification directe de nos intérêts et de nos motivations ; en favorisant les campagnes d'information et de promotion des services proposés ; en identifiant les caractéristiques propres des personnes âgées en tant que récepteurs et consommateurs directs et uniques de ces produits ; en consacrant une partie des bénéfices annuels au maintien ou à la création de services adressés aux personnes âgées ; en adaptant le coût des différents profils de clients ; en formant leurs professionnels afin d'apporter aux clients une attention respectueuse et aimable.

En pensant à un futur proche

Pour ce qui est du futur, étant donné que les chiffres semblent le démontrer, nous devons savoir que les personnes âgées seront des clients, des usagers et des consommateurs majoritaires de services, de manière générale, du fait du poids démographique du groupe qu'ils représentent. C'est la raison pour laquelle il est important que l'Administration comme le secteur privé et commercial, prennent en compte ces chiffres lors de la conception et de la planification des futurs services, chose pour laquelle nous insistons qu'il est absolument primordial et indispensable de **compter sur la collaboration et la participation de représentants des personnes âgées**.

Il est impossible de garantir que les services couvrent et répondent aux besoins des personnes âgées si ces dernières ne participent pas de manière active aux processus de conception, puis à leur suivi.

Les relations et les structures familiales se sont tellement modifiées, et si rapidement, qu'il convient de concevoir des politiques d'aide aux familles, dans le sens le plus large possible. Les réductions des cotisations, les journées de travail plus flexibles, l'essor des services à domicile et les centres d'hébergement, les programmes de congés et d'aide aux familles sont l'une des voies possibles à prendre en compte depuis l'Administration. Pouvoir continuer notre vie à côté des nôtres, dans nos domiciles et dans notre environnement nous apportera une qualité de vie élevée si nous avons une famille, et en reconnaissant le droit de faire partie d'une autre nouvelle famille (famille de fait) comme alternative à ceux que nous n'avons plus.

Nous demandons à la Generalitat de Catalogne d'approuver la disposition normative relative au règlement du Registre des volontés anticipées, afin de mettre en pratique la Loi des droits de l'information relatifs à la santé, à l'autonomie du patient et à la documentation clinique.

Il convient d'étudier les conséquences éventuelles de l'application de la LAU (Loi relative à la location d'immeubles urbains) et également de l'exécution des expulsions. Pour ces deux situations, il convient de prévoir des mesures alternatives pour compenser leur effet sur les personnes avec les ressources les plus limitées.

Il convient de mener une vie salubre dans tous les sens du terme (en prenant comme référence les paramètres établis par l'OMS), car il s'agit d'une garantie de la qualité de vie dans le futur. Il est préférable que cela soit favorisé dans le cadre du réseau des services de santé. De cette manière, le concept de « **Vie aux Années** » deviendra réalité.

Il est difficile de pouvoir profiter d'une bonne qualité de vie sans aborder **le thème des retraites auxquelles toutes les personnes âgées ont droit**. Nous considérons que nous avons contribué tout au long de notre vie professionnelle aux cotisations établies par la constitution de l'Etat de Bien-être, et l'heure est maintenant venue de vivre une nouvelle étape de notre vie pour laquelle nous devons recevoir les prestations que l'Etat doit garantir par mandat constitutionnel sous forme de services d'attention aux personnes et / ou sous forme de retraites adaptées, actualisées et qui permettent une suffisance économique digne, indépendamment de l'idéologie du gouvernement.

Dans ce sens, nous considérons que nous devons profiter de ce 4ème Congrès National des Personnes Âgées pour apporter des propositions afin que les organismes compétents les étudient et fassent qu'elles puissent être concrétisées. Ces propositions sont formulées depuis la responsabilité, en tenant compte des caractéristiques du système et avec l'esprit de solidarité, car nous considérons qu'une sensibilité spéciale doit être apportée face aux situations de plus grandes nécessités. A cette fin, nous proposons :

L'augmentation annuelle linéaire des pensions, en considérant plusieurs paliers, afin d'obtenir une répartition solidaire. Dans le cas des retraites minimales, il convient de les fixer au niveau du salaire minimum interprofessionnel en tenant compte de leur actualisation, étant donné que nous considérons que ce salaire est bien au-dessous du SMI moyen de l'Union européenne et qu'il devrait se trouver au même niveau.

Nous considérons qu'il convient d'actualiser la préretraite, en particulier quand cette dernière affecte les personnes de manière négative. Nous pensons qu'il convient d'appliquer différents coefficients réducteurs selon si la retraite anticipée est volontaire ou involontaire. Nous considérons que les aides versées par les entreprises doivent être mises en valeur, en particulier lorsque ces dernières en obtiennent des bénéficiaires. Nous pensons qu'il faut également mettre en valeur l'application du Fonds de garantie salariale, les possibilités réelles de pouvoir continuer à travailler, ainsi que les revenus dans chaque cas.

Nous pensons qu'il convient de verser une bonification de 2 % à partir de la base de régulation aux personnes à partir de 65 ans, pour chaque année au-delà des 35 ans de cotisation.

Nous pensons qu'il convient de calculer la base de régulation pour déterminer les pensions, en tenant compte du facteur le plus avantageux dans chaque cas, et en tenant compte de la différence du coût de la vie en Catalogne par rapport au reste de l'Etat espagnol.

Nous pensons qu'il convient de modifier l'application de l'Impôt sur le Revenu des Personnes Physiques, en particulier dans les cas où cet impôt réduit les augmentations annuelles des retraites.

Nous pensons qu'il convient d'augmenter les retraites du SOVI, pour les rendre comparables aux retraites minimales du système de contributions de la Sécurité Sociale, les rendre compatibles avec la retraite de veuvage en tenant compte du fait que le montant résultant de cette compatibilité, dans le cadre de la garantie des minimums, ne peut pas être supérieur au montant de la retraite unique à 65 ans.

Nous pensons qu'il convient d'augmenter la retraite minimale de veuvage, d'au moins 75 % par rapport à la base de régulation de la retraite du conjoint, en cas de perception d'une retraite unique ou en cas d'absence de tout autre revenu.

Nous considérons nécessaires le maintien et la dotation annuelle du fonds de garantie des retraites sur la base des excédents, sans limitation de la Sécurité Sociale, en incluant les éventuels excédents des Budgets généraux de l'Etat, et par conséquent, qu'il convient de doter ce Fonds de normes légales qui empêchent en cas de déficit budgétaire que ce fonds puisse être utilisé ou puisse servir d'aval ou de garantie pour d'autres engagements de l'Etat.

Nous pensons qu'il convient d'augmenter les retraites non contributives et d'améliorer les conditions pour y accéder, en augmentant les barèmes indicatifs des revenus mensuels dans les tableaux des limites de ressources économiques qui s'appliquent pour la détermination de l'accès, en particulier si l'unité familiale comprend deux membres.

Nous considérons qu'il convient de procéder à la séparation définitive, en 2004, des sources de financement, de sorte que la couverture des prestations de nature contributive dépendent principalement des cotisations sociales, et afin que le financement des prestations non contributives et universelles (santé et services sociaux, entre autres), et le complément des prestations minimales, reviennent à la charge des Budgets généraux de l'Etat.

Nous considérons qu'il est nécessaire de propulser le Forum économique 2001 approuvé par le Congrès des Députés pour débattre sur l'amélioration de la situation des personnes retraitées et de celles qui le seront dans le futur, en prenant en compte le revenu moyen en fonction de chaque territoire autonome, à la place du salaire minimum interprofessionnel.

Nous demandons que dans le cadre du Conseil des Personnes Âgées de Catalogne, soit créée une commission pour assurer le suivi détaillé des accords relatifs aux retraites établis lors du 4ème Congrès National des Personnes Âgées. Nous demandons au Parlement de Catalogne de prendre l'initiative législative qu'octroie l'article 87.2 de la Constitution afin d'adapter le cadre législatif pour pouvoir rendre ces accords possibles. Nous nous réservons le droit de recourir à l'initiative législative populaire présent dans l'article 87.3 de cette même Constitution.

Pour en terminer avec cet exposé, nous souhaitons citer trois articles de la Constitution espagnole qui, selon nous, mettent en avant le cadre de référence à partir duquel cette approche pourra être justifiée.

Article 41 : « Les pouvoirs publics assureront un régime public de sécurité sociale pour tous les citoyens qui garantira une assistance et des prestations sociales suffisantes dans les cas de nécessité, tout particulièrement en ce qui concerne le chômage. L'assistance et les prestations complémentaires seront facultatives. »

L'article 50 de la Constitution espagnole dit que « les pouvoirs publics garantiront, moyennant le versement de pensions appropriées et périodiquement mises à jour, des ressources suffisantes aux citoyens du troisième âge. En outre, et indépendamment des obligations familiales, ils accroîtront leur bien-être par un système de services sociaux qui veilleront à leurs problèmes particuliers dans les domaines de la santé, du logement, de la culture et des loisirs. ».

L'article 10.1 de la Constitution espagnole, qui reprend l'essence de la qualité de vie pour laquelle il est indispensable de « travailler », dit également :

« La dignité de la personne, les droits inviolables qui lui sont inhérents, le libre développement de la personnalité, le respect de la loi et des droits d'autrui sont le fondement de l'ordre politique et de la paix sociale. ».

CONCLUSIONS DE L'EXPOSÉ B : LA QUALITÉ DE VIE DANS LE CADRE DE LA SOCIÉTÉ DU BIEN-ÊTRE. LA QUALITÉ DE VIE DES PERSONNES ÂGÉES. L'ATTENTION ENVERS LES PERSONNES ÂGÉES.

Après avoir travaillé sur l'exposé « La qualité de vie dans le cadre de la société du bien-être. La qualité de vie des personnes âgées. L'attention envers les personnes âgées », **NOUS VOULONS MENTIONNER** l'article 25 de la Déclaration Universelle des Droits de l'Homme, car nous considérons qu'il contient toute l'essence de ce concept. C'est la raison pour laquelle nous insistons pour qu'il figure comme premier point de ces accords :

« Toute personne a droit à un niveau de vie suffisant pour assurer sa santé, son bien-être et ceux de sa famille, notamment pour l'alimentation, l'habillement, le logement, les soins médicaux ainsi que pour les services sociaux nécessaires ; elle a droit à la sécurité en cas de chômage, de maladie, d'invalidité, de veuvage, de vieillesse ou dans les autres cas de perte de ses moyens de subsistance par suite de circonstances indépendantes de sa volonté ».

TOUTES LES PERSONNES, indépendamment de leur âge, ont leur propre manière pour évaluer leur environnement et elles-mêmes. Nous pensons qu'une partie de la qualité de vie est assurée lorsque **nous recevons** une bonne attention professionnelle et personnalisée avec l'aide de services de qualité. Nous attendons des réponses adaptées à nos besoins. **C'est la raison pour laquelle nous demandons** aux administrations de nous permettre d'accéder aux ressources disponibles, qu'elles s'efforcent de **maintenir la qualité** des services qui nous sont proposés, qu'elles **augmentent les ressources** qui y sont destinées et qui sont nécessaires **pour progresser dans l'attention personnalisée**.

EN CE QUI CONCERNE LES PERSONNES ÂGÉES, il faut tenir compte de l'évolution démographique qui indique un nombre de plus en plus élevé de personnes âgées, avec des besoins très spécifiques. Depuis ce 4ème Congrès National des Personnes Âgées, nous encourageons et nous animons toutes les initiatives provenant de la société civile et de l'initiative privée commerciale afin qu'elles considèrent **l'offre publique comme une référence de qualité**. Nous suggérons le besoin d'un **consensus de minimums optimums** dans la prestation des services.

NOUS CONSIDÉRONS ÉGALEMENT que la qualité de vie ne dépend pas seulement de ce que nous espérons recevoir, mais également de **ce que nous devons apporter de notre côté**. Pour cela, nous pensons que nous devons participer à l'élaboration des services, et par conséquent, faire qu'ils soient plus ouverts et plus participatifs pour l'ensemble des citoyens. Nous exigeons, en tant que consommateurs et usagers de pouvoir les utiliser correctement, en étant respectueux des professionnels et de l'organisation.

NOUS SOUHAITONS que les personnes âgées **puissent vivre le maximum de temps possible dans leur domicile**, avec leur famille, car nous sommes sûrs que cela suppose la meilleure qualité de vie. D'un côté, nous sommes sûrs que nous pouvons arriver à « **devenir l'épine dorsale** » de nos familles, surtout pendant les moments difficiles, en apportant notre bagage et nos valeurs nécessaires pour les renforcer. D'un autre côté, quand c'est nous qui avons besoin d'attention, nous sommes également sûrs que **notre famille sera notre meilleur point de référence et d'accueil**. C'est la raison pour laquelle nous demandons aux administrations de consacrer plus de ressources à l'aide aux familles, en particulier pour prendre en charge les personnes âgées dépendantes. S'il est impossible de vivre à la maison, ces personnes devront être prises en charge à l'aide des ressources les mieux adaptées à chaque cas. Il convient également de considérer toutes les initiatives qui, dans ce sens, surgissent au sein de la société civile pour répondre aux nouvelles formes de comprendre la famille et d'apporter l'aide nécessaire pour qu'elles puissent se consolider.

VIVRE DIGNEMENT suppose répondre aux premières nécessités, disposer de revenus suffisants et avoir également accès à l'offre culturelle et éducative de notre pays. Dans cet exposé, nous avons également traité à fond le thème des retraites. Nous avons indiqué, tout en respectant le système, une option solidaire et une revendication significative pour trouver **une solution définitive aux retraites les plus faibles, en particulier celles de veuvage**, sans oublier de faire référence à notre position, qui apparaît parfaitement illustrée, selon nous, dans le texte de l'exposé. A ce point, nous voulons insister sur la création nécessaire d'une commission spécifique, dans le cadre du Conseil des Personnes Âgées de Catalogne, pour assurer le suivi de ces accords. Nous avons donc demandé la prise de mesures législatives pour que nos propositions soient possibles, en nous réservant le cas échéant l'initiative populaire.

Pour terminer, NOUS INSISTONS sur le fait qu'il convient de favoriser les relations entre l'Administration, la société civile et le secteur privé, afin de travailler ensemble pour atteindre une bonne attention et une bonne qualité de vie de toute la société dont les personnes âgées font également partie. Ainsi, il convient de prendre l'Europe comme la référence la plus immédiate, car nous sommes en Europe et parce que nous devons aussi aspirer à atteindre les niveaux de bien-être dont jouissent de nombreux pays faisant partie de l'Union européenne. Regarder l'Europe ne veut pas dire ignorer le reste du monde, un monde dont nous faisons également partie et qui nous exige aussi d'être solidaires. Nous devons considérer que notre qualité de vie ne doit pas se faire au détriment de la qualité de vie de quiconque. Tous, quelle que soit notre nationalité, et en tant que citoyens du monde, avons droit à une bonne qualité de vie.

PROCÈS VERBAL DE LA COMMISSION « CIVISME ET PARTICIPATION : LE RÔLE ACTIF DES PERSONNES ÂGÉES DANS LA SOCIÉTÉ »

1ÈRE SESSION

Le 23 mai 2002 s'est réunie à 12 h 10 au Palais des Congrès de Catalogne, la table de l'exposé C sur « Civisme et participation : le rôle actif des personnes âgées dans la société » du 4ème Congrès National des Personnes Âgées, avec la présence des délégué(e)s ayant choisi leur participation à cet exposé, pour traiter l'ordre du jour suivant :

1. Constitution de la table de l'exposé
2. Présentation de l'exposé
3. Lecture et votation des amendements acceptés
4. Lecture et votation des amendements non acceptés
5. Lecture et votation des amendements transactionnels
6. Interventions des délégué(e)s
7. Lecture et approbation des conclusions

8. Lecture des communications

9. Fin de la session

1. Constitution de la table de l'exposé

La table est constituée par les personnes suivantes :

- Présidente : Mme Mercè Mas Quintana
- Vice-président : M. Jaume Guindulain Bosch
- Secrétaire : M. Jordi Reyes Planas
- Secrétaire adjointe : Mme Avelina Gisbert Boix
- Intervenant : M. Conrad Enseñat Sacristán
- Superviseur de salle : M. Manel Ferrer Masia
- Superviseurs des votes : M. Josep Muñoz Puerta et M. Ramon Torramadé Garcia
- Porte-parole d'intervention: M. Joan Gratacós Fernández
- Technicien : M. Francesc Maños Balanzó

2. Présentation de l'exposé

La présidente de la table, Mme Mercè Mas Quintana, procède à une brève présentation de l'exposé.

3. Lecture et votation des amendements acceptés

L'intervenant de la table, M. Conrad Enseñat, présente le nombre d'amendements proposés, détaille ceux acceptés et ceux non acceptés, et argumente cette décision.

Les personnes dont les noms figurent ci-dessous présentent alors les amendements acceptés et incorporés au texte de base de l'exposé.

Mme Montserrat Graner Codina
 M. Salvador Llibre Angulo
 M. Manuel Marín i Marín
 M. Ramon Martínez Callent
 M. Josep Muñoz i Puerta
 M. Francisco Padilla i Caraballo
 Mme Maria Jesús Ramos
 M. Josep Lluís Rueda i Latasa
 M. Josep Serra Navares

Tous les amendements acceptés sont soumis à votation et sont incorporés au texte de l'exposé, du fait de leur approbation dans leur totalité.

La session est levée à 14 h 00 et reprend à 16 h 00.

4. Lecture et votation des amendements non acceptés

Les personnes dont les noms figurent ci-dessous présentent alors les amendements non acceptés par la commission.

M. Pedro Alcaraz
 M. Antonio Bendala
 Mme Ramona Bruch
 Mme Rosa Maria Lunas
 M. Salvador Llibre
 M. Josep Puigdemont
 M. Carles Rius
 M. Josep Lluís Rueda
 M. Miquel Sánchez
 M. Joan Trullàs

Parmi la totalité des amendements soumis à votation, 8 sont approuvés et incorporés au texte de l'exposé, et un amendement obtient 30 % des votes positifs. Par conséquent, la table propose de le faire passer à la session plénière.

5. Lecture et approbation des amendements transactionnels

M. Àngel Gràcia, délégué du Congrès, présente alors un amendement transactionnel en représentation de tous et toutes les délégué(e)s l'ayant établi. Il est soumis à votation, approuvé et incorporé au texte de l'exposé.

6. Interventions des délégué(e)s

Les personnes dont les noms figurent ci-dessous manifestent leur opinion sur les thèmes relatifs au contenu de l'exposé.

M. Josep Benaiges
 Mme Margarita Coll
 Mme Núria Munárriz
 M. Leonard Ramírez

7. Lecture et votation des conclusions

La présidente de la table, Mme Mercè Mas, procède à la lecture de la proposition des conclusions, puis s'ouvre la procédure de votation qui approuve les conclusions à l'unanimité.

La session est levée à 20 h 00 et le secrétaire en établit le procès verbal avec le « lu approuvé » de la présidente.

Jordi Reyes

Secrétaire de la table

Mercè Mas

Présidente de la table

EXPOSÉ C**Civisme et participation. Le rôle actif des personnes âgées dans la société****Civisme et participation**

Pour nous rapprocher du **civisme**, nous devons prendre en compte le concept consistant à appartenir à la citoyenneté de plein droit, le civisme en tant que valeur et attitude, les droits et les devoirs des personnes envers la société, et le comportement de chacun en cohérence avec les concepts indiqués plus haut.

Nous entendons par **civisme** une **éthique minimale**, comme ce qui rend la coexistence possible (respectueuse, participative et solidaire). Ces qualités ne viennent pas imposées par l'administration, mais se concrétisent par la manière de faire des personnes, qui prennent en compte le fait qu'elles ne vivent pas seules et que, par conséquent, elles doivent penser aux autres avec délicatesse et respect. Nous devons commencer à déterminer quelle solidarité et quelle camaraderie existent entre les mêmes personnes âgées fréquentant des espaces partagés, comme peuvent l'être les centres et maisons d'accueil... La camaraderie est un concept qui rentre dans le cadre du civisme, et nous devrions être les premiers à l'appliquer dans la vie quotidienne. Cela pourrait se traduire par un exemple, la mise en place de structures d'aide mutuelle entre les personnes des centres et des maisons d'accueil... (accompagnement des personnes, apporter les ordonnances médicales...) Toutes ces questions ne doivent pas être seulement écrites noir sur blanc, elles doivent également être travaillées en profondeur, en fonction de la réalité de chaque entité, vers un engagement de tous.

Le fait de participer est le résultat de la mise en pratique du civisme dans la vie quotidienne et dans notre relation avec les autres. Participer suppose agir et s'engager. Parler de **participation** nous fait penser aux **droits et devoirs** des citoyens, de type :

Civique (qui comprennent le concept de non-discrimination pour des raisons d'âge, de genre, de race, de handicap, etc.)

Politique (le développement de la démocratie participative)

Social (accès aux services sociaux, aux ressources de la société du bien-être ; travail, hébergement, santé, formation continue, etc.)

En nous demandant quels sont les droits et les devoirs que nous avons et que nous devons garantir **en tant que personnes âgées, il est nécessaire de partir du fait que les personnes âgées ne constituent pas un monde à part**. Les droits civiques doivent être égaux pour tous. Nous considérons que dans une société qui doit être pour tous les âges, **les personnes âgées, en tant que personnes, doivent avoir les mêmes droits que tous**.

Parmi les **DROITS** qui, selon nous, doivent être garantis se trouvent :

Le droit à la **non-discrimination** pour raisons **d'âge, de genre, de handicap, de race, de croyance...**

Le **droit** de la personne âgée à être **consultée et écoutée** à la fois par les administrations comme par la société civile, et du fait qu'elle est impliquée dans cette société, le **droit de décider**.

Le **droit** à l'**information** et à la **formation continue**.

Le **droit** à ce que les **valeurs et les références propres** que les personnes âgées ont construites pendant toute leur vie soient **reconnues**.

Le **droit** à la **protection sociale et juridique immédiate** dans le cadre de la détection des processus neuro-dégénératifs propres de la vieillesse, pour la présomption d'une éventuelle incapacité légale ou d'une tutelle ultérieure.

Nous reconnaissons comme **DEVOIRS** civiques à assumer :

Le **devoir** de **faire un usage responsable des droits** à partir de la coresponsabilité.

Le **devoir** de **respecter d'autres points de vue** (culturels, selon l'âge, les croyances...).

Le **devoir** de **montrer l'exemple**. Nous n'apporterons les bonnes pratiques du civisme qu'à partir d'**une attitude personnelle civique basée sur le dialogue, la compréhension et la tolérance mutuelle, et la cohérence**.

Le **devoir** de transmettre des **connaissances et l'expérience** (politique, professionnelle, d'engagement, etc.)

Le **devoir** de **créer des liens de collaboration et d'action sociale** avec les administrations et les institutions de tutelle (à la fois publiques et privées sans but lucratif) pour améliorer la qualité de l'attention intégrale de l'assistance auprès de la vieillesse.

Les droits et les devoirs sont toujours liés. Exercer les droits ne peut s'entendre que dans le cadre du respect responsable et civique des devoirs. Nous nous référons à l'une des constatations les plus importantes du 3ème Congrès National des Personnes âgées :

« En premier lieu, les personnes âgées sont des personnes et font partie de la société, et possèdent les mêmes droits et devoirs que tout autre citoyen ».

Il faut continuer à travailler dans cette optique, en évitant de **tomber dans des mesures protectionnistes ou d'assistance généralisées auprès de toutes les personnes âgées**, car l'effet peut ne pas contribuer à l'exercice du civisme et provoquer l'isolement et la fragmentation de la société, au lieu de favoriser la relation multi-générationnelle. Dans ce sens, il faut éviter de tomber dans le piège de créer et de favoriser ce type de mesures.

Nous considérons que la citoyenneté doit être promue **en défendant les droits de toutes les personnes**, en renforçant si nécessaire, un syndicat de contrôle du respect des droits plutôt que la figure d'un « syndic des personnes âgées ». Le fait que les personnes âgées présentent des éléments communs ne justifie pas la mise en place de mesures spécifiques, à part en cas de nécessités évidentes.

Les personnes âgées sont des citoyens de plein droit. La citoyenneté se fonde sur les droits et sur les devoirs, ainsi que sur la coresponsabilité visant à faire bon usage de ces droits et devoirs. La citoyenneté est un processus de croissance et d'éducation culturelle et sociale.

ÊTRE ou avoir

Face à une société reposant sur la consommation qui nous pousse à nous préoccuper plus de « l'Avoir », la participation civique et impliquée doit nous permettre « d'Être » avant tout.

Cette réflexion nous amène à repenser quel est et quel doit être le rôle des personnes âgées dans la société. Notre participation active et impliquée doit favoriser des attitudes et des comportements civiques centrés plus sur l'ÊTRE, depuis le civisme, que sur l'AVOIR. Nous devrions favoriser une consommation responsable et positive, sans tomber dans le matérialisme de l'avoir pour avoir.

La **contribution civique depuis l'ÊTRE** comporte quelques aspects qui, selon nous, doivent être pris en compte :

ÊTRE est important, mais pour **pouvoir ÊTRE, il faut AVOIR le minimum pour vivre avec qualité et dignité.**

L'éducation de l'ÊTRE, l'éducation dans le concept de **citoyenneté** doit partir des écoles et du propre environnement familial. Les personnes âgées doivent contribuer à éduquer les enfants, les petits-enfants, les amis ou les voisins à partir de l'exemple de nos comportements civiques, en particulier dans nos environnements les plus proches.

Un autre élément de réflexion a rapport avec **la manipulation de l'image des personnes âgées**. Il faut rompre les stéréotypes. Il faut mettre en valeur les attitudes positives des moyens de communication autour des personnes âgées, et mettre en garde les moyens de communication qui ne le prennent pas en compte sur le préjudice social qu'ils représentent.

Enfin, nous pensons que la participation civique des personnes âgées doit reposer sur le dialogue multi-générationnel.

Nous devons savoir écouter et nous devons être écoutés. Nous devons connaître les inquiétudes des autres générations et essayer de les comprendre. Nous pensons que grâce à des attitudes d'écoute et de respect, nous serons également écoutés. Une société pour tous les âges doit également exiger de notre part une approche plurielle.

Pour un rôle actif des personnes âgées dans la société

Nous devons concevoir des stratégies spécifiques afin de rendre les propositions de civisme possibles et réalisables. Ces stratégies doivent être conçues conjointement à partir de la coresponsabilité entre les administrations et les propres personnes, qu'elles soient jeunes, adultes ou âgées. **Ce n'est qu'à partir de la coresponsabilité que nous pourrions obtenir une participation impliquée dans le civisme entre tous les âges.**

Les personnes âgées, en tant que personnes actives de la société civile, ont de nombreuses possibilités pour contribuer à faire une société plus participative à partir du civisme.

Nous pensons que la **société civile** possède un rôle important dans le cadre de cette proposition civique, et elle est responsable pour :

Demander aux moyens de communication de faire un effort pour servir d'instrument éducatif et culturel du pays, en évitant les actions qui favorisent la consommation peu critique, à la fois des biens matériels comme des émissions centrées sur des attitudes et des contenus peu civiques. Il convient de mettre en valeur les bonnes pratiques depuis les moyens de communication.

Demander aux moyens de communication de donner une image plurielle et objective de la diversité des personnes âgées dans la Catalogne d'aujourd'hui en évitant les clichés et les stéréotypes, et en mettant en valeur une image réelle des personnes âgées et de leurs contributions positives à la société. Dans ce sens, nous proposons de pouvoir débattre du thème au sein des moyens de communication, comme le recommande la **3ème indication** de la **2ème Assemblée Mondiale sur le Vieillessement**.

Les moyens de communication **devraient mettre en valeur et générer des espaces de participation pour les personnes âgées** (espaces écrits, radiophoniques, télévisuels qui permettraient d'exprimer les besoins et les suggestions des personnes âgées impliquées dans la société).

De même, la société civile devrait :

Dénoncer des faits qui portent atteinte à la dignité humaine et proposer des actions pour les corriger, et maintenir une attitude de surveillance des pratiques peu civiques, à la fois de la société comme des administrations.

Il est important que la société civile **reconnaisse les actions du volontariat et des associations**. Il est également important de motiver, de promouvoir le volontariat à tous les niveaux, car il a été constaté que de moins en moins de personnes apportent leur aide à la communauté. On doit cependant veiller à ce que le volontariat ne remplace pas l'action professionnelle.

La société civile doit reconnaître la responsabilité et le rôle actif que les personnes âgées jouent dans la société actuelle, et elle doit favoriser le respect mutuel qui, dans une société pour tous les âges, doit exister entre toutes les personnes.

En définitive, **la société civile doit éduquer** à partir de six questions de base afin de rendre plus civiques :

- **Les droits humains**
- **Le sens de la responsabilité**
- **La connaissance de soi-même**
- **Le respect des différences et de la diversité**
- **L'éthique de la science et de la technologie**
- **Les valeurs de la coexistence.**

- **Les administrations** ont également un rôle primordial dans la construction du civisme social.

Les administrations doivent veiller, travailler et trouver des moyens nécessaires afin que toutes les personnes âgées disposent d'un revenu minimum leur permettant d'avoir une qualité de vie digne, afin de pouvoir participer activement et de manière impliquée.

Nous considérons **très positivement l'implication et l'aide qui, depuis le Gouvernement de Catalogne, ont été démontrées dans le cadre du réseau de structures pour personnes âgées** qui dépendent du Ministère du Bien-être Social, à la fois

pour ce qui est des activités qui y ont lieu et des ressources qui y sont destinées, comme pour le fait de favoriser les associations et le volontariat des personnes âgées. Il est nécessaire de poursuivre dans cette direction d'aide et de collaboration, en **promouvant** la création de ces centres de ressources territoriaux, et la modernisation des équipements par la dotation et l'intégration des nouvelles technologies. C'est pour cette raison qu'il convient de promouvoir une prise de conscience de la part des administrations et des entreprises privées et publiques, quant à la mise à profit du matériel informatique et bureautique qui ne leur sert plus. Nous sommes reconnaissants pour l'effort que font d'autres administrations, institutions et associations de personnes âgées qui permettent de disposer, de maintenir et de dynamiser tous les centres de personnes âgées en Catalogne. Les centres doivent constituer des espaces civiques et de participation active qui donnent naissance à des idées créatives, et pas seulement à des activités conventionnelles. Nous devons développer ces activités qui considèrent le volontariat comme un élément de participation civique et citoyenne.

Nous considérons **qu'il est nécessaire, selon les besoins de chaque territoire, que chaque arrondissement possède au moins un centre pour personnes âgées appartenant au réseau de la Generalitat de Catalogne**, et un nombre supérieur dans les villes et les grands centres urbains, et présents dans les petites communes rurales qui n'en possèdent pas encore ou aux services très limités, en créant des centres décentralisés ou itinérants.

Nous pensons que **l'aide que les administrations peuvent apporter aux associations est primordiale, en particulier dans les domaines de la formation et de la gestion associative**. Dans ce sens, il est intéressant que la participation ne soit pas définie seulement au niveau local. **Les personnes âgées peuvent profiter de leur expérience pour résoudre les problèmes pouvant exister dans le tiers et quart monde**. A partir du volontariat, nous pouvons avoir une influence sur ces réalités, comme certaines entités l'ont déjà fait. Il existe différentes propositions pour une participation civique dans le sens de l'engagement envers d'autres pays et d'autres cultures.

Nous valorisons de manière très positive le déroulement de journées, de programmes et d'informations adressées aux personnes âgées pour favoriser la réflexion sur l'associationnisme et son rôle dans la société civile. Nous considérons qu'il est nécessaire d'aller plus loin dans la réflexion et de passer à l'action dans tous les domaines. Par conséquent, le soutien et le conseil de l'Administration sont nécessaires pour continuer à travailler dans ce sens.

Nous pensons qu'il convient d'établir un programme, coordonné par le Conseil des Personnes Âgées de Catalogne, afin de permettre de **mener à terme des échanges entre associations et centres pour personnes âgées du propre pays, et de promouvoir des échanges internationaux**. Pour cela, nous devons compter sur les conseils consultatifs des personnes âgées des conseils régionaux et locaux.

Nous pensons qu'**une formation continue** est nécessaire dans le domaine du volontariat, ainsi qu'une **préparation pour la retraite active**, afin d'approfondir les attitudes de civisme et de participation des personnes âgées dans la société actuelle. **La participation impliquée** dans les centres, à partir de la dynamique du volontariat **doit être rendue possible par nous-mêmes** qui sommes les personnes âgées.

Nous proposons les thèmes suivants :

- **Formation initiale et spécialisée** de volontaires
- **Aide aux associations et aux fédérations**
- **Poursuivre dans le domaine de la participation par le biais de congrès** qui destinent une importance toute particulière au **rôle actif du volontariat des personnes âgées de Catalogne**.

Il est primordial de continuer à soutenir l'aide apportée au Conseil des Personnes Âgées de Catalogne, dans le cadre de la conception de toutes ses fonctions. Cet organisme doit être **soumis à la rénovation de ses membres après chaque congrès**.

Les conseils consultatifs des personnes âgées apportent des éléments de base nécessaires à une réflexion, comme des propositions spécifiques à partir desquelles réfléchissent les personnes âgées de Catalogne. Il faut s'efforcer afin que ces contributions soient prises en compte dans la concrétisation de mesures et de politiques correspondant au domaine de la gestion politique. **Nous pensons que nous devons continuer à améliorer les mécanismes d'information entre les conseils consultatifs des personnes âgées, le Conseil des Personnes Âgées de Catalogne et les instances politiques du pays**. Dans le cas de quelques administrations, l'élaboration des politiques doit tenir davantage compte des différents conseils consultatifs des personnes âgées.

En dernier lieu, nous tenons à indiquer le fait que nous sommes conscients que les efforts entrepris par la société civile et les administrations ne déboucheront sur rien sans une attitude décidée et impliquée de la part des **personnes âgées**.

Les personnes âgées ont le devoir et la responsabilité de :

Faire connaître les situations de manque de respect et de manque de dignité que nous pouvons rencontrer dans la vie de tous les jours, ainsi que les mauvaises pratiques **pouvant apparaître dans les moyens de communication**.

Nous avons la responsabilité d'apporter notre expérience et notre connaissance. **L'expérience ne connaît pas la retraite**, par conséquent, nous devons la mettre en valeur afin de pouvoir aider les autres.

Favoriser une participation engagée par le biais **des mécanismes qui existent** : centres, volontariat, associations de riverains, fédérations, etc. et d'autres formes possibles de participation.

Eduquer le civisme au sein des cercles les plus proches (famille, amis, réseau de relations), faire preuve d'attitudes civiques en montrant l'exemple (à partir de la non discrimination, à partir d'une participation active, etc.)

Pour que cela soit possible, nous devons tout faire pour que la citation ci-dessous prenne toute sa valeur :

« Aimer ce que tu fais, aussi simple que ce soit, est la richesse concrète dans un monde flou. Seulement grâce à l'engagement et à l'implication nous pourrons ETRE plus qu'avoir ».

CONCLUSIONS DE LA L'EXPOSÉ C : CIVISME ET PARTICIPATION. LE RÔLE ACTIF DES PERSONNES ÂGÉES DANS LA SOCIÉTÉ.

NOUS CONSIDÉRONS LE CIVISME comme un ensemble de **valeurs** et **d'attitudes**, comme les **droits** et les **devoirs** des personnes envers la société. Ces qualités ne nous sont pas inculquées par l'imposition de l'administration, mais se concrétisent par les manières de se comporter des personnes de tous les âges. Participer est le résultat de la mise en pratique du civisme dans la vie quotidienne et dans notre relation avec les autres, et suppose agir et s'engager. La participation se fonde sur les **droits et les devoirs des personnes**. Dans une société pour tous les âges, les personnes âgées, en tant que personnes, doivent avoir les mêmes droits et les mêmes devoirs que tous les autres. **Les personnes âgées sont des citoyens et citoyennes de plein droit.**

NOUS CONSIDÉRONS COMME DROITS DES PERSONNES, entre autres, le droit à la **non discrimination** pour des raisons d'âge, de handicap, de race, de croyance..., le droit d'être **consultés et écoutés**, et par conséquent, le **droit de décider** ; le droit à **l'information** et à la **formation continue** ; en conclusion, le droit à être reconnu à partir des valeurs et des références propres. **NOUS CONSIDÉRONS COMME DEVOIRS DES PERSONNES**, entre autres, le fait de **faire un usage responsable des droits** depuis la coresponsabilité ; le **devoir de respecter** la diversité ; le **devoir de participer activement** dans la société grâce à **des attitudes civiques** fondées sur le dialogue, la compréhension, la tolérance mutuelle et la cohérence, ainsi que **le devoir de transmettre des connaissances et l'expérience** dans les différents domaines de participation.

POUR FAVORISER LE CIVISME ET LA PARTICIPATION DANS LA CATALOGNE D'AUJOURD'HUI, les personnes âgées doivent jouer un rôle actif dans la société. Uniquement depuis la coresponsabilité nous pourrions obtenir une participation impliquée dans un civisme construit entre tous les âges. Notre participation active et engagée doit favoriser des attitudes et des comportements civiques centrés davantage sur l'**ÊTRE** depuis le civisme, que sur le fait d'**AVOIR**. ÊTRE est important, mais **pour pouvoir ÊTRE, il faut AVOIR le minimum pour vivre avec cette qualité et dans cette dignité.**

POUR FAVORISER LE CIVISME ET LA PARTICIPATION DANS LA CATALOGNE D'AUJOURD'HUI, la société civile est responsable pour : demander les moyens de communication donnant l'image, plurielle et objective de la diversité des personnes âgées ; dénoncer les faits qui portent atteinte à la dignité humaine, en proposant des actions pour les corriger, et reconnaître également les actions qui apparaissent dans le domaine du volontariat et des associations.

POUR FAVORISER LE CIVISME ET LA PARTICIPATION DANS LA CATALOGNE D'AUJOURD'HUI, les administrations doivent continuer à générer des ressources afin que les personnes âgées puissent continuer à vivre comme des personnes dans tous les domaines de la vie, surtout pour ce qui est de la formation continue, et en particulier pour le développement de centres pour personnes âgées. Il faut continuer à aider le réseau de maisons d'accueil, en s'assurant que des établissements de ce type sont présents dans tous les arrondissements. Les administrations doivent continuer à soutenir les associations à travers des programmes de formation, de gestion associative, de journées et d'échanges entre associations, à la fois de Catalogne comme à l'étranger.

IL EST TRÈS IMPORTANT de continuer à soutenir le Conseil des Personnes Âgées de Catalogne, en développant ses fonctions et en renouvelant ses membres après chaque congrès. Nous pensons que nous devons continuer à améliorer les mécanismes d'information entre les conseils consultatifs des personnes âgées du domaine de l'Administration locale, le Conseil des Personnes Âgées de Catalogne et les instances politiques du pays. L'expérience et la connaissance des personnes âgées ne disparaissent pas avec la retraite, et nous voulons par conséquent faire référence à la citation suivante :

« Aimer ce que tu fais, aussi simple que ce soit, est la richesse concrète dans un monde flou. Seulement grâce à l'engagement et à l'implication nous pourrions ÊTRE plus qu'AVOIR ».

MANIFESTE DU 4ÈME CONGRÈS NATIONAL DES PERSONNES ÂGÉES

Réunis au Palais des Congrès de Catalogne, et au titre de synthèse du travail mené lors des trois exposés du 4ème Congrès National des Personnes Âgées, NOUS DÉCLARONS :

QUE la **grande participation** a constitué la base sur laquelle s'est fondé ce 4ème Congrès. Indiquons les plus de 300 interventions de personnes et d'entités qui ont permis d'élaborer les trois exposés, et qui selon nous, ont permis de faire connaître l'opinion de la majorité des personnes âgées de notre pays.

QUE cette grande participation se retrouve au niveau des 600 amendements qui ont contribué à la réflexion relative à ces textes, et qui les ont à leur tour enrichis particulièrement et abondamment.

QUE le 4ème Congrès **a été célébré** après avoir mené un travail très intense de suivi des accords du 3ème Congrès National des Personnes Âgées et après avoir évalué de manière satisfaisante le niveau des résultats obtenus.

QUE **le Conseil des Personnes Âgées de Catalogne**, organe consultatif de la Generalitat de Catalogne et représentant les personnes âgées de notre pays, a constitué l'élément principal de l'organisation et **a marqué un style et une manière de procéder** que nous devons amplifier et améliorer.

Pour tout cela, les personnes âgées de Catalogne DÉCLARENT aujourd'hui :

Un pays pour tous doit être fondé sur le respect et la coexistence. Pour construire un pays libre, solidaire, durable et en paix, l'implication de tous est nécessaire. Le plus important pour le développement d'un pays est son capital humain.

La Catalogne est un pays qui doit assumer résolument ses défis.

De même, **en tant que pays, il est nécessaire de gérer la mondialisation, l'immigration et l'environnement.** Depuis notre propre identité, nous devons surveiller de manière critique les dangers de la mondialisation, tout en animant particulièrement à la mondialisation de la solidarité, de la liberté et de la justice. A partir de notre culture, nous devons accueillir l'im-

migration en nous fondant sur le respect et la coexistence propres d'un pays pour tous. Depuis notre terre, nous devons savoir préserver tout ce qu'elle nous offre, de manière durable, et en tenant toujours compte des générations futures.

Nous considérons que **nous devons progresser dans le bien-être et la qualité de vie des citoyens**, et cela doit se faire en éliminant à la racine les causes à l'origine de l'exclusion sociale et qui empêchent que l'égalité d'opportunités soit complètement garantie. Il convient de protéger les personnes qui se trouvent dans des situations de dépendance, et d'**apporter une aide importante à la famille** dans toutes ses dimensions, car nous la considérons comme le point de référence intergénérationnel, l'axe de la transmission des valeurs, l'unité de base d'orientation et la clef qui nous permet d'aimer notre pays.

Nous considérons que l'article 25 de la **Déclaration Universelle des Droits de l'Homme** illustre très bien notre opinion et ce que nous considérons comme la qualité de vie, et c'est la raison pour laquelle nous le rappelons ici :

« Toute personne a droit à un niveau de vie suffisant pour assurer sa santé, son bien-être et ceux de sa famille, notamment pour l'alimentation, l'habillement, le logement, les soins médicaux ainsi que pour les services sociaux nécessaires ; elle a droit à la sécurité en cas de chômage, de maladie, d'invalidité, de veuvage, de vieillesse ou dans les autres cas de perte de ses moyens de subsistance par suite de circonstances indépendantes de sa volonté ».

Nous considérons que le bien-être recherché peut être obtenu à condition que tout le monde d'implique : **le citoyen, l'Administration et le secteur privé commercial avec l'absence de but lucratif**. Nous devons atteindre à court terme trois objectifs que nous tenons à mentionner : l'augmentation des ressources culturelles, éducatives et sociales, par le biais d'investissements importants ; progresser dans l'attention personnalisée de qualité en établissant les minimums optimaux pour la prestation des services, et pour notre part, veiller à les utiliser correctement en rendant possible le chemin de la coresponsabilité. Si nous reprenons les défis auxquels doit faire face notre pays, nous observons que, de manière extrêmement liée au bien-être, **la Catalogne doit également relever le défi de l'intégration au sein de l'Union européenne. La Catalogne doit également se tourner vers le monde**. Défendre notre qualité de vie ne doit pas se faire au détriment de la qualité de vie de n'importe quel autre citoyen du monde.

Il existe un thème commun aux personnes âgées, et qui dans de nombreux cas peut être la clef nous permettant de poursuivre notre vie dans la dignité. Nous faisons référence aux retraites. Ce 4ème Congrès a abordé ce thème de manière très rigoureuse, et a essayé de trouver un équilibre entre la responsabilité que requiert le système même et le besoin d'un positionnement solidaire, en particulier pour les retraites les plus faibles, celles de veuvage et les préretraites. Convaincus que des bases solides ont été établies, nous nous réservons, le cas échéant, l'initiative législative populaire. Mais avant, nous demandons aux institutions de tenir également compte de cette demande, et qu'elles la mettent en pratique afin que ces accords soient concrétisés.

Nous considérons le civisme comme un ensemble de valeurs et d'attitudes, comme des droits et des devoirs des personnes envers la société. Participer est le résultat de la mise en pratique du civisme dans le cadre de la vie quotidienne. Les personnes âgées sont des citoyens et citoyennes de plein droit, par conséquent, ils ont les capacités pour exercer le civisme.

Pour favoriser le civisme et la participation dans la Catalogne d'aujourd'hui, les personnes âgées doivent jouer un rôle actif dans notre société, la **société civile** doit ajuster l'image des personnes âgées et reconnaître et valoriser l'importance du volontariat et des associations, **les administrations** doivent continuer à apporter des ressources afin que les personnes âgées puissent continuer à vivre comme des personnes à tous les égards, et afin de soutenir les initiatives qui surgissent au sein de la société : les associations, le volontariat, les centres de formation continue, les centres d'accueil...

Tous les délégué(e)s sont mutuellement reconnaissants et se félicitent de la grande participation rencontrée lors du 4ème Congrès, ce qui nous démontre que nous avons beaucoup progressé depuis ce premier congrès que nous avons célébré dans notre pays en 1990. Douze années ont passé, et nous disposons maintenant d'un Conseil des Personnes Âgées au niveau national, nous traitons des sujets qui indiquent une claire évolution, et nous comptons également sur de nombreuses actions menées à terme dont nous devons nous féliciter. Mais il reste encore beaucoup de travail à faire, et nous obtiendrons de bons résultats si nous savons appliquer rigoureusement les accords de ce Congrès.

Les personnes âgées ont le devoir de continuer à contribuer à la société et nous exigeons leur participation. Cela se fait en montrant l'exemple. Ce 4ème Congrès a été, sans aucun doute, un grand exemple, le premier de cette nouvelle étape qui commence aujourd'hui.

C'est la raison pour laquelle nous voulons introduire un nouveau slogan : **« À PARTIR DES PERSONNES ÂGÉES POUR TOUT LE MONDE »**. Cela est ce que nous avons essayé de faire lors de ce 4ème Congrès, introduire une nouvelle sensibilité qui a consisté à traiter des aspects qui concernent la société en général, en apportant également une attention toute particulière à ce qui intéresse tout particulièrement les personnes âgées.

Pour cela, nous demandons **l'engagement du Gouvernement de la Generalitat de Catalogne** pour prendre en compte et concrétiser les accords du 4ème Congrès National des Personnes Âgées. Il va sans dire que vous pouvez compter sur nous.

Et pour terminer, au nom de tous et de toutes, que ce 4ème Congrès National des Personnes Âgées soit le nôtre.

« Aimer ce que tu fais, aussi simple que ce soit, est la richesse concrète dans un monde flou. Seulement grâce à l'engagement et à l'implication nous pourrions ÊTRE plus qu'avoir ».

Palais des Congrès de Catalogne, le 24 mai 2002.

